

i svi oni sukobi i oružane intervencije u posljednjih pedesetak godina dokaz su za to. No, međutim, ti mnogobrojni i više nego uvjerljivi primjeri nisu pomogli Hrvatskoj da kao žrtva i pobjednica u oslobodilačkom ratu izbjegne oštricu haaškog politiziranog suda. Dvije su stožerne točke koje mogu pomoći u objašnjenju zašto je tako, jedna je na početku, a druga je na kraju rata.

Prva govori o međunarodnom priznanju Hrvatske. Koliko se samo s ponosom i ushićenjem u ranim devedesetim godina kazivalo, naznačivalo i isticalo to, kako je Hrvatska međunarodno priznata država. Međutim, zapadni političari prije svih britanski i francuski puno puta su rekli da se kaju što su je priznali. Što onda znači sa žaljenjem priznata država? Prije svega to da je "taj i takav svijet" ne želi uključiti u međunarodni poredak, držati je izoliranu. To je također žal što miloševićevsko-armijska "odobrena agresija" nije uspjela, pa su se prilagodili novonastaloj situaciji, ali nikada ne prihvaćajući novonastalo stanje – slobodnu i nezavisnu državu Hrvatsku. Što planiraju s Hrvatskom, i to se zna, kao što se zna da na sve načine nastoje onemogućiti da funkcionira kao normalna država.

Hrvatska borba za nezavisnost od samog početka – nakon glumljene osude Srba od strane Zapada – nikada nije naišla na neprijepornu potporu na međunarodnoj razini. Današnji "bečki dvor" – Europska unija – nastavlja ono što je u planu zacrtano još krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća – Hrvatsku neprekidno držati u "nemilosti". Zato su Bošnjaci, a o Srbima da se i ne govori, postali zanimljivijima. Možda je to još jedan od razloga zbog kojih se hrvatski osloboditelji sustavno pretvaraju u "ratne zločince".

Postoji u Hrvatskoj jedna škola mišljenja koja kaže da je s Hrvatskom od 1991. do 1992., dok nije počela "brljaviti" u politici, bilo sve u redu. Nakon toga sve se, kažu, okrenulo protiv nje. Što je motiv tom kopernikanskom okretaju? Odgovor od sljedbenika te škole nikada nije došao. On bi mogao biti ovakav. Uvijek je u politici bio dvojbena, osobito u onoj determiniziranoj, što predstavlja motive, a što opravdanje ili racionalizaciju, jer nikada se, čak ni u običnom životu, ne otkrivaju pravi motivi postupka, nego se uvijek iznose oni prihvatljivi. Međunarodna zajednica, nije nikada mogla javno iznijeti "mi smo protiv Hrvatske države", ali je mogla sve činiti da njezinu državnost čini upitnom. Prikrivajući svoje prave motive odnosa prema Hrvatskoj, europska središta moći uvijek iznose one prihvatljive za javno mnijenje. Zato je teško bez sustavne analize utvrditi u kojoj se mjeri radi o motivima međunarodne zajednice da kazni Hrvatsku, a u kojoj mjeri o opravdanjima za jednu drugu politiku koja se vodi paralelno. Zato bi Hrvatska, bez ikakve sumnje, vrlo brzo dobila pohvale od tih istih središta moći uz dva uvjeta – da ne spominje Vukovar i generala Antu Gotovinu i da Srbima dade političku autonomiju.

Druga stožerna točka koja pokazuje zašto je Hrvatska izložena nepodnošljivoj lakoći izopćenja je plan Z-4. Kirurškim zahvatom zvanim *Oluja* Hrvatska je preventivno odstranila moguću federalizaciju u režiji tzv. međunarodne zajednice. Bitna posljedica plana Z-4 bila bi da UNPROFOR i dalje ostane u Republici Hrvatskoj, a budući razvoj događaja bio bi sličan onome u Bosni i Hercegovini, gdje bi se Srbima nudile nove povoljnosti kako bi ipak prihvatili odbačeni plan.⁶¹¹ Dakle, trebala je uslijediti faza moljavanja, nagovaranja i podmićivanja s jedne, a novi i dodatni pritisak na Republiku Hrvatsku s druge strane.⁶¹² Naum je bio, i u ovom slučaju, od Republike Hrvatske napraviti "krivca" za neprihvatanje plana, pa bi uslijedile optužbe za regionalnu nestabilnost, a time i za novu mogućnost ostanka UNPROFOR-a. Srbi bi nakon određenog vremena "inkubacije" ipak prihvatili plan, a tada bi Republika Hrvatska ostala kao jedini "krivac" budući da nikako ne bi mogla prihvatiti državu u državi na svojem teritoriju, pogotovo ne u kontekstu nagrađivanja velikosrpske politike, kao što je to kasnije učinjeno s "Republikom Srpskom" u Bosni i Hercegovini. Dobro smišljen plan, mora se priznati!

Sekundarne posljedice plana Z-4 na političke prilike u Republici Hrvatskoj, koje nisu posve izvan velikosrpskog konteksta, ne bi bile ništa manje zabrinjavajuće. Naime, sam plan očito je bio na crti poticanja autonomastva u Istri, kao prvog koraka u zahtjevu za pretvaranje Istre u federalnu jedinicu.⁶¹³ Da je plan Z-4 sa Srbima uspio europski deterministi *de facto* bi podržali federalizaciju Republike Hrvatske. Šira međunarodna potpora tom procesu ne bi izostala, a to pokazuju izjave i potezi iz tog vremena nekih čelnika IDS-a da "neće poštovati odluke hrvatskog Sabora", da "neće živjeti u državi pod sankcijama", odnosno da se zauzimanju za nekakav trojni istrijansko-slovensko-talijanski parlament, odnosno mogućnosti dvojnog državljanstva. Sve je to osnaživalo plan

611 Predstavnici kontaktne skupine 31. siječnja 1995. pokušali su u Kninu Martiću, Mikeliću i Babiću uručiti plan Z-4 što su oni odlučno odbili. Isto tako, odbio ih je primiti i Slobodan Milošević. Kronologija rata, isto, str.448.

612 Odbor za mirnu reintegraciju hrvatskih okupiranih područja na saborskom je zasjedanju zaključio da je plan Z-4 za Hrvatsku neprihvatljiv kao i svaki elementa koji se protivi hrvatskom Ustavu. Kronologija rata, isto str. 458.

613 Plan Z-4 očito potiče automaštvo/federalizam Istre, i to iz više razloga: Ako je proces federalizacije s tzv. krajinom već započeo, i ako su Istrijani (ni zaboga da bi bili Istrani) na pragu da postavje zahtjev za priznanje posebne nacionalnosti – onda je federalna jedinica moguća i za Istru i jezinu nacionalnu manjinu (Istrijani), baš kao što je to moguće kada je u pitanju jedna druga nacionalna manjina, tj Srbi. Logika će, dakle, biti sljedeća: regionalizam je samo maska, automaštvo je realnost koja vodi federalizaciji, jer ako Srbi imaju pravo na federalnu jedinicu, onda to imaju i Istrijani! Sve se to, naravno, uklapa u interese onoga najdesnijeg krila IDS-a koji se zauzima za retalijanizaciju Istre, za nemogućnost naseljavanja Hrvata u Istri, za dovjezičnost u čitavoj Istri (godine 1991. u Istri je bilo 6,7 posto Talijana) koji se zauzima ne samo za dvojezičnost nego i samo za jednojezične talijanske nazive. Bolje rat nego pakt, dr. Radovan Pavić, Slobodna Dalmacija, 23. travnja 1995.

Z-4 pa se zahtjev za demilitarizacijom Istre našao u identičnom obliku u međunarodnom dokumentu o "krajinskoj državi". Cilj je bio isti, ukloniti još jedan znak hrvatskog suvereniteta – Hrvatsku vojsku. Katalizatorski učinak plana Z-4 vidljiv je i po tome što je stranka Dalmatinska akcija 29. ožujka 1995. istupila sa zahtjevom o posebnom dalmatinskom regionalnom saboru. Zbog svega navedenog značenje plana Z-4 bilo je puno šire od samog rješenja problema okupiranih prostora Republike Hrvatske.⁶¹⁴

Sada postaje jasnije zašto je jedino povoljno moguće rješenje za Republiku Hrvatsku zapravo bila vojna opcija, koja je jedina mogla na okupirane prostore uvesti potpunu hrvatsku vlast, a sve ostale inačice bile bi kompromisi u kojima, bi po naravi stvari, Republika Hrvatska morala biti samo gubitnik u većoj ili manjoj mjeri.⁶¹⁵ Trebalo je imati strpljenja i čekati da uvjerljive razloge za vojnu opciju daju Srbi, što su oni i učinili kada su nakon Srebrenice napali bihačku enklavu, glavnim snagama s okupiranih područja Republike Hrvatske.

Za pisanje službene, ali inverzne povijesti jugoistoka Europe s kraja dvadesetog stoljeća nužno je u vezu dovesti "rano priznanje Republike Hrvatske", teniskim rječnikom rečeno "prisiljene grješke", i plan Z-4, opet teniskim jezikom rečeno "loptica izvan igre". Za ispravljanje te dvije neplanirane grješake jedino mjesto može biti ono gdje će inverzija dobiti pravni okvir, pa je osnivanje haaškog tribunala logična i neizbježna posljedica takvog pristupa. Posljedično tome, da se ispravi "prisiljena grješka" i da se postignu politički ciljevi koji neće poništiti rezultate Prvog

614 Kada se radi o planu Z-4, jasno je da on znači federalizaciju Republike Hrvatske. Samo po sebi to još i nije najgora stvar, jer u svijetu ima još federalnih država. Problem je, dakle, u nečemu drugom. Problem je u pravoj namjeri federalizacije. Dok u SR Njemačkoj ili SAD federalni ustroj služi unaprjeđenju života i njegovom boljem i svrsishodnijem odvijanju, i nije ni u kakvoj funkciji razbijanja države – svaka federalizacija na tlu Republike Hrvatske ima upravo taj (dugoročni) cilj – razbiti i amputirati Republiku Hrvatsku, a to je, naravno, razlika. Zato plan Z-4 treba odbiti. Dr. Radovan Pavić, isto.

615 Da je tomu tako kako prema prof. dr. Radovan Pavić pokazuje i tzv. Galbraithov plan (za koji se tvrdi da ga nema, iz čega jasno slijedi da ga ima) apsolutno udovoljava prvenstvenoj i krucijalnoj želji osvajača/pobunjenika: naime te bi snage (UNPROFOR) trebale stati na crtu obustave paljbe (crta, de facto razgraničenja tj. nova granica) između slobodnih i okupiranih dijelova Republike Hrvatske, štiteći tako srpsku stečevinu i ostavljajući slobodne mogućnosti veza, ujedinjenja i zajedničkog održavotvorenja s "Republikom Srpskom" i Srbijom. Osim toga, te bi snage bile raspoređene s hrvatske strane "granice" i one bi zapravo time kontrolirale Hrvatsku vojsku, dok bi djelovanje Srba sa zaposjednutih prostora bilo slobodno. A sve to, valjda je jasno, neprijateljski je stav prema Republici Hrvatskoj, s jedne, i zaštitnički stav prema pobunjenicima, s druge strane. Takav bi novi raspored vojnih snaga i "novi" mandat zapravo značio definitivnu ciprizaciju, što je i cilj: neka bude i ciprizacija, samo da je mir, bolji je svaki nepravedni mir od pravdenog rata. Nepravedni mir je na štetu Republike Hrvatske i na korist Srba i Srbije – i to je mjera stvarima u optici međunarodnih moćnika, koji su već stvorili, ne novi međunarodni poredak, nego: obrnuti svijet! Slobodna Dalmacija, 23. travnja 1995.

svjetskog rata, logično je da se za zločinački pothvat optužuje sam vrh hrvatske države. Želi se, naprosto reći: "Naše stajalište o ranom priznanju je ispravno jer se sad vidi da je ta država nastala na zločinu, a da se to više ne dogodi, tu državu treba urediti tako da ne može kao cjeloviti samostalni subjekt nastupati. Federalizacija ili plan Z-4 je najbolje rješenje."

Dakle, determinizirana svjetska politika, prema svojoj mjeri i kako to njoj najbolje odgovara, kroji i oblikuje virtualnu prošlost da bi projicirana budućnost bila u granicama predviđenog plana. Uostalom, to nije ništa novo. Veći njegov dio već je ostvaren, od potpisa u Daytonu, preko prihvaćanja suradnje s Međunarodnim sudom za ratne zločine i saborskog suspendiranja od nenadležnosti Haaškog suda za oslobodilačke operacije *Bljesak* i *Oluja*, dopuštanja i poticanja ubrzanog odlaska optuženika u Haag, pa do ispunjenja svega potpisanog, a još više onog što je na tajnim sastancima obećano, i koje će na naplatu doći u godinama koje dolaze. Mali kamenčić, koji još nedostaje da mozaik bude potpun: čeka se 2010. da "deset mračnih godina" bude i službeno zapisano kao takve, u inverznoj slici povijesti jednog naroda "zapadnog Balkana".

U tom je čitavom determiniziranom igrokazu samo još jedna prividno velika nepoznanica. Tko je pobjednik u upravljanoj krizi na prostoru zvanom bivša Jugoslavija? Ima onih koji ne bez razloga govore da je pravi pobjednik zadnjih "balkanskih ratova" svjetska politika i oni koji iza te politike stoje. Nastojeći pobliže naznačiti tko su subjekti ukazat će, kako svjetska politika sigurno nisu Ujedinjeni narodi i njegove institucije, koje formalno upravljaju Haagom,⁶¹⁶ ali da bi to mogle biti ponajprije Sjedinjene Države, Velika Britanija te najbogatije države svijeta okupljene u neformalnoj grupi sedmorice.⁶¹⁷ Međutim, ipak rješenje, da bi bilo potpuno, treba tražiti i izvan okvira navedenih država, ili institucija bez obzira koliko one moćne i bogate bile. Na "balkanskim

616 Da je po toj organizaciji (UN op. a.) sve bi ostalo u kancelarijskim ladicama i nikada se ne bi našlo dovoljno dolara za financiranje nepregledne haaške birokracije. I ptice na granama znaju da administracija na East Riveru ne može pokrenuti a kamoli riješiti ijedan ozbiljniji problem ako iza toga ne stoji Amerika. Zlatko i Mila Jazbinšek, isto.

617 Svi oni zajedno, uz ostalo, bave se i Zapadnim Balkanom. Tko misli da nije tako i da to moćno društvo samo gleda što se zbiva i da ništa ne poduzima ljuto se vara. Treba samo povezati, što se iz Zagreba može činiti nepovezanim. Od sjeverne Amerike, preko Europe do Azije. Tek tada se mogu u pravom svjetlu razumjeti na prvi pogled čudni potezi. Primjerice, zašto je nedavno konferencija o gospodarstvu zapadnog Balkana organizirana na drugom kraju svijeta, u Japanu!? Gotovo u isto vrijeme dolaze pritisci iz Londona, a da bi nekoliko dana kasnije pristizale samo pohvale. Za one koji to do sada nisu znali to se zove koordinirana politika mrkve i batine. Malo s batinom po prstima, od Londona ili Haaga, malo mrkve, iz Tokija i Bruxellesa! Kada se sve to zna nije teško uočiti neraskidivu vezu između suda u Haagu i šire politike. Zatim ne bi trebalo biti ni problema s pobjednikom. Zlatko i Mila Jazbinšek, isto.

poljanama smrti”, ali i šire, pobjednik je – ideja (plan) tvoritelja “novog svjetskog poretka”. Kao glavne zapreke i smetnje za potpunu pobjedu, tom “novom vrhom svijetu”, ostaju i dalje nacija i nacionalna država, vjera i identitet. To u prijevodu, u hrvatskom slučaju znači, da “autokrata” i “nacionalista” dr. Franju Tuđmana, nakon Haaga, treba virtualno pobijediti nekakav “demokrat” i “anacionalist” kojeg personificira Paddy Ashdown.⁶¹⁸ Hoće li to baš biti tako – odgovor i odgovornost je na Hrvatima – ne dozvoliti oduzimanje pobjede.⁶¹⁹ Da bi uspjeli, Hrvati itekako dobro moraju razumijevati ono što Zbigniew Brzezinski naziva trima osnovnim zapovijedima za imperijalnu “geostrategiju”: “spriječiti zajedničku igru vazala (tj. ovisnih država) i održavati njihovu ovisnost na području sigurnosne politike. Treba tributarne obveznike (koji moraju platiti troškove svoje sigurnosti) držati u stanju poslušnosti i treba ih zaštititi.” I treće “treba spriječiti ujedinjenje barbara”. Hrvatima i ostalim “nacionalistima” na znanje.

6. Borba za hrvatske plave granice

Hrvatska jest suverena država, ali njezine plave granice (more i rijeke) neprekidno su pod udarom svih susjeda, i ne samo njih. Polazište je gotovo uvijek isto – Hrvatska je mala zemlja za tako veliko more, a izvori pitke vode predragocjeni su da bi pripadali samo jednom narodu. Jedni bi htjeli more, a drugi pitku vodu,

⁶¹⁸ Prije nekoliko dan pročitao sam dva intervjua, oba su na vrlo drastičan način osvijetlila današnju situaciju Hrvata. Prvi intervju dao je Britanac Paddy Ashdown, visoki predstavnik BiH, Slobodnoj Dalmaciji. Na kraju je skinuo masku i rekao za Franju Tuđmana da nije bio ništa drugo nego “destruktivni nacionalist”. Takve su riječi nepristojne i ne odgovaraju najosnovnijim pravilima civilizacijskog ponašanja. Bilo bi nepristojno vrijeđati na takav način, na primjer, članove engleske dinastije ili vodeće britanske političare. Osim toga, treba gospodina Ashdowna podsjetiti da je Velika Britanija proglasila niz političara, državnika i visokih svećenika iz bivših britanskih kolonija “nacionalistima” i neprijateljima. Prethodnici gospodina Ashdowna svojedobno su čak uhitili i zatvorili, na primjer, nadbiskupa Makariosa na Cipru, koji je vodio borbu svog naroda protiv britanskih kolonijalnih vlasti. Nešto kasnije, oni su bili prisiljeni da ga prihvate kao sugovornika – i nadbiskup je postao prvi predsjednik države. Na sličan nači Englezi su morali osloboditi političare i vođe poput Gandhija ili Nehrua iz zatvora. Ashdown se u BiH ponaša kao kolonijalni guverner”. Uzalud im inženjering, Carl Gustav Ströhm, Hrvatsko slovo 11. listopada 2002.

⁶¹⁹ U trenutku kad su se hrvatski vojnici vratili u Zagreb kao pobjednici – počela je međunarodna orkestrirana kampanja protiv tobožnjeg diktatora Tuđmana, protiv “fašistoidnih” i svakao nacionalističkih Hrvata (koji su u Prvom i Drugom svjetskom ratu bili na “krivoj strani”) Odjednom su zapadni mediji govorili o “etničkom čišćenju” na oslobođenom hrvatskom tlu. Sve što se događa do dana današnjeg potvrđuje tezu da je pobjeda u Domovinskom ratu bila Hrvatima na neki način ukradena. Ta ukradena pobjeda, taj nezavršeni posao – to su tragedije života i smrti Franje Tuđmana, ali i svih Hrvata. Politika je nemilosrdan i nezahvalan posao. Moral i velike riječi (ljudska prava i demokratizacija itd) često su samo “ambalaža” drugih sadržaja. Hrvatima je ukradena pobjeda, Carl Gustaf Ströhm, Hrvatsko slovo, 8. ožujka 2002.

a oni izvan bližeg susjedstva htjeli bi i jedno i drugo. Zato pre-zisanje za "hrvatskom plavom bojom" nije slučajno. Naime, svi bolji poznavatelji stanja čovjekovog okoliša, prije svega u Europi, jedinstvena su stajališta kako je državni prostor Republike Hrvatske, osim vrijednog geostrateškog položaja na prvim vratima Europe, i neovisno o vidljivim posljedicama ratnih razaranja, u ovome trenutku europski ekološki rezervat i potencijalno izvor-rište pitke vode i posljedično tomu, zdrave hrane, kojima će razvijeni svijet uskoro početi oskudijevati.⁶²⁰ Tu našu neprijepornu prednost prepoznaju mnogi osim hrvatske političke elite, koja ne umije osmisлити strateški zamašnjak gospodarskog razvoja koji bi se temeljio na pozornom planiranju i gospodarenju Hrvatskom kao "ekološkim rezervatom". Još su manje svjesni da ako to Hrvatska neće, a očigledno da neće, jer se ne bi sve rasprodavalo, to će netko drugi učiniti, ali bez Hrvata.

Iz dokumenta *Globalni Trendovi do 2015.*⁶²¹ vidljivo je i to koje će tri temeljne značajke obilježiti prvu polovicu drugog desetljeća 21. stoljeća: prva, pored viška hrane, značajnim dijelom genetski modificirane, zbog njezine neravnomjerne raspodjele i dalje će u već tradicionalnim dijelovima "trećeg svijeta" vladati glad; druga, svijet će se suočiti s transnacionalnim terorizmom i treća, sve će manje biti čiste prirodne pitke vode. Ovaj treći zaključak potvrđuje prosudbe geopolitičara s početka 90-ih godina 20. stoljeća kako će u 21. stoljeća pričuve pitke vode biti strateška prednost i iznimno unosan izvozni proizvod. Kao što je 20. stoljeće bilo "stoljeće rata" za naftu, tako će 21. stoljeće, a druga njegova polovica sigurno, biti obilježeno ratovima, sukobima i krizama, ali ovaj put za pitku vodu. Ovakve prosudbe geopolitičara, analitičara i najmoćnije svjetske izvještajne agencije o budućnosti svijeta morale bi hrvatsku političku misao vratiti na područje jadranskog sliva od Gacke, Zrmanje, Krke, Cetine, Neretve, Omble, ali i Kupe, Korane, Dobre, Une, Unčice, Šuice, Bištrice, Žabljaka, Trebižata i Bregave. Tu na tom području Dinarida obitavaju Hrvati ne samo kroz povijest, nego i sada na početku 21. stoljeća. Taj relativno uski, stiješnjeni prostor između planina središnje Bosne i Jadranskog mora, Hrvatsku po zalihama pitke vode smješta na peto mjesto u Europi, a u svijetu na četrdeset i drugo, s tim da je po kakvoći na samom svjetskom vrhu.⁶²² Kad se

620 Stockholmskom "Deklaracijom o čovjekovu okolišu" naglašeno je kako "Zemaljske prirodne resurse, uključujući zrak, vodu, biljini i životinjski svijet a posebice uzorne primjere prirodnih ekoloških sustava, treba štiti u korist sadašnjeg i budućeg naraštaja, pozornim planiranjem i gospodarenjem, kako to traže okolnosti (pojačani kurziv a.)". Članak 2. Deklaracije, lipanj 1972.

621 Vidi predhodno poglavlje. (op. a.)

622 Ovi podatci su navedeni u Prvome svjetskom izvještaju o vodnim zalihama u svijetu što ga je objavio UNESKO u Parizu, a obuhvaćeno je 188 zemlja svijeta. Žedni pokraj vode, Ivan Milanović Litre, Glas Koncila, 14. prosinca 2003.

u razmatranje uzmu ove neprijeporne činjenice, onda upravljana kriza na prostoru zvanom bivša Jugoslavija, ima ne samo drugu, nego i treću stranu. Teza koja slijedi, mnogima će možda biti iznenađenje, a determinizirani medijski trbuhozborci dočekat će je ili sa šutnjom ili žestokim napadima. Ona glasi: "Determinirani kaos na prostoru nekadašnje Jugoslavije, početkom i sredinom devedesetih godina dvadesetog stoljeća, kojem je cilj bio spriječiti nastajanje samostalne i nezavisne Hrvatske države ima svoj nastavak u "odgođenom kaosu", gdje se produžuje osporavanje hrvatske države "drugim sredstvima", kao bi se Hrvatima u Hrvatskoj i onima u Bosni i Hercegovini otela pitka voda."

Plan je dugoročan i zamišljen je u dvije dionice: prva, protjerati, iseliti, raseliti Hrvate iz središnje Bosne (Usora, Lašvanska dolina), a potom iz Zapadne Bosne (Livno, Kupres Tomislavgrad) i Zapadne Hercegovine (Mostar, Čapljina, Stolac), a nakon što se pokupuju gravitacijske točke ozemlja, od nacionalnih parkova Sjeverni Velebit, Plitvička jezera sve do Dubrovnika, izvori pitke vode sami po sebi doći će u ruke svjetskih determinista. Sa stajališta strategije Hrvatska se na početku 21. stoljeća napada istovjetno kao što se napadala 1991. i 1992. i to u stožernim strategijskim točkama 2K (Zadar-Ravni Kotari i dolina Neretve) samo ovaj put ne vojno silom, dakle, ne vojnom strategijom, nego složajem političke, diplomatske, informacijske (kulturne) i gospodarske strategije. Nažalost Hrvatska za razliku od 1991. ne samo da nema protustrategiju, nego ona ne pruža baš nikakav otpor. Suđenje u Haagu za tobožnje ratne zločine, najprije Hrvatima iz središnje Bosne, a potom Hrvatima iz Hercegovine i u konačnici Hrvatima iz Hrvatske, prostorno zahvaća upravo one dijelove Hrvatske i susjedne države Bosne i Hercegovine gdje su pričuve pitke vode. Nakon 2010. i proglašenja službene virtualne povijesti, deterministi će ustvrditi: tu na prostorima Lašvanske doline, Usore, Hercegovine, Banovine, Korduna, Like, i Dalmacije vi ste Hrvati izvršili zločine, za to vam je suđeno i za to ste osuđeni, pa više ne možete baštiniti ta područja. Dakle, ta područje koja su označena nedirnutima i čistima, s golemim podzemnim pričuvama pitke vode, i nakon što su sređeni rezultati geološko-seizmoloških istraživanja područja Dinarida, koje je INA započela 1997. i gdje su definirane granice iznimno bogatih podzemnih vodonosnih slojeva, od 50 do 200 metara,⁶²³ u ratu poslije rata želi se oteti Hrvatima.

Od svih ekosustava na zemlji slatkovodni je najugroženiji. Budući da u UN-ovu izvještaju za 2000. stoji da ljudi danas troše 54% slatke vode te da se ubrzano smanjuju njezine raspoložive zalihe ona postaje glavno ekološko, sigurnosno, gospodarsko, a sutra i političko pitanje. K tome treba dodati kako su Ujedinje-

623 Voda važnija od nafte, Ilija Rkman, Hrvatsko slovo, 26. listopada, 2001.

ni narodi u prosincu 2002. prvi put i formalno kazali da je voda osnova života i zdravlja, te da se mora tretirati i kao socijalno i kulturno dobro. Na taj način, netko se je ipak suprotstavio sve učestalijim negativnim posljedicama privatizacije vodoopskrbe. Zbog čega je taj događaj važan? Hrvatska će u bliskoj budućnosti gledati svojih izvora pitke vode biti dodatno izložena pritiscima i Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke. Naime, u mnoštvu slučajeva ove dvije institucije zemljama u razvoju odobravaju nove kredite tek pod uvjetom da se privatizira njihova vodoprivreda. Budući da vodoopskrba u Hrvatskoj nije privatizirana, a zaduženost Hrvatske je tako velika, pa prijeti realna opasnost da se prispjeli krediti budu vraćali novim zaduženjima. Gotovo je sigurno da će ta nova zaduženja, ali i vraćanje i starih dugova biti uvjetovano privatizacijom hrvatske vodoprivrede. Do tog sudbonosnog trenutka nužno je izgradnja kritične svijesti kod puka, ali i stvaranje javnog mnijenja da se nerazumna poslušnička hrvatska vlast odvraća od tog pogibeljnog nauma.

U nadolazećoj globalnoj krizi i sve većoj nestašici pitke vode i Hrvatsku, unatoč bogatstvu zaliha, može pogoditi hollywoodski "američki mrak" kao što je bio slučaj 2003. kada su visoke temperature i katastrofalna suša primorale mnoge gradske vlasti na donošenje odluke o redukciji i ograničenom korištenju vode. To nije ništa u usporedbi sa strašnom spoznajom da bi Hrvati kao kršćanski (katolički) narod osim u stvarnom i u simboličnom smislu izgubili vodu kao izvor i počelo života.⁶²⁴

O vodi kao neiscrpoj temi svi osvrta, govori, objašnjenja, ma koliko umni bili samo su svojevrsno tepanje. Ništa tako ne uči o životu i ljudskom smislu kao što to čini voda. Osim što nas uči mudrosti življenja⁶²⁵, ma kao to čudno zvučalo, ključ budućnosti planeta Zemlje nalazi se u vodi, tj. u rukama malih i sasvim običnih ljudi. Mnoge multinacionalne kompanije, poput Coca Cole, MacDonald'sa, Shella, Bechtela, neće ustuknuti pred mnogim vladama "trećeg svijeta" jer ih drže u šaci, ali će jednog dana ustuknuti i uzdrhtati pred malim čovjekom, koji će lišen vode života, ustati protiv stanja bespomoćnosti. Stoga to može biti poruka ne samo hrvatskoj izvršnoj i zakonodavnoj vlasti, nego i

624 Uzmimo primjer izraelskog naroda koji u vodi, kako u prošlosti tako i u sadašnjosti, očitava Božju prisutnost i njegovu naklonost. U trenucima poljuljanosti u Božju blizinu prorok Jeremija narodu poručuje: "Bog nas nije zaboravio! Jer kiša i dalje u pravo vrijeme pada, rijeke i dalje natapajući zemlju, teku prema moru..." Isus se u svom govoru često koristio simbolikom vode nazivajući sebe izvorom žive vode i vodom života. Upravo zbog toga ne čudi što je voda jedna od vidljivih znakova sakramenta krštenja koja ima simboliku novoga života kojega krštenik prima na krštenju. Ivan Milanović Litre, isto.

625 Uz rečeno postoji još jedna znakovitost vode. To je tzv. dimenzija malenosti vode koju nam otkriva sv. Franjo Asiški u Hvalospjevu stvorenja u kojemu Gospodinu, zahvaljujući na vodi, kaže kako je ona "Vrlo korisna i ponizna i dragocijena i čista". Ivan Milanović Litre, isto

svim zemljama i narodima koje je Bog Stvoritelj obdario vodom – simbolom života – da se prema njoj svugdje i svagda ophode s dužnim strahopoštovanjem.⁶²⁶

Dakle, što se pitke vode tiče, Hrvatska ima budućnost, ali pod uvjetom da se ne povodi za olakim obećanjima svjetskih determinista, nego da o zaštiti i promicanju svojih nacionalnih interesa uvijek promišljanja crpi iz “bunara ljudske mudrosti”.⁶²⁷

Da deterministi misle ozbiljno kako Hrvatskoj oteti i onu vodu koja je slana pokazuje okrugli stol u školi za management u Trstu početkom 2004. koji je održan na temu “Budućnost Balkana u Europskoj uniji”, prigodom predstavljanja novog broja revije “Limes”, koji je pak posvećen temi “Naš istok”(!?).⁶²⁸ Što se s njihovim istokom mislili učiniti naznačio je Riccardo Illy naglasivši da “veliki potencijal, prirodni i ljudski resursi koji postoje u ovoj regiji Jugoistoka Europe, a kako radije, nego imenom Balkan, nazivaju ta područja narodi koji ga naseljavaju. Nisu tu samo hrvatske obale nego unutrašnjost, pa tisuće diplomiranih ljudi koji obavljaju lošije poslove, a koji bi mogli u širem tržištu rada naći odgovarajuće zaposlenje. Naravno, proces integracije treba biti popraćen ulaganjem u infrastrukturu”. Rasprava se dalje najviše odvijala na osnovi ove postavke Riccarda Illyja i za sve nazočne, više ili manje, ključna riječ je bila “integracija”. Manje razlike u mišljenjima, nisu dovele u pitanje prosudbu o stanju u regiji i o perspektivama “zajedničke zapadno balkanske kuće”⁶²⁹ i njezinih budućih članova.

Glavni urednik časopisa “Limes” Lucia Caracciola, otišao je i korak dalje od zajedničke “balkanske kuće” naznačivši da se ne može prihvatiti hrvatsko proglašenje isključive ribolovno-ekološke zone. “Za nas je prioritetno učiniti zajedničkom jadransku granicu” bez imalo umotavanja u celofan izjavio je Caracciolo, i nadodao – “Trebalo je pomaknuti mnogo istočnije, prvo na Bugarsku i Rumunjsku, zatim na bivšu Jugoslaviju i Albaniju”. Ipak nekakav otpor takvom rješenju Caracciolo vidi u tome što mlade države još nisu sklone, iz anagrafskih razloga, ustupiti dio svoje

626 Voda ima sve dimenzije ljekovitosti, jer dodir s prirodom, kako kaže Papa u poruci “Mir s Bogom Stvoriteljem – mir s cjelokupnim stvorenjem”, po sebi je “duboko obnoviteljski”. Ivan Milanović Litre, isto.

627 Riječi generalnog tajnika UNESKO-a Kichiroa Matsuura koji je izrekao na 3. svjetskom forumu o vodi održanom u Kyotu 2003. Ivan Milanović Litre, isto.

628 Sudjelovali su dotajnik vanjskih poslova Italije Roberto Antonione, predsjednik regije Furlanija-Julijska Venecija, Riccardo Illy, direktor “Limesa”, Lucio Caracciolo, profesor na sveučilištu Sapienza, Predrag Matvejević, te Stefano Pilte, profesor na MiB te koordinator ovog okruglog stola. Pier Paolo Garofalo, Il Piccolo (Trst), 13. siječnja 2004.

629 Takav pristup prema izjavi Roberto Antonionea (MVP Italije) donesen je na konferenciji EU-a u Solunu lipnja 2003. – gdje se “uspjelo jednoglasno odobriti liniju koja prolazi na Balkanu kao strateškom području za cijelu Uniju.” Pier Paolo Garofalo, isto.

suverenosti nekoj multinacionalnoj ustanovi, ali da se to može riješiti ako se "Balkan jedna prazna kutija ispuni institucijama, ljudima te idejama".

Sigurno su ovakva "neformalna" talijanska geopolitička ali i formalna diplomatsko-politička razmišljanja⁶³⁰ utjecala da na prijedlog uplašene Hrvatske vlade "ribolovno-ekološka zona" bude suspendirana u Hrvatskom saboru i da se nakon toga otvori nova (stara) stranica slovenskog agresivnog nastupanja prema hrvatskom morskom i kopnenom prostoru. U čemu je paradoks Savudrijske vale? Mnogo veći od Svete Gore,⁶³¹ koja je eklatantan primjer u suvremenoj Europi da se na ozemlju jedne suverene države, nespornom nalazi vojska druge države. To je po svim pravilima međunarodnog ratnog prva, agresija, ali ne i za hrvatsku službenu politiku. I umjesto da se hrvatska vlast jasno odredi o zaštiti svog teritorijalnog i akvatorijalnog integriteta, ona se sa Slovenijom upušta u dvojbene i protuustavne rasprave i trgovine.

Pitanje Savudrijske vale je pravno jasno: zna se gdje utječe rijeka Dragonja, iako su Slovenci čak promijenili tok i utok te rijeke na štetu Hrvatske, ali i bez toga, zna se točka razgraničenja na kopnu, a onda je na moru sve precizno određeno međunarodnim pravom – to je okomica na spojnicu dviju obala vale. Kad je sve to tako pravno čisto, postavlja se pitanje: zašto Slovenci ustrajavaju, iako su svjesni da ne mogu nikako imati izravan izlaz na otvoreno more? Oni dobro znaju da su Talijani, koji glume suzdržanost, na njihovoj strani, i čekaju u zavjetrini – povijesno gledajući za talijansku politiku ništa novo. Naime, u pitanju su Osimski sporazumi, jer negraničenje Hrvatske s Italijom otvara novu međunarodnopravnu situaciju. Kao što je poznato Spo-

⁶³⁰ Jadran je potrebno pretvoriti u europsko more (kurziv a.), rekao je bivši talijanski ministar Gianni De Michellis za jučerašnji broj (11. siječnja 2004.) tršćanskog lista *Piccolo*, pozvavši istodobno talijansku diplomaciju na odlučniju inicijativu za proširenje EU na cijelu balkansku regiju. "U talijanskom je interesu (kurziv a.) da cijela balkanska regija bude spremna za integracije, pri čemu neće nestati samo kopnene već i morske granice (kurziv a.) Kad i Hrvatska uđe u EU, logike i perspektive cijelog Jadrana dobit će potpuno novo svjetlo", rekao je De Michellis, koji se, kako navodi *Piccolo*, zauzima za Jadran kao "europsko more" – Farnesina (sjedište talijanske diplomacije) mora ponovno u svoje ruke uzeti kompletan balkanski dosije, s obzirom na to da se o njemu više nitko ne brine, kako bi se riješila otvorena pitanja u Bosni, Srbiji i Crnoj Gori i na Kosovu – rekao je De Michellis. "Potpuno za održavanje dobrih odnosa s novom hrvatskom vladom. Sve bi perspektive suradnje trebale biti ocjenjene ne kroz optiku zaštite nacionalnih interesa (kurziv a.), već kroz usuglašavanje", zaključio je De Michellis. Gianni De Michellis, bivši talijanski ministar vanjskih poslova, *Ulaskom Hrvatske u EU Jadran može postati europsko more*, *Jutarnji list*, Zagreb, 12. siječnja 2004.

⁶³¹ O neosjetljivosti Hrvata na jezične nijanse koje oslikavaju namjere jedne agresivne politike vidi se po tome što se dugo govorilo o "Piranskom zaljevu", a ne o Savudrijskoj vali, a za Svetu Goru još se i dalje koristi slovenizirani naziv "Sveta Gera".

razume su potpisale vlade SFR Jugoslavije i Italije, a pravno ga nasljeđuju one države nastale na prostoru zvanom bivša Jugoslavija koje izravno graniče s Italijom, što u ovom slučaju znači da su to Hrvatska i Slovenija.

Ako bi Hrvatska pristala da ustupi Sloveniji to što traži, bez obzira na "koridor", "trokut" ili nešto slično o čemu se u raznim prilikama pregovaralo, Hrvatska bi izgubila izravnu granicu s Italijom. U tom slučaju Osimski sporazumi sigurno bi poprimili sasvim drukčije konotacije između Hrvatske i Italije. Jednostavno rečeno, Hrvatska bi bila dovedena u poziciju Srbije i Crne Gore, Makedonije ili Bosne i Hercegovine prema kojima Italija, glede Osimskih sporazuma nema nikakvu obvezu. Osim toga izravni izlaz Slovenije na otvoreno more, otvara pitanje i gospodarskog pojasa, jer bi Slovenci sutra tražiti i svoj gospodarski pojas. Hrvatsko proglašenje gospodarskog pojasa na Jadranu jedni je ispravni političko-pravni potez od slovensko-talijanskih presizanja koje neće prestati unatoč promjenama političkih elita u ovim zemljama.

Dok Slovenija i Italija znaju jasno artikulirati svoje interese, pa i ondje gdje po međunarodnom pravu nemaju pravo, hrvatska politika luta do besmislenosti, pristajući čak na razgovore u kojima se raspravlja o trgovini – hrvatska sela za hrvatsko more. U svim suverenim državama to je čin izdaje, osim u Hrvatskoj. Teritorijalno i akvatorijalno razgraničenje ne može biti donijeto ni u Saboru, pa ni s dvotrećinskom većinom, već to mora biti predmet referendumu svih državljana Hrvatske. Ako se hrvatski narod želi odreći dijela svog akvatorija ili teritorija u korist neke druge države, onda se to može učiniti samo referendumom i nikako drukčije. U rezultat referendumu ne bi trebalo sumnjati, pa je s tim više začuđujuća drskost bivšeg predsjednika vlade Ivice Račana da se u "parafranom sporazumu" (bez volje hrvatskog naroda) Sloveniji prepusti ne samo dvije trećine Savudrijske vale, nego i teritorijalno more i koridor širine dvije milje, što je sve skupa gotovo dvije površine Kaštelanskog zaljeva.⁶³² Kako se u sporazumu Račan-Drnovšek predviđalo da se na području tzv. koridora zabrani iskorištavanje podmorja, instaliranje nafnih ili plinskih platformi, kao i ribarenje, Hrvatska se *de facto* i *de jure*, trebala odreći i svog gospodarskog pojasa u vlastitom teritorijalnom moru(?), što bi bio jedinstven slučaj u svijetu. Što bi za posljedicu mogao imati ovakav izdajnički čin jednog predsjednika Vlade? Prvo, u ovakvom obliku razgraničenja sa Slovenijom Hrvatska ne bi imala nikakvu zajedničku granicu sa susjednom državom Italijom jer tzv. "trokutić teritorijalnog

632 Kaštelanski zaljev, najveći je zaljev u srednjoj Dalmaciji, i razmjestio se između Splita i Trogira te poluotoka Marjana i otoka Čiova. Dužina najveće uzdužne osi iznosi 14,8 km a poprečne 6,6 km.

mora" ne bi mogao predstavljati zajedničku granicu, budući da, ne bi postojala neprekidna veza između tog komadića teritorijalnog mora i ostalog teritorijalnog dijela Hrvatske, zbog gubitka jurisdikcije nad morskim dnom. Drugo, u cjelini gledano to bi za posljedicu imalo dalekosežne političke implikacije jer za Italiju Osimski sporazumi više ne bi bili obvezujući, što bi ona sigurno iskoristila pritiskujući i ucjenjujući Hrvatsku, naprimjer, s esulima.

Pitanja međudržavnih teritorijalnih razgraničenja suviše su ozbiljna da bi se njima mogli poigravati političari tipa Ivica Račan, koji je hrvatski narod, dok su pregovori trajali uvjeravao kako "javnost ne treba biti upoznata, jer to može štetiti pregovorima!" Dakle, glavni predstavnik izvršne vlasti, bez imalo stida o ključnim, pače životnim pitanjima nacionalnog suvereniteta samostalno (protuustavno) odlučuje bez nositelja tog suvereniteta. Međutim, to pokazuje koliko laicistička vlast neke zemlje može raditi protiv interesa onih koji su je izabrali, ali pokazuje i to da njihova poslušnost i (ili) ropska poniznost nemaju kraja. Ovdje se naprosto ne radi samo o nepromišljenosti, nego i o nasilju prema vlastitom narodu, jer se drugome daje ono što nije tvoje i to po diktatu trećega. Hrvatsko more i ozemlje, nije vlasništvo nikakve izvršne političke vlasti, bez obzira na demokratski postupak njezina biranja, nego i more i ozemlje izvršna vlast mora uvijek braniti kada su ugroženi, i tako ih sačuvane predati idućim naraštajima. Sve drugo jednostavno rečeno, je – izdaja.

Još nešto, do sporazuma Račan-Drnovšek Hrvatska je bila zapadno od Slovenije, sa svojim teritorijalnim morem i kopnom (rt Savudrija), a nakon njega Slovenija sa "svojim teritorijalnim morem" trebala je postati zapad Hrvatskoj. Time je Ivica Račan vlastoručno iscrtao zapadnu granicu "zapadnog Balkana".

U ovom povijesnom trenutku na početku 21. stoljeća Hrvatska mora prepoznati svoj prostor, svoje more, svoje otoke, svoju obalu, svoje izvore pitke vode, svoja područja proglašena prirodnim ili nacionalnim parkovima, svoju kulturnu i duhovnu baštinu, kao svoje posebne i najveće vrijednosti te ih zaštititi na takav način da ne postanu vlasništvo nehrvatskih europskih silnika⁶³³, ali i domaćih sljedbenika determinizma, kako ih ne bi mogli ugroziti i (ili) upropastiti. Ako sada Hrvatska učini krive korake ili propusti učiniti one koji bi stvarno zaštitili temeljne hrvatske vrijednosti i interese, onda je realna opasnost da hrvatski narod

---

633 Što je Hrvatska vrijednost na osebujan način upozorava i ova rečenica crnog humora: "Rvat koji vidi svako jutro kako sunce izlazi iza brda, koji vidi rosu na travi, koji čuje njak magareta, kukurik pivca, žubor potoka, cvrkut tica, koji imade svoju šumu i planinu, svoje poje i svoj dolac, koji znade svoje ime i prezime, i čiji je, kojega zvono upozorva da ga Bog prati, težak je problem za suvremne kiborge i androide." Tvoj Ognjilo, Hrvatsko slovo, 11. siječnja 2002.

doživi novo gorko iskustvo, u kojemu bi po prvi put u svojoj dugoj povijesti mogao ostati bez bitka.⁶³⁴

***

Dok su u doba komunizma (druga faza determinizma) hrvatski suverenitet i hrvatski interesi bili u rukama ideologa komunističke internacionale, danas su oni u rukama ideologa neoliberalističke kapitalističke internacionale⁶³⁵ (treća faza determinizma). Većina današnjih hrvatskih političkih stranačkih elita ne znaju što su stvarni nacionalni interesi Hrvatske. Tim otuđenim elitama važniji je Haag, nego čast i dostojanstvo hrvatskih branitelja, njima je proizvodnja "hrvatskog paradoksa" u kojima mrtvaci iz Drugog svjetskog rata hodaju ulicama, važnije nego to da živi ljudi ne daju znakove života, njima je s predumišljajem nedefinirana europska utopijska koncepcija zanimljivija od sudbine vlastitog naroda u susjednoj Bosni i Hercegovini, njima je značajnija izjava nekog trećerazrednog svjetskog birokrate nego očuvanje vlastitog identiteta, njima je mišljenje predstavnika svjetske financijske oligarhije presudno, ali ne i rasprodaja vlastitog bitka. Naprosto, hrvatska politička stranačka elita nakon 2000. više nema ideja, odnosno ona ne zna što su hrvatski nacionalni interesi i kako ih promicati. Na početku 21. stoljeća službeno Hrvatsku karakterizira neodređenost. Na takvo stanje duhovnog ozračja Goethe je davno upozorio riječima: "Onaj tko je neodređen, taj je već umro".

Bez normativne predodžbe – nacionalne strategije življenja i opstanka – o tome čemu nacija smije i treba težiti, hrvatska politička misao se svodi na sitničavo, svađalačko i destruktivno nametanje "svoje istine". U neimanju uobličene i općeprihvaćene strategijske zamisli kako obraniti svoje interese na prvim vratima Euroazije, hrvatski političari su najčešće samo loši glasnici rastrojenih institucionalnih državnih sustava i uspješni pronositelji duhovnog (vrijednosnog) nereda koji vlada u hrvatskoj zbilji. Oni su oličenje zastrašujućih sadržajnih praznina, gubitka identiteta i etičkoga kodeksa, te opće obamrlosti (ravnodušnosti) hrvatske nacije. Hrvatska je, može se ustvrditi, zemlja bez ikakvog krite-

634 Prodaja bankarskog sustava, velikih divova poput INA-e, HEP-a te turističkih kompleksa, zapravo dovodi nove gospodare. Tko gospodari kapitalom, gospodari i državom. No, problemi u Istri su najgori jer se prodaje bitak, a to je zemlja. Uravo u tome leži bit nove kolonizacije, koja će nas učiniti kolonima na vlastitoj zemlji. Oriano Bulić, vijećnik Gradskog vijeća Pule, HS, 12. travnja 2002.

635 Sjedinjene Države, kao i sve demokratske europske zemlje, dakle i sve članice Europske unije, funkcioniraju na ideologiji liberalizma, koju je usvojila i moderna, blairovska i schröderovska socijaldemokracija. Svijet u kojem Hrvatska živi jest svijet liberalne demokracije i liberalnog kapitalizma, a ne svijet dominantnih katoličkih vrijednosti. To je ona, presudno značajna činjenica, na koju Crkva nema adekvatan odgovor. Bozanićev Božić, Davor Butković, Jutarnji list, 24.,25. i 26. prosinca 2004. str. 33.

rija, a u substancijalnom smislu gotovo ga uopće nema, jer da ga ima, onda se svaki politički nasilnik, susjedni ili bjelosvjetski, svejedno, ne bi mogao bacati kamenjem na nju, predstavljajući to kao njezinu dobrobit, a svaki domaći demagog determinizma nacionalnim spasiteljem. Ovdje zapravo vrijedi žalosna maksima francuskog katoličkog moraliste, romantičara Lacordairea. "Istinu iznijeti plaćamo skupim bitkama, laž naprotiv ne stoji ništa".

Današnja hrvatska šarolika politička elita nije kadra komunicirati sa svjetskom političkom zbiljom, jer je ne razumje, a i ne želi razumjeti. Ona naprosto održava situaciju svoje povezanosti s novim bogatašima i s golemom masom sirotinje, koja ovisi o državnoj skrbi, i ne mari za to, što je ostala potpuno bez vizije. Takvo stanje dovelo je da vlast i državni interesi ne stoje na istim pozicijama, oni su inkompatibilni. U takvoj konstelaciji snaga gdje se moć iz legalnih institucija vlasti preselila u određene financijsko-medijske udružbe, ti su procesi logični. Interesi tih izvaninstitucionalnih udružaba nemaju veze s hrvatskim nacionalnim interesima, već počivaju na interesima održanja moći koju su sebi priskrbili. U Hrvatskoj se politika ne vodi u okvirima promicanja i zaštite nacionalnih interesa, nego u ispunjenju zahtjeva koje svako malo postavljaju ti centri moći.

Kako se Hrvatska može odhrvati matrici "odgođenog kaosa" kojemu je izložena? Najveća prepreka pri tome može biti nedostatak vlastite pameti, organiziranosti, sposobnosti da se profilira i postavi kao samosvjesna (ponosna) država, a ne se iscrpljivati u iščekivanju nekakvih datuma koji ne donose ništa konkretno, osim da politička elita samu sebe uvjerava kako je uspješna i nema ništa sa "zapadnim Balkanom".

Stoga je poželjno postaviti pitanje: Koje sve iluzije treba odbaciti hrvatska politička misao, da bi Hrvatska postala čimbenik na prvim vratima Euroazije?

Prvo, napustiti (odreći se) prevladavajućeg trenda "klanjanja zlatnom teletu", a prihvatiti se zakona koji proizlaze iz tisućljetne hrvatske kršćanske uljudbe. Biblijski su motivi vrlo zahvalni za usporedbu jer su krajnje precizni. U čemu je sličnost i razlika izraelskog i hrvatskog naroda? U Mojsijevo vrijeme Izraelci su postojali kao narod ali nisu imali ni teritorij ni državu, Hrvati pak do u Tuđmanovo vrijeme kao narod imali su teritorij, ali nisu imali državu. I jedan i drugi narod tragao je za zaokruživanjem svog bitka, i jednom i drugom bilo je potrebno mnogo vremena, ali i žrtava i stradanja, da dosegnu institucionalno oblikovanje državnosti. U Hrvatskoj je nakon njezinog međunarodnog priznanja zavladao razumljivi (opravdani) trijumfalizam dok je druga determinizirana strana spremno čekala da hrvatsku pobjedu ne samo relativizira, već da je pretvori u poraz. Nevični odgovornosti za vlastitu sudbinu, Hrvati su olako postali plijen lukavih i lažljivih determinista. Hrvatski jal, pomodarstvo, naivnost, trka za ma-

terijalnim probitcima postali su prevladavajući i nedugo zatim nacija pobjednika počela se loše osjećati, isto kao izraelski narod nakon što ga je Mojsije izveo iz egipatskog ropstva. Pustinjska iskušenja su za bivše robove bila veliki izazov. Ni Bog, koji ih je čuvao i bacao im mānu s neba, nije bilo dovoljan Izraelcima da povjeruju. Čim je Mojsije nestao u sinajskim brdima na poziv Gospodnji, izraelski je narod pozvao njegovog prvog suradnika da im napravi novog boga, što on i učini, načinivši zlatno tele, kojemu se oni pokloniše žaleći za sigurnošću egipatskog ropstva. Istovjetna stvar se dogodila i hrvatskom narodu 3. siječnja 2000. nakon smrti predsjednika Tuđmana i dolaska laicističke vlasti. Zlatno su tele ponudili Međunarodni monetarni fond i Svjetska banka, a u Aronu ulogu odigrali su mnogi od posttuđmanovske političke elite.

O raspletu ove sadašnje "pustinjske" dionice hrvatske države, ne bi trebalo biti dvojbe pod uvjetom da ima tko "pograbititi zlatno tele spaliti ga i u prah satrti, razbacati ga po vodi i natjerati Hrvate da tu vodu piju". Nažalost, nakon dr. Tuđmana Hrvatska takvog političara nema. Do pojave takve osobe Hrvatima ne preostaje ništa drugo nego da i dalje lutaju determiniziranim pustinjskim bespućima, do ulaska u obećanu zemlju.

Drugo, odreći se zablude kako je Haaški sud mjesto gdje treba "dokazivati svoju nevinost". Već gotovo desetak godina u Hrvatskoj postoje dvije teze o Haaškom sudu koje jedna drugu isključuju. Po prvoj Haaški sud je urotnički prema Hrvatima, a druga naznačava kako je, naprotiv, na djelu urotničko djelovanje protiv Haaga. I jedni i drugi upadaju u zamku "teorije zavjere" omiljenoj inačici determinizma po kojoj njihov operativni plan ostaje u sjeni. Naime, sadašnji događaji oko Haaga i Hrvata, međutim, ne potvrđuju zavjeru ni s jedne ni s druge strane, ali svakako potvrđuju postojanje usklađenog procesa koji uvjetuje i određuje ovaj međusobni odnos.

Mnogo je podudarnosti između političkih procesa koji se odvijaju u Hrvatskoj, i stizanja optužnica, u određenim intervalima, i proklamiranog temeljnog političkog cilja – ulaska u EU i NATO. U tom predvidivom slijedu analitičari, za razliku od političara, prepoznaju isplaniranu i usvojenu politiku EU-a prema prostoru "zapadnog Balkana", dakle i prema Hrvatskoj, a za koje su europski deterministi sastavili redosljed normi i postupaka koji će sve te zemlja dovesti u istu razinu krivnje, kako bi ih "sve u paktu" poslije 2010. doveli u poziciju pridruženog, ali ne i punopravnog člana Europske unije.

Kada se pažljivije sagledaju konkretni "zadani" ciljevi koje Europska unija postavlja prema Hrvatskoj, sadržani u formulaciji o "funkcioniranju pravne države", primjetan je visoki stupanj sukladnosti između političkih procesa u Hrvatskoj i nastupanja Haaga. Haaški je sud definitivno postao katalizator hrvatskog političkog

javnog ponašanja, kao tobožnji uvjet približavanja ciljevima EU-a. General Ante Gotovina je samo paradigma tih zakulisnih igara. U biti ciljevi plana su jednostavni – prostor “zapadnog Balkana”, a poglavito njegov zapadni dio pripremiti za potpuno eurozapravno integracijsko usisavanje njegovih prirodni izvora od mora, pitke vode, šuma i plodne zemlje do geostrateškog položaja, kako bi se ušlo u nadmetanje s ostalim velikim igračima na prvim vratima Euroazije.

Budući da Europska unija političke procese na “zapadnom Balkanu” nadzire i usmjerava, koristeći se haaškim suđenjima za ratne zločina kako bi dokazala da su sve politike jednako krive, osim one njezine koja ih je omogućila, opet nije nimalo slučajno da se rokovi hrvatsko pridruživanja EU-u preklapaju s rokovima dovršetka rada Haaškog tribunala. Koliko god hrvatska aktualna vlast uvjerala hrvatski puk, a saborska oporba sekundirala, o mogućem ulasku u Europsku uniju 2007. ili 2008. – realni političari procjenjuju kako će Hrvatska, eventualno, doći na red kada s radom prestane Haaški sud.

Ovaj selektivni odabir poželjnih i oni koji to nisu neće proteći bez velikih problema, s obzirom da će ovaj “nacionalni” ili segregacijski kriterij, u slučajevima, kako Hrvatske, tako i ostalih malobrojnih europskih, a i zemalja “trećeg svijeta”, jednom morati naići na otpor. Teško će biti održati stanje u kojemu će za određena svjetska područja, (slučaj Iraka i suđenje Sadamu Huseinu) vrijediti jedan pravni sustav, a za “velike protagoniste svjetske politike” nekakav drugi, primjerice, Sjedinjene Američke Države koje nastoje izboriti u čitavom svijetu priznavanje svoje “izdvojenosti” od globalnog, nadnacionalnog sustava pravde. Ako je nekome do utančine poznata “pravednost” Haaškog sudišta onda je to politici Sjedinjenih Država, no, unatoč ovom evidentnom primjeru hrvatska politika i dalje ostaje zarobljena u uvjerenju kako je u Haagu moguće “dokazati nevinost”.

Treće, bez dvojbe i ostatka poslušati savjet Gershona Peresa,⁶³⁶ koji je početkom 2004. za vrijeme boravka u Hrvatskoj na pitanje novinara gdje vidi mogućnost razvoja Hrvatske, odgovorio: “svakako ne u pristupu zajedničkom tržištu EU-a. Mislim da bi to za vašu zemlju bila katastrofa, iako svi ljudi s kojima sam ovdje razgovarao govore o tome kao o životnom snu. Ja to ne mogu razumjeti. Boriti se da iziđete iz Jugoslavije i za to ste platili vrlo visoku cijenu. Zašto onda želite ući u drugu, veću Jugoslaviju? Što tamo možete dobiti što sad nemate... Ulaskom na to veliko tržište bit će te preplavljeni skupim proizvodima velikih zemalja kojima vi nemate što ponuditi. Ako želite sačuvati svoju kulturu,

⁶³⁶ Poduzetnik, vlasnik riječkog Konstruktora, član Lige izraesko-hrvatskog prijateljstva, brat Shimona Peresa, nobelovca i vodećeg oporbenog političara Izraela.

svoj jezik, sve za što ste se borili, nemojte potračiti svoje izgledе priključenjem gomili Europljana... Mala zemlja nije osuđena na propast, naprotiv sama može uspjeti prije nego u nekoj integraciji... U protivnom EU će vas ušutkati na dva načina: uzet će vam najbolje i najsposobnije ljude, a ostale pretvoriti u kupce svojih skupih automobila koji će godinama otplaćivati kredite i preskupe kamate... banke ste prodali strancima, oni truju vaše društvo poticanjem potrošnje na kredit jer time ubiru pretjerano visoke kamate. Nema novca za ulaganje jer banke nisu zainteresirane za dugoročne hrvatske interese, nego žele brz i lagan novac.”⁶³⁷

Četvrto, osloboditi se zablude kako je Zapad jedinstven. Nakon determiniranog kaosa na prostoru zvanom bivša Jugoslavija, a poglavito nakon ratova u Afganistanu i Iraku pokazala se sva žestina duboke podijeljenosti unutar tog istog Zapada – Sjedinjene Američke Države s jedne i europske sile s druge strane. U kojoj mjeri će ta podijeljenost biti naglašena u trenutcima dok je NATO-ov novi strateški pristup sigurnosti za 21. stoljeće zapao u krizu, zbog jednostranih odluka Sjedinjenih Američkih Država, nije potrebno previše nagađati, ako se uzme u obzir nova različita putanja interesa dviju vodećih kontinentalnih zemalja zapadne Europe (Francuske i Njemačke) te Rusije kao trećeg ključnog čimbenika sigurnosti europskog kontinenta. Za prve dvije spomenute zemlje interesne putanje su narušene američkom SECI inicijativom, koja se uklinjuje u njihovo presjecište na južnom krilu Europe, i koja se nakon ulaska Slovačke u EU spojila sa sjeverno-europskim krilom. Ono svoju ishodišnu točku ima na Baltiku iz koje se okomica spušta na Jadran obuhvaćajući ključne kopnene i pomorske geostrategijske koridore Europe koji čini izvorište njezine stabilizacije ili destabilizacije.

To novo “merdijalno” geopolitičko stanje nužno je promatrati i u kontekstu srednjeeuropskog prostora. Geopolitički prostor srednje Europe, rušenjem Berlinskog zida, konačno svoju crtu pomiče s rubnih dijelova Alpa i Panonske nizine na prostor Dinarida i jadransku obalu, izlazeći na taj način iz kontinentalne izoliranosti i omogućujući središnjoj Europi izlaz preko Crnog mora i Jadrana u “središte” svijeta – Sredozemlje – geopolitičku spojnicu Euroazije i Euroafrike.

Upravo je prostor “zapadnog Balkana”, kao presedan, globalno omogućio eskalaciju “mirovnih” zadaća NATO-a i stvaranje svjetskog koncepta sigurnosti za unipolarni svijet. Uz već standardni stav Rusije i Kine o multipolarnosti koji je postao svojevrsna konstanta, prvo se Francuska, a potom i Njemačka počela zalagati da je UN-ova ovlast nužna za buduće NATO operacije izvan teritorija njegovih članica. Žestina tih tvrdnji stigla je

637 Josip Jović, Koktel na “Titanicu” Slobodna Dalmacija, 3. svibnja 2004.

prekasno (slučaj Irak) pa su Njemačka i Turska odlučile zaigrati na Rusiju, ili obratno, nije odveć bitno. Je li na pomolu novi moćni savez koji bi s više od tristo milijuna stanovnika, s najvećom kopnenim ozemljem (proteže se na dva kontinenta) i najvećim zalihama prirodnih izvora na svijetu, a dodajući tome svemirsku i nuklearnu moć, mogao postati ekvivalent Sjedinjenim Američkim Državama u raspodjeli moći na Putu svile? Ako je suditi po susretu Putin-Schröder u super brzom vlaku za Köln (prosinac 2004.) i čvrstom stavu Turske⁶³⁸ u pregovorima s Europskom unijom onda se orisi novog europsko-azijskog saveza već naziru. Da budući geopolitički procesi neće biti tek diplomatsko nadmudrivanje, upućuje vraćanje naftnog diva "Juganskneftegaza" (glavni dio Jukosa)⁶³⁹ u vlasništvo ruske države i lansiranje nove ruske interkontinentalne rakete Topol-M (NATO-oznaka SS-27) koja će prema prosudbama najvjerojatnije u operativnu uporabu ući 2006.

Gdje je u tom novom geopolitičkom miješanju karata Hrvatska? Ona još i dalje hrli na Zapad, ne videći da je središte vrtnje u njezinom dvorištu. Bespogovorno i dalje pristaje na najezdu celuloidno-digitalnih iluzija kojima je jedini cilj da izazovu kaos i prepariraju hrvatsko nacionalno biće za završnu fazu neokolonizacije.

Zapadna Europa u zadnje vrijeme sve više gubi dah, pa francuska povremena glasnost ne može zamijeniti šutnju njezinog ostatka. Svekolika slojevitost Europe (kulturološka, gospodarska) te različiti zemljopisni položaji i otkloni u geostrateškim prioritetima utječu na različite procjene prijeteci protežnosti, sadržanih u regionalnim krizama i sukobima na rubovima Europe. Kad je riječ o Sredozemlju samo dio članica Sjevernoatlantskog saveza smatra moguće opasnosti u toj regiji prijetnjom vlastitoj sigurnosti. Geostrategijski konsenzus iz razdoblja hladnog rata

---

638 Turski primjer je posebno znakovit ako se zna da je ona još 1999. gotovo zaprijetila vetom na savezničku odluku o Kosovu, ako je ne uvjere da kosovski primjer nikad neće primjeniti na Ankarin tretman Kurda. Kako do tog uvjerenja nikad nije došlo problem za Tursku nije nimalo bezazlen, a to potvrđuje promjena američke politike prema Kurdima u Iraku gdje oni već uživaju jedan oblik političke autonomije.

639 CIA je otkrila da se novi direktor Jukosa služio potkupljivanjem. CIA je skinula oznaku tajnosti s dokumenta koji terete Semena Kukesu, predsjednika uprave Jukosa, da je 2000. davao mito kako bi naftna kompanija TNK, kojoj je bio na čelu, kupila Černogorneft, tvrtku u stečaju, objavio je ruski poslovni list Finansovije izvjestija. Oznaka tajnosti skinuta je nakon što je 2. prosinca 2003. ruski parlamentarac Vladimir Judin, koji je potaknuo istragu protiv Jukosa i njegovih čelnika, zatražio od tužitelja Vladimira Ustinova da provede istragu protiv Kukesu o preuzimanju Černogornefta "pomoću potkupljivanja, ucjenjivanja, prijetnji, sve do oružanih metoda". U istragu se uključila CIA, koja je uspjela skupiti nekoliko dokumenata. Najzanimljiviji je onaj u kojem stoji da je Kukes vladinim dužnosnicima priznao da je potkupljivao činovnike kako bi kupio Černogorneft. Jutranji list 11. prosinca 2003.

je nestao dok Sredozemlje upravo zbog svoje geostrategijske vrijednosti, a time i složene sigurnosne problematike upravo predstavlja sigurnosni izazov na kojem se Europa ovakva kakva je sada, samodopadna i isključiva, ne može potvrditi kao ravnopravan član multipolarnog svijeta, iako veliki dio europskih država iskreno to želi.

Sve do nedavno, sa sigurnosnog aspekta i zbog kooperativnosti Rusije prostor srednje i istočne Europe Zapad je nazirao političku i gospodarsku stabilizaciju ponajprije činjenicom zbog proširenja Europske unije na Istok. Zbog složenosti zemljopisnih, gospodarskih, društvenih odnosa, te iz njih proizašlih kriza, koje već godinama (šire gledano može se mjeriti desetljećima i stoljećima) Sredozemlje, kao zemljopisno čvorište tri kontinenta (u komunikacijskom smislu i mnogo šire), za Europu predstavlja problem s kojem se ona u budućnosti neće moći nositi, zbog bitno izmijenjene geopolitičke slike.

Naime, proširenjem NATO-a na Poljsku, Mađarsku i Češku ostvareni su slijedeći strategijski ciljevi: ovladano je baltičkim geostrategijskim pomorskim smjerom te njemačko-poljsko-bjeloruskom nizinom čime je osnažen NATO-ov (čitaj Sjedinjenih Američkih Država) istočni blok prema Rusiji. S primitkom Mađarske, NATO nadzire Panonsku nizinu, tj. geostrategijski smjer koji se preko Ukrajine i Mađarske proteže na sjevernu Italiju i Jadran. Onaj tko drži vrata Jadrana je Hrvatska, pa primitak Slovenije u NATO (koja nema izlaz na otvoreno more) u geostrategijskom smislu ne predstavlja veliki dobitak, osim da bude batina kojom se po želji "velikog brata" može lupati po Hrvatskoj. Dakle, Hrvatska se nalazi na završetku bitnoga geostrategijskog smjera koji izbija na sjeverni Jadran, tj. na "strategijsku gravitacijsku točku" zahvaljujući kojoj Sredozemlje preko Jadranskog mora najdublje zalazi u europski kontinent. Taj geostrategijski završetak, od Ukrajine do sjeverne Italije, treba promatrati u kontekstu njemačke i ruske putanje interesa, koje su sada u tom području sukladne, a i šire na prostoru srednje i istočne Europe – tj. na uspostavljanju sigurnosno konzistentnog prostora od Baltika do Jadrana i Crnog mora. U takvoj novoj geostrategijskoj konstelaciji, te mogućoj dinamici događanja, Hrvatska bi se trebala ohladiti od pristupanja članstvu u "elitni europski klub – zvan EU". To postaje aktualnije ako se uzme u obzir da se celuloidno digitalnom invazijom (holivudskih filmova i TV sapunica, i učinkom "Big Brothera") već izvršilo duhovno porobljavanje. Čitavo to novo ropstvo predstavlja svojevrsni reket, jer za tobožnju političku i gospodarsku sigurnost Hrvatska mora pristati na ograničeni politički, te gospodarsko-financijski suverenitet do njegovog konačnog gubitka. Ako je tome tako, tada tlapanje o demokraciji, ljudskim pravima, slobodi medija, pluralizmu postaje ništa drugo do mafijaški instrument u rukama europskih determinista i nevladinih udruga

kao najelitnijih "postrojaba" neformalnih središta svjetske moći u neokolonijalnom nastupanju hrvatskim prostorima.

Hrvatska, da bi izbjegla geopolitički kaos i Europu, koja na početku 21. stoljeća teži gigantizmu i isključivosti, noseći u sebi nagon nasilništva kojim "siluje prirodne i Božje zakone" mora napustiti klanjanje "zlatnom teletu", odagnati zabludu o međunarodnim sudištimama kao mjestima pravde za malobrojne narode, i konačno shvatiti da osim nacionalnih interesa sve drugo u međunarodnim odnosima – mijena jest.

MEDIJSKA AGRESIJA NA HRVATSKU

Pišući prije dvadeset i četiri stoljeća *“Umijeće ratovanja”* Sun Tzu Vu vjerojatno nije ni slutio da će njegove temeljne strategijske postavke svoju pravu primjenu doseći tek na prijelazu iz drugog u treće tisućljeće. U ratu bez rata i miru bez mira gdje je “meka sila” postala odlučujuća snaga moći⁶⁴⁰, ratovanje je zaista, kako je to smatrao umni kineski strateg postalo umijeće prijevare, a čin vladanja, znanošću mentalnog razoružavanja. “Pobijediti neprijatelja bez borbe, to je genijalnost”, tvrdio je on.

Kad su svjetski deterministi nakon pada Berlinskog zida konačno shvatili da se može ostvariti ideja Antonia Gramscia o *“maršu kroz institucije”* od tada su krenuli stazom prijevara, a uporabom medijskog nasilja i njegovim nadzorom samo su potkrepljivali takvo djelovanje. U “odgođenom kaosu” hrvatski deterministi u stanju *“rata bez rata”* ili *“mira bez mira”*, kojeg neprestano vode protiv interesa vlastitog naroda i cjelovitosti vlastite države, uklapa se u Sun Tzuovo načelo: prikrivati pravi cilj javnih poteza, zbuniti i pokolebati, navesti na pogriješne poteze svoje suparnike. Obmana i prokazivanje dvije su bitne odrednice medijskog nastupanja hrvatskih medijskih determinista. Za njih ne postoji istina da u ljudskom životu ima ono što je važno, i ono što je beznačajno. Inverzija je potpuna. Ako hrvatski “potrošač” medija prelistava različite publikacije i odgleda preko televizij-

---

640 Malo je poznata činjenica da je 96% svih (masovnih) medija u posjedu (vlastništvu) sedam kompanija, a kao primjer navodimo General Electric (GE) kao vlasnika NBC-a, jedne od tri najveće TV postaje (uz CBS i ABC). To znači da sedam predsjednika kompanija odlučuje (zapravo samo kontrolira “da se tko ne zaleti”) što će biti, a što neće biti objavljeno gotovo u svemu tisku, na radiju i TV. Treba naglasiti činjenicu da ono “što nije objavljeno, to se nije ni dogodilo” sa stanovišta reakcije široke publike. Vraćajući se na onih 6%, točno je, moram priznati, da u onih preostalih 4% pojedinac može objaviti gotovo što hoće, na svoju odgovornost, naravno. I gotovo bez ikakvog odjeka. Ognjištar u mračnoj demonKraciji, Tomislav Nürnberger, Biblioteka Zvonimir, Zagreb, 2003., str. 21-22.

skih zaslona ono što mu se nudi – hrpu različitih informacija – on na kraju ostaje neinformiraniji (zbunjeniji) nego što je bio na početku, prije čitanja ili gledanja. Sve je toliko zamršeno i nejasno da se te informacije i bez poznavanja informacijskog rata, nakon nekog vremena mogu iščitati kao dezinformacije. No, običan čovjek pritisnut svakodnevnim brigama nema mogućnosti, ni financijske, ni tehničke ali ni vremena da većinu tih tobožnjih vijesti, informacija i senzacija, provjeri. One se poput stalagmita talože i rastu u psihi čovjeka do konačnog razoružavanja njegove samosvijesti i uništavanja njegovih sposobnosti rasuđivanja o dobru i o zlu.⁶⁴¹

U tom novom valu ratovanja, nasilje se provodi, ali uglavnom bez krvi pa preobraženi deterministi u Hrvatskoj za sebe uvijek imaju odstupnicu, jer su se prilagodili doktrini “inverznog rata”, ostajući kao napadači nevidljivi i (ili) neidentificirani, a njihovi agresivni svakodnevni čini prešućeni. Primjena dezinformacija najomiljeniji im je taktički postupak. Njihovi mentori dobro su ih uputili da se jedinstvenost lanca “komunikator – mediji – puk” mora promatrati u složenoj društvenoj zbilji. U tom se kontekstu mediji shvaćaju kao moćna sila, a ne samo kao složene društvene institucije koje utječu na oslikavanje prevladavajućih odnosa u društvu. Kao o moćnoj sili s djelotvornim učinkom misli se zbog toga što od svakodnevne stvarnosti proizvodi virtualni smisao, kojeg čitatelj (gledatelj) prihvaća kao životan (stvaran). Oni imaju moć (koja nije nadzirana) pružati sliku o svijetu u kojemu živimo, tako da svakome beznačajnom događaju ili akteru – osobito odabranim političarima i (ili) istomišljenicima – jamče značenje i važnost, a one druge značajne i vrijedne izlože poruzi ili prešućivanju. Njihova jedno(pri)strana interpretacija⁶⁴² društvene stvarnosti vodi ih u neprestanu proizvodnju manipulacija⁶⁴³ kako bi ideologiju besmisla održavali na životu.

641 De Kekhove smatra da nove tehnologije priopćavanja “primijenjene na televiziji i na radiju, na Internetu i na filmu, mogu ukalupiti mozak fiziološki, na području organizacije i rada neurona, isto kao i psihološki, na području procesa shvaćanja. Samo jači umovi i ljudi koji su navikli na samostalno prosuđivanje, mogu odoljeti tom znanstvenom nametanju spoznaja”. Novo ruho građanskog rata, Domagoj Ante Petrić, Hrvatsko slovo, 30. kolovoza 2002.

642 Interpretacijama se neke vrijednosti afirmiraju više nego druge. Interpretacijama se, jednako tako, stavlja predznak i obilježava neka vrijednost kao “nazadna”, a drugo mišljenje smatra “naprednim”. Tako će, primjerice, bez ikakvog dodatnog objašnjenja većina komentatora u medijima političare ljevice nazvati “naprednima”, političare desnice “nazadnima”. Mediji izbori i etika, Glas Koncila, 16. studenog 2003.

643 Prema mišljenju uglednog hrvatskog komunikologa Pavla Novosela, kojeg je za života iznio u razgovoru za Hinu 5. veljače 2003. u hrvatskim medijima o pojedinim temama ili strankama na djelu nije cenzura, nego sofisticirane manipulacijske tehnike koje većina ljudi nije kadra prepoznati kao laž. Te tehnike manipulacije lako je uočiti na primjeru prešućivanja, svrhovitog redanja obavijesti (na prvim stranicama su vijesti o potezima neke skupine koje će čitatelji

Iako su se oblici rata kroz povijest mijenjali, namjera agresora uvijek je ista – uništenje suprotne strane, ili onemogućavanje njezinog slobodnog djelovanja. Hrvatska u dva svjetska rata poračala i onom Domovinskom, težišno je bila izložena operacijama fizičkog uništenja, a sada se “mekom silom” prešlo na druge načine uništenja hrvatskog puka, hrvatskih institucija i hrvatskog bitka. Sve što u Hrvatskoj predstavlja vrijednost i vrjednotu, pa i sama Katolička crkva, izloženo je unutarnjem nagrizanju i rastroju. Ubačenici determinizma znadu iskoristiti ljudske slabosti, zato je “rat bez rata” u Hrvatskoj tako podmukao, višeslojan, mnogolik i u stalnoj eskalaciji, a cilj mu je konačno uništenje suverene hrvatske države. Samo letimičan pogled na tiskovine i elektronske medije u Hrvatskoj u(do)kazuje jednoglasje i usklađeno djelovanje⁶⁴⁴ o otvorenim napadima i (ili) prikrivenim podmetanjima kojima je svrha rušenje nacionalnog ponosa i obezvrjeđivanje nacionalnih interesa, isto kao i osoba i snaga koje ih zastupaju. Javno mnijenje u Republici Hrvatskoj, “meka sila” oblikuje na neprekinutom slijedu umjetno stvorenih događaja, negativnih slika, vijesti, komentara i natuknica, te namještenih anketa koje determinizirani krugovi u inozemstvu objavljuju preko svojih agencija, kao odraz raspoloženja stanovništva. Hrvatski puk koji je mjesecima i godina izložen neprekidnoj paljbi “meke sile” postupno popušta jer ga se suptilno uspjelo uvjeriti da je svaki otpor bezizgledan, da bi obmana zvana – integracija – uvjerljivo bila prikazivana kao novi korak na putu prema blistavim ostvarenjima.

U ne tako dalekoj budućnosti Hrvatska bi mogla ući u kritičnu fazu svoje opstojnosti, jer će sadašnja i naredne vlasti nadolazeće napetosti i proturječnosti rješavati upravo novim prijevarama i obmanama. Zato je nužno upitati se: Kako će završiti

---

povoljno primiti, dok su one manje povoljne ostavljene za treću ili neku udaljeniju stranicu), drogiranje svijesti senzacionalističkim događajima i napisima, isticanje senzacija krupnim pismom, i na druge načine, zatim interpretacija obavijesti kakva će nekom odgovarati, krivotvorenje anketiranih rezultata (jedna stranka dobiva 15 posto i više samo za jedan tjedan), postavljanje “javnosti” usmjerenih pitanja i slično (u tome prednjači Jutarnji list i Globus op. a.). Dr. Novosel je upozorio da mediji svijest naših građana oblikuju u skladu s vrjednotama “dirigističkog kapitalizma” koje nemaju nikakve veze sa zajedničkim životom, obitelji, solidnim stvaralačkim radom, moralom i tome slično. Mediji izbori i etika, Glas Koncila, 16. studenog 2003.)

⁶⁴⁴ Kada bismo analizirali mnoge novine u Hrvatskoj došli bismo do njihovih zajedničkih općih mjesta: slično i stereotipno tretiranje dnevno-političkih događaja, niska razina pismenosti i analitičnosti, nedostatak predznanja, pa čak i opće kulture kod nekih novinara, isključivost prema neistomišljenicima, velika sklonost olakim zaključcima, brzim prosudbama i osudama, navika u nizanju političkih floskula, nekolegijalnost, nepoštivanje elementarnih profesionalnih zasada, nedostatak čvrstog etičkog kodeksa, verbalna agresivnost prema svemu što se ne uklapa u mišljenje koje zastupate, i što je najgore, prikriveni antiintelektualizam koji proizlazi iz averzije mnogih poluinteligentata u našem poslu prema obrazovanju i prema intelektu kao kriteriju. Totalitarna isključivost i destrukcija, Zoran Vukman, Hrvatsko slovo, 11. listopada 2002.

“ofenziva” Stipe Mesića na bojišnici prema Domovinskom ratu i prvom predsjedniku hrvatske države na kojoj je on samo vidljivi jurišnik? Kako će Banski dvori prikazati novu rasprodaju hrvatskog bitka ili nova zaduženja uz poskupljenje svih energenata i drugih usluga? Kako će zakonodavna i izvršna vlast prikazati svoje mizerno i kukavičko ponašanje prema Sloveniji, “republici Srpskoj”, Beogradu i Sarajevu ili Italiji? A u što sve vodi eskalacija proizvodnje “ustaškog kupusa”? Gdje će Hrvatsku dovesti pravne posljedice parafiranih i (ili) potpisanih sporazuma?

Na sva ta pitanja sigurno neće dati odgovore oni medijski urednici, koji su gospodari tekstova i emisija i koji će kao sljedbenici determinizma i dalje u svom mnogostrukom dodiru sa stvarnošću nuditi nove virtualne slike, temeljene na uzurpiranom vlasništvu nad informacijama. Svjesni svog kontinuiteta i zahvaljujući prividu da se sve može i da je sve dopušteno, i dalje će utjecati na sudbine ljudi, sve dotle, dok ih neka druga sila ne zaustavi. Bespoštedni rat koji “meka sila” vodi protiv Hrvatske jednom će se kao i svaki rat morati okončati. Što će iza njega ostati? Hoće li ruševine u potrebnoj “duhovnoj obnovi” imati tko popraviti? Prije odgovora na to pitanje nužno je utvrditi tko su i po kojim modelima medijski jurišnici ratuju protiv Hrvatske.

1. Djelovanje Sorosove fondacije “Otvoreno društvo”

Sredinom devedesetih godina 20. stoljeća visoki dužnosnici Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke bili su usmjereni na izradu strateških dokumenata koji će utvrditi planske postupke razgradnje suvereniteta (treća faza determinizma) novonastalih država u srednjoj i istočnoj Europi. Taj je proces otpočeo u tajnosti 1989. neposredno prije pada Berlinskog zida, kada je oko izrade danas aktualnih strategija nastupanja u svijetu stručnjake tajno okupljao i financirao poznati špekulant George Soros.⁶⁴⁵ Uvidjevši nezadrživost raspada nekadašnjih komunističkih saveznih država, Sovjetskog Saveza, Jugoslavije, Čehoslovačke on je otvorio projekt privatizacije i provedbu politike masovnih stečaja

⁶⁴⁵ George Soros Amerikanac mađarskog podrijetla, rođen je 1932., a diplomirao je na London School of Economics. Od 1956. živi u Sjedinjenim Državama.

Riječ je o financijskom špekulantu koji se obogatio “prodavajući ono što nije posjedovao”. Meštru koji svoj image uprljan igrom novca nastoji očistiti pseudo filantropskim akcijama. Upućeni kažu da nikada nije izdvojio ni novčić za neku tvrtku koja bi proizvodila dobra ili pružala usluge, a da pritom stvori i radna mjesta. Sablasna slika koju stvara njegova pojava pri spekulativnim operacijama je: strah i trepet na svjetskom tržištu deviza, vrijednosnica i sirovina; zelenaša koji kupuju srebro, dijamante i loše vrijednosnice, ulagačke fondove, buduće sporazume i opcije prije nego im skoči cijena, glavni i odgovorni krivac za umjetno dizanje cijena izazivanjem nestašica te samoubilačkog spuštanja cijena kako bi se uništila konkurencija. Svoju moć može zahvaliti samo globalnom tržištu. *Asimetrični ratovi*, Petar Jurič, Hrvatski vojnik, listopad 1998. str. 34.

u tim zemljama kao pripremu za ulazak stranog kapitala, uglavnom multinacionalnih kompanija, koje Soros vidi kao glavne poluge globalne moći.

Međutim, kada je u pitanju nekadašnja Jugoslavija polazilo se i od globalnog projekta stvaranja subnacionalnih i nadnacionalnih jedinica. Zato je slučaj Jugoslavije posebno zanimljiv. To je konkretno značilo da se prostor bivše Jugoslavije mora regionalizirati i regionaliziran uključiti u širi oblik integracije. U svojoj knjizi "Podrška demokraciji", objavljenoj početkom devedesetih godina 20. stoljeća, Soros razotkriva sve pokušaje međunarodne zajednice da održi Jugoslaviju tajno financirajući tadašnjeg saveznog premijera Antu Markovića. Unatoč tome što je velikosrpska ideja i galopirajuća Miloševićeva "jogurt revolucija" već 1989. dobro rastočila Jugoslaviju Soros će ustvrditi: "nacionalni su rivaliteti tu zemlju doveli na rub sloma, radikalni program, stabilizacije novca, koji je uveden istog dana kad i u Poljskoj, 1. siječnja 1990. počeo je mijenjati politički krajolik... Sredinom godine ljudi su opet počeli misliti u kategorijama Jugoslavije." Za ostvarenje ove posljednje misli, političku misiju prije prvih stranačkih izbora 1990. započela je *Jugoslavenska demokratska alternativa*,⁶⁴⁶ i to objavom nacrtu sporazuma u deset točaka prema kojima je moguće politički preurediti – a sačuvati – Jugoslaviju.⁶⁴⁷ Pod humanitarnom krinkom brige za ljudska prava i slobodu medija od samog nastanka hrvatske države, služeći se od Sorosa zavisnim medijima i njegovom fondacijom Otvoreno društvo, kao i udrugama, kao što je Hrvatski helsinški odbor (HHO) pripadnici Jugoslavenske demokratske alternative, a po naputku inozemnih naredbodavaca rade na stvaranju privida nedemokratičnosti i neslobode u Hrvatskoj. U tom smislu može se spomenuti pismo

646 Na poticaj engleskog obavještajnog časnika Vaneta Ivanovića "predstavnici slovenske, hrvatske, srpske i muslimanske emigracije" (I. Jukić, V. Predavec, B. Pešelj, B. Vlajkić i A. Zulfikarpašić) 1963. osnovali su u Londonu spomenutu "alternativu" zalažući se za novo (posttitovsko) uređenje Jugoslavije: "Za Jugoslaviju na temeljima pluralističke demokracije". Iako se u kadrovskom smislu ova Jugoslavenska demokratska alternativa od 1963. do 1990. mijenjala i dopunjavala, njezina je politička strategija ostala ista – očuvanje Jugoslavije. Novčanu i svaku drugu potporu alternativa je isprva dobivala od Američkog fonda za slobodnu Jugoslaviju, a kasnije ju je potpomagao Američki fond za slobodnu Europu, uz preporuku Allena Dullesa predsjednika tog fonda. Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997., Ministarstvo obrane, Politička uprava, Zagreb, studeni 1997. str. 41.

647 Ujedinjena jugoslavenska demokratska inicijativa, UJDI (Puhovski, Horvat, 1989.) Koalicija narodnog sporazuma (Goldstein, Tripalo, 1990.) zatim Međunarodna hrvatska inicijativa (Cviich, Banac, 1991.-1992.), potom Demokratski hrvatski opći sabor DEHOS (Paul Werner i svi oporbeni stranački prvaci 1995.), te Udruga domovina i dijaspora (Cviich, Banac, Maruna) i na kraju Pokret za demokraciju i socijalnu pravdu (Supek, Tus, Šlaus, 1997.) inačice su jednog te istog političkog programa poznatog kao – Jugoslavenska demokratska alternativa. Specijalni rat protiv Hrvatske, isto, str. 41.

kojeg, su pod naslovom *Vrijeme za povlačenje* s vlasti objavili u Erazmusu⁶⁴⁸ 20. rujna 1993. Ivo Banac, Krsto Cviich⁶⁴⁹, Slavko Goldstein, Vlado Gotovac, Vesna Pusić⁶⁵⁰ i Ozren Žunec ili preko slučaja Radija 101⁶⁵¹ kada je provociran i upravljani politički proces pobune – “događanja naroda” – protiv postojeće vlasti zbog “nepostojanja slobode medija”. Prije svega, iskorištena je izočnost predsjednika dr. Franje Tuđmana zbog njegove bolesti i liječenja i činjenica moguće uskrate emitiranja programa spomenutoj, tada lokalnoj radio postaji koja, između ostalog, nije bila registrirana pri trgovačkom sudu.

Po naputcima i potpori iz londonsko-washingtonskog političkog kružoka u cjelini gledajući njihov način djelovanja a poglavito nakon oslobodilačke operacije *Oluja* sveo se na primjenu metoda psihološkog rata: prijetnjama izolacijom, uskratom “spasonosnih kredita”, optužbama za postojanje fašizma, huškanjem na neposluh i nemire. U žargonu specijalnog rata kazano: *skinuli su diplomatske rukavice!* Od tada na djelu je otvoreni, izravni po-

---

648 Erasmus je još od 1993. služio kao znanstvena platforma za nalaženje i definiranje rušenja Hrvatske države. Iz njegova okružja nastali su mnogi intelektualci anarholiberalne provenijencije, za koje je svaki domoljubni i kršćanski diskurs konzervativan i nazadan, i koji Hrvatskoj nameću danas svoj svjetonazor. (Iz tog je krug izašla ona postavka o Hrvatskoj kao zločinačkoj državi. op. a.) Vesna Pusić kao zvijezda balkanskog neoliberalizma, Zoran Vukman, Hrvatsko slovo. 11. siječnja 2002.

649 Izvršavajući zadaću Britanskog kraljevskog instituta, u čijoj je službi, Cviich je uoči predsjedničkih izbora 1997. postao urednikom Sorosova lista Tjednik kako bi novopokrenuti list servisirao oporbene stranke lijevog usmjerenja i načinom pisanja utjecao na izborne rezultate. Kada je dr. Franjo Tuđman pobijedio s gotovo dvotrećinskom većinom tjednik je prestao izlaziti neispunivši svoju planiranu namjenu. Specijalni rat protiv Hrvatske, isto, str. 43.

650 Vesna Pusić cijelu svoju antituđmanovsku filozofiju gradi na apstraktnim postavkama, na vlastitim predrasudama (HVO kao paravojne postrojbe ili o agresiji Hrvatske na Bosnu i Hercegovinu), kao što je cijeli liberalni prostor premežen mnoštvom predrasuda, posebno o naciji i vjeri. Koliko god je rigidna prema hrvatskom domoljublju toliko je popustljiva prema srpskom šovinizmu, koliko je rigidna prema tuđmanovskom razdoblju u Hrvatskoj, toliko je blaga prema titoističkom dobu, koje je nazvala “benevolentnim totalitarizmom”!? Vesna Pusić nije klasična “ekstremna ljevičarka”. Doista je riječ o neoliberalnoj sofisticiranoj politici koja u određenim istresenim sferama, posebno kada je riječ o globalnoj kolonijalnoj ekonomiji, dolazi u sukob s etiketom ljevice. Djelovanje Vesne Pusić u budućnosti bi se moglo pokazati kao čisto liberalna utilitaristička politika anglosaksonskog tipa primijenjena na balkanske uvjete. Zato nije nimalo slučajno da se u Hrvatsku vratila 1997. iz Amerike gdje je predavala na sveučilištu Georgetown u Washingtonu, kada je Hrvatsku trebao rastrojiti. Vesna Pusić kao zvijezda balkanskog neoliberalizma, Zoran Vukman, Hrvatsko slovo. 11. siječnja 2002.

651 Na iskustvu “događanja naroda” oko Stojedince i preko osnovanog novinarskog Forumu 21. kao odskočne baze, scenaristi ovladavanja hrvatskim medijskim prostorom uspjeli su do 2001. HTV od nacionalne televizije a pod tobožnjom krinkom “javne televizije” pretvoriti u “katedralu hrvatskog zloduha” koja sustano provodi ubijanje onog malo preostalog hrvatskog ponosa i dostojanstva. (op. a.)

litički pritisak na Hrvatsku kako bi se prijekim putem stiglo do zamišljenog cilja, a on je – “zapadni Balkan”.

Za intelektualno i svako drugo “dizajniranje” stanja u Istočnoj Europi i na europskom Jugoistoku, a u Hrvatskoj svakako, kao i za oživotvorenje političke integracije balkanskih zemlja – u objedinjujućem smislu – neprestano se brine, zajedno sa svojim plaćenicima, George Soros.⁶⁵²

U institucionalnom smislu Zaklada Otvoreno društvo je glavna poluga pomoću koje George Soros, kao asimetrični ratnik juriša na suverene države. Svoju prvu “zakladu otvorenog društva” (Open Society Foudation) osnovao još 1979. a s pomoću nje znatno prije pada komunizma doveo se u položaj čovjeka koji će za potrebe anglo-američkih bankovnih interesa i interesa Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke odigrati ulogu za nametanje porobljivačkog pojma “tranzicije” koji će se kasnije na kraju 20. i na početku 21. stoljeća dogoditi u istočnoeuropskim zemljama.⁶⁵³ Osim toga, kad je bila osnovana organizacija Human Rights Watch (HRW) i s njom usko povezana organizacija Amnesty Intrenational⁶⁵⁴ britanskog ministarstva vanjskih poslova, i nakon što su se te “sestre bliznakinje” nametnule kao čvrsto usklađeno međunarodno udarno društvo protiv nacija koje se protive slobodnom tržištu i globalizaciji,⁶⁵⁵ a kampanja im je bila i još uvijek je umotana u oštru kritiku “povreda ljudskih prava”, njihov najistaknutiji financijer postao je George Soros.

Podružnice Otvorenog društva počele su se otvarati početkom osamdesetih godina prošlog stoljeća i danas djeluju u više od trideset zemalja od srednje i istočne Europe, preko srednje

652 U Jutarnjem listu – jedino u njemu – George Soros, rekao i ovo (uzdajte se uvijek u najgore!): “U interesu je hrvatske države da se integrira s ostalim državama na prostoru bivše Jugoslavije... To je vizija Europske zajednice s kojom se ja slažem (na jednoj strani EZ, na drugoj megadržava Soros! op. J.Č.) i shvaćam je vrlo ozbiljno, jer je važna ne samo u regiji, nego za Europu i cijeli svijet” Dobro ste čuli: nakon versajske slijedi nam sorosevska Jugoslavija ili Euroslavija. Zašto nitko ne pita Račana i Mesića što misle o ovome ili je njihovo samo da slušaju?! Trećejanuarska Hrvatska, Joško Čelan, Pleter Split - Dugopolje, 2002. str. 31.

653 Soros je zajedno s Jimom Rogersom 1969. godine osnovao inozemni investicijski fond Quantum. Ime je dano prema Heisenbergovom principu neodređenosti, fizikalnom pojmu iz područja kvantne mehanike. Zapravo, riječ je o seriji fondova koji špekuliraju robama, devizama, državnim vrijednosnim papirima, obveznicama, i složenim novčarstvom. Fondovi kojima upravlja Soros procjenjuju se na 9 milijardi dolara. Time, lipanj 1993.

654 Amnesty Interational je 1961. utemeljio Sean McBride, član okruglog stola, dobitnik Lenjinove nagrade.

655 Izvještaj Human Rights Watcha iz 1995. objavio je žestok napad na pojedince i vlade koje su dijelile “viziju usklađivanja vlastitih ekonomskih interesa sa zajedničkim dobrom”, okarakteriziravši ih “merkantilističkom opasnošću” njihovu konceptu “ljudskih prva”. Osim toga HRW-Amerika djelovala je potpuno javno kao grana lobija za legalizaciju droga, povezujući ljude i projekte, razvijajući ih kao udarne jedinice u interesu kartela droge, protiv njihovih neprijatelja. Zvonimir Kuhar, isto.

Azije do južne Afrike. Glavno središte cijele mreže podružnica je u New Yorku, a središte za Srednju Europu smješteno je u Budimpešti, dok je za Institut Otvoreno društvo kao središte odakle će djelovati, također odabrana Budimpešta.⁶⁵⁶

Po naputku samog Georga Sorosa ustanovljeno je dvadesetak programskih područja⁶⁵⁷, koja se mogu podijeliti u dva široka polja djelovanja: (1) izobrazba i kultura, (2) komunikacije, prava čovjeka i dobrotvorne akcije.

Izobrazba i kultura – To područje Soros smatra važnim i po dozezima i po uloženom novcu. Okosnica ovog programa je Srednjeeuropsko sveučilište u Budimpešti (CEU)⁶⁵⁸ koje je "registrirano prema zakonima države New York".⁶⁵⁹ Nadalje, Programom pomoći visokom školstvu obuhvaćeno je Američko sveučilište u Bugarskoj, Međunarodno središte za upravu u Budimpešti, Trnavsko sveučilište u Slovačkoj, Varšavsko sveučilište, Moskovska škola za društvene i gospodarske znanosti. Pored toga, Soros je predvidio, kroz program tečajeva "što ih vode entuzijasti iz SAD-a", provesti dvadeset tisuća učitelja i profesora te 40 tisuća studenata. U sklopu mreže ustanova poput Instituta za privatizaciju u Moskvi, a u suradnji s ruskim Ministarstvom za privatizaciju, Zaklada Otvoreno društvo osnovala je mreže za izbor i pripravu istočnoeuropskih stipendista u zapadnim zemljama. Soros je novčano pomogao osnutak fakulteta na kijevskoj Mohyla Akademiji a osnovao je i Međunarodnu zakladu za znanost koja je u tijeku dvije godine (92.- 93.) ruskim znanstvenicima dodijelila pomoć od stotinu milijuna dolara. Jedna od najvažnijih Sorosovih investicija u području umjetnosti i kulture je i stvaranje do-

656 Nakon što je predsjednik Republike Češke poništio suglasnost za otvaranje Sveučilišta Srednje Europe u Pragu, sjedište CEU je premješteno u Budimpeštu. Od tog trenutka Sorosova zaklada u Mađarskoj (Open Society Institute, skraćeno OSI) počela je obavljati mnoge poslove drugih zaklada, osnovanih u Srednjoj i Istočnoj Europi. Kao središnja Sorosova institucija osnovan je 1993. The Open Society Institute New York, u koji je Soros uključio prije spomenuti Open Society Foundation. George Soros imenovan je predsjednikom Open Society Institute New York, a za ravnatelja OSI-New York imenovan je Ariech Neir, prije toga 12 godina izvršni direktor Human Rights Watcha (HRW-Amerika). Flego plete Sorosovu mrežu, Zvonimir Kuhar, Hrvatski slovo, 6. rujna 2002.

657 Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 48.

658 Central European University – Srednjeeuropske sveučilište za poslijediplomske studije i istraživanja osnovano je 1991. u Budimpešti, s dva ogranka – jedan u Pragu, drugi u Varšavi. Godine 1995. na studij je upisano 420 studenata iz 34 zemlje. Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 48.

659 Privremenu sveučilišnu povelju za Sveučilište Srednje Europe u Budimpešti (CEU), dodijelio je Senat Sveučilišta države New York, sukladno odredbama Statuta Sveučilišta, i to za razdoblje 1992.-1997. Privremenom poveljom bilo je uzeto na znanje da CEU općenito osigurava vrste programa i općih vještina što se očekuju od sveučilišta smještenog u New Yorku. Na kraju pokusnog razdoblja od pet godine, uzimajući u obzir sve buduće uvjete koji će se pojaviti "...CEU će dobiti trajnu sveučilišnu povelju", stoji u odluci. Zvonimir Kuhar, isto.

kumentacijskog središta u Budimpešti, jer je skupljanje i obrada podataka jedna od važnih Sorosovih djelatnosti.⁶⁶⁰

Devedesetih godina 20. stoljeća "paukova mreža" institucija Geoga Sorosa postala je središte široke kulturološke političke operacije razgradnje, u Središnjoj i Istočnoj Europi i širom područja bivšeg Sovjetskog Saveza, nacionalnog i kršćanskog (katoličkog i pravoslavnog) identiteta. Stožerna točka spomenute kulturološko-političke operacije u Srednjoj i Istočnoj Europi upravo je Sorosova zamisao i pod njegovim pokroviteljstvom, postalo je već spomenuto Sveučilište srednje Europe (CEU) u Budimpešti s podružnicama u Varšavi (za sociologiju) i Pragu (međunarodni odnosi i europski studiji). U svim bivšim komunističkim zemljama CEU nastoji nametnuti nešto što se naziva "kulturno određenje". Poslije nekoliko desetljeća življenja pod komunističkim totalitarizmom, ciljnoj populaciji ponuđena je potpuno iracionalna predodžba "slobode", čije sastavnice uključuju i slijedeće naučavanje – svaki pokušaj naglašavanja, potvrđivanja ili svjedočenja znanstveno utemeljene i razumljive istine je "totalitaran", a obitelj, nacija i država su štetne i suprotne slobodi pojedinca.

U sklopu CEU-a prema zamisli Georgea Sorosa uspostavljen je posebni Centar za proučavanje nacionalizma. Njegovu ideju u djelo proveo je dr. Ernest Gellner, antropolog sa Sveučilišta Cambridge, inače suradnik britanske obavještajce službe MI6. Temelj programa edukacije u Centru je naučavanje frankfurtske škole da nacionalizam vodi prema "autoritarnoj osobnosti", ali se u programskoj shemi proučavanja nalazi i zamisao kako etničke skupine i političke vođe koje zastupaju nacionalne interese, ili one koji se suprotstavljaju Sorosu i njegovom financijsko-medijском nastupanju, najdjelotvornije je uništi ako se svrstaju pod pojam "fašista" i kao takve putem medija prikažu (predstave) široj javnosti. Ovaj programski koncept upućuje gdje je pravi izvor česte uporabe pojmova "fašizam" i "ustaštvo" u rječniku Stipe Mešića, Vesne Pusić, Ive Banca, Žarka Puhovskog⁶⁶¹, Zvonimira Či-

660 Usp. Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 48.

661 Žarko Puhovski je vodeći stručnjak u Hrvatskoj za poslove državnog izvaninstitucionalnog tužiteljstva. Njegova tzv. nevladina udruga dosegla je status društvene institucije koja de facto funkcionira kao ideološko tužiteljstvo. Marksističku rigidnost Puhovski je zamijenio globalizacijskom ideologijom ljudskih prava. Svoje prokazivačke sklonosti razvio je danas kao priznati pseudohumanistički sustav utjerivanja optužaba protiv političkih neistomišljenika. Puhovski je supervizor, tužitelj, opskurni plod tranzicijskog vakuuma u kojemu se našla Hrvatska, plod raspada njezina vrijednosnog sustava gubitka pamćenja, i nedostatka introspektivnog povijesnog zora, koji bi pojedine pojave iz prošlosti etički izoštrio i pokazao njihov amoralni kontinuitet. Upravo kada se Puhovskog stavi u taj povijesni kontinuitet od 1971. do 1990. postaje jasnije koliki je pad doživjelo hrvatsko društvo, kad odnekud, iz starih jugoslavenskih inicijativa izranjaju novi prepороđeni tužitelji, nikad oholiji, nikad besramniji nego danas, i spremniji na obračun s Hrvatima. Puhovski je stari marksistički (deterministički

čka, Slobodana Šnajdera⁶⁶² i cijele naplavine novokomponiranih novinara "nezavisnih" medija pri opisivanju nastanka Hrvatske države i tumačenju društvenih i političkih zbivanja u posljednjih desetak godina.

Dokle sve može dosezati "Sorosova paukova mreža" pokazuje primjer zagrebačkog *Večernjeg lista* koji se nakon privatizacije od najčitanijeg, a moglo bi se pravom reći i reprezentativnog tumača hrvatske političke, društvene i kulturne zbilje pretvorio u bezličnu žutuliku tiskovinu bez prepoznatljivog identiteta.⁶⁶³ "Tajna veza" Sorosa i *Večernjeg lista* prema pisanju Carla Gustava Ströhma⁶⁶⁴ nastala je prije tri godine kada se u bečkom "Die Presse" najprestižnijem glasilu koncerna "Styria" iz Graza pojavio kao tumač balkanskih i jugoistočnih prilika, nakon umirovljenja, jedan od najistaknutijih austrijskih diplomata i bivši glavni tajnik Ministarstva vanjskih poslova Albert Rohana. Osim zanimljive činjenice da "najpoznatiji austrijski diplomat" piše za jednu prestižnu novinu, još je zanimljivije da je "Mega Speculator" George Soros pozvao gospodina Albert Rohan u novopečenu takozvanu "Policy Group" (političku skupinu za "jugoistočnu Europu") u čijem su se sastavu već nalazili Martti Ahtisaari, bivši predsjednik Finske, i Englez Paddy Ashdown, koji je u međuvremenu postao "visoki predstavnik" međunarodne zajednice u Bosni i Hercegovini. Uz već tradicionalnu Sorosovu borbu protiv "hrvatskog nacionalizma" i Ashdownovo salvetsko slikarsko umijeće skupina je obogaćena za Rohanovu nenaklonost Hrvatima. Naime, u bečkim političkim i diplomatskim krugovima nije nepoznato da je austrijski diplomat za vrijeme aktivne službe imao više razumijevanja za Srbiju, nego za Hrvatsku.

---

op. a.) ideolog, i njemu je jasno da je ideologija važniji instrument vlasti i od gospodarstva i od bankarstva. Zapravo sve je ideologija, pa tako i ekonomija, ili bolje reći, sve je u službi ideologije, posebno globalističke. Nekada je komunistima od proizvodnje, kvaliteta života i stvaralaštva u društvu, bilo važnije tko što govori i misli o partiji i vlastodržcima. Sada je Puhovskom jednako tako važnije da hrvatskim građanima ispire mozak i utjera svoju ideologiju kako bi Soros i slični filantropi mogli vladati na životinjskim farmama, nego da ti građani stvarno, realno, ostvare svoja elementarna građanska prava. Tko je Hrvatsku pretvorio u životinjsku farmu. Zoran Vukman, *Hrvatsko slovo*, 19. travnja 2002.

662 Šnajder uz to na dva mjesta ističe da su 1941. i 1991. jedno te isto. Ili, izričito "1941 odnosno 1991. – to je samo replika". Tko ne razumije: ustaška vladavina, ustaška država – i onda i danas. U njoj je, i onda i danas, bio proglašen "lov na Srbe". Joško Čelan, isto str. 90.

663 Novi austrijski vlasnici "Večernjeg lista" otkazali su ugovor s Hrvatskom novinskom agencijom HINA, koja je opskrbljivala list vijestima iz zemlje i svijeta. Austrijski vlasnici drže da "Večernjaku" agencijske vijesti nisu potrebne – i da se list može umjesto toga koristiti Austrijskom novinskom agencijom APA. Takav stav znači da čitatelji najvećeg (i donedavno najutjecajnijeg) hrvatskog lista neće svjetske i domaće događaje saznati iz hrvatske, nego iz austrijske perspektive. Time čitatelji gube "suverenost" – oni nisu više "svoji na svome". Oporba bez medija, Carl Gustaf Ströhm, *Hrvatsko slovo*, 14. rujna 2001.

664 Novcem do političke moći, *Hrvatsko slovo*, 11. siječnja 2002.

Ova diplomatsko-financijsko-politička veza znači to da između (inače katoličke) izdavačke kuće iz Graza – koja je kao što je znano vlasnik i zagrebačkog Večernjeg lista – i financijskog špekulanta Sorosa uvijek spremnog za lov na njemu omražene nacionaliste, uspostavljena izravna i (ili) neizravna veza, što implicira da će čitatelji nekada vrlo popularnog dnevnog lista u Hrvatskoj i dalje biti uskraćeni za domoljubne, nacionalne, pa i kulturne sadržaje sve dok postoji “trokut” Styria-Soros-Zagreb.

Osim izvoza ideologije George Soros je preko fondova i organizacija ili njemu bliskih institucija bio najveći financijski pomagatelj razvoja determinizma u Hrvatskoj kao i dolaska na vlast laicističke vlade 2000.⁶⁶⁵ Njegov moglo bi se reći naputak: “Ljudi mnogo pričaju o privatizaciji, ali ja sam osobno došao do zaključka da je besplodno čekati privatizaciju da ona riješi problem.

---

665 Od 15. lipnja 1992. do 15. lipnja 1993. – pod upravnim vodstvom predsjednika Žarka Puhovskog i izvršne tajnice Karmen Bašić, korisnici Sorosove novčane pomoći u Hrvatskoj su u području, medija: Radio Labin, Radio Ozalj, i u pripravi Radio Rijeka-Fiume International – ukupno 112 735\$, Feral Tribune – 50 000\$, Arkzin – 12 000\$, Desk Top Publishing laboratory Zagreb – 41 769\$; Znanstveno područje: Institut Ruđer Bošković za 13 projekata – 68 000\$, Prirodoslovno-matematički fakultet u Zagrebu za pet projekata 11 987 \$, Institut za fiziku za pet projekata – 11 676\$, Institut za društvena istraživanja dva projekta – 20 000\$, Pravni fakultet u Splitu za jedan projekt – 10 000\$, Filozofski fakultet u Zagrebu za šest projekata – 7 632\$, Erasmus Gilda za jedan projekt – 5000\$; Na popisu Sorosove skrbi našli su se: Hrvatsko udruženje za društvene i humanističke znanosti – 7 000\$, Antiratna kampanja Zagreb sa središtem u Beogradu – 3 000\$; Ženevski informativno-dokumentacijski centar, te 49. svjetski kongres PEN-a u Dubrovniku – iznos nepoznat; Među financiranim projektima su Karta Hrvatske – 5 200\$, Socijaldemokracija u Hrvatskoj od 1918.-1945. – 2 000\$, Ljudski gubici Dalmacije i Hrvatske 1991.-1992. – iznos nepoznat; U medicinskom području Sorosov novac su primili: Medicinski Fakultet – 10 000\$, Ruđer Bošković – 17 000\$, Institut za medicinska istraživanja – 10 000\$, Institut za tumore – 15 000\$; Izdavaštvo: Naprijed s deset naslova – 10 000\$, August Cesarec s pet naslova – 27 252\$, Novi Liber – 20 000\$, Duriex – 3 480\$, Politička kultura – 13 206\$, PEN Zagreb – 4 000\$, HAZU – 7 600\$, Znanje – 7 269\$; Visoko obrazovanje: Hrvatsko društvo gudačkih pedagoga za Hvarsku ljetnu školu – 10 000\$, Filmska radionica u New Yorku (voditelj Rajko Grlić) – 10 000\$, Glazbena akademija, čembalo – 25 866\$, V. gimnazija u Zagrebu – 31 080\$, Sveučilište u Osijeku – 30 000\$; Dokumentacija: Baza podataka za prinudne migracije, izbjeglice i prognanike – 60 000\$, Psihosocijalna pomoć izbjeglicama iz BiH – 144 350\$, Procjena rada sa žrtvama silovanja iz BiH (američki stručnjaci) – 15 000\$, Psihosocijalna pomoć izbjeglicama smještenim u Hrvatskoj 90 000\$, Suncokret (organizacija s najpotpunijom bazom podataka o prognanicima) – 44 500\$, Rad u prognaničkim prihvatilištima 228 261\$. Ukupno u prvoj godini djelovanja u Hrvatskoj Soros uložio 2 815 135,10\$.

Od 15. lipnja 1993. do 15. lipnja 1994., pod upravnim vodstvom predsjednika Mike Tripala i izvršne tajnice Karmen Bašić, korisnici Sorosove pomoći su: Institut Ruđer Bošković, projekt za ekološki održivo društvo – 12 585\$; Filozofski fakultet u Zagrebu projekt uspostavljanje temelja za računalnu obradu hrvatskog jezika – 10 000\$, Ljetna gudačka škola na Hvaru – 10 000\$, Radionice zdravstvenog obrazovanja – 12 666\$, Kulturni centar Muzičke omladine Grožnjan – 10 000\$, Sveučilište u Osijeku (informatička oprema) – 31 455\$, Odsjek za fonetiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu, govornička škola na Rabu – 6 371\$, Centra za europske studije u Osijeku, projekt inteligentno poduzeće i

U ovom trenutku je zapravo potrebno državnim poduzećima nametnuti tržišnu disciplinu. Stečajeva praktički ne bi ni bilo. Kad bi gubitaši bili otjerani u likvidaciju, i radna snaga i ostali resursi postali bi ponovno raspoloživi. Tad bi se mogla ubaciti zapadna poduzeća i uposliti jeftinu radnu snagu za opskrbu zapadnih tržišta. Eto gdje bi u igru trebalo ubaciti državnu pomoć zapadnih zemlja⁶⁶⁶. Poslušno i sa strahopoštovanjem laicistička Račanova vlada⁶⁶⁶ na tajnim konzultacijama sa Sorosevim ljudima tijekom 2001. prihvatila je ovaj napatuk. Mnogobrojni stečajevi kao gla-

---

program obrazovanja za demokraciju – 6 700\$, Ministarstvo kulture i prosvjete (rano učenje stranih jezika) – 2 020\$, , program engleskog jezika u srednjim školama – 7 775\$, Centralna medicinska knjižnica u Zagrebu i Osijeku, računalna oprema – 48 000\$, E-Mail s opremom 51 740\$, Sastanci Rimskog kluba i ostali projekti 35 837\$; **Projekti:** Strah i politika, Karta Hrvatske, data baza hrvatske likovne umjetnosti, sastanci Hrvatskog udruženja društvenih znanosti – 12 283\$; Višestranački izbori u Hrvatskoj, Društvena struktura i kvaliteta života u Hrvatskoj u periodu tranzicije – 10 510\$, Promjene u tipu ideologizacije diskursa u postsocijalističkom društvu – 8 000\$, Thesaurus psiholoških termina na hrvatskom jeziku, sociodemografske, psihološke i fenomenološke karakteristike počinitelja razbojništva u Hrvatskoj – 6 905\$, Research Support Scheme – 138 550\$, Hrvatsko udruženje poreznih obveznika i Hrvatsko udruženje stanaara, iznos nepoznat, XV. gimnazija u Zagrebu (razmjena učenika), Gimnazija u Osijeku, Gimnazija u Pakracu, Gimnazija L. Vranjanina u Zagrebu, XVI. gimnazija u Zagrebu, Gimnazija u Delnicama, Srednja škola Nikola Tesla u Zagrebu – iznos nepoznat. **Ljudska prava:** HHO za Skup Republika Hrvatska – država ljudskih prava – 15 509\$; Dalmatinski odbor solidarnosti – 2 000\$, Akcija povratka ime na Trgu žrtava fašizma – 2 000\$, stručna pomoć povratnicima, prognanicima i izbjeglicama – 176 977\$, Psihosocijalna pomoć prognanicima i izbjeglicama 165 800\$, Dječja knjižnica mira u Vinkovcima – 190 000\$, **Mediji:** Feral Tribune – 162 957\$, Vijenac – 51 534\$, Start nove generacije – 35 808\$, Arkzin – 26 565\$, Zaposlena – 12 278\$, Bumerang – 9 624\$, Novinar, list Hrvatskog novinarskog društva – 2 325\$, radio L.A.E. Labin – 62 085\$, Radio Ozalj – 57 706\$, Hrvatski radio Baranja – 22 152\$, televizijski odjel Akademije dramskih umjetnosti u Zagrebu – 53 241\$; **Nakladništvo:** Nacionalnetizam Rade Kalanj, iznos nepoznat, Erazmus – 24 490\$, Eurokaz – 10 428\$.

U drugoj godini djelovanja U hrvatskoj Soros je uložio 6 757 503\$

Od 15. lipnja 1994. do 15. lipnja 1995. pod vodstvom predsjednika Mike Tripala i dvojice dopredsjednika Ive Banca i Ivana Prpića, te izvršne tajnice Karmen Bašić, među brojim korisnicima Sorosove pomoći su: Pedagoški fakultet u Rijeci, Filozofski fakultet u Zagrebu, Pravni fakultet u Zagreb, Pravni fakultet u Splitu, Ekonomski fakultet u Zagrebu, Ekonomski fakultet u Rijeci, Sveučilište u Osijeku, Fakultet političkih znanosti u Zagrebu, Pravni fakultet u Osijeku, Institut Ruđer Bošković, Medicinski fakultet u Zagrebu, brojne srednje škole, vrtići knjižnice, Feral Tribune, Bumerang, Arkizin imaju u 1994. na raspolaganju 807 321\$, a u 1995. Feral Tribune – 150 000\$, Arkizin – 70 000\$, Bumerang – 40 000\$, splitski Dan – 70 000\$ te niz lokalnih i radio postaja. Otvorenom društvu u Hrvatskoj Soros je u 1996. godini dao više od 6 000 000\$, od toga 950 000\$ dolara utrošeno je na medije.

Kada je početkom 1997. uspostavljena cjelovita Sorosova "paukova mreža" za rušenje HDZ-ove vlasti novčana potpora uvijek se kretala u iznosima od nekoliko milijuna američkih dolara godišnje, a nije prestala ni nakon 3. siječnja 2000. Izvor, Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 50.-52.

⁶⁶⁶ Račan je primio Sorosa (treći mjesec 2000.) i rekao da je on prijatelj, a ne neprijatelj, što je arhetipska situacija: đavao kaže da đavla nema! Joško Čelan, isto, str. 30.

vna opcija gospodarskog programa, po "naputku Soros"⁶⁶⁷ pokazuje gdje je Račanov potpredsjednik Slavko Linić, kao i cijela laicistička vlada u cjelini, crpio pritajenu moć za svoje bahato ponašanje u slanju hrvatskih radnika na ulicu, kao i to za koga su Račan i suradnici odrađivali posao.

Kada je u pitanju naobrazba i kultura⁶⁶⁸, područja na koje je stalno usmjerena strjelica Sorosovog destruktivnog djelovanja onda se čini nužnim naznačiti koja je to ključna metoda djelovanja budimpeštanskog Srednjeeuropskog Sveučilišta. Ona je nedvojbeno sadržana u jednom povjerljivom izvješću⁶⁶⁹ Sveučilišta u kojem stoji: "... Jedna od ključnih metoda zaposlenih u CEU vrlo je jednostavna – kako god iskriviti povijest ideja – izravno lažući, pogrešnim zaključkom ili pogriješiti ispuštanjem ili kombinacijom svega što je prethodno spomenuto, a vodi k rezultatu koji podsjeća na metode cenzora novinskih članaka u knjizi Georgea Orwella '1984' kada značajne pojave i teme tajanstveno nestaju iz povijesnog pamćenja..."

Kako piše prof. dr. Miroslav Tuđman znanje o povijesnim događajima nije moguće bez pamćenja. Pamćenje je najvažniji element pomoću kojeg se oblikuje naše znanje o sadašnjosti i prošlosti kada su stvari postale drukčije. Pamćenje je iskustvo o vremenskom slijedu; pamćenje je svijest o promjeni u vremenu, i o tome da svaka promjena implicira kontinuitet nečega.⁶⁷⁰ Dakle, učenjem na "Sorosovom Sveučilištu" studenti stječu vještinu kako ostati bez iskustva, preskočiti promjenu i odreći se kontinuu-

667 Soros nikada nije krio da je globalizacija, zapravo, korporacijski interes američkog svjetskog biznisa i globalnog kapitala u njihovim rukama: "slučaj je htio da se tamo stvaranje novog svjetskog poretka poklapa s našim uskim sebičnim interesima". Zapravo se radi o tomu da globalni korporacijski kapital prije bankrota, stečajeve i rasprodaje kapitalne imovine u tranzicijskim zemljama poput Hrvatske, nije više imao mogućnost širenja svog utjecaja. Dok je službena američka diplomacija još podupirala reformske komunističke vlade, tajna diplomacija, čiji je najbolji predstavnik Soros, već je stupila u projekt gospodarske preorijentacije nacionalnih ekonomija država u nastojanju, kako bi osigurala američku, korporacijsku, ekonomsku globalnu premoć. Hrvatskom vladom upravlja Soros, Domagoj Margetić, Hrvatsko slovo, 7. prosinca 2001.

668 Očekivanim studentima na CEU-Budimpešta na raspolaganju je izbor studija ekonomije, koji traje tri godine (jednu godinu studenti slušaju na Odsjeku ekonomije Sveučilišta Essex u Engleskoj) Studij možemo zvati "George Soros ekonomska naobrazba". Čelnik nastavnog osoblja u Budimpešti u vrijeme izrade povjerljivog izvješća bio je Jacek Anthony Rostowski, koji je od prosinca 1989. do rujna 1991. bio savjetnik za makroekonomsku politiku Lečzeka Balcerowicza, "cara" šok terapije u Poljskoj. Izbor je nudio studije: Znanost i politiku okoliša, Povijest, Međunarodne odnose i europske studije, Pravne studije, Studije srednjeg vijeka te studije Političke znanosti. Zvonimir Kuhar, isto.

669 Povjerljivo izvješće objavljeno je u Executive Intelligence Review iz 1996., s naslovom "A Profile of Mega Speculator, George Soros". To izvješće uz podroban prikaz Sorosovih aktivnosti, koje nisu samo financijske prirode, daje i opširan prikaz filozofskih motrišta, kojima se on vodi. Zvonimir Kuhar, isto.

670 Prof. dr. Miroslav Tuđman, isto str. 173.

iteta. I ovdje kao u determiniranom kaosu kriterij uspješnosti je nadziranje i upravljanje pamćenjem, koje određuje krug odabranih ili središnji stožer. Nadziranjem pamćenja štite se upravitelji krize i njihovi operatori nereda od odgovornosti za proizvodnju duhovnog nasilja i (ili) destrukcionizma. Zato je Soros kao žestoki pobornik destrukcionizma studij sociologije u Varšavi pretvorio u žarište zbližavanja destrukcionista, čitaj determinista. Sorosov destrukcionizam prema Zvonimiru Kuharu⁶⁷¹ proističe iz njegovog prijateljstva s Amitaiem Etzionijem, koji je u kasnim šezdesetim 20. stoljeća bio jedna od presudnih osoba u raznim "Tavistock mrežama"⁶⁷².

Destrukcionizam, kao podsustav determinizma, prema planском hodу na dugi rok trebao bi slomiti suverenu naciju-državu⁶⁷³ i zamijeniti je kulturom "samoizražavanja", iracionalnim "individualizmom" te sustavnim analizama zamišljene politike svjetskog federalizma. I ovdje se bez ikakve dvojbe može iščitati da stalno papagajsko Mesićevo ponavljanje individualizacije krivnje, dolazi iz ove škole mišljenja ali on, unatoč ponavljanjima, nije svjestan njezinog značenja. Međutim, onaj tko je njemu sugerirao da tako postupa dobro zna da je "individualizam zločina" posredno optuživanje države i (ili) naroda jer je ona(on) izvor terora koja je pojedinca "prisilila" na izvršenje takvog čina. Ako se krivnja individualizira, kako to uporno ponavlja Mesić, ona je to stvar pojedinca, i tada pojedinac ne snosi krivnju, nego krivnja ostaje na državi. Samo nekoliko, pomno odabranih, pravomoćnih presuda na temelju "individualne krivnje" u konačnici vodi prema tome da cijela država i cijeli narod budu osuđeni. Ovdje determinizirani postulat inverzije (n^{-1}) itekako vrijedi, naime, "individualnom krivnjom" s pojedincem, koji je izmanipuliran (obmanut) od političkog vodstva, čitaj države, skida se odgovornost bez obzira što je on formalno osuđen. Konačan zaključak "individualizacije krivnje za ratni zločin" prema destrukcionističkom tumačenju je – ako ne bude države i njezinih nacionalnih interesa neće biti ni ratnog zločina.

---

671 Hrvatsko slovo, isto.

672 Tavistock je gradić u Engleskoj gdje se nalazi sjedište NATO-a za psihološko ratovanje.

673 Sorosov stav o štetnosti "nacije-države" za pojedinca, njezinoj suprotnosti pojedincu, rezultat je utjecaja prof. dr. Karla Poppera u vrijeme njegova studiranja na London High Economic School. Karl Popper vodeći aristotelijanac u Velikoj Britaniji poslije Drugog svjetskog rata, autor je knjige "Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji". Ta je knjiga pokušaj odstranjivanja, jednom za svagda, utjecaja Platonovih ideja o "prirodnom pravu", na čijoj varijanti koju naziva "Ideja Dobrog" mora biti utemeljena nacija. Suprotno Platonu i kršćanskom pogledu na "prirodno pravo", Popper zamišlja bivstvovanje društva vođenog nagonima, patnjama i užicima, dakle iracionalnošću. Prema Popperu, nema prepoznatljive istine: sve je relativno i subjektivno. Zvonimir Kuhar, isto.

Sva suđenja u Haagu su u funkciji toga – dokazati da zločin nastaje samo ako država posegne za zaštitom svojih nacionalnih interesa, pa i u slučaju ako je izložena agresiji. Zato je formulacija u svim optužnicama protiv hrvatskih generala ista – “udruženi zločinački pothvat”. Individualizacija krivnje služi između ostalog i zato da se “pokaže” i “dokaže” kako iza “zločinačkog pothvata” stoje primitivci kao izvršitelji, a naredbodavac je neki ili nekakvi “genijalni vođa” ili političko vodstvo. Takav zaključak naprosto proizlazi iz pojmovnog određenja “zločinačke organizacije” – čini je skupina primitivaca koju vodi ili njome upravlja inteligentni vođa.

Komunikacije, prava čovjeka, dobrotvorne akcije i javni mediji – su najvažniji Sorosovi komunikacijski kanali djelovanja za područje europskog Jugoistoka. Bez novca to ne ide. Zato je u jugoistočnim zemljama Europe Soros u periodu intenzivnog nastupanja (formiranja mreže) od 1993. do 1998. potrošio više od milijardu dolara. Pored novca tu su i povjerljivi ljudi, pa radijski dio koordinira Saša Vučinić, bivši urednik beogradskog Radija B-92 a tiskane medije vodi Stuart Auerbach iz Washington Posta.⁶⁷⁴ Suosnivač Fondacije Soros za bivšu Jugoslaviju je nekadašnje Savezno izvršno vijeće SFR Jugoslaviju – mandat Ante Markovića.⁶⁷⁵

Zaklada Otvoreno društvo registrirana je u Hrvatskoj 5. ožujka 1993. Deklarativno djelovanje Sorosove zaklade je promicanje ideje o civilnom društvu. To je samo njezina vanjska forma. Iza krinke brige za ljudska prava, krije se i odvija stvarna (prava) aktivnost Zaklade, koja je usmjerena na promjenu političkog i gospodarskog ustroja suverenih država. U slučaju Hrvatske, kako se to naznačuje u analizi “Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997.”, Otvoreno društvo ima jasan cilj: promjenu vlasničke i upravljačke strukture i kulturnog ozračja, posredstvom financijskih donacija, kao i donacija u tehničkoj i računalnoj opremi. O djelokrugu Sorosovih aktivnosti u Hrvatskoj najbolje se iščitava po tome tko koristi i komu se daje financijska potpora (usp. bilješku 665.)⁶⁷⁶, ali isto tako može se ta aktivnost prosuđivati na temelju njegovih izjava ili izjava njegovih plaćenika.⁶⁷⁷ Upitan,

674 Usp. Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 48.

675 Ugovor o osnivanju fondacije potpisali su George Soros i u ime tadašnjeg Saveznog izvršnog vijeća tadašnji, ministar za razvoj Božo Marendić. Ugovor je potpisan 16. lipnja 1991. Dakle, devet dana prije odluke Hrvatskog sabora o suverenosti i samostalnosti Republike Hrvatske. Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 48.

676 Mnogi, podcjenjujući rad Sorosovih udruga, ne prepoznaju važnost ugroza ni veličinu mreže koju na prikriven način nad Hrvatskom razvlače njegovi plaćenici. Iz činjenica koje su navedene u podlistku 15. vidljivo je o kakvoj se protuhrvatskoj djelatnosti radi. (op. a.)

677 Pišući u listu Vreme (20. prosinca 1993.) Jelena Lovrić iznosi podatak da je “... za znanstvene i kulturne projekte Zaklada za Hrvatsku dala oko milijun i 250 tisuća dolara...”. U tom tekstu navodi kako “...fondacija stipendira mlade i perspektivne kadrove iz Hrvatske nastojeći za budućnost stvoriti intelektualnu infrastrukturu

radi li za CIA-u, Soros je lakonski odgovorio: "Ne; CIA radi za mene."⁶⁷⁸ U intervjuu Feral Tribune-u (12. veljače 1996.) na pitanje "kako biste... ocijenili sadašnje dosege slobode medija" Soros je odgovorio: "Sloboda medija jedan je od glavnih izvora moje zabrinutosti. Mislim da je situacija ovdje, u Hrvatskoj, čak i gora nego u Beogradu. U Beogradu ipak imate nezavisne medije..."

U inozemnim pak časopisima kao pristalica teorije "razloga jednakih totalitarizama", (predodžba o društvu u kojem je sve dopušteno) vidljiv je Sorosov prijezir, pače patološka mržnja prema suverenitetu država. Tako je u intervjuu kojeg je dao talijanskom časopisu "Liberal" 1998. izjavio: "... potreban je jedan novi Pax Britanica imperij, jer nacije-države izazivaju rat... Ostavite li ih same, države neće podržavati mir. Trebamo međunarodnu organizaciju koja nastoji na očuvanju mira. To može biti carstvo ili ravnoteža moći. To može biti i neka vrsta međunarodne institucije. Sadašnje institucije ne mogu uspjati jer su sačinjene od država i zato su one instrument državnih interesa..."⁶⁷⁹

Sorosova zadnja namjera prema Hrvatskoj vidljiva je iz intervjua listu Vreme (14. srpnja 1997.) Nazivajući Daytonski sporazum totalnim promašajem međunarodne zajednice, on tvrdi da je jedina šansa za opstanak Bosne i Hercegovine politička promjena u Srbiji i Hrvatskoj.

Sam Soros svoju ulogu u operacijama specijalnog rata opisuje riječima: "Tijekom revolucije (misli na političke promjene u Istočnoj Europi krajem osamdesetih i početkom devedesetih godina 20. stoljeća) moja uloga je postala daleko veća od mojih zaklada, postao sam, kako to volim govoriti, državnik bez države. U toj ulozi uživam, i ja se potpuno identificiram s onim što činim."⁶⁸⁰ Politiku determinista prema zemljama u tzv. tranziciji najbolje ali i najciničnije je opisao riječima: "Pomaganje Istočnoj Europi postalo je moćnom industrijskom granom".

Više ne bi trebali imati sumnje da Soros sa svojim fondacijama, programima, i raznoraznim "stručnjacima" koje je platio i

---

(kurziv a.), koja bi s vremenom mogla postati vrlo utjecajna" i koja će "... svojim znanjem i djelovanjem impregnirati društvo..." Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 49.

678 Specijalni rat protiv Hrvatske od 1987. do 1997. isto, str. 49.

679 Kako naznačava Zvonimir Kuhar, Sorosov je stav, prema tome, da ni UN, pa čak ni NATO, ne mogu biti jamci svjetskog mira, već to može biti ili imperijalna svjetska sila, ili pak institucija što bi ju osnovali i vodili vodeći čimbenici svjetskog kapitala, sukladno svojim interesima, kojima mora biti podređeno ponašanje cijelog ostalog svijeta. Sorosovo stajalište da je oblik globalnog kapitalističkog sustava u 19. stoljeću bio stabilniji od ovoga sadašnjeg samo potvrđuje zaključak što smo ga prije iznijeli; "... tada je postojala imperijalna snaga, Britanija prije svih, što je donijelo znatnu korist od uloge središta globalnog kapitalističkog sustava, koja je opravdala slanje ratnih brodova u daleka područja radi zaštite mira i naplate dugova..." Zvonimir Kuhar, isto.

680 Hrvatskom vladom upravlja Soros, Domagoj Margetić, Hrvatsko slovo, 7. prosinca 2001.

poslao u Hrvatsku i koji zajedno s onim domaćim medijskim i udružbenim bojovnicima rade na razbijanju hrvatskog političkog i gospodarskog suvereniteta i kulturnog identiteta, kako bi se potpuno otvorio prostor za druge političke opcije, koje su zasnovane na milijunskim dolarskim svotama i na – empirijskim rezultatima.

Posao djelatnika različitih agencija i medija nije samo ispitivanje javnog mnijenja u predizborno vrijeme, već da opsežnim istraživanjima dođu do motivacijske slike nekog naroda. A kada motivacijska slika naroda u jednoj državi bude potpuno jasna, tek se onda određuju i ciljevi specijalnog djelovanja. Zato je izuzetno važno prisjeti se objavljenih rezultata agencije Untied States Information Agency (USIA)⁶⁸¹ prema kojima su Hrvati u drugoj polovici devedesetih godina prošlog stoljeća najviše povjerenja imali u Katoličku Crkvu i Hrvatsku vojsku. Jedan drugi rezultat ove agencija, onaj o predizborno istraživanju (1997.), pokazao je da 81 posto stanovništva podržava predsjednika dr. Franju Tuđmana. Isto tako ova agencija došla je do emocionalne strukture i načina mišljenja i skale vrijednota kod većine ispitanika, a time i pučanstva u cjelini.

S druge strane postaje razvidno zbog čega tolika Sorosova novčana pomoć u pružanju stručnih savjeta i psihosocijalne pomoći prognanicima i izbjeglicama (vidi bilješku 665.). Razlog je dobitak dragocjenih podataka. Pa kako je prema objavljenim, i neobjavljenim, podacima jasno da su hrvatski ljudi najosjetljiviji na pojave nepravde, nepoštenja, krađe, prisvajanja, a s druge strane najviše povjerenja iskazivali su Katoličkoj crkvi, Hrvatskoj vojsci i prvom Predsjedniku, logično je da su ciljevi specijalnog rat bili podešeni prema tim rezultatima. Zato su odmah nakon pobjede u Domovinskom ratu i hrvatski Predsjednik i Hrvatska vojska postali predmetom većine operacija specijalnog rata koje su se vodile preko medija i nevladinih udruga u dvije faze.⁶⁸²

U prvoj fazi cilj je bio kompromitiranje Predsjednika države i Vrhovnog zapovjednika i drugih državnih i vojnih dužnosnika, tako da se potenciraju sumnjičenja u najširoj skali važnosti. Dru-

681 Untied States Information Agency (USIA) jedna je od brojnih agencija koje se bave ispitivanjem javnog mnijenja a kojih je područje opserviranja i Hrvatska. "Misija USIA-e je razumjeti, obavješćivati i utjecati na javnost stranih zemalja te tako promicati američke interese" – izjava o misiji Agencije SAD za informiranje. Godišnji proračun USIA iznosi više od milijardu dolara. USIA vodi ne samo programe za kulturnu i znanstvenu razmjenu (Fulbrightov program) već i radio postaje, prvenstveno Glas Amerike, s 900 sati programa na 47 jezika uključujući i hrvatski. USIA je jedan od agencija koja savjetuje američkog predsjednika, državnog tajnika i ostale dužnosnike na području vanjske politike. Agencija provodi ispitivanje javnog mnijenja gotovo u svakoj zemlji svijeta!

682 Katolička crkva je došla na red nešto kasnije, nakon što je postignuta destrukcija institucije predsjednika države, a Hrvatska vojska dovedena do neprepoznatljivosti. (op. a.)

ga, uvjetno nazvana "objediniteljska" faza, imala je cilj uvezivanja parcijalnih nezadovoljstva, neovisno o motivacijskoj osnovici, pod međunarodnim pokroviteljstvom preko udruga za zaštitu ljudskih prava i na kraju insceniranje glavnog pokretačkog događaja čiji je rezultat nespremnost naroda na žrtvu. U hrvatskom narodu ova paradigma nespremnosti za žrtvu iskazuje se u ravnodušnosti prema rasprodaji hrvatskog bitka, ali i ponovnim izborom Stipe Mesića za predsjednika države unatoč krajnje dvojbenom obnašanju predsjedničke dužnosti u prethodnom mandatu. Olatko Hrvati zaboraviše da je među prvima koje je Stipe Mesić kao predsjednik države 2000. primio, bio upravo George Soros.

2. "Govor mržnje" ili novi verbalni delikt

Što podvesti pod "govor mržnje" omiljeni pojam koji osim hrvatske ljevice rado rabe novinari determinizma, kojih nije mali broj u hrvatskim pisanima, ali i u elektronskim medijima. Lijepeći tu novosročenu etiketu isključivo neistomišljenicima, onima koji se usude nešto, pa i potihom, prozboriti o domoljublju, hrvatskoj opstojnosti, pristranosti svjetskih središta moći, vrjednotama ili nacionalnim interesima nastoje ih zastrašiti, ušutkati ili onemogućiti, kako njihov tzv. "govor mržnje" više ne bi kvario prelijepu sliku koju ti političari (izašli ispod "Sorosovog šinjela") i njihovi medijski jurišnici o sebi njeguju. Tako je 11. listopada 2001. u Vjesniku tadašnja potpredsjednica vlade Željka Antunović prigovorila da se nakon demokratskih promjena iz socijalističkog zakona izbacilo i ponešto što je u njima bilo dobro – zabrana poticanja na diskriminaciju i netoleranciju. Tko je to u komunizmu bio netolerantan i diskriminatorски nastrojen o tom potpredsjednica nije govorila. Ali je zato njezin partijski kolega predsjednik Vlade Ivica Račan, koji kritičko mišljenje stožera za obranu digniteta Domovinskog rata da – "vlast koja krši Ustav nije ni legitimna ni hrvatska, nego marionetska i izdajnička", proglasio tipičnim "govorom mržnje"⁶⁸³, pa sudi kako je "vrijeme da unutar institucija sistema otvorimo raspravu, možemo li prihvatiti takav odnos u političkom životu".⁶⁸⁴ Ovakav stav najvišeg dužnosnika izvršne

683 Ako je upozorba na kršenje Ustava govor mržnje, bilo bi zanimljivo čuti od Ivica Račana što je onda pjesma o kojoj piše Đurđica Lieb. Da bi afirmacija govora mržnje bila prisutnija, pobrinule su se ovih dana jedne dnevne novine, ali zanimljivo pišući afirmativno o američkoj punk-skupštini "US Bombs". Pjesma je pisana krajem devedesetih godina (riječ je prema američkom izvoru koji se ne spominje u tom tekstu napisao hrvatski autor) a spominje se Hrvatsku kao zemlju trećeg svijeta stihovima: "užas i propagande /fašistički predsjednik/ očistio je bolnicu oboljelih od raka/ uzeo cijeli peti kat.../ diktator nas je vezao u lance.../ Hrvatska bježi"!/? Europska ili balkanska opcije?, Đurđica Lieb, Glas Koncila, 29. veljače 2004.

684 Partiji ljubav, državotvorcima mržnja, Ivan Jindra, Hrvatsko slovo, 19. listopada 2001.

vlasti ubrzo je operacionaliziran u traženju načina kako pod izlikom zabrane "govora mržnje" onemogućiti pa čak u zatvor strpati političke protivnike.

Da se o tomu ozbiljno razmišljalo vidljivo je iz intervjua Stojana Obradovića (glavni urednik STINE) s Orhidejom Martinović. Na pitanje: "bi li bilo moguće podignuti krivične optužnice protiv 'govora mržnje' u medijima?", njeni su odgovori bili: "u načelu da, ali bi to tražilo vrlo ozbiljan i temeljit pravni napor", odnosno "možda možemo početi razmišljati da ga zabranimo na istim pretpostavkama i s istim kriterijima koje je Haaški sud koristio za uspostavu tzv. objektivne odgovornosti".⁶⁸⁵ To nije ništa drugo nego potvrda da je namjera bila u slobodu govora intervenirati zakonskim paragrafima. No, tu je nastao problem, jer se nije moglo utvrditi tko je taj koji će određivati što je "govor mržnje". Na tu dvojbu lucidno je odgovorio Ivan Jindra: "To je bar jasno! Partija se uvijek služi govorom ljubavi, a državotvornim je nacionalistima uvijek bio svojstven govor mržnje".⁶⁸⁶

Uporaba orvelijanske novogovorne fraze "govor mržnje", planirana kao medijsko streljivo, koje se sustavno ispaljuje u hrvatski javni prostor, kako bi se stotinama tisuća ljudi, koji su najprije godinama pa i desetljećima čamili u komunističkoj ispi-raonici ljudskog mozga, i koji se zatim nisu bojali goloruki ići na armijsko-miloševićevske tenkove. Ponovno, ali ovaj put od novo-komponiranih demokrata nastoji im se začepiti usta i u sljedećih pedeset godina.

Zašto se, a poglavito od 2000. u hrvatskim medijima, između ostalog lijepljenjem etikete "govora mržnje" nastoji stvoriti crna (negativna) slika o ljudima i pojavama? Zbog službene ideologije, bio bi najkraći odgovor. Ako postoje pojedinci i skupine izopćenika koji su ocrnjeni, oklevetani i nevrjedni spomena onda medijski klevetnici i njihovi političko-financijski patronati postaju veličine, iako lažne. Takvo inverzno stanje vrijednosti (n^{-1}) u kojem odabrani i podobni nisu samo odabrani i podobni, nego se od njihovoga imena stvara mit i paradigma veličine i nedodirljivosti. Takvih imena od trećesiječanjske vlasti (2000.) u Hrvatskoj ima mnogo od Stipe Mesića do Ivica Račana ili od Vesne Pusić do Jadranke Kosor a onih ambrovsko premazanih i fukarovsko zaogrnutih po priličan je broj. Nasuprot njima stoji vojska nepodobnih s etiketom "govora mržnje", koju su im u zadovoljenju svojeg egocentrizma, i u pozi "liberalnog" i "humanog" pregaoca prilijepili žutuliki pripadnici "meke sile". Sva ta inverzija ima svoju svrhu stvarati izopačenu sliku društva u kojemu se ne cijeni samozatajni rad, ljudska i moralna kvaliteta, nego se verbalnim opsjenarstvom medijskih jurišnika promiču ljudi koji

685 Joško Čelan, isto str. 218.

686 Ivan Jindra, isto.

osim nekoliko nabubanih fraza, uz pomoć inozemnih instruktora determinizma, nemaju ništa što bi mogli pokazati kao vrijednost i (ili) djelo. Oni su naprosto ljudi bez djela. Ali zato znaju pametovat i mudrovati, davati recepte, osuđivati i prodavati liberalne laži kao svoje jedino djelo vjerujući da je to trajna vrijednost.

Liberalne se laži, umješno upakirani proizvod determinizma, dobro prodaju u tzv. tranzicijskim zemljama, koje su još uvijek natopljene demagogijom iz komunističkih vremena. Zapadna celofansko-celuloidna demokracija mnogo je suptilnija u ispiranju i smekšavanju mozgova, nego što je to bio istočni totalitarizam. Ugursuzi zapadnog "slobodnog tiska" otvoreno su priznali kako njima nije stalo do istine⁶⁸⁷ ni do čovjeka. Najveći je trik "slobodnih medija" u tome što oni virtualno mnijenje podmeću kao javno mnijenje, a proskribiranje protivnika kao što je lijepljenje etikete "govora mržnje" ispravni postupak u borbi protiv zla. Na temelju ove smišljene inverzije hrvatski determinizirani mediji preuzeli su kadijsku ulogu o tužbi i presudi. Na taj način, su uzurpirali pravo nadzora nad dobrim dijelom puka i time zauzeli poziciju za koju nisu legitimirani nikakvim demokratskim postupkom – izborima, na primjer – pa se može ustvrditi da to predstavlja "državni udar" na poseban način. Svakojake kolumniste, komentatore, tzv. slobodne novinare i vazdazelena piskarala, koji narodu propovijedaju njima bliski svjetonazor, nitko nikada nije birao, niti su u sustavu trodiobe vlasti. Oni su iznad zakona, za njih zakon ne vrijedi, i on se ne odnosi na njih, a ako ih se i tuži, zašto valjanih razloga ima na pretek, onda novinarska cehovska udruga halabukom ih prikaže žrtvom "govora mržnje". I kako bi to rekao Brešan mlađi, spirala nasilja, ali medijskog, nad domoljubima, braniteljima, zagovornicima kršćanskih (katoličkih) vrjednota, intelektualcima nacionalnih opredjeljenja se nastavlja.

Kako su se regrutirali mnogobrojni medijski borci protiv "govora mržnje"? Na dva načina: prvi, hrvatska državotvorna politika od nastanka države, zaokupljena obranom od agresije, što može biti opravdanje, ali i vidljivom popustljivošću, defenzivom i neshvaćanjem, što nikako ne može biti opravdanje, svojim se protivnicima uopće nije bavila, dok su ih ovi kako napisa Joško Čelan napadali kao ose ili, bolje, stršljenovi – izvana i iznutra, gdje su imali dobro organizirane prave pravcate obavještajne službe, koje su se negdje zvale Forum 21, a drugdje udruge malih dioničara. Odmah su izmislili djelotvorne propagandne slogane – "neovisno", "profesionalno" novinarstvo, "javna televizija". Čitateljima su uspješno nametnuli i ključne teme – "pokradoše vas tajkuni" i

687 Ideolog američkog žurnalizma William Randolph Hearst opominje svoje učenike: "Nikada ne dopustite da vas istina liši dobre priče. Istina je, sukladno filozofiji američkog pragmatizma, ništa drugo do li "uspješna praksa". Mladen Schwartz, Hrvatsko slovo, 30 lipnja 2000.

“osramotiše vas Hercegovci pred Europom”. Radili su to politički vješto i profesionalno besprijeekorno.⁶⁸⁸ Drugi način je taj, da su na ključna urednička mjesta tzv. državotvornih medija dolazili smušeni pjesnici, provincijski novinari autsajderi, karijeristi bez ikakve “političke vjere” ili čak izravni politički protivnici, koje se onda navrat-nanos smjenjivalo i tješilo luksuznim “audijima” i dopisničkim mjestima u New Yorku.⁶⁸⁹ Na drugoj strani uz obilnu pomoć svojih planetarnih poslodavaca, tipa Soros, rojili su se i jačali sve radikalniji dnevnici (Jutarnji list⁶⁹⁰, Novi list,) i tjednici (Nacional, Globus, Feral Tribune) te televizijske emisije (Latinica, Nedjeljom u 2, i razni talk showovi)⁶⁹¹. Hrvatska je tako bila zemlja koja već od samog svog nastajanja u sebi nosa jednu podzemnu, podmuklu rušilačku snagu, koja joj je strasno i(ili) zlurado radila o glavi.⁶⁹²

688 Trećejanuarska Hrvatska, isto, str. 11.

689 Joško Čelan, isto str.11.

690 Lijevo-liberalna, odnosno crveno-žuta politika tada je u Hrvatskoj naizgled raspolagala samo s Feral Tribunom u Splitu, Novim listom u Rijeci – na sjevernom hrvatskom primorju “plišana” se revolucija, kao i u nekim drugim dijelovima komunističkog Istoka, nikad nije dogodila – te malotirajnim Arkizinom i senzacionalističkim Globusom u Zagrebu. Pokazalo se, međutim, da je Globus bio temeljem za naše prilike moćnog medijskog carstva (Europa Press Holding), čiji je dnevnik Jutarnji list, čini se zadao konačni udarac HDZ-ovoj vlasti (kurziv a.). Joško Čelan, isto, str. 10.

691 O kakvim se emisijama radi pokazuje jedan primjer emisije “Nedjeljom u 2” novinara i voditelja Aleksandra Stankovića. “Gledajući u nedjelju Gibonija kako se znoji pred Stankovićem u emisiji “Nedjeljom u 2”, bilo mi ga je istinski žao, bio je nemoćan, pred glupošću dakako. Nekakve novine i novinari, nekakvi susjedni političari proglašiše ga “hrvatskim nacionalistom” jer sasvim zbog nepolitičnih, privatnih, sasvim suvislih razloga ne može i ne želi pjevati “Oprosti” na otvaranju obnovljenog mosta u Mostaru. Tko god poznaje Gibu privatno ili javno, nema drugog komentara do: koja glupost! Uvučen u igru bez svog znanja, prozvan je dok je još ležao u bolnici boreći se za svoj vid pod prijetnjom sljepoće na jedno oko, glupost i glupani uvukli su ga u svoje kolo. Jasno, sve što možeš s glupanima jest da ih otpiliš, premda strašno boli iracionalnost gluposti, više nego bilo kakvo zlo. Ovdje se na paradigmatički način pokazala metodologija gluposti: glupan nije učinio štetu samo ovom genijalnom glazbeniku, nanijevši mu vidljivu bol, nego i sebi, jer tko će ga više kao novinara smatrati ozbiljnim, kao i njegove novine i bilo što napisano od njega, osim dakako glupani kao on(i) koji se hvale svojom i tuđom glupošću...” Glupan – najrasprostranjeniji homid, Ivica Šola, Glas koncila, 1. kolovoza 2004.

692 Nesreća je Hrvatske u tome što njezina Antihrvatska ne će biti samo reakcija jednog vremena, histerični impuls neprilagođenih Jugoslavena, patološka posljedica njezine nacionalne geneze, bijes i mržnja onih koji kao da su prisiljeni živjeti u neželjenoj Hrvatskoj; nego je ta Antihrvatska već država u sjeni sa svojom golemom infrastrukturom financiranom u inozemstvu, utkana u naše društveno tkivo kao demokratski regulator, što je najveća perverzija, jer u svojoj novinarskoj praksi nisam vidio veće netolerancije i nefleksibilnosti za suprotne stavove nego u krugovima koji gravitiraju tzv. Soroševoj medijskoj galaksiji. Zabrinut sama za budućnost Hrvatske, ne u ekonomskom smislu, nego u moralnom i duhovnom, ja sam zabrinut za budućnost katoličke Hrvatske, jer je to jedina prava Hrvatska koju mogu zamisliti. Propast svijeta ili novo doba poganstva, Zoran Vukman, Verbum, Split, 2000. str. 91.

Ova dva čimbenika čine da su mediji u Hrvatska postali, ne kako je to u svijetu uobičajeno "četvrta vlast"⁶⁹³ i "sedma sila", nego moćna vlast s velikom batinom koja je još uz to zaštićena determiniziranim mitom o "slobodi medija". Na taj način blaženo je oslobođena bilo kakve odgovornosti. Rečeno rječnikom strategije, oni su dio internacionalnih snaga koje od "cijelog svijeta čine bojno polje", ali za svoje zločine ne odgovaraju nikakvom sudu, ni sudištu, niti domaćem, niti Haaškom. Dok svojim djelovanjem jurišaju na suverenitet i identitet vlastite države, za sebe su prisvojili ono što se može nazvati "medijskim suverenitetom". Mediji i njihovi predstavnici su nedodirljivi, a novinari unaprijed sami sebe smatraju savršenim, nepogrešivim, i bezazlenim stvarnjima čije je poslanje učiteljevanje o mudrosti i životnom smisla. Novinari su u Hrvatskoj dodatno opterećeni bolešću efemerizma, jer i kad nešto objave što je temeljeno na izravno danim činjenicama to je tek samo kratkoročna prognoza, što i najbolje raščlambe, osvrte ili emisije čini bitno manjkavima. S druge strane, preuzeli su i ulogu novovjekih inkvizitora, nemilosrdnih istražitelja koji pod okriljem ideologije determinizma i tzv. "slobode tiska" smiju, nekažnjeno nuditi i prodavati laži, poluistine, smiju i mogu prešućivati i pretjerivati, natezati, podvaljivati, montirati, strvinarski i nekrofilno uništavati i čovjeka i vrjednote. Upravljači determiniranog kaos dobro znaju da sloboda ne nastaje ni u novinama i na televiziji, jer je ona kategorija božanskog reda. Ali isto tako dobro znaju, da su mediji kao "meka sila" podesni za stvaranje surogata slobode, što se postiže tako da istinske i istinite ideje nemaju relevantni utjecaj. Postavši ono što su sada – stratište istine – mediji stvaraju virtualnu lažnu slobodu koja je za čovjeka prijemčljiva jer za nju nije potrebna nikakva žrtva. U prividnom (lažnom) stanju slobode gdje narod nije spreman na žrtvu stradaju temeljne vrjednote, istina, pravda i poštenje, krepost, dobar ukus i konačno nacionalni identitet. Deterministi, za razliku od nepromišljenih i naivnih hrvatskih političara, ali i političara u zemljama "trećeg svijeta", odavno su shvatili da sirovo nametanje "slobode tiska" služi samo širenju ucjena, pritisaka,

693 Bivši ravnatelj austrijskog državnog radija ÖRF (Österreichischer Rundfunk)

Gerd Bacher, bio je vrlo iskren kada je krajem prošlog stoljeća izjavio: "post moderno novinarstvo prisvaja si pravo da u isto vrijeme nastupa kao policajac, javni tužitelj, svjedok i sudac(...) Mediji koji sebe vide kao 'četvrtu vlast' doista su neprijatelji društva. 'Četvrta vlast' koja u ime slobode mišljenja izdaje državne tajne, objavljuje sudske protokole, ukida diskreciju i intimnu sferu, koja brka neurozu jednog novinara sa slobodom tiska i koja misli da cijeli svijet nije ništa drugo nego jedna velika publikacija – takva 'četvrta vlast' nosi u sebi totalitarna, dapače teroristička svojstva (u biti danas globalni terorizam kojeg svakodnevno gledamo na zaslonima 'četvrte' vlasti nije globalan nego je globalan terorizam koji svakodnevno proizvodi medijska 'četvrta vlast'. Oni 'ubijaju' i svog bližnjeg, i svoj narod i svoju domovinu, a u globalnim razmjerima cijeli svijet." Mladen Schwartz, Hrvatsko slovo, 30 lipnja 2000.

senzacija i konačno kaosa kako bi se najlakše ostvario njihov naum o poništenju čovječje, nacionalne i državne slobode.

Sloboda tiska, dakle, može se reći, uopće nije nikakvo uzvišeno demokratsko dostignuće, poglavito ne u Hrvatskoj gdje je postala sredstvom ideologije determinizma. Bit svake ideologije sastoji u tome da umjesto čovjeka, jedne slike i prilike Božje, instalira ideju u čije ime se provode izokrenuti odnosi (*n¹*). "Govor mržnje" je primjer za to. On nije svojstvo onih kojima se pripisuje, nego naprotiv, pravi protagonisti "govora mržnje" su oni koji tobože ukazuju na njega.⁶⁹⁴ Raščlambom jezičnih formi i sadržaja tiskovina u Hrvatskoj može se dokazati ova tvrdnja.

Prvo, pod koji se zajednički nazivnik mogu svesti naslovnice⁶⁹⁵:

Jutarnjeg lista, (slučajni uzorak od 3. travnja do 5. rujna 2003.) – *Krađa* u vladi, *lopov* iz ureda tri ministra odnio 4 vrijedne slike; *Suđenje* Nevenki Tuđman; Del Ponte: Stiču *nove optužnice*; KGB: *Za Černobil je kriv* i "Đuro Đaković"; Lučin ubrzo raspisuje *nagradu* za Gotovinu; Bandić mi *psovao* majku; NATO zahtjeva: *Srbima vratiti* stanarska prava; Mesić *se ispričao* za *sve hrvatske zločine*, Isti dan obilježen Jasenovac i Bleiburg; Još tristo turista *zaraženo*, *Slovenski gosti* opet *otrovani*; Nakon *Pape opći štrajk*; *Lov* na Gotovinu: SFOR *opkolio* samostan u Šćitu. Zadar: 120 tisuća ljudi na ispraćaju Ivana Pavla II. Papa: *Hvala vam na svemu*; Gotovina *se predaje*, Mesić on je *žrtva bivše vlasti*; Mesić: *Ja jamčim* Haagu za Gotovinu; *Rodilja* više *ne mora biti majka*; Crkva *gradi* mali Vatikan, Novo biskupsko sjedište bit će na zagrebačkom Ksaveru pokraj nuncijature i vojnog ordinarijata; *Lista* pomagača Haaških bjegunaca, EU: Gotovini su *pomagali* Legija i fra Krasić; Mesić: *Djeca moraju* učiti o *Jesenovcu*; Tri *nove* Haaške *optužnice*; Jambo gost na *Mesićevoj jahti*; Novi *tajni* HDZ-ov *račun*; *Rupel prijeti*: Bez naše podrške za EU; Hrvatska: Neka Europa *posreduje* oko Jadrana; Ljubljana *tuži* Zagreb Solani i Pattenu, Slovenija će odmah u NATO-u i EU *pokrenuti pitanje granica* s Hrvatskom.

Globusa,⁶⁹⁶ uzorak od 4. travnja 2003. do 9. travnja 2004. – Krškom *prijeti havarija*; U Hrvatskoj djeluje 600 stranih *špijuna*; Petnaest velikih bolnica u *bankrotu*; *Afera* u Ministarstvu obrane; Biskupov dom od *5 milijuna eura*; Hrvati Papu *ne slušaju*; Gotovi-

694 Što je pravi "govor mržnje" pokazao je Miljenko Jergović izjavivši: Sjećate li se Svjetskog prvenstva u nogometu? Tada sam žalio zbog svake hrvatske pobjede i svaka je reprezentacija bila više moja od Hrvatske. Kao što sam i u Sydneyu bio sretan i zadovoljan kada je u prvom kolu izgubila članica Predsjedništva Mladeži HDZ-a Iva Majoli." Miljenko Jergović, prijenos, Hrvatsko slovo, 6. listopada 2000.

695 Kurizv u tekstu D.L.D.

696 Kakve su tiskovine Globus i Nacional? O njima Mrako Jurić piše: Pavićev holding obuhvatio je velik dio hrvatske čitalačke populacije. Denis Kuljiš evoluirao je u sofisticiranu inačicu pokojnog Marinka Božića, dakle ovladao je tehnikom medijskog manipuliranja javnošću, ali i sposobnošću fascinacije svojih novinara

na na *ljetovanju*; *Al Qa'ida prijeti*; Popis 200 liječnika iz *afere* s lijekovima; Gotovinu štite policajci i *agenti* u Sinju, Drnišu i Zadru; Ispovijest Gotovininina "*Mafijaša*"; U 48 sati vlada se *zadužila* 500 milijuna eura; Superkompjuter Watson *lovi* Gotovinu; Gotovina: "*Hrvatski vojnici u Kninu ponašaju se kao barbari i plaćenici...*";

Nacionala, uzorak od 6. svibnja 2003. do 20. siječnja 2004. – *Impotentan* svaki treći Hrvat; *SARS* na vratima Hrvatske; Hrvatska *poligon* za testiranje svjetskih lijekova; Ante Gotovina, Spreman sam razgovarati s haaškim *istražiteljima* u Zagrebu; Mesić i Del Ponte razgovarali o Gotovininomj *sudbini*; "*Zahvaljujem svima koji su podržali Mesićeve inicijativu*"; Canjuga štito zagrebačkog *narkobossa*; Liječnički *lobi korumpirao* Ustavni sud; *Koalicija* ponovno pobjeđuje; Gotovina živi u *Europskoj uniji*; EU *protiv povratka* HDZ-a; *Al Qa'ida* u Hrvatskoj; *Tito najveći Hrvat*; *Tajna* Titova *prstena*.

Svi ti – lopovi, suđenja, optužnice, Černobili, nagrade, psovke, ugroženi Srbi, Mesićeve isprike, inicijative, jamstva i jahte, pomagači, hrvatski zločini, otrovani Slovenci, HDZ-ovi tajni račun, žrtve bivše vlasti, roditelje koje nisu majke, prijetnje Hrvatskoj, upitne granice na Jadranu, havarije, špijuni, bankroti, afere, milijuni eura, neposlušnosti, ljetovanja, agenti, mafijaši, zaduženja, lovljenja, barbari, plaćenici, impotencije, poligoni, istražitelji, sudbine, narkobossovi, korumpirani lobiji, koalicije, tajne, prstenovi, kao i megalomanija Crkve, Papa i štrajkovi, Jasenovac, Bleiburg, Al Qa'ida, Tito i Europska unija služe za prikriveni, manje prikriveni, ali i izravni napad na vrjednote općenito, ali i ciljano na samu Hrvatsku, na njezin identitet i njezinu opstojnost da se kao demokratska i nezavisna država ne afirmira na političkoj karti Europe.

Drugo, kako nazvati (imenovati) rječnik kojim se služe komentatori i kolumnisti u tjednicima *Globus* i *Nacional*⁶⁹⁷:

Boris Dežulović (*Globus*, kolumna "*Ugovor s đavlom*", slučajni uzorak 2003. i početak 2004.) – u hrvatskom parlamentu su *krpine* i *bismislovi*; *mafijaško-državotvorno* plemstvo; cijeli *crkveni obavještajni aparat*; samoproglašeni *vitezovi okruglih stolova* o

---

koji su bez prigovora dopustili da se kroz redakтуру njihovi tekstovi usklađuju za potrebe bombastičnih naslova. Vještīm kombinacijama nadnaslova, naslova, odgovarajuće interpunkcije i veličine slova Kuljiš i redaktorska ekipa uspijevaju od svakog teksta stvoriti ekskluzivni i senzacionalna tekst. No, osim tako stvorenog novinarskog imagea u "*Globusu*", u redakcijskim zahvatima, počele su se primjenjivati i metode izostavljanja ili dodavanja nekih riječi kako bi tekst mogao poduprijeti senzacionalnu konstrukciju naslova. Ta praksa je postala učestalija nakon razlaza Kuljiša i Pukanića od ostale ekipe koja je pokrenula "*Globusu*" konkurentni "*Nacional*". *Globus* je na naslovnoj stranici definiran kao nacionalni tjednik, a "*Nacional*" se proziva globalnim tjednikom. Oba su upala u vode tabloidnog žutila. Gdje su korijeni novinskoizdavačkog rata koji bjesni u Hrvatskoj, Marko Jurić, *Hrvatsko slovo*, 22. prosinca 2000.

⁶⁹⁷ Kako su mediji glavno oružje u specijalnom ratu, tako su "*Globus*", "*Nacional*" i "*Jutarnji list*" uz neke manje utjecajne listove (*Feral*, *Novi list*) postali perjanice

Domovinskom ratu; ...jer valjda još od francuske revolucije nije bilo takvog doprinosa ljudskosti zapadne civilizacije kao što je to suđenje *ubojicama-pobjednicima* pred njihovim vlastitim sudovima ("Gospićka skupina"); dalmatinski *domoroci*; dva *fašistoida* (Rojs i Kovačević); To je *hahazija* – zemlja u kojoj se *fašisti* i *šoveni* najslađe smiju; od njih smo napravili heroje, prvoborce Domovinskog rata, i tako *nasilje* legitimirali kao društveno poželjno ponašanje; važno je samo dobro se *potučiti, razbiti, zapaliti, opljačkati, prebiti, raskoliti, izbosti, iscipelariti, demolirati kamenovati, ubiti i teško raniti* – sve u slavu domovine Hrvatske; hrvatski desni državotvorci, oni što su osvojili najviše glasova – isti dakle oni što su svojedobno dizali desnice u zrak, *zaratili* s Bošnjacima, *likovali* nad egzodusom Srba; ima li kraja hrvatskom *bezobrazluku* i *lopovluku*; nepokoreni i nesalomljivi *hrvatski sitnodžeparoški* duh; Balkan je Disneyland prema ovoj *memljivoj tundri*; ta *hladna močvara*; taj tužni *mrtvi pejzaž* u kojem opstaju samo lišajevi, beskičmeni mekušci, i besprizorne lopuže; to je zadnja granica bezgraničnog *balkanskog lopovluk-pašaluka*; to je zemlja snage zlatnog žita i očiju boje mora, zemlja *kratkih nogu* i *dugačkih prstiju* – moja domovina, moja zemlja Hrvatska; kakva je to hrpa *diletanata, hohštaplera, propalica i idiota* – a sasvim moguće i četničkih agenata – vodila HV u Domovinskom ratu kad je nekoliko desetaka tisuća pripitih četnika, rezervista i *golobradih regruta* okupiralo trećinu zemlje koju je branilo gotovo pola milijuna stamenih vitezova; i odjednom eto ti naš dobnica ne samo čaralica nego i *prevarant, lopov, hohštapler i koješta* drugo, "Ambra" i "Fukara", dva monumentalna *spomenika hrvatskog paleofašizma*, napisati debeli ukoričeni i duboko ukoričeni *paleofašistički pamfletić*; franjevačka državotvorna misao (samostan na Širokom Brijegu), ideja što će izroditi nezavisnu hrvatsku državu i njenog *gvardijana* Franju Tuđmana; projekt opće pomirbe i ujedinjenje svih Hrvata raspao se kao mjehur od meksičke sapunice, *mržnja* koja nas je *ujedinjavala* i *nasilje* koje nas je *mirilo*, ne pada snijeg da prekrije Široki Brijeg, nego da *zvijeri* pokažu trag; *retuširanje* vlastite crno-bijele slike, osobito njezina *crnog* spektra, Tuđmana i *rezidiuma* njegove epohe; Tuđmanu su državni interesi služili kao *demagoški prirepak*; Tuđman i njegova *klika*; desničarski *nasrtaji*; Tuđmanove *uhode, mitski utemeljitelj* moderne hrvatske države, Otac nacije, Doktor, Poglavar, General, Generalisimus, Vrhovnik,

---

borbe protiv hrvatskih državnih simbola. U tome su im svestrano pomagale strane agenture, koje su od samog veleposlanika Montgomeryja preko raznih tzv. nevladinih udruga, oporbenih stranaka, sindikata, sve do građanskih udruga i istaknutih pojedinaca, sudjelovali u eroziji hrvatskih nacionalni vrijednosti. Slijede brojna putovanja na "stručne" novinarske seminare u SAD ili Veliku Britaniju, gostovanja na raznim domjencima, brojne večere i kokteli urednika i raznih izaslanika veleposlanstava. Gdje su korijeni novinskoizdavačkog rata koji bjesni u hrvatskoj, Marko Jurić, Hrvatsko slovo, 22. prosinca 2000.

Bismark, naš Japa, Čača, Njofra, Tuki, Tule, George Washington, Frane, Franc, František, Franjola, Frenki, dormitantium animorum exubitor, i kako smo ga još zvali; *Franjo Tuđman glavni je junak i najnovijih haaških optužnica.*

Dr. Mirjana Kasapović (Globus, kolumna Demokratismus und Schlamperei, slučajni uzorak 2003.) – *melodramatični vrhunac; patetični nastup; ikona nacionalnog političkog kiča; insceniranje događaja; političko kazalište; nesadržajna simbolična politika; Hrvatska plaća grozni danak onog što je HDZ stvarno bilo i kako je vladao od 1990. do 2000.; demonskopski instituti; medijska kolonizacija politike; preopterećenost političkim naslijeđem; nova reustašizacija zemlje; hrvatski Srbi započeli građanski rat u Hrvatskoj; savez SDSS-a i HDZ-a ublažava posljedice građanskog rata; birači su na proteklim parlamentarnim izborima ponajprije glasovali za promjenu Vlade, a ne za promjenu politike; klerikalizacija obrazovanja, nesnošljivost prema manjinama i manjinski spolnim zajednicama; "zemlja tisućljetne uljudbe", a mjesto u istoj skupini s Bangladešom, Džibutijem, Mauretanim, Nepalom, Nigerijom, Srednjeafričkom Republikom, Ugandom ili Zambijom; klijentelistička stranka (HDZ); atest neosporive domoljubnosti; političko denunciranje opozicijskih političara koje je bilo tipično za "stari HDZ", Katolička crkva kao glavna protuliberalna sila u zemlji.*

Srećko Jurdana (Nacional, kolumna Surova politka, slučajni uzorak 2003.) – *bakanalije; imbecili; nenarodni Tuđmanov režim; nepotizam; jataci; ozloglašeni Tuđmanov operativac; banditi koji su pod Tuđmanom opljačkali narod; ljudi koji su s Tuđmanom paktirali; parahadezeovski jezik ulagivanja provincijalizmu; pripadnici Tuđmanova aparata; provincijski nastup standardne kolonije biskupa; propagandno potkupljivanje Crkve; za njih (biskupe) u najsklupljem dijelu Zagreba sagrađena palača u Sadamovom stilu; ne može izbrisati pogubne posljedice tuđmanizama; dvojica tuđmanoida; domoljubni iluzionisti; plemenski izolacionistički mentalitet; ulatranacionalistička enklava poput Vukovara; ratno-plemenski kodeksi; čovjek žrtva Franje Tuđmana i HDZ-a; lokalni desničari; Tuđmanovi špijuni, uhode, informatori; hadezeovski prljavi dojavnički milje; desničarska kabala, Tuđmanov udbaški klub, ubilačko destruktivni nagon vojnika (hrvatskih); iracionalni Tuđman, ogrezli u domoljubnom kriminalu; rosovski profili; nekakvi modificirani tuđmanovci; bulumenta mimikiriranih rigidnih desničara; institucije postuđmanovskoga sustava; Hrvatska uživa status kršćanskog mrjestilišta, (aluzija na Papinu poruku Hrvatima "Budite narod nade"); ljudi tamjana i oltara; školovani popovi i raspopi; Papa je danas u Hrvatskoj ono što je šezdesetih bio Josip Broz; masovna euforija, praćena skandiranjem "Ivane Pavle"!; kronično bijesna figura; specijalno odabrani klimoglavci (hadezeovci); distribucija deliričnih poruka; zastupnici patriotizma se agresivno identificiraju s ustaštvom; eksponent domoljubne kaba-*

le; *zaslijepljeni* nacionalist; *desničar* i tuđmanovac (odnosi se na biskupa Jezerinca); egzercirni indoktrinirani *sadist* (odnosi se na generala Antu Gotovinu); *bizantijsko* eskiviranje obveza (general Ante Gotovina); Tuđmanova "antifašistička" *gerila*; *egzekutor* koncepta razbijanja Bosne (general Janko Bobetko); *nacionalistička* autopropaganda; *ekstremni* nacionalist i ustaški *simpatizer* (general Janko Bobetko); *demaskirati* tuđmanizam na svim razinama; novinari *rasno* domoljubnog profila; hrvatski *pismotvori-državotvorci*; hercegobosanska *kabala*; tuđmanistička *prijevarena*; *pravocrtni* utilitarni umovi (dr. Andrija Hebrang i dr. Ivo Sanader); Tuđmanovi *zadrti* ideokrati; feudalni *provincijski* namjesnici; *zataškivači* ratnih zločina; kreatori čuvari i branitelji partijske *tiranije*; *bulumenta* Tuđmanovih idolopoklonika; kibic hrvatskih *opsjena*; eksponent doboljubne *kabale*, *zaslijepljeni* nacionalist, Tuđman je *licemjer* bez premca; Hrvatska se pretvara u azil za *ekscentrike*, *dangube* i *jebivjetre*; otvaranje horizonta hrvatskog *bismisla*; *tuđmanoidna* desnica radikalna ili mimikrirana; rein-karnirani cjelokupni civilizacijski i politički *balast* tuđmanizma; Tuđmanova *primitivna* demagogija; veteranska *kabala*, hladnokrvni *likvidatori* domovinskog predznaka; izbrisati *pogubne* posljedice tuđmanizma; *ozloglašeni* Tuđmanovi operativci; HDZ je hijerarhijska *zločinačka organizacija*; Tuđmanov *kriminalni* milje; hadezeovsko *ucjenjivanje* ili "reket"; hadezeovski *gangsterizam*; Tuđmanov *politbiro*; u Hrvatskoj se potpuno slobodno *prodaju* fašistički suveniri, *ispisuju* fašistički grafiti, *tiskaju* fašističke novine, *slave* fašistički kultovi, *djeluju* fašističke udruge; desničarske *karikature*, vodeći *pokrovitelj* neoustaškog pokreta (ministar Gojko Šušak), hercegovački *tuđmanofil*; ustaški pokret *oživljen* za vrijeme Tuđmana; Tuđman je bio prevrtljivi *ekshibicionist* bez moralnih i legalističkih uvjerenja; Tuđmanova *bulumenta* idolopoklonika; *Hrvatska nacija kolektivna je žrtva Tuđmanova režima*,

Denis Latin (Nacional, kolumna Elementa Latina, slučajni uzorak 2003.) – *smradovi* tuđmanističkog lopovskog koncepta; tuđmanistički *karaval*; tuđmanistički nacionalizam i *izolacionizam*; *blato* aktualnog desnica; Tuđmanova *Velika Hrvatska*, *najokorjelija* stečevina tuđmanizma; Tuđman i njegova *komična* špijunska ekipa; hadezeovska eskaha *amalgama*; tuđmanistički *interesi*; tuđmanistička i ostala *radikalna* desnica; *balkanizirani* Tuđmanov populistički pokret; *žrtva* tuđmanističkog režima; *jalovost* tuđmanističke ideologije; Tuđmanova dvorska *kamarila*; *pustopoljine* Tuđmanove i Šuškovice spomen-kosturnice; razorno *rušilaštvo* tuđmanizma; tuđmanistička *korumpirana umrljana* kamarila; preplašeni *tuđmanoidi*; Tuđmanova *lopovska* pretvorba; tuđmanistički koncept *zadrigloga* dinarskog hrvatstva; nihilistički *monstr-tuđmanizam: balkansko-tuđmanističko grotlo*.

Što reći za rječnik ovo četvero kolumnista gdje se u sintetiziranom obliku može pročitati: Franjo Tuđman glavni je junak i naj-

novijih haaških optužnica; Katolička crkva kao glavna protuliberalna sila u zemlji; Hrvatska nacija kolektivna je žrtva Tuđmanova režima, tuđmanistička korumpirana umrljana kamarila; preplašeni tuđmanoidi; Tuđmanova lopovska pretvorba; tuđmanistički koncept zadrigloga dinarskog hrvatstva; nihilistički monstru-tuđmanizam: balkansko-tuđmanističko grotlo..., nego zastrašujući *govor mržnje* prema dvije temeljne vrjednute – hrvatskoj državi personificiranoj u prvom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu, i duhovnoj vertikali hrvatskog naroda, Katoličkoj Crkvi.

3. Katolička Crkva stalna meta jurišnika determinizma

Sveti Otac, u povodu novinarskog jubileja, pozvao je tisak da se drži istinoljubivosti i etičnosti, ne bez razloga.

Mediji, odnosno "meka sila", koji se svakodnevno u Hrvatskoj agresivno izivljavaju na ljudima, koji se ne mogu braniti što je pouzdan znak da je mentalno nasilje na djelu. Kada nekoga nazovete fašistom, zločincem, primitivcem, ubojicom ili kriminalcem bez ikakvih argumenata, a Katoličku Crkvu kršćanskim mrjestilištem, biskupe eksponentima doboljubne *kabale*, zasljepljenim nacionalistima, desničarima i kao najveći grijehom pripisati im da su tuđmanovci, onda je to vrhunac profesionalne besramnosti. Ta besramnost osim na ljudima, kao pristranost, neobjektivnost, zluradost i zlonamjernost očituje se u medijskom tretmanu Katoličke Crkve. Frazološki rječnik⁶⁹⁸ koji se pri tome koristi ukazuje da je na djelu veliki sudski proces – deterministi protiv vjere – kojemu nema kraja, do konačne presude – "Zbrišite tu sramotu!"⁶⁹⁹

To, je primjerice razlog, zašto novinari i urednici (zbog sluganstva i podaništva determinizmu) nisu shvatili poruku transpa-

698 Frazološki rječnik determinista u svim je vremenima isti, iako se on mijenja u riječima, pa je jučerašnji prema komunističkom sudu, smrtni grijeh – "aveti prošlosti" ili rušitelji samoupravnog socijalističkog poretka" – zamijenila neoliberalistička sintagma, "govor mržnje".

699 Osim novinara u boju protiv Katoličke crkve nastupaju i tzv. nezavisni intelektualci. Akademik Ivan Supek, naprimjer. Podlistak "Čovjek i njegov Bog – religija i humanizam", akademik Ivan Supek (od 3. srpnja 2002. osim nedjelje "ispisuje" svoju kolumnu u Vjesniku (više od pedesetak nastavaka). Među najkarakterističnijim izrazima i sintagmama koje Supek često rabi, kad ih u negativnom kontekstu pripisuje Katoličkoj crkvi, ističu se slijedeće: "papizam", "dogmatičnost", "sveta inkvizicija", "revolucija", "konflikt između znanosti i crkvenih dogmi", "svećenstvo pripremalo podaništvo i poniženje naroda", "petrificirana crkvena hijerarhija", "licemjeri su hijerarhiji često bili korisniji", "jezuitski Rim", "Tridentinski koncil je mačem i vatrom proklamirao Papin autoritet", "vjeronauk u školama danas stvara sukob između znanstvenih spoznaja i biblijskih priča", "duboko krojenje praznovjerja", itd. Zatim, posebno je karakteristično autorovo često isticanje suprotnosti između "slobodoumnog" (za sebe što on preferira i simpatizira te smatra naprednim) i, s druge strane, "totalitarnog" (za sve što je crkveno, katoličko, klerikalno...). Supek i njegov bog, Anđelko Kačunko, Hrvatsko slovo, 6. rujna 2002.

renta na jednom od prosvjednih skupova branitelja – Novinari čeka vas sud Božji – koja je bila upućena onima koji bezrazložno i zlobno progone, kleveću, sude i presuđuju.⁷⁰⁰ Metafizički izričaj u ovoj poruci determinizirani novinari nisu shvatili kao prijekor njihovoj svijesti, jer do njihove svijesti to i ne dopire, nego su to shvatili jednoznačno i doslovno, kao prijjetnju. Može se reći da oni drukčije i ne znaju, jer nisu u stanju pojmiti da izvan i iznad njihovog poncijepilatovskog, postoji još jedan – Božji sud.

Metaforično ili ne, blisko istini svakako, duboko u svojoj nutrini naredbodavci (upravljači) i izvršitelji (poslušnici) determinizma plašeći se tog suda, svoje strjelice, nakon ciljanja u čovjeka domoljuba, odapinju na Crkvu. Ali tu se može ustvrditi – koje li zablude – jer Crkva nije od Oca poslana – kao i Krist – da osudi svijet, nego da ga spasi.⁷⁰¹ Iz ovog novog, trećeg po redu velikog progona Crkve u posljednjih dvjestodvadesetpet godina, kojeg upriličuju deterministi, nastat će buđenje kršćana i kršćanstva koj(e)i će svijet u bitci “posljednjih vremena” spasiti od sveopće tiranije tzv. novog svjetskog poretka. Do tog veličanstvenog čina – pobjede Dobra – nije potrebno braniti Crkvu od raspeća – to bi bilo protuevandeoski.⁷⁰²

Ako ikakva poruka novinare i urednike determinizirane “meke sile” u Hrvatskoj trebala potaknuti na razmišljanje, onda je to upravo poruka pape Pavla Ivana II. hrvatskim hodočasniciima predvođenih kardinalom Josipom Bozanićem i svim hrvatskim biskupima na audijenciji (8. studenoga 2003.) koju je posvetio Hrvatima povodom 25. obljetnice pontifikata. Papa Hrvatima poručuje: “Više vjerujte u sebe! Vaša ljubljena zemlja ima *snagu i posjeduje sve sposobnosti* (kurziv a.) koje su joj potrebne kako bi se na prikladan način suočila s *izazovima sadašnjeg trenutka*. Želja mi je da uvijek znate iskoristiti tu snagu i te sposobnosti kako bi izgrađivali društvo solidarno i spremno pružiti učinkovitu potporu najslabijim slojevima; društvo utemeljeno na *vjerskim i ljudskim vrijednostima*, koje su minulih stoljeća nadahnjivale ondašnje naraštaje; društvo, koje *poštuje svetost života* i veliki Božji

700 “Rigidno desničarsko orgijanje, pitoreskno ruralno-ustaški folklor, jurišnici ekstremne hrvatske desnice”, samo je jedan od nizova novinarskih sintagma kojima pojedini uvodničari ukrašavaju svoje tekstove. Takve isljedničke etikete pisali su udbaši u svojim opaskama o progonojenim Hrvatima, kad bi sastavljali njihove dosjee. Baviti se akcidentalnim, a ne onim bitnim, znači biti glup ili pokvaren. Ili jedno i drugo. Vjerojatno inteligencija i oštromnost režimskih novinara jednaka je onima koji kao Račan kad nemaju što reći onda izgovaraju svoje omiljene fraze: “to su prijjetnje i govor mržnje”. Mediji protiv naroda, Zoran Vukman, Hrvatsko slovo, 26. listopada 2001.

701 Don Anđelko Kačunko, kancelar Vojnog ordinarijata, Hrvatsko slovo, 24. prosinac, 2004.

702 O tome će don Anđelko Kačunko reći: Mnogi kršćani i danas iz najplemenitijih pobuda reaguju po tijelu, ali ne smije Crkva bježati od progona, ako vjeruje da je krv mučenika sjeme novih kršćana. Hrvatsko slovo, isto.

naum o obitelji; društvo koje na oku drži zdrave snage, *promičući duh zajedništva* i suodgovornosti, zalaganje za čovjeka i njegovo istinsko dobro, i koje crpi snagu iz Evanđelja, a to je sastavni dio poslanja Crkve.⁷⁰³

Ni ova poruka, kao ni poruke Svetog Oca iz njegovog trećeg pastoralnog posjeta Hrvatskoj nisu potaknule djelatnike "meke sile" na razmišljanje, nego naprotiv, na još bezobzirnije jurišanje na Crkvu i na njezino poslanje – gradnju "Kristove civilizacije", civilizacija koja u budućnosti jedina može spasiti čovjeka i narode od pogibelji duhovne praznine koju stvaraju determinizirani medijski ratnici, otuđenjem i ideologizacijom masa. Srednjeg puta neće biti, onog što bi se mogao nazvati suglasjem, jer suglasja ne može biti u inverziji (n^{-1}) gdje je isto činiti dobro ili zlo, a istinu pretvarati u laž.⁷⁰⁴ Pobornici, a takvih ima, koji tvrde da su "medijske igre" bolje nego ideološka nesnošljivost u velikoj su zabludi, jer mediji kao "meka sila" upravo služe za širenje i promicanje ideološke nesnošljivosti. U hrvatskom slučaju najdugotrajnije i najopornije širenje ideološke nesnošljivosti ogleda se prema Katoličkoj Crkvi, kao i u neprekidnoj hipoteci zločina koja se nameće Hrvatima više od šezdeset godina. Osim toga mediji prisiljavaju svoje "konzumente" na odabir uvijek istog jela i istog pića. Rijetki su oni koji apstiniraju, ali su zato mnogobrojni oni koji uzimaju i jedno i drugo, osobito s trpeze televizijskih zaslona. Zato su mediji u suvremenoj doktrini informacijskog rata ili rata četvrte dimenzije, kao što je već više puta rečeno – "meka sila." Hrvatsko društvo upravo zbog razarajućeg djelovanja "meke sile", koja je u rukama determinista, snažno je ideologizirano i proces može poprimiti pozitivan smjer samo pod uvjetom da se mediji deideologiziraju do prihvatljive mjere snošljivosti. To znači da prvi korak prema stvaranju ozračja mogućeg suglasja, kako bi se ipak ostvario "treći put", je promjena načina govora i pisanja. No, ako je suditi po napadima na Katoličku Crkvu to se neće tako brzo dogoditi, isto kao što neće tako olako prestati slavljenje kulta potrošnje svaki dan, i to bez prekida. Naime, ta dva procesa idu istodobno jer je cilj determinizma stvoriti okvir za zaborav onoga što je uistinu bitno za život i stvoriti otuđenje koje nastaje kroz stalnu proizvodnju zabave i bezvrijednosti. Zato žestoka i uporna suprotstavljanja zalaganju Crkve za promicanje nedjelje kao neradnog dana, nisu samo tehničke ili organizacijske razine, nego su razlozi za to puno dublji. U pitanju je shvaćanje vremena kao smisla ili besmisla.⁷⁰⁵ U potrošačkoj koncepciji vrijeme zapravo

703 Novi list, 9. studenog 2003.

704 Čovječanstvo se kao takvo jednostavno nalazi u takvome procesu preobrazbe gdje se čini kako izvrtanju vrjednota nema kraja. Ali kraj se ipak nazire. Glasilo svetišta "Gospe sinjske", fra Miroslav Busturac, (3), 2004. str. 4.

705 O tome dr. Ivica Raguž piše: "U interesu samoga društva, bilo ono kršćansko ili nekršćansko, mora biti zaštita nedjelje ili bilo kojeg drugog beskorisnoga

nema nikakvu vrijednost, jer ne dopušta predah (zastoj) u kojem će čovjek imati slobodu da u punoj poniznosti prigine koljena i da se zahvali neizmjerne Božjoj ljubavi, nego se uvijek i u svakom trenutku želi stvoriti nova potreba i njezino konzumiranje. Načelo vojne doktrine iz rata četvrte dimenzije gdje vrijeme zbog procesuiranja informacija na cijelom bojištu postaje irelevantno i onda ono "guta" prostor, deterministi, u "igri s nedjeljom", to načelo primjenjuju na način, da vrijeme koje je također nevažno, umjesto prostora "guta" čovjekovu dušu.

U veličanju besmisla moramo se upitati: Što očekivati od društva u kojemu je zgrtanje novca glavna vrjednota, pa predaha nema ni nedjeljom? Ima li nade kad odslike manipuliranih matrica⁷⁰⁶ kakve nam dolaze posredstvom medija sve više guraju čovjeka, još od malih nogu, u "živi pijesak" novog poganstva? Kako pomoći tom mnoštvu medijskih determinista⁷⁰⁷ koji sustavno i svakodnevno nasrću na Krista, Evanđelje i Crkvu? Kako nemamo trenutno drugih mogućnosti, možda je na njihov neprekinuti rat najbolje upozoriti. Evo nekoliko primjera, kako to protiv Crkve ratuju neki od gorljivih sljedbenika determinizma.

Primjer prvi – Ne mogavši otpjeti što treći put Sveti Otac dolazi u Hrvatsku "zemlju neustrašivih svjedoka Evanđelja" i što vjernički puk na taj pastoralni čin uzvraća iskazom poštovanja i ljubavi, Zoran Ferić⁷⁰⁸, napisat će: "Čitam u novinama pisma čitatelja Papi, i strašno me podsjećaju o na ona pisma Titu. Puna su iskazivanja ljubavi, lojalnosti i što je još najvažnije, sva su potpi-

---

dana, jer je u pitanju samo čovjekovo dostojanstvo. Kakav je to čovjek koji cijeli tjedan radi, koji nerijetko biva obična korisna roba na tržištu te se onda nedjeljom opet pretvara u korisnog kupca? Nije li zajedništvo koristi u trgovinama isprazno i površno zajedništvo? Kakvi su to odnosi u obiteljima kada trebaju trošenje i korisnost kao simbole ujedinjenja i zajedničkog života? Ne trebamo li barem nedjeljom nakratko prekinuti takvu ovisnost, takve odnose koristi i rada? Za kršćane je nedjelja dan Gospodnji: to je dana kada se kršćani spominju Kristove muke, smrti i uskrsnuća. Po tome spomenu ti se događaji realno uprisutnjuju u njihovu životu te omogućavaju predokus ispunjenog istinskog življenja." Teologija dokolice ili smislenosti beskorisnoga za život, dr. Ivica Raguž, Glas Koncila 8. veljače 2004.

706 "Ovo je stoljeće (21. op. a.) nesumnjivo napadnuto, odnosno već opsjednuto fenomenom gomilanja, zagušenosti, besmisla, smeća, odnosno različitim oblicima pretjerivanja." Atak na pogled, Andrea Radak, Slobodna Dalmacija, 9. studenog 2003.

707 Nezaobilazni u tom cirkusu su i pojedini katolički teolozi (Don Ivan Grubišić, Bono Šagi, Luka Vuco, Branko Sbutega) koji u svojim nastupima kritiziraju, kako bi se svidjeli aktualnom gledateljstvu, baš sve što se daje u katolištvu kritizirati: Papu, enciklike, katoličke biskupe, svećenike, propovijedi, crkvenu povijesti, sadašnjost, biskupsku konferenciju, biskupske komisije, katolički vjerski tisak, katolički vjeronauk, katoličke novinare i sve što je katoličko. U toj "kritici svega postojećeg" što podsjeća na glasoviti komunistički postulat, oni jedino ne preporučuju kritičke osvrte na njihove teze jer ih smatraju najmjerodavnijim. Hrvatski medijski cirkus, Stipan Bunjevac, Hrvatsko sovo, 5. travnja 2002.

708 Otpusno pismo, Nacional, 3. lipnja 2003.

sna imenom i prezimenom, da se vidi i stavi na znanje tko piše, koliko je vjeran i kakva sreća sve te ljude prožima zbog dolaska poglavara Katoličke Crkve u Hrvatsku. Naravno, ne sumnjam da je većina njih uvjereni da doista voli Papu i svoju katoličku zajednicu, ali ta potpisana pisma, to javno iskazivanje vlastite pobožnosti nalikuju, recimo, na milostinju kojom se netko hvali, na besramno javno pomaganje, a čitava je stvar zapravo prilično egoistična i prilično nekršćanska." Zoran Ferić vjerojatno naslućuje da kad gori kršćanska (katolička) ljubav onda se determinizam počinje gasnuti, zato će posegnuti za vulgariziranim insinuacijama ustvrdivši da: "Treći posjet Pape također je u znaku nepojmljivog kiča i neukusa u koji se pretvara tako javno manifestirana vjera. Konačno i u našem jeziku ono "javna" često ima negativno značenje, a primjeri su javna kuća i javna žena. Crkva je dakako javna institucija i zgrada otvorena javnosti, ali je nipošto ne zovemo javnom kućom. A što da radimo s javnom vjerom?"

Kao što determinizam naučava – od svega učiniti inverziju (n^{-1}) – to čini i Zoran Ferić u tobožnjoj brizi očuvanje autoriteta Crkve. Inverzija u njegovom osvrtu⁷⁰⁹ sastoji se u tome da nastoji pokazati kako su od svih grješnika na svijetu najveći oni koji u ime Kristovo od grijeha odrješuju druge i zato on kaže: "Problem je u zastarjelom shvaćanju da pojedinac koji je dio nekog kolektiva svojim lošim postupcima kompromitira čitav kolektiv. Crkva se tako stalno ponaša kao krivac koji se brani i zataškava, umjesto da se prva ogradi od onoga što sama smatra neadekvatnim. Ako su neki svećenici pedofili, ako neki svećenici koriste svoj položaj da bi u seksualno iskorištavali župljane, to ne znači da su to svi i da zbog njih mora ispaštati čitava zajednica. Isto je i s celibatom. Toleriraju se tajna djeca, toleriraju se nevjenčane supruge ili ljubavnice, samo da javnost ništa ne zna, samo da se vjernici ne uznemire i da se ne naruši autoritet Crkve. A on se zapravo zbog ovakvih postupaka neprestano narušava. Iskreniji i liberalniji odnos prema pitanjima seksualnosti i svećenika i vjernika tu bi mnogo pomogli. Upravo mi se zato sviđa prostodušna izjava Dalaj Lame o tome kao mu fali seks. On je to rekao javno, u lice cijelom svijetu, ali to ne znači da je pri tome drpao klince obrijanih glava koji uče za budističke redovnike. A kod seksa i celibata postoji paradoks: život je svetinja, a upravo onaj koji je posvećen Bogu nema pravo legalno začeti tu svetinju."

Ne odveć skrivena poruka ovog inverznog uratka mogla bi biti – "Puče zašto ići kod onih koji su veći grješnici od vas. Nedjeljom, kod njih, nemate što tražiti! Nove crkve i katedrale otvorene su za vas." U njima, kao što savjetuje jedna propagandna poruka, je samo trošenje i to ne bilo kakvo, nego ono u kojem "više kupuješ, više štediš". A to nije grijeh, reći će svaki sljedbenik determinizma.

⁷⁰⁹ Otpusno pismo, Nacional, 5. kolovoza, 2003.

Kako je jedno od omiljenih batina determinizma lupati neistomišljenike "griehom" homofobičnosti kako bi se ustoličila nova "religija humanizma" zapravo "antireligija", a to bez napada na Crkvu i pokušaja njezine diskreditacije ne ide, zato neumorni ratnik Zoran Ferić nastavlja svoj skribomanski boj⁷¹⁰ pišući: "Najnoviju pak cirkusku točku priredili su hrvatski biskupi. S jesenskog zasjedanja u Hvaru poslali su vjernicima pastirsko pismo, upute kako da se ponašaju na izborima. U novinama smo mogli pročitati deset preporuka biračima pa ta okrugla brojka previše podsjeća na deset zapovijedi. Doduše, ovo su preporuke, a ne zapovijedi, pa kao ne obvezuju, nego sugeriraju. No, za katoličke vjernike biskupska sugestija ima toliku težinu da već možemo govoriti o miješanju Crkve u politički život. Biskupi su poručili vjernicima da ne glasuju za stranke koje toleriraju pobačaj, eutanaziju i homoseksualne brakove. Ako se zna da upravo ta tri pitanja jedna od najmarkantnijih točaka razlikovanja između lijevih i desnih stranaka, biskupska je preporuka jasna: ne glasujte za lijeve stranke. Desne stranke, ili one koje su to postale u zadnjih godinu-dvije, pozdravile su biskupsku preporuku. Lijeve su bile očekivano suzdržane jer se u osjetljivom predizbornom trenutku ne žele konfrontirati s Crkvom. U biskupskoj poruci je jako zanimljivo. Poslavši svoje pastirsko pismo i formuliravši svojih deset zapovijedi, katolički su pastiri na ironičan način potvrdili svoj pastirski status: sve druge vjernike smatraju ovcama."

U ovom slučaju laicistički politički svjetonazor, koji je u biti svađalački i koji ljude dijeli po principu "govora mržnje" želi se pripisati Crkvi, iako je deterministima dobro znano da ona ne dijeli ljude na lijeve i desne ili podobne i nepodobne, nego propovijeda Kristovu ljubav prema bližnjemu i svakom drugom čovjeku. Zato Nikola Mate Roščić s pravom ukazuje da: "Troplet pojma 'humanizam, tolerancija, dijalog' ima prije svega svoju Kristovu i kristološku sadržajnost, koja se ne može osporiti. Međutim, prema našem ljudskom iskustvu, dobro znamo kako su velike i značajne riječi podložne i podatne za različita, pa i suprotstavljena tumačenja."⁷¹¹

Za Zorana Ferića očigledno ne postoji napatuk koji govori o golemom značenju i sudbini riječi⁷¹² pa će Crkvi nakon grješnosti i homofobičnosti pripisati i netoleranciju i dvoličnost ustvrdivši

710 Otpusno pismo, Nacional, 4. studeni 2003.

711 Nikola Mate Roščić, isto, str. 119.

712 O značenju riječi Patrick J. Buchanan piše: "Riječi su oružje, rekao je Orwell. Tradicionalistima još predstoji otkrivanje učinkovitih protumjera. Kad protivnika nazoveš rasistom ili fašistom, više ne moraš davati odgovore i ni argumente. Doveo si ga u položaj da mora braniti vlastitu narav. Optuženi je pred sudom nevin dok mu se ne dokaže krivnja, No, ako optužba glasi rasizam, homofobija ili seksizam, pretpostavlja se da je optuženik kriv. Otad, mora, izvan razumne sumnje, dokazati da je nevin." Patrick J. Buchanan, isto, str. 99.

kako se: "Stječe dojam da je Crkva u tom segmentu tolerantna jedina prema sebi samoj. I Katolička Crkva u Hrvata, dakle, ima problema s grijehom struktura. Da se pogrešno ne shvati, nipošto nisam protiv homoseksualnosti kao spolne orijentacije. To je normalno. Napominjem, normalno."⁷¹³ Ali nije normalno s propovjedaonice grmjeti protiv homoseksualnosti, a onda se s kakvim dečkom skrivati po udaljenim plažama. Nije normalno istupati u javnosti protiv homoseksualnosti, a živjeti, zapravo, godinama u homoseksualnoj zajednici koja nije okrunjena brakom samo iz dva formalna razloga: zato što katolički kler ne sklapa brakove i zato što se Crkva protiv homoseksualnim brakovima, pa u pripadnici spomenutog klera prisiljeni živjeti u divljim homoseksualnim brakovima."⁷¹⁴

Determinizam preformulira sve pa i katoličko moralno učenje po kojima su "homoseksualni odnosi protivni prirodnim zakonima", kao što je to rekao papa Ivan Pavao II., dok su tisuće ljudi marširale u povorci u povodu međunarodnog dana "ponosa" homoseksualaca u Rimu. Zato deterministi Svetog Otaca i sve one koji to njegovo učenje prihvaćaju označavaju kao netolerantne i homofobične.⁷¹⁵ "Dehumanizacija drukčijeg mišljenja" kako to naziva znanstvenik i pisac Paul Gottfried vodi svijet u kaos. Podržavanjem neprirodnih zakona i ekstremizama pod "šeširo" ljudskih prava ubrzava se trenutak umiranja ali i pokopa društava kojima su bogatstvo i zadovoljstvo jedine vrijednosti.

Svoju pravovjernost determinizmu Zora Ferić dokazuje tako da Katoličku Crkvu, ništa manje nego, uspoređuje s jednopartijskim komunističkim sustavom. U biti njega i slične njemu,⁷¹⁶ neizmerno srdi spoznaja da i mnogi mladi Hrvati postaju "neustrašivi svjedoci Evanđelja". Tu svoju srditost iskazuje riječima: "Svoj katolicizam mnogi doživljavaju kao nadomjestak sveorganizirajućeg društvenog mehanizma kakav je bila Partija u jednopartijskom sistemu. Pri tome, naravno, ne začuđuje ponašanje ljudi koji su veći dio života proveli u tom sistemu pa im je ostala snažna potreba da se ulagaju nekom sveprisutnom društvenom fantomu,

713 Da su deterministi savršeni klonovi vidljivo je iz njihovog istovjetnog i gotovo istodobnog tretiranja neke teme. Pa tako o homoseksualizmu jedan drugi dežurni jurišnik na Katoličku crkvu piše: "Ali, ako je Bog ljubav, nemoguće je da nekoga homoseksualca ne voli. Problem je u tome što Katolička i druge crkve homoseksualce predstavljaju kao "ljude s greškom". Ja, ipak vjerujem da je Bog muško i žensko, to jest, izraz savršenog pluraliteta, i da je naš Stvoritelj sasvim sigurno iznad spolova te da nam ih je dao kao dar i kao odraz naše slobode. Bog, ako već hoćete, voli "pedere". Novi list, Drago Pilsel, 9. studeni 2003.

714 Otpusno pismo, Nacional, 5. kolovoza, 2003.

715 Patrick J. Buchanan, isto, str. 99.

716 Jedan od pripadnika tog kruga je Drago Pilsel. Evo jedne od mnogobrojnih njegovih umotvorine o Katoličkoj crkvi: "U Crkvu se uvukao nacionalizam, strah i ljubav prema novcu i ona je trenutno jedna od najkorumpiranijih institucija u društvu. Drago Pilsel, Hrvatsko slovo, prijenos, 26. srpnja 2002.

ali zapanjujuće mi je da se upravo mladi ljudi, oni koji su za komunizam bili klinci, ponašaju kao da Partija još postoji, samo se malo zamaskirala pa se sada zove Katolička Crkva.⁷¹⁷

Toliko o Zoranu Feriću⁷¹⁸ i njegovim lutanjima bespućima determinizma pa njemu i svim medijskim jurišnicima na Katoličku crkvu u Hrvatskoj⁷¹⁹ ne može se pomoći ako on i (ili) oni to sami ne žele. I kao što kaže don Anđelko Kačunko: "*Ritual* nije izgubio na značenju, ali Isus spasenje ne nameće! On je prvi i jedinstveni promotor formule *uzmi* ili *ostavi*. On je i Judi ostavio slobodu."⁷²⁰ Na ove riječi može se samo dodati – i deterministima.

Primjer drugi – Treći pastoralni posjet pape Pavla Ivana II. Hrvatskoj i njegova poruka Hrvatima kao "narodu nade" ražalostila je mnoga novinarska pera determinizma pa su u toj svojoj "tuzi pregolemoj" posegnuli i za tim, da zemlju u kojoj se 88 posto pučanstva izjasnilo vjernicima katolicima označe gotovo "eldoradom nevjernika". Ništa tako snažno i uvjerljivo, ali i obećavajuće, kao Papina poruka o "narodu nade" ili u drukčijem izričaju "oda branom narodu novog doba" ruši tezu i sve stereotipe o "zločincima s istočne obale Jadrana". Ali, isto tako ništa uspješno kao inverzija (n^{-1}) ne iskrivljuje sliku stvarnosti, pa i "nadu", i zato će Marko Grčić posegnuti za tim djelotvornim načelom determinizma i napisati ovo: "Papin treći dolazak u Hrvatsku pobuđivao je u meni, više nego prijašnja dva, da on, unatoč, entuzijazmu crkvenih ljudi i medija, dolazi u krajeve nevjernika(?!), gdje je teško dokučiti da li je pola stoljeća komunizma iskorišteno istinsku religioznost ili će biti bliža istini Jungova ocjena zapadnog svijeta, primjenljiva i na nas, da se Isusov nauk nije pretjerano ukorijenio u duše ljudi(?). U tom smislu, misionarski posjet Ivana Pavla II u ovu pogansku zemlju kleptokracije, bezakonja i korumpiranosti – što se sve može svesti barem na jedan od sedam smrtnih grijeha – zadobiva puni smisao, i ako Crkva uspije ovdje u nečemu u čemu nije uspjela od samih početaka kršćanstva..."⁷²¹

717 Otpusno pismo, Nacional, 2. ožujka, 2004.

718 Napomena: Osim što Nacional tepa Zoranu Feriću da je najpopularniji hrvatski književnik (?) još nije objavio gdje je specijalizirao dijagnostiku za bolesti hrvatskog društva (!?). Usp. kolumnu Otpusno pismo.

719 Kako je raznovrsna taktika napada na Crkvu pokazuje jedna od "Latinica" Denisa Latina (početak 2002.) koja je bila posvećena strahu. O toj emisiji Mihovil Donat piše: "Na vjeronauku su nas učili da se Sotona, Šantavi, Nečastivi, Belzebub, Vrag ili Đavao najviše boje Kristova križa, a još malo više – lika Malog Isusa u jaslicama. Sada nas Denis Latin uči da se mala djeca najviše boje lika rassetog Krista u jaslicama. U pomoć su mu priskočili marksisti s Filozofskog fakulteta u Zagrebu, od kojih je jedan čak studirao indologiju, pa postao predavač marksizma. Hindu djeca vjerojatno se najviše boje Alaha ili proroka Muhameda. To se zove religijskom indoktrinacijom. Komunistička djeca najviše se boje Malog Isusa ili Krista Rassetoga. TV Antikrist na slobodi, Mihovil Donat, Hrvatsko slovo, 15. veljače 2002.

720 Hrvatsko slovo, 24. prosinca 2004. str. 3.

721 Riječi, riječi, riječi, Marko Grčić, Globus, 13. lipnja 2003.

Da poruka "narod nade" nosi u sebi dalekosežne, pače i stoljetne odjeke u budućnosti naslućuje autor redaka o Hrvatskoj kao "poganskoj zemlji" pa se poziva komentator RAI-una, od 8. lipnja 2003. na događaje, u vezi s posjetom Hrvatskoj pape Ivana Pavla II., prije, za vrijeme i nakon svečane mise na otvorenome u Rijeci. U tom komentaru istaknuto je da se sve to zbiva točno na granici između nekadašnjeg kraljevstva Italije i Kraljevine Jugoslavije, koja je anulirana nakon Drugog svjetskog rata, postavši teritorijem nove države, a danas, kao djelomično njezina slijednica, Republika Hrvatska.

Nije preteško dokučiti da odabravši Rijeku kao svoju putnu bazu Papa poručuje "gradu i svijetu" da je došao u "hrvatsku Rijeku" isto kao što je došao u hrvatski Zadar, Dubrovnik, Osijek i Đakovo ocrtavši tako u potpunosti prostor "neustrašivih svjedoka Evanđelja".

Do sličnog zaključka, vjerojatno u trenucima kada ga je "nečastivi determinizma" napustio, došao je i teoretičar pišući o Hrvatskoj kao "zemlji nevjernika": "Moguće je, dakle, da je papa, odabravši upravo Rijeku kao putnu bazu za obilazak graničnih postaja Republike Hrvatske, želio i na očit način poručiti da je to područje, za budućnost, smatra crkveno stabiliziranim."⁷²² Isto tako lucidno zaključuje: "Pod talijanskom se okupacijom zadarska metropolija gasi, a ostaje samo vrlo okljaštrena nadbiskupija. Nakon Drugog svjetskog rata nadbiskupija je obnovljena u starim granicama, ali od 1967. ostaje bez sufraganih biskupija. Zadarska je nadbiskupija 1961. odlukom pape Ivana XXIII., ušla pod izravnu upravu Svete Stolice, pod kojom se i danas nalazi, bez obzira na činjenicu što je Zadar u sastavu Hrvatske države, pa su to neki tumačili kao očit ustupak Crkve onim snagama u Italiji koje, što ne skriva ni sam Berlusconi, teže ne samo reviziji Osimskih sporazuma nego i kojekakvim drugim pretenzijama."⁷²³ Papin posjet Dubrovniku ocijenit će da nije nimalo, s političkog gledišta, kontraverzan i dodati; "Očito je da je poglavar Katoličke Crkve držao na umu, prije svega, golemu važnost što ju je taj grad imao u svojoj povijesti upravo na razmeđu velikih državnih i religijskih formacija, ponajprije prema Otomanskom Carstvu i islamu i već poslovičnoj trgovačkoj povezanosti sa srednjevjekovnom bosanskom i srpskom državom." O Dubrovniku kao jednoj od odrednica trećeg pastoralnog posjeta Hrvatskoj Globusov kolumnist-analitičar piše još i ovo: "Njegovo stradanje u Domo-vinskom ratu bilo je, kao što je poznato, jedan od prekretnih

⁷²² Marko Grčić, isto str. 54.

⁷²³ Ta "greška u strukturi" ispravljena je u točno u podne 15. rujna 2004. kada je Tiskovni ured Svete Stolice priopćio da je papa Pavao Ivan II. imenovao 51-godišnjeg svećenika Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Martina Vidovića naslovnim nadbiskupom drevne Ninske biskupije i apostolskim nuncijem u Bjelorusiji.

dogadaja koji je, skupa s tragedijom Vukovara, uvelike pridonio promjeni javnog raspoloženja u svijet prema srpskoj agresiji na Hrvatsku." Svoju više nego razložnu analizu nastavit će riječima: "Papa, očito, ima, prije svega, na umu ekumenske potencijale tog grada u stvaranju temelja za budući suživot između velikih crkvenih religijskih zajednica, kao što su katolicizam, pravoslavlje i islam. Možda bi se u istom ključu mogao politički protumačiti i njegov posjet Osijeku, pograničnom gradu koji je pretrpio teška razaranja u Domovinskom ratu, podjednako kao i Dubrovnik, a očito ima, u papinskim očima, svrhu da bude most prema pravoslavlju u budućem, proširenom, uređenju Europske unije." Da bi konačno zaključio: "Zapravo je cijeli ovaj Papin posjet, na izmaku iznimno vrelog proljeća, ostao pomalo u razrijeđenom zraku teoloških apstrakcija što se povezuju, konvencionalno, s njegovim uobičajenim pastoralnim putovanjima kao izrazitim obilježjem njegova pontifikata, radi susreta s katoličkim zajednicama diljem svijeta, i, podjednako važno, približavanja drugim kršćanima, pa čak i pripadnicima drugih vjera, napose judaizma i islama, kako bi se izgrađivalo ozračje ekumenizma za papinsku politiku trećeg milenija."

Ali "zao duh" se ponovno vraća pa se i Marko Grčić vraća omiljenoj tezi o Hrvatima nevjernicima i Hrvatima mrziteljima tvrdeći: "Očito je dakle, da Papa jasno obilježava rubove svog posjeda u našim, još nevjerničkim, stranama i da njegova evangelizacija, unatoč svim dosadašnjim tradicijama, uključujući gotovo, za Hrvate, nadljudski zadatak: razvijanje ljubavi prema pravoslavnim Srbima i Bošnjacima muslimanima." Analitičar Marko Grčić zapravo hoće reći: "Papa Pavle Ivane II. uzaludan ti posao, jer tvoj 'narod nade' ima ugrađenu genetsku grješku." Postavka londonskog Instituta za strateška istraživanja o tzv. "endemskom nacionalizmu" izgleda najlakše nalazi pobornike u Hrvatskoj pa i onda kada za to ima najmanje razloga.

Primjer treći – U Jutarnjem listu" od 6. prosinca 2003. stalni komentator tog lista u kolumni pod naslovom "Hrvatska s HDZ-om" uz ostalo je napisao: "Zagovornici krajnje desnog stava, koji se oglašavaju kako u minornim publikacijama poput Hrvatskog slova i Fokusa, ali i u reprezentativnim (za stavove Katoličke Crkve) Glasu Koncila, žele da Hrvatska drastično skrene udesno i da se što je snažnije moguće ospori *liberalni sustav vrijednosti* (kurziv a.) koje je promovirala Račanova vlada, te da umjesto dostignutog stupnja liberalizma imanentnog svim zemljama Europske unije, neovisno tko je gdje na vlasti, počinje uspostavljati radikalni konzervativno nacionalistički model, s Crkvom kao glavnim orijentacijskim elementom u prosudbama što jest a što nije poželjno za ovo društvo, te s nacionalizmom kao glavnim političkim ideologemom postračanovske Hrvatske". Kako

je uočio jedan drugi komentator, onaj Glasa Koncila⁷²⁴, "jutarnji" vrlji čuvar liberalne demokracije u Hrvatskoj u navedenoj rečenici ponajprije je izričito naveo, pače optužio, da je bivša koalicijska vlast bila ideološka vlast jer je, kako navodi, promovirala "liberalni sustav vrijednosti" koji proizlazi iz ideologije liberalizma, a vlast u tako demokratskoj državi s pluralnim društvom mora biti ideološki neutralna ili se pak pomiriti s činjenicom da bude kvalificirana kao nedemokratska ili totalitaristička vlast, jer nameće određenu ideologiju. Naprosto, svi dobronamjerni koji demokraciju doživljavaju kao "svetu kravu" teško mogu pojmiti da deterministi, nakon nasilnog nametanja ideologije marksizma, upravo nju, demokraciju, koriste za inauguriranje (neo)liberalizma kao jedino mogućeg i poželjnog svjetonazora. Svi ostali svjetonazori a poglavito tradicijsko-kršćanski moraju biti izbrisani, isto onako kao što je i Bog izbrisan iz europskog Ustava.

Nije se teško složiti s komentatorom Glasa Koncila da Hrvatskoj treba vlast, danas ali i sutra, koja se neće baviti ideologijama, ni crvenim ni crnim, već promicati opće humane i općeprihvaćene vrijednosti bez ikakvog ideološkog predznaka. Zaista je ozbiljan i preozbiljan problem u sadašnjem hrvatskom društvu što pojedine ideološke skupine, poput komunističko-jugoslavenske ili liberalističke, imaju ambicija svoje stavove, služeći se pritom – kako to priznaje komentator "Jutarnjeg lista" – uslugama državnih vlasti, a osobito medija, nametnuti svima pa i onima gotovo devedeset posto kojih se izjašnjavaju kao katolici. Duh inverzije nikako da se vrati u svjetiljku pa se na temelju pisanja "Jutarnjeg lista" može zaključiti da je u hrvatskom društvu barem 95 posto poklonika liberalističke ideologije. Ili drukčije rečeno, nastavlja se žal bivšeg američkog veleposlanika Montgomerija, što nije smanjio broj katolika u Hrvatskoj ispod pedeset posto. Međutim, problem komentatora "Jutarnjeg lista" je u tome što i on Hrvatsku državu ne osjeća kao vrjednotu, nego je čak protiv nje, jer on podupire svaku vlast osim one koja će promicati i štiti nacionalne interese pa i u odnosu na mit, zvan Europska unija.

Voditi ideološke borbe i stvarati neprijatelje, omiljena je "zabava" determinista. Po matrici determinizma neprijatelji postaju svi oni koji i u najmanjoj mjeri promišljaju ili ističu hrvatske nacionalne interese. Kako je komentatoru i njegovim istomišljenicima upitna hrvatska država, slijedom toga upitna je i svaka obrana njezinih nacionalnih interesa, pa je najlakše, ako to zahtijeva "prevladavajući trend", zapucati u Crkvu, ovaj put neizravno preko jednog "reprezentativnog katoličkog tjednika" ozloglašavajući, označujući i žigošući ga da podržava "radikalni konzervativni nacionalistički model". I kad je već riječ o liberalizmu, njegovo glavno obilježje je upravo inverznost pojmova i vrjednota, odno-

724 Treba li Hrvatska skrenuti udesno? Glas Koncila, 14. prosinca 2003.

sno to je ideologija bez ikakvih vrjednota, osim uvjetno rečeno "vrjednote" diskreditacije svih i svakoga. U biti liberalizam nije ništa drugo nego samo umiveni marksizam.

I konačno Katolička Crkva u Hrvatskoj se s liberalizmom "raznih boja" hrve već poodavno. Prema ocjeni dr. Jure Krište⁷²⁵ u Austro-Ugarskoj Monarhiji, Crkva je bila suočena s europskim liberalizmom u pravno nerepresivnom ozračju, u prvoj Jugoslaviji sa svetosavsko-pravoslavno-liberalnom ideologijom u pravno nedefiniranom ozračju. U nezavisnoj Državi Hrvatskoj s hrvatsko-liberalno-totalitarističkom ideologijom unutar pravednog fluidnog "katoličkog" ozračja, u komunističkoj Jugoslaviji s liberalno-totalitarnom ideologijom u represivnom, pravno naoko neutralnome ozračju i u Republici Hrvatskoj s globalističko-liberalnom ideologijom unutra slobodnog i pravno označenog ozračja. Zbog toga on i zaključuje: "Crkva je tijekom 20 stoljeća, možda ne jedino tijekom toga stoljeća, pokušala osvojiti što više prostora za djelovanje, a ideologija (politika) pokušala je što više suziti taj prostor slobodnoga djelovanja ili ga čak dokinuti." To neprekidno hrvanje Crkve s uskratom, proizlazi od paradoksa "štafetne palice" koju su od Francuske revolucije prenosili deterministi iz jednog političkog sustava u drugi ali uvijek s istom svrhom, – "ubiti bestidnicu" što je moguće brže i besprizornije.

Primjer četvrti – Pismo vjernicima koje su uputili biskupi Hrvatsko-slavonske crkvene pokrajine (Zagrebačke nadbiskupije te biskupije Đakovačko-srijemske, Križevačke, Varaždinske i Požeške), a koje je vjernicima čitano u nedjelju 20. lipnja 2004. u determiniziranim tiskovinama dobilo je konotacije koje njegovi autori uopće nisu imali na pameti. "Jutarnji list" (od 21. i 22.) tako je s prve stranice senzacionalistički iznad glave masnim slovima poručio: Biskupi vjernicima: Povećajte milodare!". Iste novine u rubrici "Fokus" 23. lipnja donose komentar pod naslovom "Borba za ispražnjenu škrabicu", a tjednik "Globus" od 2. lipnja bavi se crkvenim financijama čak u dva teksta: jednim s naslovom: "Nema lemozine za limuzine" i podnaslovom "Zbog nestašice milodara ne može se dovršiti 50 novih vjerskih objekata, a svećenici s Mercedesu spali na Volvo", te u kolumni: "Ugovor s đavolom" pod naslovom "Tko će prikupiti novac za gradnju biskupskih dvora na Ksaveru? Tri kuma i Maksovi mesari".

I tako se samo u dvadesetak dana u istom kontekstu našli milodari, prazne škrabice, mercedes i volvo, nove crkve, biskupski dvori i Maksovi mesari. Kad je sve to tako stavljeno u jedan koš onda je uzaludno tekstove iz "Jutarnjeg lista" i prvi iz "Globusa"

725 U dvorani Matice Hrvatske u Zagrebu od 27. do 29. travnja 2004. održan je znanstveni skup "Hrvatska politika u dvadesetom stoljeću" na kojem je nastupilo dvadesetak predavača. O Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj politici u 20. stoljeću govorio je dr. Jure Krišto, sa zagrebačkog Hrvatskog instituta za povijest.

komentirati recimo na način da autori uopće ne poznaju Crkvu niti činjenicu da u Crkvi ima više samostalnih pravnih osoba koje imaju i svoju blagajnu, te da, im je nepoznat život župne zajednice i njezina naravna potreba da ima svoju crkvu. Poglavitito je uzaludno očekivati da će se autori i urednici ovakvih tekstova zgražati što se desetljećima nisu mogle graditi potrebne crkve zbog političkih i ideoloških razloga i diskriminacije vjere i vjernika. Ali je zato posve očekivajuće da se autori zgražaju što Crkva sada pokušava nadoknaditi ono što je prije bilo svjesno onemogućeno, kao što namjerno zaboravljaju da su svećenici jedini intelektualci koji u najvećem postotku nemaju ni vlastitog stana ni kuće i kojima je automobil jedino veće vlasništvo, kao i činjenicu da najveća većina svećenika vozi automobile niže i srednje niže klase.

Međutim drugi tekst u "Globusu"⁷²⁶ pamflet je bez presedana kojim se Katolička Crkva u Hrvatskoj, tko više zna po koji put, pokušava povezati s ustaštvom po klasičnom determinističkom obrascu – "govora mržnje" i "govora laži".⁷²⁷ Ničim se, pa ni ironijom ili stilom ne može opravdati zločesto podmetanje Crkvi, jer autor koliko god nastojao prikriti dvojbene optužbe i privatne ideologizirane stavove služeći se figurom *pars pro toto* ostaje zarobljenik vlastite mržnje. Svakom je ostavljena sloboda pa i autoru da ima pravo i na svoje osobne mržnje, ali, treba se zapitati: Što ako one nisu osobne, budući da se uporno podastiru javnosti? To znači da njegove osobne mržnje, uopće nisu osobne, nego su one oružje u rukama jednog dresiranog poslušnika determinizma. On je samo onaj koji "pritišće okidač", a voditelj operacije sjedi negdje na nekom nepoznatom mjestu, u kući bez adrese i iza vrata bez imena i prezimena. Ono što autor sigurno ne poznaje je ljubav koja može izgrađivati sve, pa i nove crkve, a "govor mržnje", kakav on širi, samo može razarati i uništavati.

Napokon svi ovi ali i drugi bezbrojni napadi⁷²⁸ glede Katoličke Crkve u Hrvatskoj pokazuju, ukazuju i dokazuju da medijska retorika s početka 20. stoljeća kao i ova današnja na početku 21. stoljeća ima isto ishodište, a to je determinizam. Iako se svijet mijenja nositelji i provoditelji determinizma uvijek imaju isti cilj,

726 Kolumna, Ugovor s Đavolom, Boris Dežulović, "Globus", 2. lipnja 2004.

727 Demokratska Hrvatska je proizašla je iz sustava ekstremističke ideologije u kojem je najnetolerantnija vladajuća klasa tijekom 50 godina doživjela stanovitu evoluciju, no sklonost za laž je održana. Objašnjenje za takvo ponašanje može se pripisati fanatičnoj indoktrinaciji, animozitetu prema neovisnoj Hrvatskoj i prirodnoj sklonosti za lažljivost. To su tipična obilježja fanatičnih pristaša ekstremnih ideologija, a njih ima dvije vrste. Jedni su idealisti koji su obično zavedeni privlačnim idejama lažne propagande u vrijeme dok još nisu sposobni za zrelo rasuđivanje, a drugi su oni koji ne mare mnogo za ideale, ali su privučeni potencijalnim povlasticama koje političke aktivnosti pružaju. Vlast u vrtlogu vlastitih laži, Hrvatsko slovo, Franjo Flajšman, 25. siječnja 2002.

728 Koliko je širok medijski arsenal u napadu na Katoličku Crkvu pokazuje i primjer emisije kao što je "Glamur cafe". Naime, o jednoj takvoj emisiji prof. Nada Pezo

kao dokrajčiti "bestidnicu" i tako ispuniti Voltairovu želju. Ali to pokazuje i nešto drugo, da u svom dvijestodvadesetpetogodišnjem rušilačkom nastojanju nisu uspjeli nadvladati je, pa neće ni danas, a sigurno ni sutra, usprkos svim mogućim *zlikovačkim* scenarijima.

4. Medijski modeli proizvodnje neprijatelja

Hrvatska stvarnost u medijskoj optici iskrivljena, dovedena je do neprepoznatljivosti. Kroz mnogobrojne staklene piramide koje svakodnevno postavlja "meka sila" – od Jutarnjeg lista do HTV-a, od Nacionala do RTL-a, od Globusa do TV Nove, od Feral Tribuna do Radija 101 – svakodnevno do očiju i ušiju hrvatskog čovjeka dolazi izobličena, iznakažena, izokrenuta stvarnost. I potpuno determinizirani Zapad, uza svu pokvarenost, čak i u najgorim žutim tiskovinama ima određene kriterije, za razliku od hrvatskih medija. U njima, odnosno u hrvatskom medijskom prostoru, prevladaju mrzitelji, koji preodjeveni u sićušna bruxelleska potčrkara provode situacijske modele iz master plana "novog svjetskog poretka". Stoga je nužno upitati se: Tko su ti vojnici koji uspješno modeliraju stvarnosti u "najkatoličnijoj zemlji Europe"? Jesu li to oni medijski ratnici koji ništa ne propitkuju, ni o čemu ne razmišljaju, malo toga znaju, ali posjeduju određene vještine za obmanjivanje, koje su stekli u drugoj fazi determinizma (komunizmu). Po načinu djelovanja, može se ustvrditi, da su oni baš ti – ta nova determinizirana avangarda koja sustavno stvara izokrenutu sliku hrvatske stvarnosti. Isto tako može se ustvrditi da tu svoju avangardnu ulogu ispunjavaju i preko zadane norme, nastojeći Hrvatskoj "hladnim prešanjem" nataknuti obroč zla, da ga ne može skinuti u idućih novih pedeset godina. Kroz proteklo desetljeće zlonamjernost u tretmanu Hrvatske u medijima toliko je očita, da postaje bolna, sve do apsurdna. Ali ta bolna spoznaja na svoj način raskriva svu zloću megapolitike i svu njezinu licemjernost.

Koje sve situacijske modele primjenjuju domaći medijski deterministi, ali i svjetski suci i tužitelji s apriornim stavovima o hrvatskoj krivnji i predrasudama o Hrvatima kao devijantnom narodu? Iz mnoštva, neki se ipak izdvajaju.

---

u Glasu Koncila (4. ožujka 2004.) piše: U ozračju "glamura" i bordelskog ugođaja nastupio je ministar prosvjete, Dragan Primorac (u Websterovu rječniku glavno značenje riječi "glamor" je opisano ovako: "a magic spell or charm", "bewitching charm", tj. magijski urok, magijski čini, čaranja). I na kraju emisije da ne bude sumnje o čemu je riječ, voditelj izgovara nešto za što bi se odgovorni urednik trebao ispričati hrvatskoj javnosti: "Nećete imati glamura sljedeće nedjelje, ali ćete zato imati Uskrs!". Jer, kaže nisu uspjeli dobiti dozvolu za uskrsnu nedjelju; što znači da je glavni urednik sasvim svjestan prljavštine tog programa pa smatra da bi njenim emitiranjem na sam Uskrs prevršio mjeru koju hrvatska javnost može podnijeti. Kako uči i predstavlja Hrvatska televizija? prof. Nada Pezo, Glas Koncila, 18. travnja 2004.

Primjer prvi – *Model optuženika* – Ako svatko optužuje svakoga, ako je izdaja domovine unosan politički potez⁷²⁹, ako se branitelj koji je izgubio nogu u Domovinskom ratu proglašava lažnim ratnim invalidom, ako se oni koju su bili na drugoj strani proglašavaju poželjnima, a oni koju su obranili Hrvatsku nepoželjnima, ako se žrtve agresije odjednom pretvaraju u zločince, a agresori u žrtve, onda ne prestaje ništa drugo, nego se prisjetiti velikog Goethea, i poput njega uskliknuti – “Razum se pretvara u besmislicu!”. Poznavajući determinizam i njegovu fenomenologiju ništa nije nemoguće pa i to da razum postane besmislen. Upravo je to i namjera, kao što je nenadmašeni teoretičar i praktičar determinizma Vladimir Iljić Lenjin, nekoć rekao – “Što gore, to bolje”.

Kako se medijski, pomoću riječi i formulacija, oblikuje model optuženika, i kako se u novinskim izvješćima stvara određena atmosfera, može se vidjeti iz primjera kako je svojedobno (kolovoz 2001.) o tzv. “slučaju generala Ante Gotovine” pisao austrijski list “Standard”. U listu, prema stavu mnogobrojnih koji su generalu dali potporu, kao i onih koji ga smatraju nedužnim iskazat će se zaprepaštenje i čuđenje, i naravno, neizbježno jednima i drugima slijedila je etiketa – “desničarski ekstremisti”. Autor doslovce piše: “Tijekom akcije ‘Oluja’, bili su po *potvrđenim izvještajima* (kurziv a.), izvršeni *brojni ratni zločini* prema lokalnim Srbima... *Ekstremno desničarska udruga* veterana HONOS želi sada dokazati tobožnju nevinost Gotovine.”⁷³⁰ Što se može zaključiti iz ove vijesti (tvrdnje)? Prvo, već način “prezentacije” ove vijesti ukazuje kao je u opticaju primjena principa, “sugestivnih pitanja” i “poželjnih odgovora”. Za normalnog inozemnog pa i austrijskog čitatelja koji nije opterećen predrasudama, ili poznavanjem pojedinosti nakon čitanja gotovo sigurno steći će uvjerenje da se radi o činjenicama, ne tvrdnjama. Drugo, na temelju tog “kreirano-poželjnog” uvjerenja za zapadnog “potrošača” takvih dezinformacija⁷³¹, general Gotovina nije sumnjivo lice, nego “dokazani

729 Ovo je društvo u svojoj nutrini bolesno, udbaško tkivo nikad nije odstranjeno.

Nikad nije provjetrena njegova savjest, a prljava jugoslavenska obavještajna infrastruktura ostala je u svim njegovim porama. Je li ikad itko odgovarao u Hrvatskoj za suradnju sa zloglasnom jugoslavenskom službom? Je li ikad otkrivena ijedna njezina tajna ili ključna veza u Hrvatskoj? Je li osuđen ijedan njezin ubojica? Hrvatska živi s laži o sebi samoj. Dopustila je prijevaru koja će nas još dugo skupo stajati. Kako onda izdaja ne bi bila u Hrvatskoj sasvim normalna radnja, čak posve neprepoznatljiva? Stvoreno je takvo ozračje da izdajice kod nas mogu samo dobiti nagrade. Izdaja je unosan posao, Zoran Vukman, Hrvatsko slovo, 17. studenog 2000.

730 Ljevičari – veliki Europljani, Carl Gustaf Ströhm, Hrvatsko sovo, 31. kolovoza 2001.

731 O dezinformacija Fran Višnar kaže: “U nas je dezinformacija, nažalost, postala unosan posao, pa se može dogoditi da se hrpa nadrobljenih bedastoća u raznim segmentima sustava uzima kao putokaz za javne istrage i osobne medijske promocije... Teorija zavjere osvjedočena je zamka, Fran Višnar, Vjesnik, 30. prosinca 2000.

zločinac" a hrvatski veterani Domovinskog rata kao "ekstremni desničari", mogu biti samo prikriveni "fašisti". Primjenom Gebelsovog naputka o ponavljanju, i Hrvati i Domovinski rat, kad tad, bit će inverznim postupkom (n^{-1}) dovedeni u matricu povijesne krivnje i hipoteke.

U medijskom ratu glavni proizvođač "sugestivnih pitanja" i "poželjnih odgovora" je tzv. "investigativno novinarstvo".⁷³² Omiljena metoda tog novinarstva je stavljanje sugovornika na "optuženičku klupu" tako da se razgovor odjednom pretvara u preslušavanje. Novinar igra ulogu tužitelja – a svi koji sjede sa suprotne strane stola su optuženici. Igra teče tako da novinar-tužitelj postavlja takva pitanja, a koja su u biti tvrdnje, kako bi sugovornik bio primoran reagirati na nešto što ne zaslužuje reagiranje. I tu je zamka, čovjekova prirodna reakcija protiv besmislice i proturječja, odnosno gluposti, svojim demantiranjem, jer mu drugo ništa ne preostaje, besmislicu pretvara u – smisao. Nije teško u ovoj metodi "investigativnog novinarstva" prepoznati determinističko doktrinarno načelo inverzije, pa se je zato prikladno prisjetiti riječi njemačkog pisaca Ernesta Jungera koji je rekao: Kad prihvatiš pitanja protivnika – onda je to prvi korak u pravcu kapitulacije."

U hrvatskom medijskom prostoru najuporniji i najžešći protagonisti ovakvog novinarstva su "Globus", "Jutarnji list", te sve više televizijske emisije, poput "Latinice". Od mnogobrojnih "Latinica", a sve su gotovo takve,⁷³³ gdje se nastoji virtualizacijom dokazati da su "deset mračnih godina" Hrvatske države "činjenica". Kao potvrda ove teze, mogu poslužiti neke od tema emisija iz 2001. koje su bile u funkciji "potvrđivanja" opravdanosti pristiglih haaških optužnica.

732 O istraživačkom novinarstvu Marko Jurić će napisati: Svoju su nakladu i "Globus" i "Nacional" ravnali prema istom cilju, a to je bila posljedica što su u drugoj polovici devedesetih godina obje redakcije uspostavljene vertikalne preko jugoslavenskih agentura do veleposlanstva SAD-a, Velike Britanije pa i Francuske. Kako je po završetku Oluje i nakon borbenih operacija u Bosni i Hercegovini Hrvatska vojska demonstrirala svoju borbenu superiornost, međunarodnim čimbenicima ona je postala trn u oku. U tzv. nezavisnom tisku počela je kampanja čiji je cilj bio kompromitirati sve hrvatske pobjede. Javna je tajna da su čelni novinari "Globusa" i "Nacionala" imali gotovo redovite tjedne brifinge s veleposlanicima SAD i Velike Britanije. Kada Hrvatska odbija integraciju u širu Balkansku zajednicu (SECI) i uspješno pravno parira sudu u Hagu – obustavljanje subpoene ministru Šušku, CIA uz koordinaciju s britanskom obavještajnim sustavom započinje specijalni rat protiv Tuđmanova režima. Gdje su korjeni novinskoizdavačkog rata koji bjesni u Hrvatskoj, Marko Jurić. Hrvatsko slovo, 22. prosinca 2000.

733 U prosincu 2004. u tko zna koji put po redu u "Latinici" tema je bila Domovinski rat. Ovaj put Denis Latin otišao je korak dalje i dodatno iskazavši svoje pljuvačke novinarsko-voditeljske sposobnosti. Naime, Anči Fabijanović piše: "...Jer, gotovo u isto vrijeme (u odnosu na emisiju 2 u 9 na OTV-u, op. a.) Latin "pronalazi" za svoju emisiju "dokaze" kako je u srpskim logorima bilo četnika koji su bili milostivi. I još pronalazi ljude koji žele svjedočiti kako se ta istina nije mogla

Kolumnist "Nacionala" Denis Latin svoju televizijsku emisiju "Latinicu", uvijek pod krinkom silne objektivnosti i ravnopravnosti, uređuje tako da on osobno kao urednik emisije, novinari-suradnici, drugi uvijek brojniji sugovornici⁷³⁴ i pozvani gledatelji, kao dovoljna "kritična masa", pribivanjem na stup srama jednog ili dvojice od pozvanih sudionika optuže za razna zlodjela, a preko njih izravno ili neizravno, branitelje, Domovinski rat i oslobodilačke operacije, dijasporu – poglavito Hrvate u Bosni i Hercegovini, "Tuđmanov režim", institucije Hrvatske države, Katoličku Crkvu, kako bi teza o "deset mračnih godina" iz "lebđenja u zraku" bila "prizemljena".⁷³⁵

Domovinski rat kao glavna sastavnica "deset mračnih godina" Latinova je omiljena tema, pa se poslije "Oluje" pozabavio upitom – zašto nema heroja Domovinskog rata? Heroja ima, ali "onoj vlasti" su smetali, a ta je vlast zapravo izdala Vukovar i dopustila njegov pad u ruke neprijatelja.⁷³⁶ Za tu su se morbidnu tezu zalagali general Martin Špegelj i posljednji zapovjednik obrane Vukovara brigadir Borković, Mladi Jastreb. Na retoričko pitanje generala Slobodana Praljka kako se Vukovar mogao uo-

---

glasno iskazati za vrijeme režima Franje Tuđmana?! Toliki bezobrazluk i tolika gomila laži teško se može naći na jednom mjestu, a toliko zagađanje medijskog prostora da služi na sramotu HTV-u i svima onima koji odgovaraju za program. Eto, u toj sramotnoj emisiji "pronalaze se" dobri ljudi i na strani Crnogoraca koji su napadali Dubrovnik. Nitko ne kaže da ih nije bilo, ali čemu stalno nalaziti opravdanje agresoru, a kod nas, u Hrvatskoj, u Domovinskom ratu nitko ne može prepoznati pozitivnog primjera?! Ako je od Latinice i HTV-a – previše je. Prijevare i politikanstvo umotani u celofan zabave, Anči Fabijanović, Hrvatski list, 30. prosinca 2004. str. 44.

734 Denis Latin sugovornike bira po posebnom kriteriju. Njihova je uloga potvrditi unaprijed donijetu presudu. Primjer takovog tipa sugovornika je naprimjer Drago Pilsel. Akademik Josip Pečarić o njemu piše: Drago Pilsel nam u Latinici tvrdi kako mi moramo suditi svojim i tako dokazati da pripadamo zapadnoj civilizaciji. Tako smo saznali da možete dokazati svoju pripadnost nekoj civilizaciji ako radite nešto što nitko iz te civilizacije ne radi. Tako se nama Hrvatima predlaže da trebamo postati posebna civilizacija – civilizacija idealnih sluga, civilizacija čiji pripadnici mogu izvršavati želje svojih gazda i prije nego im gazde tako nešto i naredi. Civilizacija koja se neće ponositi svojim ratnicima, već ih zatvarati. Jer oni su i stvorili državu mimo volje gazda iz svijeta. Hrvatska vlast stvara civilizaciju sluganstva, Josip Pečarić, Hrvatsko slovo, 12. listopada 2001.

735 Za postizavnje željenog učinaka "dokazati krivnju bez suđenja" služe uređivačke škarice. Zato televizijska emisija Denisa Latina ne ide uživo i ona se emitira tek onda kada se prikrajanjem dođe do što moguće veće virtualizacije nekog događaja ili procesa. (op. a.)

736 Posljednja Latinica bila je prilično zlonamjerna već po svom pretencioznom naslovu Zašto nema heroja Domovinskog rata iako je sve ono što je poslije slijedilo upućivalo upravo suprotno. Nakon što je Domovinski rat nazvan takozvanim ili pak agresorskim, to je samo još jedan u nizu blaćenja Domovinskog rata u HTV-ovoj propagandnoj nizanki. Što je najbolje, ovakvo pretenciozna emisija nije uopće bila na tragu da dokaže kako nema heroja Domovinskog rata pa mi ostaje nejasno zašto je tako naslovljena. Stoga neću gubiti previše vremena na njezinu analizu jer je svaki nepristrani gledatelj jednostavno može smatrati provokacijom. Manje uređivačka, više politika HRT-a, Denis Vukoja, Hrvatsko slovo, 9. studeni 2001.

pće obraniti, Borković je ukočena lica i ne trepnuvši odbrusio: "Tako da ste ga vi i Dejan Košutić došli braniti". Nato se prolomio oduševljeni pljesak petnaestak gledatelja.⁷³⁷ Ne da je samo general Praljak ostao zapanjen, nego, vjerojatno i svi oni gledatelji koji su 1991. živjeli u Hrvatskoj, a sačuvali mrvicu objektivnosti, poštenja i časti u sebi.⁷³⁸

Te 2001. na istoj toj televiziji, za koju je teško znati zašto još uvijek nosi u svom nazivu pridjev "hrvatska", gledatelji su slušati tvrdnje kako je dr. Franjo Tuđman dogovorio pad Dubrovnika, da Vukovar nije branjen zbog slanja oružja u Hercegovinu, zatim ponovno u jednoj od "Latinica" i ne samo u njoj, mogli su saznati da je cilj "Oluje" bio genocid nad Srbima, a da su branitelji gotovo bez izuzetaka, ako ne zločinci onda ipak nekakvi mračnjaci. I tako u krug, sve dok se pomoću "sugestivnih pitanja" i "poželjnih odgovora" heroji Domovinskog rata na "televizijskom bojištu" ne pretvore u zločince.

Doduše, u stvaranju inverzne slike o Domovinskom ratu nema ničeg novog, jer je tzv. "slobodni tisak" i tijekom rata "pomogao obrani i moralnoj čvrstini pučanstva" istim ili sličnim pričama.⁷³⁹ Međutim, šest godina kasnije i nakon toga, na djelu je čvrsta sprega pisanih i elektronskih medija, političkih neoliberalističkih struktura, a od 2000. i izvršne vlasti u poticanju i promicanju svekolike "revizije" i slike Domovinskog rata. Agresija na Hrvatsku nastavlja se "drugim sredstvima" ali ova put za razliku od "tvrde" na djelu je "meka sila".

Algoritam *Model optuženika* je: iz sugestivnih pitanja ili tvrdnji, montiranih priloga, načina vođenja emisija novinara-tužitelja, slijedi poželjni odgovor pojedinca-optuženika ili manje skupine, ali i stvaranje projektiranog inverznog općeg dojma o nekom događaju ili pojavi, kako bi se neizravno čitatelja ili gledatelja dovelo u poziciju preispitivanja, ili još bolje promjene njegovih pozitivnih uvjerenja ili pogleda o tom događaju ili pojavi.

737 TV Latinica: "zašto nema heroja Domovinskog rata" primjer je najgrubljeg anti-hrvatskog političkog pamfleta koji vrijeđa dostojanstvo, moral, Domovinski rat, Hrvatsku vojsku, prvog predsjednika Republike Hrvatske dr. Franju Tuđmana i ministra obrane pobjedničke vojske Gojka Šuška. Frustrirajući i pomalo komični outsajderi puni strastvene srditosti zbog osobne nepotvrđenosti te s puno patološke mržnje i taštine obrušavaju se na dr. Franju Tuđmana i Gojka Šuška, na dva najveća hrvatska politička i vojna velikana kao personifikaciju hrvatske države. Heroji na TV ratištu, Ante Belas, Trogir, Hrvatsko slovo, isto.

738 Televizijska (zlo)djela, Hrvatsko slovo, 9. studeni, 2001.

739 Većini sudionika u tom poslu poglavito je želja oboriti u to blato i zgaziti osobu i djelo predsjednika Tuđmana. Proglašava se ratnim izdajnikom, ideologom i naredbodavcem genocida, krivotvoriteljem, diktatorom... Udarajući u njega, znadu to dobro predvodnici pogroma, obara se na koljena sama ideja neovisne i pobjedničke Hrvatske. A kad narodu ogade njegove svjetinje i ponos, lako ga je uvjeriti da postoje neprispodobivo bolja državno-pravna rješenja. Pomutite li mu oštrinu razlikovanja žrtve i napadača, pristat će i na kolektivnu krivnju i na zaborav. Što je preduvjet za svaku novu kombinaciju moćnika i domaćih poslušnika. Televizijska (zlo)djela, Hrvatsko slovo, isto.

Primjer drugi – *Model proizvodnje ustaša, ili donkihotovski sindrom* – “Počeo je konačni obračun s ratnim zločincima.” Ako bi čitatelj možda pomislio da je to novinski citat nekog savezničkog političara nakon Drugog svjetskog rat, grdno bi se prevario. Točno pedesetipet godina kasnije takav naslov osvanuo je u “Globusu” 15. rujna 2000. To je bio “startni pucanj” za početak usklađene medijsko-haaške i račanovsko-mesićevske hajke na branitelje i Domovinski rat. Usporedno s tom hajkom, kao i u ranim devedesetim godinama odjeknula je noćna eksplozija, ali ovaj put ne na židovskom groblju i židovskoj općini, nego na antifašističkoj spomen grobnici na Mirogoju.⁷⁴⁰ Odmah su tu bile televizijske kamere, provjerena poslušna novinska pera, neizbježni predsjednik Stipe Mesić i njegov alter ego Ivan Fumić obznanivši tko je ideološki a sami time i stvarni počinitelj tog nedjela, nitko drugi, nego – “povampirene aveti prošlosti”⁷⁴¹

Dok se postupno odvijala ova pripremljena farsa, u Hrvatskoj je po staroboljševičkom receptu već bio krenuo lov na ustaše i njihove sljedbenike. Retorika koja je bila u optičaju, prema riječima predsjednika Matice Hrvatske Igora Zidića⁷⁴², obnovila je sjećanja na Višinskog. Zato će on ustvrditi: “da nitko, propagirajući fašizam, nije, valjda, stvorio u Hrvatskoj toliko fašista, zlikovaca, ustaša, sljedbenika Mile Budaka i drugih desničara koliko ih je, u dva-tri intervju a i tri-četiri pamfleta proizveo, u dane interregnuma i malo prije, boljševički bunker-bureau. Ponovo se, prema starim predlošcima, pišu optužnice protiv Stepinca (Goldstein & Goldstein),” a u nastavku tvrdnje će upozoriti: “Na jednoj kući u Mihanovićevoj, u središtu Zagreba, parola: Gorjet(!) će klerofašisti. Nježno! Jednom su protiv Crkve, drugi proglašavaju fašiste, treći sude nadbiskupu, četvrti vade žigice. Drugovi! Sretna Vam Nova 1947!”

Ništa drugo ne preostaje, nego sve to stoički podnijeti, i stvorene nove strahove, i izmišljane nove fašiste, ali i nove senza-

740 Gotovo istovjetan slučaj noćnog miniranja dogodio se 18./19. prosinca 2004., kada je u Kumrovcu eksplozijom srušen spomenik Josipu Brozu Titu. Dežurni čuvari revolucije ili još bolje proizvođači fašista poput Ivana Fumića i predsjednika Stipe Mesića, ali i neki novinarski komentatori i prije istrage utvrdili su da je to baš njihovo nedjelo.

741 Nakon izbora 2000. miniran je spomenik antifašističkim borcima na Mirogoju po istom KOS-ovom obrascu. Na licu mjesta se odmah pojavio predsjednik Stipe Mesić i po prije poznatom Manolićevom obrascu, ignorirajući presudu Vojnog suda u Beogradu, a koja mu je morala biti poznata, pred kamerama HTV-a, odmah prepoznao ideološke počinitelje. “Grobnicu su minirali isti ljudi koji su po Zagrebu minirali i početkom devedesetih”, rekao je Mesić. A kako se ne bi pomislilo da je Mesić mislio na KOS, odmah je nastavio da “postoje imena osoba za koje se znalo da su minirale neke objekte, što bivša HDZ-ova vlast nije htjela procesuirati”. Sve je to trebalo poslužiti novim vlastima kako bi u naponu novih(?) ideja legitimirale buduće poteze. Fotoreporter minirao je Židovsku općinu u Zagrebu, Markica Rebić, Hrvatski list, 6. siječnja 2005. str. 13.

742 Igor Zidić, razgovor, Hrvatsko slovo, 2. kolovoza 2002.

cije⁷⁴³, jer neke je silno stalo do stvaranja nemira u Hrvatskoj. Ne smije se zaboraviti kao je nužan uvjet za održavanje determiniranog kaosa upravo neprekidna proizvodnja "sila mraka i zla". Ta sintagma u svojim nepoznatim metaforičkim varijacijama nije od jučer, ona je na snagu stupila 1945. kad je počelo ubijanje i progon političkih neistomišljenika, zatim 1971., da bi se zlokožno vratila sada na početku trećeg tisućljeća.⁷⁴⁴

Tekstovi i emisije u hrvatskim medijima, na početku 21. stoljeća, o klerofašizmu i endehaziji, neodoljivo, podsjećaju na srbijanske medije iz gazimestanskih vremena tj. u predvečerje agresije na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. I rukopis se nije promijenio, očigledno da ga piše ista ruka upravljana iz istog središta. "Sađenje ustaškog kupusa" u hrvatskom vrtu izgleda pogodno je za sva vremena. Po kojem se modelu on proizvodi?

Inačica prva – *svjesna provokacija* – njezina ilustracija očituje se u podizanju spomen-ploče Mili Budaku u neprimjerenom okružju, izvan zida koji okružuje Katoličku crkvu. Tom činu pretходило je dvomjesečno "zagrijavanje" u hrvatskim medijima, hoće li se ili neće postaviti spomen-obilježje, tko su naručitelji, što misle mještani Lovinca i Svetog Roka, hoće li je ili neće Vlada ukloniti spomen-obilježje, potom je uslijedio apel stotinjak javnih osoba koji su tražili obnovu procesa Mili Budaku⁷⁴⁵, a drugi ostavku načelnika općine Lovinac.⁷⁴⁶ Kad je "atmosfera za i protiv" dosegla poželjnu razinu "kontaminacije" spomen-obilježje Mili Budaku postavljeno je 21. kolovoza, 2004.⁷⁴⁷, a u rano-jutarnjem prepadu policijskih specijalca po nalogu Vlade uklonjeno šest dana kasnije. I tako dok je turistička sezona bila u punom

743 Noćno(!?) uklanjanje spomen ploče Juri Francetiću u Mili Budaku u izvedbi Hrvatske vlade, svakako spada u tu kategoriju. Vukući paralelu između tog događaja i rušenja spomenika Josipu Brozu Titu Ivica Marijačić piše: Vlada RH koja je još nešto manje od pola godine noću poslala bagere na spomen obilježja jednom drugom totalitarnom režimu, onom NDH, dakle uklanjala obilježja jednog mračnog razdoblja. Sad netko drugi anoniman diže u zrak obilježja jednog drugog, isto tako mračnog perioda. Načelno su se svi složili oko teze Svetog Oca da su nacizam i komunizam dva najveća zla (kurziv a.) u povijesti čovječanstva. I dok su se u Hrvatskoj suglasili kako je nacizam najveće zlo i zločin, oko naravi komunizma nastale su i ostale oštre podjele budući da je komunizam navukao masku antifašizma kojim se pokušavaju potisnuti strašni zločini nad hrvatskim narodom." Ivica Marijačić, Hrvatski list, 23. prosinca 2004. str. 10.

744 Zoran Vukman, Hrvatski list, 6. siječnja 2005. str.11.

745 Apel javnih osoba za obnovu sudskog procesa Mili Budaku francuska novinska agencija France Presse 24. kolovoza 2004. objavila je pod naslovom "intelektualci traže reviziju procesa 'hrvatskom Gebbelsu'". Jutarnji list, 25. kolovoza 2004.

746 "Lokalni HDZ traži ispriku i ostavku načelnika Općine Lovinac" tako je Vjesnik naslovio članak. Prozvani načelnik je odgovorio da neće dati ostavku i ustvrdio da u pozadini postavljanja spomen-obilježja stoji lokalni ogranak HDZ-a i da je u tome "dobrano sudjelovao". Vjesnik, 24. kolovoza 2004.

747 Vijest o postavljanju ploče Mili Budaku prenijele su svjetske novinske agencije, izraelski tisak, kanadska državna televizija CBC, a na svoje Internet stranice stavio ju je i CNN. Jutarnji list, isto.

jeku, a Olimpijske igre koje su se održavale u Ateni na vrhuncu, u Hrvatskoj je vođena još jedna bitka "protiv populističke rigidne i nacionalističke" većine unutar vjerničkog puka kako je to slušateljima Glasa Amerike objasnio Vjekoslav Perica.⁷⁴⁸ Medijska uloga Perice u modelu "proizvodnje ustaša" nije slučajna, kao što nije slučajno da je za glavnog optuženika prozvana Katolička crkva. Nakon što je Jorge Ramos, prvi čovjek Opusa Dei u Republici Hrvatskoj ustvrdio kako je "najkatoličkija zemlja u Europi Hrvatska"⁷⁴⁹ istog dana dakle, 30. kolovoza 2004. Perica preko Glasa Amerike uzvraća kako vodstvo Katoličke Crkve "ovdje u Hrvatskoj, toliko se razlikuje od pape Ivana Pavla II." i da za većinu ljudi u Crkvi, naročito klera, "rat još traje" pa se ona tj. Crkva "ne može prilagoditi miru, ne može biti optimistična i ne može pomoći društvu da postane normalno".

Ovim Peričinim intervjuom kao zadnjim kamenčićem u mozaiku "slučaja Budak" operacija temeljena na *svjesnoj provokaciji od ideje do izvedbe*, njezini su tvoritelji vjerojatno ocijenili vrlo uspješnom. Zato ima i razloga jer su se mnogi njezini akteri osjećali pobjednicima: izmanipulirani kanadski iseljenici za "šaku dolara" ostvarili su poželjni publicitet, mediji jer su otkrili "zlo" i do kraja se borili protiv njega, Vlada jer nije dopustila da Hrvatska bude "zarobljena prošlošću" čime je položila ispit pred komisijom europskih determinista, a jedni gubitnik je Hrvatska, ona

⁷⁴⁸ Vjekoslav Perica je profesor povijesti Istočne Europe na Sveučilištu Utah u Salt Lake Cityu. Kao pristalica determinizma Perica je sukobe i ratove na prostoru bivše komunističke Jugoslavije okrstio religijskim pojmovima (the Clash of Religions): "To je bio rat simbola. A onda je počeo rat mitova." Kategoričkim svođenjem svega na nazivnik vjerskih i nacionalnih simbola i mitova, to postaje ključ za razumijevanje svih događanja oko raspada SFR Jugoslavije i nakon njega. Osim toga, Perica uspostavlja tezu da se na prostorima bivše komunističke Jugoslavije dogodio i vodio religijski rat. U igri su bile četiri glavne religije: srpsko pravoslavlje, hrvatski katolicizam, bosanski islam, a "četvrta je ta varijanta nekog zajedništva, temeljena na mitu o bratstvu u i jedinstvu, obožavanju antifašizma i Tita kao velikog heroja". Tu četvrtu, "Titovsku religiju", Perica svrstava i označuje ka "civilnu religiju". Potom objašnjava: "Ja sam ih namjerno prilično izjednačio, jer su u sva četiri slučaja u pitanju neki lažni bogovi." Poruka "titoizma" dovela je ovog povjesničara do zaključka da ideja bratstva i jedinstva nije ideološka, ni marksistička, već religijska". (...) Blagonaklono za tu svoju religiju tvrdi: "Ipak je u suštini stvar funkcionirala humano, da ne kažem religijski humano." Nikola Mate Roščić, isto, str. 179. i 187.

⁷⁴⁹ Da se blagonaklono ne gleda na hrvatsku kao najkatoličkiju zemlju Europe pokazao je "doktor povijesti" Vjekoslav Perica. "Raspadom Jugoslavije dogodio se "revival" triju religija. Zaustavljen je "jaki trend sekularizacije" koji je učinio "da se neprestano smanjivao broj ljudi koji vjeruju u Boga i prakticiraju vjeru, kao i broj mladih ljudi zainteresiranih za to da budu svećenici (priziv na istraživanja don Ivana Grubišića!). "Padom komunizma počelo se govoriti o nekom naglom i masovnom vjerskom preporodu... I sad odjednom imamo 90 posto katolika u Hrvatskoj!" U tom "revivalu", po sudu dr. Perice, "Franjo Tuđman je dizajnirao katoličku Hrvatsku, kada su hrvatski nacionalisti vladali u partnerstvu s hrvatskim biskupima, i kad su svi htjeli biti dobri Hrvati i dobri katolici". Nikola Mate Roščić, isto, str. 189-190.

razapeta, jer su joj prethodna tri pobjednika otvorili nove rane na grudima.

U pobjedničkoj atmosferi nad Hrvatskom nitko nije poslušao trezveni glas starice Marije Vrkljan, koja živi dvadesetak metara od postolja spomen-obilježja u mjestu Sveti Rok, koja je novinaru na pitanje – “Što misle i što ljudi govore? – odgovorila, “Tko govori kada više nikoga i nema. Evo, tu u mojoj kući živjelo je dvedesetijedan, a sada sam ja ostala sama. To je tragedija sine, a ti mene za neke spomenike pitaš!”⁷⁵⁰

I tako Hrvatska, ne svojom krivnjom “bez Budaka” od najkataličkije zemlje Europe po scenariju determinista ostade prividno i dalje jedini bastion oba zla dvadesetog stoljeća – fašizma i komunizma.

Inačica druga – *pouzdan izvor* – koliko je samo puta u hrvatskim tiskovinama čitatelj mogao u uvodu neke senzacije, iskonstruiranog događaja ili neprovjerene objede mogao pročitati sintagme, prema “pouzdanom izvoru” ili “izvoru bliskom vladi”, odnosno “neimenovanom izvoru u Bruxellesu”. Gdje se prema tim silnim pouzdanim izvorima Feral Tribuna, Nacionala, Slobodne Dalmacije, Novog lista, Jutarnjeg lista, Globusa, Večernjeg lista sve “skriva” general Ante Gotovina teško je nabrojiti. U ovom slučaju zamka zvana “pouzdan izvor” nije u nabranju svih mogućih i nemogućih mjesta boravka generala Ante Gotovine, nego je u determiniziranoj matrici jednoumlja koja treba: stotine puta napisati kako su Hrvati protjerali iz “republike srpske krajine”, s ili bez navodnika, to iako je, u ovom slučaju čak nije ni važno, koliko su važne riječi “etničko čišćenje”, a još važnija brojka od 200 000 “prognanih” Srba. Svi su prognanici nedužni, bar je to razumljivo samo od sebe, a jedni koji je kriv to je hrvatski general Ante Gotovina. Za optuživanje Hrvatske za etničko čišćenje(!?) i tzv. progon Srba iz Hrvatske, danas brojnim hrvatskim medijskim juristima nije potrebna nikakva Vojna enciklopedija iz Beograda niti Bulajićevi izvori, jer imaju na raspolaganju mnogobrojne “pouzdan izvore”. Nepouzdanost Bulajićevih izvora i enciklopedijskog mita o hrvatskoj genocidnosti pretočenoj u brojku od “700 000 srpskih žrtava” više nikoga razumnog ne mogu obmanuti, kao što to mogu današnji mistični, nevidljivi, sveznajući, ali prije svega “pouzdan doušnici”.

Jedan od takvih “pouzdanika” poslužio je Slobodnoj Dalmaciji da objavi senzacionalnu vijest o “skrivanju” generala Ante Gotovine u Hrvatskom kulturno-društvenom centru u Norvalu. Odmah se u tu priču uključio neizbježni Globus sa svojim “istražiteljima”, a i ostala medijska žutulika subrača. Za dodatno osiguranje uvjerljivosti u ovom, ali i u drugim slučajevima, svi oni na

750 Konačno bi trebali pasti zastori boljševizma, Đurđica Lieb, Glas Koncila 22. kolovoza 2004.

razne načine uz "pouzdanog pouzdanika" neizbježno su ugradili i konstatacije poput "priča se" ili "neki misle" kako bi čitatelju sugerirali kako to nije njihovo, nego od nekoga posuđeno mišljenje, oni samo to prenose i ništa više, pa tko kupi, dobro kupio. Teško se bilo oteti dojmu da je to "veliko otkriće" od mnogobrojnih tobožnjih mjesta boravka generala Ante Gotovina, osim "stvaranje nove afere" moralo imati i neku drugu manje vidljivu namjeru. Kad mediji primjenjuju recept "pouzdani izvor", koje oni, kako kažu, zbog novinarske slobode ne mogu i ne smiju otkriti, onda je posve sigurno da je u pitanju koktel sačinjen od laži i istine koja je tek nužni dodatak da bi ga čitatelj mogao "popiti".

Nema opasnije laži od one koja je pomiješana s istinom, jer se ona kao dio cjeline ne može odvojiti i čitatelj što god "zagrabio" uvijek će je izvući, a nakon konzumacije ostaje gorak ukus da tu nema ničega. Ali tu je bit igre. Najcjjenjenija zamka vojnih doktrina je natjerati protivnika, a u informacijskom ratu čitatelja (gledatelja) da vodi borbu protiv ničega, a kod determinista to je vrlo omiljeni postupak. Stalno natjeravati protivnika da se bori oko ničega, jer ga se tada lako može dovesti u stanje potpune nemoćnosti, besmisla, frustracije, jednostavno u stanje koje se pučkim izrazom iskazuje kao "borba protiv vjetrenjača", odnosno, dovesti pojedinca i narod u stanje donkihotovskog sindroma.

Uradak novinarkе Slobodne Dalmacije i "istražiteljskog tima Globusa" s pozivom na "pouzdanе izvore" osvanuo je kao članak 17. veljače 2002. u kanadskom *The Ottawa Citizen* s podnaslovom: "Hrvatski izvještaji govore da se bivši general skriva u Ontarijskom seocu."⁷⁵¹ I kako piše Vinko Grubišić da ako bi netko to htio pobijati morao bi se upustiti u raspravu ne s kanadskim novinama nego s "hrvatskim izvještajima".⁷⁵² Ali isto tako naznačava Grubišić, to se ne bi moglo tražiti ni od hrvatskih službenih diplomatskih predstavništava da pobijaju svoje vlastite izvještaje, da reagiraju protiv vlade koju predstavljaju i zato rezignirano zaključuje: "Eto tu su razlozi da nam se daleko teže boriti protiv službene Hrvatske, nego li što je još jučer bilo protiv jugoslavenske državne antihrvatske propagande."

Da je aktualna protuhrvatska propaganda u izvedbi domaćih medija sofisticiranija a time i opasnija od one nekadašnje jugoslavenske dokaz je upravo članak u Slobodnoj Dalmaciji o Norvalu i generalu Anti Gotovini. Ključna riječ za odgonetanje namjere članka je u riječi "Iuburićevski". Naime, takav je paušalni pridjev Hrvatskom društveno-kulturnom centru u Norvalu priljepila novinarka Slobodne Dalmacije. Može se pretpostaviti da dotična nije znala u kakvu se igru upušta, ali to se ne može nika-

751 Original podnaslova je: "Croatian reports say ex-general hiding in Ontario hamlet." Izvori protuhrvatske propagande su u Hrvatskoj, Vinko Grubišić, *Hrvatsko slovo*, 15. veljače 2002.

752 Vinko Grubišić, *Hrvatsko slovo*, isto.

ko reći i za urednika, jer je “puštanjem” članka igru svjesno prihvatio. A koja je bit te igre? Hrvatski društveno-kulturni centar u Norvalu, kojim upravljaju hrvatski franjevci, uvijek je bio otvoren svim Hrvatima, bez obzira na bilo kakvo političko ili koje drugo uvjerenje ili kakvu pripadnost.⁷⁵³ Zato je kao nekoć u vremenima iz šezdesetih godina 20. stoljeća baš taj centar olako proglašavan “luburićevskim”. Naime, kako piše Vinko Grubišić za blagdan Sv. Ante, tj. obično na prvi godišnji piknik u tome se Centru okupi ponekad i oko 15 000 Hrvata. Po determiniziranom pristupu slijedi logičan zaključak, budući da je Centar “luburićevski” svo to silno mnoštvo okupljenih Hrvata mora da su odreda sve sami “luburićevci”. Kad se to postiglo, odmah su stvorene i okolnosti da je onaj tko boravi kod “luburićevaca” i sam “luburićevac”. Iz ovako iskonstruiranog logičkog slijeda gdje su A i B jednako C, znači da je general Ante Gotovina automatski “luburićevac”. Ali slijed determinizirane logike tu ne staje. Kako su postrojbe kojima je zapovijedao general Ante Gotovina oslobodile Knin, pa on time na neki način simbolizira i konačnu pobjedu nad srpskim agresorom. Ako se takav general proglasi “luburićevcom” onda se “podrazumijeva” da bi trebao biti i zločinac, ako je tomu tako, onda bi i postrojbe koje su ušle u Knin trebale biti zločinačke, a slijedom toga i cijela Hrvatska vojska. To je “dokaz” da je Hrvatska nastala na zločinu ustvrditi će proizvođači etiketa i skrivači “pouzdanih izvora”. Nije potrebno ni naglašavati kako u slučaju Haaga i kojekakvih Blewitovih stvaranja okolnosti, svjedočenja Stipe Mesića, i obrane Ante Nobila, takva etiketiranja ne samo da su važna nego su i presudna u nametanju hipoteke “zločinačkog pothvata”. Prema tome ona “mala od kužine” u Slobodnoj Dalmaciji možda nije ništa razumljiva od igre u koju se upustila, ali to je ne čini manje odgovornom u stvaranju novih crnih legenda o hrvatskom obrambenom ratu.⁷⁵⁴ Ako se i na nju mogu odnositi Kristove riječi “Oprosti joj Gospode jer ne zna što čini”, to se nikako ne može odnositi na urednika te tiskovine ili što je još važnije na njegove nalogodavce, koji u svom determinističkom zanosu nikako ne odustaju od stvaranja “odgođenog kaosa” u oslobođenoj Hrvatskoj.

Stotine i stotine puta ponovljena brojka od 200 000 prognanih Srba, u kontekstu etikete “luburićevac” a uz pomoć “pouzdanih izvora” *model proizvodnje ustaša* u dužem razdoblju kako su uvjereni ratnici “meke sile” mora polučiti rezultat.

Inačica treća – *provokator i njegova uloga* – u strateškom cilju nametanja kolektivne krivnje Hrvatima medijski deterministi i njihovi domaći politički patroni, ne prežu ni od toga da u svakom trenutku i gotovo na svakom mjestu pokažu kako vode borbu

753 Vinko Grubišić, Hrvatsko slovo, isto.

754 Riječi Vinka Grubišića, Hrvatsko slovo, isto.

ne protiv bilo kakvog protivnika, nego takvog kojeg više nema nigdje u Europi, osim u Hrvatskoj. Zato tog protivnika protiv kojega se oni bore nastoje prikazati kao nazadnjačku, retrogradnu, reakcionarnu snagu u hrvatskom društvu. Taj ljuti protivnik nije pojedinačan ili skupinski beznačajan, nego je on brojan i krije se, vjerovali ili ne, u hrvatskoj braniteljskoj populaciji i cjelokupnoj državotvornoj opciji. A među njima koji su odreda "reakcionari" nije mali broj onih su stvarni ili potencijalni fašisti. Stalna političko-medijska borba protiv virtualnih reakcionarno-ustaških snaga ima za posljednicu da determinizirana svjetska moć, poglavito ona europska može manipulirati s jednom malobrojnomo državom, na način kakav želi i kad želi.

Posebno poglavlje u medijskoj patologiji proizvodnje reakcionarnih i ustaških snaga bili su prosvjedni skupovi u organizaciji Stožera za obranu digniteta Domovinskog rata. Izvještaji, komentari i reportaže s prosvjeda (veljača 2001.) na splitskoj rivi na kojem se okupilo gotovo 200 000 ili na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu (listopad 2001.) na kojem je bilo više od 50 000 ljudi, otkrivaju ulogu provokatora, a ne samo neshvatljiv, iracionalan odnos medija prema svakoj javnoj i oštrijoj manifestaciji nezadovoljstva vlašću.⁷⁵⁵ Namijenjena i (ili) projektirana uloga medija kao "meke sile" nije zato da se bavi razlozima prosvjeda, uzrocima duboke krize i podijeljenosti unutar hrvatskog društvenog bića, a još manje da se suosjeća s braniteljima i cijelim jednim naraštajem koji je prošao svoj križni put u obrani domovine, nego da služeći determinizmu u borbi protiv "snažnog i mnogobrojnog reakcionarnog protivnika". Njega je najlakše savladati ako ga se demonizira, a to se pak postiže ako mu se pronađe nešto da ga se može optužiti kao rušitelja poretka. Po provjerenom udbaškom receptu za to su najpodesniji provokatori.

Sprega novinara i provokatora u udruženom "zločinačkom pothvatu" protiv "reakcionarnih snaga" odveć je jednostavna. Pripremljeni novinari za "ljuti boj" dolaze unaprijed sa zadanom tezom i s predrasudom kako je riječ o primitivnim desničarima a i fašistima. Taj pristup samo je sirova operacionalizacija teorijske postavke europskih determinista o "endemskom nacionalizmu". Zato na "prosvjednom bojištu" novinare Globusa, Nacionala, Jutarnjeg lista, Novog lista, ali i televizijske kamere, kao u dobra stara udbaška vremena, nije ništa drugo zanimalo, nego provedba organizirane potrage za "ustašama" i nacionalistima. Nakon što je među desetke i desetke tisuća prosvjednika, provokatorska skupinica (njih ne više od četiri pet) posadila "ustaški kupusa" u obliku slike Ante Pavelića i (ili) ustaškog znakovlja, a to medijski tragači lijepo zabilježili, bitka protiv "reakcionarnih snaga" s nekoliko fotoaparatskih bljeskova i kratkog zujanja televizijske

⁷⁵⁵ Mediji protiv naroda, Zoran Vukman, Hrvatsko slovo, 26. listopada 2001.

kamere je dobivena. I tu nastaje tipični hrvatski paradoks, dok su se govornici na skupovima uzalud trudili pokušavajući očajnički upozoriti na teško moralno, socijalno i političko stanje nacije, su-tradan i danima nakon prosvjeda u medijima je iz svake napisane ili izgovorene rečenice izbijala prikrivena predrasuda i otvorena optužba prema prosvjednicima. I ne samo to, mediji su prosvjednicima svjesno pristupali kroz rasističku političku antropologiju, koju su početkom 20. stoljeća utemeljili glavni ideolozi determinizma, tako što su ih podijelili na dinarski, "primitivniji" i onaj urbani "proeuropski" element. Ali ni tu paradoksu nije kraj, medijski stvarajući politički stereotip o postojanju "reakcionarnih snaga" u biti problem za Hrvatsku tek nastaje, jer se virtualno stanje o "ustaškom kupusu" projicira kao dominantno i pače istinito tumačenje stvarnosti. I tako ne netko drugi, nego novinari i urednici vlastitom narodu nameću hipotezu zločina, posredno dokazujući da teorija "endemskog nacionalizma" nije samo teorija.

Osim ubačenih pojedinačnih provokatora i onih u manjim skupinama, hrvatska praksa promovirala je i to da paralelni prosvjedni skupovi budu u funkciji provokacije.

Primjer prvi – nekoliko dana nakon prosvjednog skupa na splitskoj rivi gdje se okupilo pet posto stanovništva Hrvatske⁷⁵⁶, na Markovom trgu u Zagrebu (ispred sjedišta Vlade i Sabora) u organizaciji nekoliko braniteljskih udruga⁷⁵⁷ koje nisu sudjelovale na prosvjedu u Splitu upriličen je također prosvjedni skup. Stožer za obranu digniteta Domovinskog rata i Društvo Domovinskog ponosa i časti na čelu s generalom Jankom Bobetkom ogradili su se od tog skupa i izjavili kako neće biti prisutni. Svrhovitost toga skupa nakon onoga u Splitu zaista je bila upitna. Međutim, kako je zapadno zanimanje za zamršene hrvatske prilike nakon prosvjednog skupa u Splitu poraslo, a mnogi su svjetski mediji izvijestili o tom događaju, planeri "odgođenog kaosa" u Hrvatskoj morali su nešto poduzeti. Nesvjesno ili svjesno na ruku su im išli organizatori zagrebačkog prosvjednog skupa. Da je tomu tako pokazuje činjenica da su nakon njega u nekim svjetskim medijima objavljena slika koja pokazuje dvojicu mladića koji dižu desne ruke, tj. služe se fašističkim pozdravom. "Slučajno" u pozadini vidi se drugi čovjek koji u rukama drži veliku sliku predsjednika dr. Franje Tuđmana. Kako su jednostavno ali umješno i namjerno inscenirani – fašistički pozdrav u prvom planu i Tuđman u pozadini! To ništa drugo ne znači nego da je tvorac hrvatske države, njezin prvi predsjednik i sam – fašist. Iako je svakom upućenijem, bar u Hrvatskoj, poznato da je dr. Franjo Tuđman bio antifašist,

756 Za usporedbu to je isto kao da se u Berlinu okupilo više od četiri milijuna Nijemaca, ili u Rimu tri milijuna Talijana. (op. a.)

757 Te braniteljske udruge okupljene u "Republičku koordinaciju udruga proisteklih iz Domovinskog rata", prethodno su se ogradile od zaključaka prosvjeda u Splitu (!?) i najavile da će pred javnost izići sa svojim zaključcima.

ta slika ostavlja na neupućenog naivnog, a poglavito inozemnog čitatelja i gledatelja određen dojam, emotivnu asocijaciju. Osim toga, budući da skupina od nekoliko desetaka tisuća ljudi, predstavlja zamalo prosjek cijelog društva, malim manipulacijama čak i sa dvije ruke podignute na fašistički pozdrav i jednom slikom, "dokazuje se" da su svi sudionici prosvjeda bili fašisti, a posredno i da je cijelo društvo zatrovano ideologijom fašizma.

Primjer drugi – također, nakon splitskog prosvjednog skupa 19. veljače 2001. na Trgu bana Josipa Jelačića kao protuprosvjed održan je skup u organizaciji četrdesetak, nevladinih udruga pod nazivom "jedan dan za pravnu državu". Zamišljen je kao mirni prosvjed, a prethodila mu je peticija koju je prema izvaji organizatora potpisalo oko sedamnaest tisuća građana. Na prosvjed protiv prijetnji nasiljem i za funkcioniranje pravne države odazvalo se od dvije-tri do petnaest tisuća građana, ovisno o novinaru procjenitelju. Predstavnici tih nevladinih udruga, poput Vesne Tešelić, Zorana Pusića, akademika Ivana Supeka i drugih, govorili su o nasilju⁷⁵⁸, ljudskim pravima i slično. Zaokupljeni tobožnjom mogućom erupcijom nasilja u Hrvatskoj, kao posljedicom splitskog skupa nisu vjerojatno namjerno zamijetili transparent koji im je stajao gotovo "ispred nosa" i na kojemu je pisao "Nacionalizam prestaje sa smrću države". O tom sofisticiranom nasilju nad cijelim jednim narodom i državom govornici nisu prozborili ni slova.

To navodi na zaključak da je prosvjed na Trgu bana Josipa Jelačića ponajprije bio glas one pseudointelektualne javnosti, koja se samo pro forme a želi distancirati od navodnog "primitivizma" braniteljskih prosvjeda, a u biti se želi obračunati s nezavisnom i demokratskom državom Hrvatskom. Koliko je samo opasan taj lažni intelektualizam! Više od svega i od govornika i od friziranih medijskih izvješća govori transparent, koji se ne slučajno tamo našao, što se je sve htjelo s tim skupom, i pseudointelektualnim lamentiranjem o "nasilju" i "pravnoj državi". Želi se "smrt državi" i to ne bilo kojoj, nego Hrvatskoj. U tomu je simbolika napisana na transparentu i njegovog pojavljivanja na središnjem trgu glavnog grada Hrvatske. Za bolje poznavatelje hrvatske zbilje to nije bilo iznenađenje, budući da je iz tog istog pseudointelektualanog kruga već ranije bila puštena teza "kako je svaka državotvorna

⁷⁵⁸ Skup u Zagrebu nije postavljao pitanje o medijskom nasilju HTV-a, mnogih tiskovina koji govore o "zločinačkoj organizaciji", "ratnim zločincima koji slobodno šecu". Naravno, zaboravivši pritom da je netko zločinac tek kada ga sud u pravno valjanom postupku proglašio zločincem.(...) Danas kada je puno toga stvar "imagea", u dijelu javnosti kao da je "in", kako se u slengu, kaže biti na tom prosvjedu. Međutim, je li netko na tom skupu (skup nevladinih udruga op. a.) pomislio i postavio pitanje o duševnim bolima, ali ovaj put zaista bez navodnika tih ljudi. Naime, ispada da su srcem krenuli u zločine te da su oni koji su taj rat izazvali te ga osmislili još 1986. a na Gazimestanu 1989. i najavili, jednaki u krivnji za rat. Verbalno nasilja na kontra mitingu, Saša Karlović, Hrvatsko slovo, 23. veljače, 2001.

ideja kod Hrvata dio zločinačke ideologije". Uzročno-posljedična veza skupa, transparenta i teze vodi do toga da se Hrvatska iz 1990. označi kao zločinačka i da kao takva mora umrijeti.

Da ništa u determinizmu nije slučajno, pokazuje i to da se gotovo istovjetna teza može naći u srpskoj Strategiji realne prijetnje iz 1993. gdje piše "Hrvatska je kao država osuđena u dugoj agoniji umrijeti". Dakle, nema nikakve razlike između srpskog strateškog cilja i stavova hrvatskih pseudointelektualnih sljedbenika okupljenih na Trgu bana Josipa Jelačića dana 19. veljače 2001., kao i onih europskih determinista koji su otvoreno govorili da su protiv Hrvatske države na početku njezinog osamostaljenja.

Fenomenologiju *modela proizvodnje ustaša, ili donkijhotovski sindrom* sa svoje tri inačice – *svjesna provokacija, pouzdani izvor i provokator i njegova uloga* vrlo razložno opisao je novinar Slobodne Dalmacije Duško Čizmić Marović dajući opis opsesivne veza-nosti za "hrvatski fašizam" Viktora Ivančića. Za njega kao upornog, neumornog i tipičnog medijskog proizvođača ustaša od 1990. pa nadalje, Marović piše: "No, koliko takve tvrdnje Ivančiću donose? Vrlo mnogo! Prvo, oslobađaju ga od obveze svake sustavnije analize fenomena o kojemu piše, jer što je fašizam – zna se. Drugo, opravdavaju i najbizarnija njegova pretjerivanja te izostanak svake samokontrole i ljudskog obzira, on samo reagira na europski neprihvatljive pojave! A pri tako grubom terenskom radu nema ni uvjeta za normalna građanski obzir, ni instrumenata za preciznija mjerenja... Napokon, osigurava mu monopol na antifašizam, Jer ako je o fašizmu progovorio najranije i najtvrdje – što je najvažnije, pritom je čitavo desetljeće bio nepogrešiv – većinski će mu paket antifašističkih dionica pripasti ako već ne na osnovu nasljedstva, a ono pak po osnovi dosljednosti..."⁷⁵⁹ Izravnim rječnikom Duško Čizmić Marović odgovorio je tko i kako u Hrvatskoj proizvodi fašizam, a time i donkijhotovski sindrom i zato on naglašava: "*Lažni je antifašizam laž na djelu, čiju se snagu nikad ne smije podcijeniti. Jer ona je tolika da djelotvorno proizvodi fašizam i tamo gdje ga nema* (kurziv a.). Ako su fašističke potjernice logične, antifašističke su nedopustive... Komunistička ljevica – koja je na antifašizmu izgradila civilizacijski ugled – to nije shvatila, i već bi i to bio dovoljan razlog njezina silaska s povijesne scene. A taj je problem malo gdje još aktualan kao u Hrvatskoj. Ponajviše zbog načina na koji se hrvatska ljevica obračunala sa hrvatskim fašistima... no, razornu snagu Ivančevićeva malograđanskog antifašizma ne može objasniti ni puka dijalektika malograđanske laži, ni sva opća mjesta iz povijesti ovdašnjih sukoba."

Medijski izgajivači "ustaškog kupusa" očito nisu ni pokušali razumjeti što im je kolega Marović htio reći, pa je u hrvatskom

759 Malograđanski antifašizam... i njegovi neprijatelji, Duško Čizmić Marović, Slobodna Dalmacija, Forum, 9. studenog 2003.

medijskom prostoru i dalje otvoren lov na "fašiste", odnosno na "klerofašiste", što je pouzdan znak da treća faza determinizma neumoljivo nastavlja svoj hod.

Primjer treći – *Model suprotstavljanja autora i kritičara* – glede psihologije, ne postoji jedinstvena definicija nasilja jer ne postoji jedinstveno mišljenje o njegovom uzroku i razvoju. U najširem smislu riječi, nasilje je mentalni fenomen koji se očituje kao najnegativniji oblik komunikacije. U današnjem je društvu teško pobjeći nasilju, budući da je ono, u determiniranom kaosu postalo poželjnim i neophodnim operatorom. Nasilje vrebava svugdje na ulici, u školi, tramvaju, na sportskim borilištima, ali ponajviše s televizijskih zaslona.⁷⁶⁰ Ne samo što ga tu ima najviše, nego je nasilje koje dolazi preko televizije i najraznovrsnije. Da je tomu tako svakodnevno potvrđuje Hrvatska televizija.

Slučaj prvi – Naizgled bezazlena tema "Kuda ide hrvatski film", bila je povod za provođenje još jednog pomno smišljenog i realiziranog medijskog nasilja nad gledateljima, gostima i vlastitom profesijom, a koje je, u emisiji "Forum" 6. travnja 2004. demonstrirao urednik i voditelj Tihomir Ladišić, jedan od tri HTV-ove perjanice⁷⁶¹ determiniziranog novinarstva.

Da ni ovoga puta urednikova namjera nije bilo slobodno objektivno diskutiranje o najavljenom niti ikojoj drugoj temi, već obračun s političkim neistomišljenicima u svrhu postizanja određenog političkog učinka – vidjelo se već po izboru gostiju, ali i po čitavom nizu novinarskih radnja koje su prethodile emitiranju emisije.

Ladišićevi gosti te večeri bili su novinarka Branka Sömen i filmski redatelji Zrinko Ogresta i Vinko Brešan, te predsjednik odbora za Kulturu Hrvatske stranke prva (HSP) Anton Mateš, koji

⁷⁶⁰ O utjecaju televizije na odgoj mladih provedena su brojna istraživanja. Tako saznajemo da u tijeku samo jednog sata televizijskog programa za djecu i mladež možete izbrojiti do 25 scena nasilja. Do završetka osnovne škole svako dijete na ekranu vidi između 8 i 12 tisuća ubojstava i više od 100 tisuća scena nasilja – svake vrste, a do 18. godine prosječno će dijete provesti veći dio svog života gledajući televiziju, nego u bilo kojoj drugoj pojedinoj aktivnosti, izuzev spavanja. U područjima gradskog središta, jedna od tri obitelji koristi televiziju kao neprestanu pozadinu većine drugih aktivnosti. Djeca koju "odgaja" televizija imaju poteškoća u komunikaciji s drugom djecom, malo čitaju i slabiji su učenici, a emocionalne poteškoće ne pokušavaju razriješiti u obitelji nego u virtualnoj stvarnosti televizije ili videoigara. Nevenka Gašparović, Veritas, prema Glasu Koncila, 22. veljače 2004.

Pojedina istraživanja pokazuju kako dijete u prvih 15 godina života na televiziji vidi 85 000 ubojstava. Ako bismo krenuli u dublju analizu TV programa ili računalnih igara (vojni psiholog David Grossman tvrdi kako nasilne igre uče malodobne ubojice kako ubijati), teško bismo mogli zaključiti da u njima ima išta pozitivno. Nasilje iz virtualnog svijeta sve više nadahnjuje nasilje u stvarnosti pa se time počinju rušiti barijere koje dijele realnost od fikcije. *Stvarnost virtualnog nasilja*, Glas koncila 25. travnja 2004.

⁷⁶¹ Ostala dva su: urednik i voditelj već spomenute "Latinice" Denis Latin i urednik i voditelj "Nedjeljom u dva" Aleksandar Stanković.

uredniku i gostima nije bio zanimljiv kao filmski stručnjak jer je po profesiji slikar, nego kao organizator distribucije američko-francuskog filma "Harrisonovo cvijeće".⁷⁶² Radi se o filmu vrhunske produkcije koji je snimljen 1999. i koji je kritika ali i publika u svijetu povoljno primili. Iako su hrvatski distributeri bili upoznati da se radi o ponajboljem filmu na temu Domovinskog rata nesklona politika (Ministarstvo kulture) učinili su sve da hrvatska javnost o filmu praktično nije znala ništa sve dok distribuciju početkom 2003. nije organizirala stranka Hrvatski istinski preporod (HIP). Iako film vrlo dojmljivo prikazuje strahote stradanja u Vukovaru i Slavoniji tijekom agresije na Hrvatsku, neskloni mediji prikazivanje filma popratili su gotovo sa žaljenjem.

Umjesto da se te večeri pokuša odgovoriti na pitanje zašto hrvatski gledatelji zbog smišljenog propusta mjerodavnih nisu mogli vidjeti jedan izuzetan film strane produkcije o Domovinskom ratu, nego je voditelj namjerno sukobio svoje goste potaknuvši niz pitanja i napada na Antona Matešu. Pri tom zajedničkom jurišu na jednog čovjeka, suprotno svim pravilima novinarske struke, i sam se voditelj priključio pa je emisija umjesto diskusije poprimila formu "unakrsnog ispitivanja", kako to piše Glas Koncila.⁷⁶³ Vrhunac "isljeđivanja" dogodio se kada je Matešu servirana unaprijed pripremljena stupica u obliku neoborivog "dokaza".

Naime, najprije je emitirana prethodno snimljena izjava redatelja Elija Chouraquija da prava za distribuciju "Harrisonova cvijeća" u Hrvatskoj nije prodao nikome, naročito ne nekoj ekstremističkoj političkoj stranci. Taj "dokaz optužbe", Ladišiću je omogućio da ignorira Mateševе pokušaje argumentiranja, postigavši i to da se posve zanemari upit zašto Chouraqui uopće govori da film distribuira ekstremistička politička stranka. Nije odveć teško rekonstruirati kao je nastao taj montirani dokaz o ekstremizmu jedne hrvatske stranke. Ladišić ili netko tko igra u njegovom timu nazvao je redatelja, koji o distribuciji filma nije upoznat i ne mora biti, jednom riječju nema pojma, budući da to radi netko tko je zato ovlašten (zadužen) i sugestivno mu postavio pitanje: "Molim vas, hoće te li odgovoriti kako to da u Hrvatskoj vaš film ovlašteno prikazuje jedna ekstremistička stranka". Naravno da na takvo pitanje slijedi jedini mogući odgovor: "Film u Hrvatskoj nisam prodao nikome, naročito ne nekoj ekstremističkoj političkoj stranci". Nakon toga slijede škarе i odsijeca se sve što je višak – ostatak razgovora koji je prethodio i koji je nastavljen nakon poželjnog "inkriminirajućeg" odgovora redatelja. Tako to rade "psi medijskog rata" na Hrvatskoj televiziji.

762 "Harrisonovo cvijeće" je film redatelja Elija Chouraquija, s holivudskim zvijezdama Andie McDowell i oskarovcem Adrienom Brodyjem u glavnim ulogama.

763 Tko podržava režirani medijski kaos?, Davor Maček, Glas Koncila, 19. svibnja 2004.

Kada je gledateljima preko "ekstremističke stranke" odaslana poruka da je film nezakonito došao u "sumnjive ruke" uslijedio je pokušaj dovođenja u dvojbu same teme filma – realističan prikaz srpskih zločina u Vukovaru. U tu svrhu, potom je prikazan isječak iz "Harrisonovog cvijeća" u kojem strani reporter glavnoj junakinji govori kao su svi oni – "Hrvati, Srbi, pravoslavci, katolici, isti – Prvo pucaju, pa onda pitaju". I ovdje su montažerske škare "kratkovidnice" s Prisavlja odigrale dodatnu glavnu ulogu. Premda se u filmu upravo dolaskom glavne junakinje na "teren" demantira taj stereotipni stav međunarodne zajednice, na kojem ona bježeći od vlastite odgovornosti, insistira i dan danas, i unatoč tome što je Anton Mateš odmah zaprepašteno reagirao na zlonamjerno vađenje iz konteksta, voditelj i gosti su se, ne čekajući odgovor uglas obrušili na Mateša sugerirajući da film Hrvatsku zapravo prikazuje u negativnom svjetlu.

U ovom slučaju nedvojbeno se potvrđuje tvrdnja da deterministi opstaju jedino uz pomoć inverzije (n^{-1}). Film upravo kao nijedan dosad snimljeni, a poglavito ne onaj holivudske produkcije ruši stereotipe o jednakosti krivnje i teze o istovjetnosti protagonista na prostoru zvanom bivša Jugoslavija. Zato je uz pomoć inverzije i novinarskih škara sve moguće, pa i vratiti sve na početak, sugerirajući da se ne može pobjeći od unaprijed zadane krivnje. Tu ne pomaže ni Hollywood, ni najbolji glumci iz njegovog prvotligaškog tima, ni nagrade koje je dobio, ne pomaže ništa, jer sud ne donose gledatelji koji nisu imali mogućnosti vidjeti film, nego sud nameće nasilnim putem uigrana determinizirana televizijska momčad. Ona najbolje umije kako gledatelje uvjeriti da najbolji i najpošteniji film o Domovinskom ratu to nije, nego naprotiv u njemu se tobože Hrvatska prikazuje u negativnom svjetlu. Za takvu inverziju i virtualnu stvarnosti, potrebne su samo jedan telefon, jedne škare i jedan voditelj determinist kojemu je omogućeno da sa oružjem iz arsenala "meke sile" provodi nasilje nad cijelim jednim narodom, bez imalo srama i stida.

U ovoj emisiji taj voditelj sa svojim gostima nije dao odgovor na najavljenju temu "Kuda ide hrvatski film", ali je jasno pokazao kuda ide i gdje je hrvatsko novinarstvo. Takvi neprofesionalni novinarski nastupi ne donose nikakve posljedice njezinim autorima, nego naprotiv zbog dobro obavljene zadaće dobivaju nove voditeljske uloge kao što je Tihomir Ladišić 2004. promaknut u voditelja jednosatne emisije "Otvoreno". Doduše, u poplavi TV-sadržaja s protuhrvatskom tematikom na nacionalnoj televiziji, nije nešto neuobičajeno, jer u vremenima "kajmaka i marmelade", ekshibicionizam "izuzetno odanih vojnika determinizma" promoviranih u TV-zvijezde ta emisija bila je tek kap u moru neukusa, dekadencije i vlastite degradacije, ali je dovoljno indikativna da bude zabilježena kao jedan od modela medijskog ratovanja, gdje je do izražaja došla sirova, prozirna, ali djelotvorna zlopo-

raba moći, neprofesionalnosti i samovolje u hrvatskim medijima. Pouka – “režirani medijski kaos” ne bi bio moguć bez jake i dobro organizirane političke potpore, kako one unutar Hrvatske ali još više one vanjske.

Slučaj drugi – Što je potaknulo voditeljicu Hloverku Novak-Srzić da u emisiji “TV dvoboj” (veljača 2002.) suprotstavi autora i kritičara Goldsteina mlađeg autora knjige “Holokaust u Zagrebu” i gospodina Glavinu, arhivistu Kaptolskog arhiva, to ona najbolje zna. Međutim, ovakvim izborom voditeljica Novak-Srzić je načinila najgrublji previd i “medvjeđu uslugu” svima koji su se sporili s profesorom Goldsteinom. Namjera ili neznanje jedne od najeksponiranijih HT-ovih uzdanica “dvoboj” je unaprijed učinila izvjesnim, jer je mlađem i, pred kamerama iskusnijem, s puno “utakmica u nogama”, ali i vještijem govorniku omogućila relativno lagano poentiranje. Kako piše Mihovil Donat, “ne zbog toga što profesor Glavina ne bi imao argumenta, ili ih ne bi znao uporabiti, nego zato što je televizija dinamičan medij, a dvadesetominutna emisija ne dopušta šira obrazlaganja i educiranja.”⁷⁶⁴

Dvoboj (emisija) u kojoj jedan od sudionika unaprijed gubi bitku, zato jer mu je sudac (voditelj) pištolj napunio čorcima pokazuje barem tri stvari. Prva, da je dvoboj bio u pismenom obliku ili u dvosatnoj emisiji, vrlo je izgledno da prednost na strani profesora Goldsteina ne bi bila tolika. Zato nema nikakvog opravdanja za voditeljicu jer je morala znati kakvu emisiju vodi i što komu omogućuje. Druga, koja slijedi iz prve, a to je, da je voditeljica Novak-Srzić namjerno omogućila profesoru Goldsteinu da pred hrvatskom javnošću oblati kardinala-blaženika Stepinca. Treća, što je svojstveno determiniziranoj “mekoj sili” – od svega učiniti zabavu – pa i od ozbiljnih tema koje traže isključivo smislen i dostojanstven pristup.

Poduka ovog neravnopravnog dvoboja po obrascu “i dva loša ubiše Miloša” je – pred HT-ove vukove ne izlaziti s dobrim namjerama, nego s dobro pripremljenom obranom.

Slučaj treći – televizijski cirkuski spektakl ne bi bio atraktivan da u njemu između glavnih točaka ne sudjeluju klaunovi s kraćim ali zato vrlo efektnim nastupima. Kad je Račanova laicistička vlada, odmah nakon dolaska na vlast krenula u razbijanje hrvatskog obavještajnog sustava, mediji su dali svoju potporu tom “projektu” pokrenuvši aferu o prisluškivanju novinara u vrijeme “deset godina mraka”. U toj predstavi klaunovsku ulogu igrala je novinarka Nacionala Jasna Babić⁷⁶⁵, privukavši nevjerojatnu me-

764 Tko se boji križa, tragovi mu smrde, Mihovil Donat, Hrvatsko slovo, 15. veljače 2002.

765 Novinarka Jasna Babić kroz tiskovine u kojima piše, kontinuirano vodi specijalni rata dezinformacijama, a ponajviše kriminaliziranjem Hrvatske vojske i Domovinskog rata. Zašto Jasna Babić nije uhićena, Marko Marinić, Hrvatsko slovo, 16. studeni, 2001.

dijsku pozornost.⁷⁶⁶ Zašto baš ona? Izbor nije bio slučajan, jer je trebalo pokazati javnosti – mi smo ponovo tu – naše se vrijeme vratilo. Zato je upriličen medijski spektakl da Jasna Babić pošalje takvu poruku jer je bila najpogodnija za to, budući da je prije demokratskih promjena (1990.) redovito posjećivala “Kockicu” gdje je bio smješten Centralni komitet Saveza komunista Hrvatske i stožer KOS-a kojeg je vodio Slavko Malobabić. Ondje je prema pisanju Marka Marinića najčešće boravila u uredu Radenka Radojčića, koji je hrvatskoj javnosti poznat kao pripadnik obavještajno-propagandne grupe “Opera”⁷⁶⁷, koja je za cilj imala vođenje specijalnog rata protiv Hrvatske države. Ta činjenica sam po sebi nametnula je potrebu da ona postane predmetom praćenja hrvatskih obavještajnih službi. Takva odluka našla je ubrzo svoje opravdanje jer dotična novinarka objavljivala dokumente označene stupnjem vojne ili državne tajne, a u jeku najžešćih velikosrpskih napada na Hrvatsku (1993.) susrela se kako je ona sama rekla u emisiji na HTV-u (13. studenoga 2001.) s nadređenim Ivanu Stamboliću, inače vođi terorističke organizacije “Labrador” u Beogradu(!?), i razgovarala s njime.

I ovdje kao i u svim slučajevima inverzija je potpuna. Umjesto da mediji napadnu obavještajne službe, ako nisu pratile Jasnu Babić i postave pitanje pravosudnim institucijama zašto nije uhićena, HTV organizira cirkusku predstavu zbog činjenice da je hrvatska obavještajna služba radila svoj posao. Bilo bi zanimljivo što bi urednici HTV-a odgovorili na pitanje: Kao bi američke obavještajne službe NSA, CIA ili DIA postupile da se bilo koji američki državljanin i (ili) novinar, poznat po objavljivanju povjerljivih državnih dokumenta u jeku terorističkog napada na New York i Washington u Afganistanu susreo s jednim od vođa Al-Qaide? Za razliku od predvidivog pače sigurnog postupka sigurnosno-pravosudnog sustava Sjedinjenih Američkih Država, u Hrvatskom medijskom cirkusu predstava, s klaunovskom ulogom novinarke Jasne Babić, nagrađena je pljeskom! Ne samo to, nego je u 2004., vjerojatno kao nagradu dobila novo radno mjesto u nekada popularnom Večernjem listu.

---

⁷⁶⁶ Novinarka Jasna Babić nije usamljen slučaj. Ulogu klauna u tiskanim medijima igra Denis Kuljiš. O njemu Stipan Bunjevac piše: “gospodar ljudskih sudbina, koji u nekoliko redaka optužuje i presuđuje bez suda (u svojim kolumnama u Globusu) gazi ljudsko dostojanstvo, moralni ugled, profesionalni, obiteljski, prijateljski svakog koga “uzme na zub” javno poručuje pravnoj državi Hrvatskoj da iz njega neće “izvući” ni riječ pa makar po njega poslali pun kombi policajaca. No, njemu se dive, on je “glavni”, sa “strahopoštovanjem” mu prilaze, on je u središtu pozornosti, publika uzvikuje Bravo! jer ga se u podsvijesti boje zbog njegovog medijskog nastupa. A on se milujući bradu smije jer zna da svaka njegova predstava ulijeva strah i trepet. Stipan Bunjevac, Hrvatsko slovo, 5. travnja 2002.

⁷⁶⁷ Vidi Poglavlje 1.

Model suprotstavljanja autora i kritičara proizvodi poseban oblik medijskog nasilja jer se svjesno manipulacijama suspendira dvostrani kanal u komunikaciji. Posljedica toga je da se kobni nasilni tragovi prisutni u medijima, lukavo izdižu na pijedestal nedodirljivosti, kao bi iza šarene kulise neozbiljnosti, neodgovornosti i neistinitosti novinarstvo služilo jednom svjetonazoru i isključivo jednoj političkoj opciji, onoj koja je u zagrljaju determinizma.

***

Sad kada je postalo razvidnije tko su i po kojim modelima ratuju medijski deterministi u Hrvatskoj i protiv nje, može se ustvrditi da će se ratovi budućnosti voditi propagandom i nadzorom javne riječi. Tko nju bude nazirao, a Hrvatska je samo jedan od primjera, taj će tumačiti "istinu", onu virtualnu, i pomoću nje vladati državama i narodima. Kao što zorno pokazuju hrvatski determinizirani mediji, što nije bilo na HTV-u ili Jutarnjem listu, nije se ni dogodilo! Naprosto, novinari su vojnici sadašnjosti i budućnosti, a medijski prostor bojno polje. I što se Hrvatima dogodilo? Dobili su mnoge bitke na bojnom polju pa i one završne – oslobodilačke, ali sada *post bellum* gube od vlastitih medijskih jurišnika. Isto onako kako su početkom rata redomice padali hrvatski gradovi i sela, sad padaju svi oni koji su ta sela i gradove oslobodili, ne od metka, nego od etiketa zvale se one "govor mržnje" ili "verbalni delikt" nije bitno, koliko je bitno da protuhrvatski domaći i međunarodni udružbeni, špijunski i promidžbeni osvajački odredi, uspješno, gotovo bez otpora ušutkavaju svaku slobodnu misao u jednom malobrojnom narodu i to onom kojeg je Petrov nasljednik nazvao "narodom nade".

Kako se Hrvatska može obraniti u medijskom ratu i od determinizirane inverzije vrjednota sačuvati svoju opstojnost na političkoj karti svijeta? Nikako drukčije nego se oduprijeti medijskoj obmani, da prošlost i budućnost nisu bitni, a da sve što nam treba je ovaj trenutak, ova virtualna sadašnjost. U bitki koja Hrvatima u idućih desetak godina (do 2015.) tek slijedi, preporuka može biti samo jedna – ne dozvolite da vam deterministi inverzijom izbrišu povijest, a osobito onu s kraja 20. stoljeća – ako se to dogodi prestat će te postojati! A da bi se tome uspješno oduprli, a time i dalje postojali – osvijetlite svoje dostojanstvo!

CIJELI SVIJET JE BOJNO POLJE

Čovječanstvo ima 50 posto izgleda da preživi 21. stoljeće. To je tvrdnja jednog od najpoznatijih astrofizičara sira Martina Reesa koju on iznosi u svojoj knjizi *"Naše posljednje stoljeće"*. Razmišljanje i znanstvene kalkulacije o opasnostima koje prijete od biotehnologije, asteroida, kataklizmičkih učinaka zagrijavanja, nuklearnih katastrofa ili novih bolesti dobile su i zajedničko ime – znanost sudnjeg dana.⁷⁶⁸ Katastrofičnih "proročanstava" bilo je mnogo kroz ljudsku povijest, i ona se gotovo sva nisu ostvarila. Orwellova *"1984"* samo je izuzetak. Njezina paradigmatičnost leži u tome što je 1984. godina bila početak jednog procesa još nezabilježenog u cjelokupnoj povijesti ljudskog roda. Naime, u tom procesu prvi put će se dogoditi da u jednom naraštaju ukupnost proizvedenih znanja bude manja od onoga koje će u vremenu tog istog naraštaja biti izgubljeno, zaboravljeno ili će naprosto nestati. Uzrok? Globalizacija kao ujednačenje. Mnogi jezici, kulture, identiteti i vrjednote kao akumulatori dosadašnjeg sveukupnog ljudskog znanja, pred rušilačkom stihijom globalizma će nestati.

Hoće li se čovječanstvo, nakon što determinizam završi pohod na vjeru otaca, svesti na "Tarzanovsku civilizaciju" u kojoj će se komunikacija kao esemesovski oblik odvijati samo s četiri riječi – "Ja Tarzan, ti Jean"?

Globalizacija zapravo devastira pojedinačne identitete. Ona želi progutati prepoznatljive duše i svesti ih na razinu pojednostavljene globalne uniformiranosti. Globalizacijom se krade ono materijalno, ali se nastoje ukrasti i duše. Bez duše ili identiteta u globalnoj selendri svi ostaju neprepoznatljiviji kao pripadnici po-

---

⁷⁶⁸ HTV-teletext, 11. siječnja 2005.

jedinih kultura.⁷⁶⁹ Gdje i prema čemu onda svijet korača? Gotovo sigurno prema vremenima u kojima će on cijeli postati bojno polje. To je možda razlog zašto sir Martin Rees daje relativno malo izgleda da čovječanstvo preživi 21. stoljeće. No, stvarnost uspostavljanja *ljudskog kraljevstva* bit će ipak bitno drukčija od onoga što deterministi priželjkuju, propovijedaju i čemu se nadaju. Mnogo je nagovještaja da će *stara povijest* igrati mnogo značajniju ulogu od one koju su joj namijenili tehnokrati neoliberalizma. *Uvriježeno mišljenje* uobličeno u doktrinarnom načelu determinizma – *Dobro pobjeđuje ponekad, a zlo uvijek!* – neće biti uvjerljiv razlog da dobar dio čovječanstva igra na zlo, kako bi pripadao pobjedničkoj strani. Jest da takva pobjednička strana piše povijest, ali onu iskrivljenu, inverznu koja je vazda površna, lažna i ništavna.

Tri ideologije koje je determinizam proizveo – *fašizam, nacizam i komunizam* – s kojima se čovječanstvo već suočilo, bile su različite pa čak i međusobno suprotne. No, one kao i neoliberalizam danas poklapaju se u jednoj točki – niječu Božju stvarnost i istinu. Sve su to ideologije bez Boga i protiv Boga. Izraz su ciničnoga i okrutnog ateizma koji pomoću determiniranog kaosa pokušava stvoriti novi svijet, novog čovjeka, načinjenog ne na sliku Božju nego prema idejama utemeljenima na pogrješnome pojmu naroda, nacije i društva. Svijet bez Boga neće postati rajem, kao što to deterministi zamišljaju, nego paklom.

Zato bitka *posljednjih vremena* koja je pred čovječanstvom nije u stvarnoj dimenziji sukoba nego u duhovnoj. Čovjek je u velikoj napasti da ostane na razini zabave *panem et circenses*. Novovjeki deterministi slijede rimske careve koji su nezadovoljni puk držali pod svojom vlašću dajući mu kruha i igara. Kršćanstvo to ruši, oslobađa čovjeka od tog zla, otvarajući mu put spasenju preko žrtve, u ljubavi s Bogom, jer: *Ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta*. Ako Bog nije na prvom mjestu, onda je sve ostalo u životu na krivom mjestu. Budući da je tvarna dimenzija sukoba – *poimanje, ocjenjivanje i posjedovanje* – onda je duhovna – *posjedovanje, zadovoljenje i vladanje*. Put za pobjedu u toj dimenziji sukoba izgrađen je prije gotovo dvije tisuće godina. Nakon neuspjeha sa napašću *posjedovanja* i *zadovoljavanja* tjelesnih potreba, davao je izvukao kartu *vladanja*. Ponudio je Isusu vlast i slavu u *zemaljskom kraljevstvu* ako mu se samo pokloni. Dok je Bogočovjek odgovorio: *Odlazi, Sotono!*, vlast i slava i dalje su veoma velika i neodoljiva napast

⁷⁶⁹ Ovo razmišljanje nije nikakvo nesuvislo trabunjanje, niti je pak mišljenje oslojnjeno na nekakve iracionalne strahove, niti je mišljenje izvedeno iz animoziteta spram jednog nezaustavljivog procesa, već prosvjed protiv globalne američke moći koja svima na kugli zemaljskoj želi nametnuti svoja pravila. Globalizacija, nacionalne države, regionalizacija, identitet, Dr. Anđelko Milardović, Slobodna Dalmacija, veljača, 2000.

za čovjeka kojoj teško odoljeva. Deterministi znaju da je čovjek spreman prodati Boga i svoju savjest, iznevjeriti svoje moralno dostojanstvo, da postigne ili zadrži vlast. Zato njima nije teško mijenjati demokratski izabrane vlasti, udarima, novcem, medijima, dovesti, ili bolje rečeno dati vlast kome oni hoće, onima koji će služiti njima i njihovim sebičnim interesima, a ne onom kome bi trebali – svom narodu i svojoj zemlji.

1. Uzroci zašto cijeli svijet postaje bojno polje

Treći pohod determinista na Europu, nakon onog prvog 1789. (Francuska revolucija) i onog drugog 1917. (Oktobarska revolucija), s 1941. kao njegovim završnim činom, otpočeo je u Beču 9. srpnja 1991. famoznom sjednicom socijalista Europe. Prethodio mu je sastanak u ožujku iste godine na kojem su glavi europski deterministi raspravljali kakav stav zauzeti prema zemljama koje su izašle i socijalizma.⁷⁷⁰ Zaključeno je: strategiju nastupanja usmjeriti preko socijalističke, a ne demokršćanske internacionale budući da je vizija ovih potonjih po njihovom viđenju nespojiva s budućom raskršćanjenom Europom koju treba izgraditi. Na Bečkom sastanku ovo opće strategijsko polazište uobličeno je u slijedeća načela: (1) socijalisti u zemljama iza "željezne zavjese" nemaju jači utjecaj, pa iako su komunisti u pozadini, oni su još uvijek jaki i treba igrati na njih, na način da ih se reciklira. Drugim riječima, treba ih ponovo upotrijebiti, kao što se koriste sekundarne sirovine u proizvodnom procesu, tj. prurušiti ih u socijaliste, a neće biti potrebno ni dugo uvježbavanje za izvikivanje parola kao što su demokracija, ljudska prava i sloboda medija; (2) na svaki način treba spriječiti rast demokršćanskih snaga i njihovu afirmaciju;⁷⁷¹ (3) gospodarska kriza, manjak novca i nemogućnost izvoza, prisilit će bivše komunističke zemlje na zaduživanje, što će otvoriti prostor da se privatizacijom pokupuje sve od banaka do plodnog zemljišta; (4) što se tiče multinacionalnih država (Sovjetskog Sveza, Čehoslovačke i Jugoslavije), ne dopustiti njihov raspad, a ako se to dogodi onda po unionističkom principu, novonastale države prisiliti da ostanu multinacionalne (princip multi-kulti), kako bi se lakše osvojila vlast, a time i upravljački mehanizmi nad njima.

Ova načela postala su temelj najvažnijeg suvremenog političkog projekta – plana o ujedinjenoj Europi pod jednom vladom kojoj će biti podređene sve vlade država, njihovi parlamenti i zastupnici članica EU-a kao su to napisali Christopher Booker i

770 Pad komunizma 1989. zajednički je projekt zapadnih determinista i istočnoeuropskih laicističkih disidentskih krugova, a ne kao što neki to pripisuju Katoličkoj Crkvi, napose Ivanu Pavlu II. – Papi Poljaku.

771 Nakon toga dogodio se raspad demokršćana u Italiji, dok komunisti ostaju na istim pozicijama, pod novim oznakama.

Richard North u svojoj knjizi *Velika prijevara – Tajna povijest Europske unije*.⁷⁷² Jedno je san o jedinstvenoj vladi u Europi, u kojoj živi 500 milijuna ljudi različitih naroda i jezika, kultura i tradicija, ističu autori knjige i dodaju kao je druga stvar hoće li takva vlada u stvarnosti uistinu biti demokratska i koliko je to uopće bitno vizionarima i kreatorima Europske unije. U knjizi je opisan i neuspjeh predstavnika Europske zajednice da spriječe osamostaljenje Hrvatske i Slovenije 25. lipnja 1991. i sačuvaju Jugoslaviju. “Među ostalim, u tu je svrhu Europska zajednica darovala beogradsku saveznu vladu s oko 700 milijuna ekija (današnji euri op. a.)”, navode autori.

Svijet se neprekidno nalazi pod pritiskom strategijske zamisli “Zastrašivanja ili smanjivanja napetosti”, a koju su prema Harmelovom izvješću iz 1967. usvojile sile NATO-a, otkad je Sovjetski Savez postigao nuklearni paritet. Ali da je zastrašivanje zakazalo značilo bi samo jedno da bi taktičko atomsko oružje najavilo apokalipsu. Međutim, privid je ponekad važniji od onoga što jest. To su Amerikanci isprobali u medijskom ratu protiv Iraka, pa je u konačnici bilo svejedno je li Sadam Husein imao oružje masovnog uništenja ili ne. Njegova paradigma je u tome da djeluje bez da ga se uporabi.

Sjedinjene Američke Države napadom na Irak otvorile su vrlo dugu fazu asimetričnog vođenja rata. Gotovo je nemoguće definirati što predstavljaju irački svakodnevni napadi. Jesu li oni gerilska oslobodilačka borba ili terorizam? U što svrstati veliki broj članova Baath stranke, ljude odane Sadamu, mnogobrojne skupine mudžahedina, sunitske ali i šijitske vjernike, koji američku prisutnost u Iraku smatraju okupacijom. Washington je u Iraku, unatoč tome što to javno ne priznaje počinio groznu pogrešku, koja će u budućnosti biti plaćena visokom cijenom. Tako velikom da će u pitanje doći i sam opstanak zapadne civilizacije. Možda ovo izgleda previše katastrofično. Ali ako se postavi pitanje: Je li tzv. borba protiv terorizma umnožila broj terorista? bez sumnje, odgovor je potvrđan prije svega među mladim naraštajem. Za predviđeni plan širenja demokracije anglosaksonskog tipa dugoročno je izgubljeno jedno strateško gravitacijsko područje. Grješka je pojačana i time što je dobar dio Zapada uvjeren da je “borba protiv terorizma” stvarno križarski rat. To pak postaje najveći grijeh, koji je moguć u umijeću vođenja politike jedne

---

⁷⁷² Christopher Booker bio je novinar The Sundry Telegrapha, a objavio je više knjiga među kojima i “The Games War”. Richard North donedavno je bio ravnatelj ureda u Europskom parlamentu koji se bavi proučavanjem demokratskih procesa i različitostima Europe. Knjigu, *Velika prijevara – Tajna povijest Europske unije* objavio je zajednički londonski i newyorški nakladnik “Continuum International Publishing Group – Academi”. HINA je objavila kratki sažetak knjige 23. lipnja 2004. ali je zanimljivo da nijedne novine u Hrvatskoj nisu to prenijele kao ni elektronski mediji, osim Prvog programa Hrvatskog radija.

velesile. Osim toga pokazuje se točnim da su ideolozi determinizma "kidnapirali" ne samo vladu Sjedinjenih Države, nego i sve vlade europskih sila. Zato glavna pokretačka snaga iračkog rata nije samo nafta, iako je ona tu itekako bitna, nego je to njegova druga, metafizička strana. Ona ista koja već više od desetljeća pokreće ratove od jugoistoka Europe preko Afganistanu do Iraku, a sutra će ih nastaviti u Siriji ili Iranu. Radi se o viziji, nekoj vrsti poslanja – kako zavladati svijetom. Njezini tvorci nisu vlade, ni ove ni one države, pa ni najmoćnije, nego je to djelo determinizma.

Pesimizam povjesničara Paula Kennedyja⁷⁷³ glede budućnosti Iraka proističe upravo iz spoznaje da su nastali supstancijalni i dugoročni problem Sjedinjenih Država s arapskim svijetom koji se neće tako lako riješiti.⁷⁷⁴ Snage bijesa i frustracije su previše jake, od Alžira do Indonezije. Sjedinjene Države snose za to najveću krivnju, jer su svojim agresivnim nastupanjem latentno stanje bijesa i frustracija unaprijedile i rasplamsale, te dodatno pogoršale situaciju. Nade za mir oko središta Puta svile gotovo da i nema.

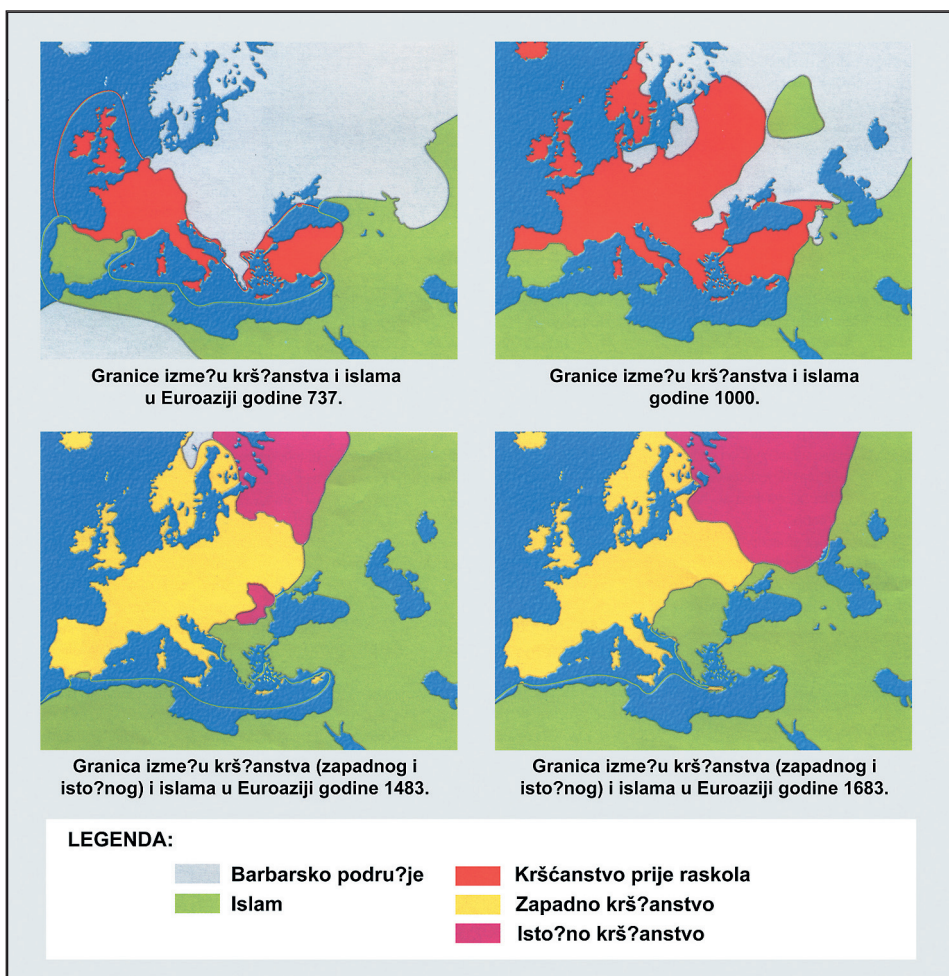
2. Scenariji ratova budućnosti

Kada je početkom devedesetih godina 20. stoljeća Sameul Huntington, docent na Harvardu, osnivač revije *Foreign Policy*, objavio svoja razmatranja glede "Sukoba civilizacija" mnogi su njegova razmišljanja smatrali previše kategoričnim i katastrofičnim. Razmišljanja kod mnogih, zbog političko-medijske indoktrinacije o novoj sivoj fazi "vječnog svjetskog mira" izazvala su sumnjičavost i nevjericu. Međutim, harvardski je profesor kao glasnogovornik determinizma samo obznanio da se plan o uspostavi svjetske hegemonije više ne čuva u tajnim pretincima determinizma. Ideja o ideološkom ratu svjetskih razmjera uistinu se mogla činiti kao znanstvena fantastika. Mogla je, da globalizam kao ideologija već nije počela čistiti sve koji joj se ne poklone ili priklone. Zato Huntingtonov sukob civilizacija nije ništa drugo nego pokušaj opravdanja etničkog čišćenja planetarnih razmjera, koje je na paradigmi "laboratorijskog uzorka" zvanom bivša Jugoslavija, na početku 21. stoljeću uslijedilo duž magičnog Puta svile.

(1) *Huntingtonov sukob budućnosti* – Sveopći rat u koji bi bile umiješane stožerne države svjetskih civilizacija vrlo je nevjerojatan, ali ne i nemoguć, piše posvećeni telal determinizma. Takav, bi se rat, tvrdi on, mogao razviti iz eskalacije rata na razdjelnici između skupina iz različitih civilizacija, te bi najvjerojatnije uklju-

773 Paul Kennedy, britanski povjesničar, direktor je međunarodnih sigurnosnih studija na američkom sveučilištu Yale. Postao je poznat s jednom od svjetskih najbolje prodavanih knjiga "Uspon i pad velikih sila".

774 Američka vanjska politika, Grozna pogreška, Carolin Emcke i Gerhard Spörl, *Der Spiegel*, Hamburg, 5. siječnja 2004. Carolin Emcke i Gerhard Spörl

Slika 21. Granice između kršćanstva i islama od 8. do 17. stoljeća. Izvor: Hrvatski vojnik, rujan 1998. str. 14.

čivao muslimane s jedne strane i nemuslimane s druge strane. Eskalacija postaje vjerojatna ako se častohlepne muslimanske države nadmeću u pružanju pomoći svojim zaraćenim istovjernicima. Ona postaje manje vjerojatna ako sekundarnim i tercijarnim srodnim zemljama nije u interesu da se same duboko umiješaju u rat. Promjena ravnoteže snaga između civilizacija i njihovih stožernih država opasniji je izvor globalnog međucivilizacijskog rata. Po već ustaljenom inverznom obrascu determinizma (n^{-1}) krivnju za mogući sukob planetarnih razmjera Huntington ne okrivljuje častohleplje zapadne sile koje želi nadzirati i (ili) prisvojiti ono što nije njihovo, nego islamske države (dodir kršćanstva i islama kroz povijest *slika 21.*) koje hoće zaštititi svoje, na primjer, naftna bogatstva.

Huntigton zna da dominaciju Sjedinjenih Američkih Država na globalnoj razini ne mogu osporiti islamske zemlje, nego Kina. Zato on i tvrdi da ako se proces uspona i sve veće prodornosti Kine nastavi, taj bi "najveći igrač u povijesti čovjeka" međunarodnu stabilnost početkom 21. stoljeća mogao izložiti golemom stresu. Pojava Kine kao dominantne sile u Istočnoj i Jugoistočnoj Aziji bila bi suprotna povijesno shvaćenim američkim interesima, zaključuje Huntigton.

S obzirom na taj američki interes, Huntigton scenarij mogućeg sukoba Sjedinjenih Država i Kine ima slijedeći slijed:

Uzroci i početak sukoba – Godina je 2010. Američki su vojnici otišli iz Koreje, koja je sada ponovno ujedinjena, i Sjedinjene su Države znatno smanjile svoju vojnu prisutnost u Japanu. Tajvan i kontinentalna Kina postigli su nagodbu prema kojoj Tajvan i dalje uglavnom uživa de facto nezavisnost, ali izričito priznaje suverenitet Pekinga⁷⁷⁵ te je uz pokroviteljstvo Kine primljen u Ujedinjene narode prema modelu koji je 1946. primijenjen kod Ukrajine i Bjelorusije. Iskorištavanje naftnih izvora u Južnom kineskom moru nastavlja se ubrzanim tempom, uglavnom pod okriljem Kine, iako u nekim područjima pod vijetnamskom vlašću djeluju američke kompanije.⁷⁷⁶ Budući da joj je samopouzdanje poraslo zbog novih mogućnosti iskorištavanja njezine moći, Kina objavljuje da će uspostaviti potpuni nadzor nad cijelim morem nad kojim je oduvijek svojatala suverenitet. Vijetnamci se tome suprotstavljaju pa izbija sukob između kineskih i vijetnamskih pomorskih snaga. Željni osvete zbog poniženja pretrpljenog 1979. Kinezi upadaju u Vijetnam. Vijetnamci apeliraju na američku pomoć. Kinezi upozoravaju Sjedinjene Države da se ne miješaju. Japan i druge azijske države oklijevaju. Sjedinjene Države kažu da ne mogu prihvatiti kinesko osvajanje Vijetnama, traže ekonomske sankcije protiv Kine te šalju jednu od preostalih malobrojnih operativnih skupina nosača zrakoplova u Južno kinesko more. Kinezi to osuđuju kao povrjedu kineskih teritorijalnih voda i pokreću zračne udare protiv operativne skupine. Nastojanje glavnog tajnika UN-a i japanskog premjera da se pregovorima postigne prekid vatre ne uspijeva i borbe se proširuju na druga područja Istočne Azije. Japan zabranjuje korištenje američkih baza u Japanu za djelovanje protiv Kine, Sjedinjene Države se ne obaziru na zabranu pa Japan objavljuje neutralnost i stavlja baze u karantenu. Kineske podmornice i zrakoplovi s kopnenih baza na Tajvanu i kontinentalnom dijelu nanose ozbiljne udare američkim brodovima i objektima u istočnoj Aziji. U međuvremenu,

775 Huntigton ovdje polazi od jasno izrečenog kineskog stava o "jednoj Kini i dva politička sustava".

776 Tamo gdje je nafta tamo obvezatno moraju biti i američke naftne kompanije. Poučak koji Sjedinjene Države primjenjuju već gotovo sto godina.

kineske kopnene snage ulaze u Hanoj i okupiraju velike dijelove Vijetnama.

Psihološki učinci rata – Budući da i Kina i Sjedinjene Države posjeduju rakete s nuklearnim glavama kojima mogu jedna drugoj ugroziti teritorij, dolazi do implicitnog neodlučnog stanja, i ta se oružja ne koriste u ranim fazama rata; Međutim, bojazan od takvih napada postoji u oba društva i osobito je snažna u Sjedinjenim Državama. Zbog toga se mnogi Amerikanci počinju pitati zašto su izloženi takvim opasnostima. Zar je važno ako Kina kontrolira Južno kinesko more, Vijetnam ili čak cijelu Istočnu Aziju? Otpor ratu je posebno jak u jugozapadnim saveznicima SAD-a, u kojima prevladava hispanско stanovništvo, i njihovi stanovnici i vlade kažu "ovo nije naš rat"⁷⁷⁷ i pokušaju se ograditi po uzoru na Novu Englesku u ratu 1823. Pošto su Kinezi konsolidirali svoje početne pobjede u Istočnoj Aziji, američko se mišljenje počinje kretati u smjeru kojem su se Japanci nadali 1942. – troškovi osujećenja tog najnovijeg svojatanja hegemonijske moći preveliki su; nagodimo se pregovorima o okončanju tih sporadičnih borbi ili "lažnog rata" koji se odvija u zapadnom Pacifiku.

Proširenje ratnih sukoba – Međutim, rat u međuvremenu utječe na glavne države drugih civilizacija. Indija iskorištava priliku koju joj Kina pruža svojim angažmanom u istočnoj Aziji te pokreće razorni napad na Pakistan kako bi potpuno uništila nuklearne i konvencionalne vojne potencijale te zemlje. Napad je isprva uspješan, ali se tada aktivira vojni savez Pakistana, Irana i Kine pa Iran pritječe Pakistanu u pomoć sa suvremenim i usavršenim vojnim snagama. Indija potpuno zapinje u borbama protiv iranskih postrojbi i pakistanskih gerilaca, pripadnika različitih etničkih skupina. I Pakistan i Indija pozivaju arapske države u pomoć – pri čemu Indija upozorava na opasnost od iranske prevlasti u jugozapadnoj Aziji – ali početni uspjesi Kine protiv Sjedinjenih Država potiču jake protuzapadne pokrete u muslimanskim društvima. Islamistički pokreti, nošeni posljednjim kohortama muslimanskog "vala mladeži", obaraju, jednu za drugom, malo-brojne prozapadne vlade u arapskim zemljama i Turskoj. Provala protuzapadnih osjećaja izazvana zapadnom slabošću dovodi do masovnog arapskog napada na Izrael koji vrlo smanjena američka Šest flota ne uspijeva zaustaviti.

Bitka za vanjski strategijski krug – Kina i Sjedinjene Države nastoje osigurati podršku drugih ključnih država: Kako Kina postiže vojne uspjehe, Japan se nervozno počinje pridruživati Kini, mijenjajući stav s formalne neutralnosti na prokinesku pozitivnu neutralnost, a zatim popuštajući zahtjevima Kine po-

---

⁷⁷⁷ Očigledno Huntigton aludira na Aliju Izetbegovića koju je on izgovorio nako što su JNA i srpske paravojne snage razrušile bosansko-hercegovačko selo Ravno u rujnu 1991. u napadu na Dubrovnik.

staje zaraćena strana na strani Kine. Japanske snage zauzimaju preostale američke baze u Japanu, i Sjedinjene Države užurbano evakuiraju svoje postrojbe. Sjedinjene Države objavljuju blokadu Japana, američki i japanski brodovi sporadično se sukobljavaju u zapadnom Pacifiku. U početku rata Kina je predložila Pakt o međusobnoj sigurnosti s Rusijom (inačica pakta Hitler – Staljin). Međutim, učinak kineskih uspjeha na Rusiju suprotan je njihovom djelovanju na Japan. Mogućnost kineske pobjede i potpune kineske prevlasti u istočnoj Aziji užasava Moskvu. Rusija kreće u protukineskom smjeru i počinje jačati svoje postrojbe u Sibiru, a brojni kineski naseljenici u Sibiru ometaju te pokrete. Kina zatim vojno intervenira kako bi zaštitila svoje sunarodnjake i okupirala Vladivostok, dolinu Amura i druge ključne dijelove istočnog Sibira. Borbe između ruskih i kineskih vojnika u srednjem Sibiru rasplamsavaju se, a u Mongoliji, u kojoj je Kina ranije uspostavila "protektorat", izbijaju pobune.

Kontrola nad izvorima nafte i pristup tim izvorima od središnje je važnosti za sve strane u sukobu. Unatoč velikim ulaganjima u nuklearnu energiju, Japan još uvijek u velikoj mjeri ovisi o uvozu nafte, što jača njegovu sklonost prema nagodbi s Kinom i osiguravanju dotoka nafte iz Perzijskog zaljeva, Indonezije i Južnog kineskog mora. Tijekom rata, dok vlast u arapskim zemljama preuzimaju militantni islamisti, isporuke zaljevske nafte Zapadu smanjuju se na minimum pa stoga Zapad postaje sve ovisniji o ruskim, kavkaskim i srednje azijskim izvorima. Zbog toga Zapad intenzivira svoja nastojanja da privuče Rusiju na svoju stranu i podrži Rusiju u proširenju kontrole nad naftom bogatim muslimanskim zemljama na njezinom jugu.

U međuvremenu, Sjedinjene Države žustro nastoje mobilizirati punu podršku svojih europskih saveznika. Iako pružaju diplomatsku i ekonomsku pomoć, europske su zemlje nesklo- ne vojnom angažmanu. Međutim, Kina i Iran strahuju da će se zapadne zemlje naposljetku svrstati uz Sjedinjene Države, kao što su Sjedinjene Države naposljetku pružile podršku Britaniji i Francuskoj u dva svjetska rata. Da to spriječe, Iran i Kina tajno razmještaju projekte s nuklearnim glavama srednjeg dometa u Bosni i Alžiru⁷⁷⁸ te upozoravaju europske sile da ne ulaze u rat. Kao što je uvijek bio slučaj s kineskim nastojanjima da se zastraše druge zemlje, osim Japana, učinak te akcije je posve suprotan onome što je Kina htjela. Američke obavještajne službe otkrivaju i izvještavaju o razmještanju projektila i Savjet NATO-a izjavljuje

778 Radi se o sindromu Sjedinjenih Američkih Država zvanom Kuba, odnosno pokušaju razmještanja sovjetskih raketnih sustava u tu zemlju 1963. i odlučnom suprostavljanju tadašnjeg američkog predsjednika Johna F. Kennedyja tom pokušaju. Iz najveće svjetske krize druge polovice 20. stoljeća pobjednikom je izašao američki Predsjednik.

da se projektili moraju odmah maknuti. Međutim, prije nego li NATO može nešto poduzeti, Srbija, u želji da ponovo stekne povijesnu ulogu branitelja kršćanstva⁷⁷⁹ od Turaka, upada u Bosnu. Hrvatska se pridružuje, te dvije zemlje okupiraju i dijele Bosnu, zaboravljaju projektila i kreću u *dovršenje etničkog čišćenja koje su morale prekinuti devedesetih godina* (kurziv a.).⁷⁸⁰ Albanija i Turska pokušavaju pomoći Bosancima; Grčka i Bugarska upadaju u europski dio Turske i u Istanbulu izbija panika kad Turci počinju bježati preko Bospora. U međuvremenu jedan projektil s nuklearnom glavom, lansiran iz Alžira, eksplodira nedaleko od Marseillea, a NATO uzvraća razornim zračnim napadima na sjevernoafričke ciljeve.

Traženje izlazne strategije – Tako su Sjedinjene Države, Europa, Rusija i Indija ušle u zaista globalnu borbu protiv Kine, Japana i većine islama. Kako bi takav rat završio? Obje strane posjeduju velike nuklearne potencijale i očito da bi glavne zemlje na objema stranama mogle biti uglavnom uništene kad bi se ti kapaciteti iskoristili iznad minimuma. Kad bi međusobno odvratanje djelovalo, uzajamna iscrpljenost mogla bi dovesti do pregovora i primirja, ali to, međutim, ne bi riješilo temeljno pitanje – kinesku hegemoniju u istočnoj Aziji. S druge strane, Zapad bi mogao pokušati poraziti Kinu primjenom konvencionalnih vojnih snaga. Međutim, svrstavanje Japana uz Kinu pruža Kini zaštitu otočnog *cordon sanitaire* zbog kojeg Sjedinjene Države ne mogu iskoristiti svoju pomorsku moć protiv glavnih kineskih gradova i industrijskih postrojenja na kineskoj obali. Alternativa je pristup Kini sa zapada. Zbog sukoba između Rusije i Kine, NATO srdačno prima Rusiju u članstvo i surađuje s Rusijom u suzbijanju kineskih upada u Sibir, održavajući time rusku kontrolu nad muslimanskim naftonosnim i plinonosnim zemljama u srednjoj Aziji, potičući pobune Tibetanaca, Ugura i Mongola protiv Kineza, te postupno mobilizirajući i razmještajući zapadne ruske snage u Sibiru prema istoku, radi konačnog napada na Peking, Mandžuriju i srce Hana.

Rezultati sukoba civilizacija – Bez obzira na neposredni ishod tog globalnog civilizacijskog rata – međusobno nuklearno razaranje, pregovorima postignut prekid zbog međusobnog iscrpljivanja, ili, naposljetku, mimohod ruskih i zapadnih snaga na Trgu Tiananmen – širi dugoročni rezultat bio bi gotovo neizbje-

779 Ova konstatacija S. Huntigtona pokazuje kako stvoreni povijesni mitovi temeljeni na neistini mogu imati utjecaj na događanja u budućnosti. Kako uvjeriti zapadni svijet da je Hrvatska, a ne Srbija bila "predziđe kršćanstva"? Vrlo teško.

780 Ovdje se pokazuje da je rezultat determiniranog kaosa na prostoru bivše Jugoslavije unaprijed bio planski određen – nema pobjednika ni poraženih, svi su krivi i svu su provodili etničko čišćenje. Operator jednake krivnje na naplatu će Hrvatskoj doći nakon 2010. kada se u haaškoj sudnici ugase svijetla. "Uškopljena" hrvatska politika od 2000. dobrano će tomu pridonijeti.

žno drastičan pad ekonomske, demografske i vojne moći svih glavnih sudionika u ratu. Zbog toga bi se svjetska moć, koja se tijekom stoljeća selila s istoka na zapad, a zatim počela seliti sa zapada na istok, sada preselila sa sjevera na jug. Veliki dobitnici rata civilizacija su one civilizacije koje su se od njega suzdržavale. Sa Zapadom, Rusijom, Kinom i Japanom u raznim stupnjevima razorenosti, otvara se put Indiji, ako je izbjegla tako razaranja iako je bila sudionica, da pokuša preoblikovati svijet na hinduski način.⁷⁸¹ Veliki segmenti američke javnosti svaljuju krivnju za ozbiljno slabljenje Sjedinjenih Država na uskogrudnu zapadnu orijentaciju "čisto" američkih (WASP) elitističkih krugova, a hispanski lideri dolaze na vlast poduprijeti obećanjem opsežne pomoći nalik Marshallovom planu od naglo rastućih latinskoameričkih zemalja koje su "prosjele" rat. S druge strane, Afrika ne može ponuditi mnogo obnovi Europe, već umjesto toga izbacuje horde socijalno mobiliziranih ljudi da vrebaju ostatke. Ako su Kina, Japan i Koreja razorene ratom i u Aziji se moć seli na jug. Indonezija koja je ostala neutralna postaje dominantna država koja, pod vodstvom svojih australskih savjetnika, djeluje u oblikovanju tijeka događanja od Novog Zelanda na istoku do Burme i Šri Lanke na zapadu te Vijetnamom na sjeveru. Sve to nagovještava budući sukob s Indijom i nekom obnovljenom Kinom. U svakom slučaju, središte svjetske politike seli se na jug.

Vjerojatnost scenarija – Ako ovaj scenarij čitatelju nalikuje na krajnje nevjerojatnu fantaziju, tim bolje. Nadamo se da nije dan drugi scenarij svjetskog civilizacijskog rata nije vjerojatniji. Međutim, ono što je kod ovog scenarija najvjerojatnije, a time

---

781 Huntigtonovo "balonsko puštanje" projicirane (planirane) budućnosti ima svoj nastavak deset godina kasnije kada je Nacionalno-obavještajno vijeće Sjedinjenih Država 13. siječnja 2005. objavilo izvješće u kojem se navodi da će do 2020. Indija i Kina biti velike sile. Dakle, nakon te 2020. islamski terorizam kao "globalni operator straha" bit će zamijenjen novim hindu-konfučijanskim operatorom. Zato prema Izvješću Al-Qaidu zamjenjuju decentralizirani islamistički ekstremisti koji će se proširiti po islamskim zajednicama izvan Bliskog istoka. Za umirenje svekolike zapadne ali i svjetske javnosti, stvari ipak neće biti previše dramatične zbog kako to u Izvješću stoji: "SAD će ostati pojedinačno najvažnija država u svim dimenzijama moći, ali će imati manje autoriteta zbog većeg utjecaja Indije i Kine, a možda i drugih država kao što su Brazil i Indonezija." Projektirana budućnost novog globalnog operatora krize "potkrjepljena" je na temelju konzultacija više od 1000 nevladinih stručnjaka na 20 konferencija održanih 2004. na pet kontinenta. Spasonosni lijek od "većeg zla" je globalizacija. Zato, ne slučajno u izvješću nacionalno-obavještajnog vijeća piše da će glavni pogonski motor svjetskih trendova biti globalizacija, sve jači međunarodni tijekovi robe, usluga, kapitala, ljudi i informacija. Ako ne bude katastrofalnog rata ili svjetske krize, globalno gospodarstvo bi 2020. trebalo porasti za oko 80 posto u odnosu na 2000. a prosječni dohodak po glavi stanovnika za 50 posto. A da sve ipak neće biti idilično u Izvješću se naznačava da iako će mnogo ljudi doživjeti napredak, i dalje će biti siromašnih i nestabilnih područja, ponajprije na Bliskom istoku, podsaharskoj Africi i Latinskoj Americi. Izvor, HTV-Teletext, 14. siječnja 2005.

i najviše uznemirava, jest uzrok rata: intervencija stožerne države jedne civilizacije (Sjedinjenih Država) u sporu između države druge civilizacije (Kine) i zemlje članice te civilizacije (Vijetnam). Sjedinjenim Državama takva intervencija bila bi potrebna radi podržavanja međunarodnog prava, suzbijanja agresije, zaštite slobode mora, održavanja pristupa nafti i Južnom kineskom moru i sprečavanje jedne jedine sile da ovlada istočnom Azijom. Kini je ta intervencija bila potpuno nepodnošljiv i tipično arogantni pokušaj jedne zapadne države da ponizi i zastraši Kinu, izazove otpor Kini u njezinoj legitimnoj sferi utjecaja i uskrati Kini ulogu koja joj pripada u svjetskim poslovima.⁷⁸²

Ukratko, izbjegavanje velikih međucivilizacijskih ratova zahtijeva od stožernih država da se ubuduće suzdrže od intervencije u sukobima u drugim civilizacijama. To je istina koju će neke države, osobito Sjedinjene Države, nedvojbeno teško prihvatiti. To pravilo o suzdržavanju prema kojem se stožerne države moraju sustegnuti od intervencije u sukobima u drugim civilizacijama prvi je uvjet za mir u multicivilizacijskom, multipolarnom svijetu. Drugi je uvjet pravilo zajedničkog posredovanja prema kojem stožerne države trebaju međusobno pregovarati radi blokiranja ili zaustavljanja ratova na razdjelnici između država ili skupina iz njihovih civilizacija.

Nova nuklearna ravnoteža – Prihvatanje tih pravila i svijeta veće jednakosti civilizacija neće lako pasti Zapadu ili onim civilizacijama koje bi htjele sudjelovati u dominantnoj ulozi Zapada ili ga istisnuti iz nje. U takvom svijetu, na primjer, stožerne države mogu lako smatrati da je posjedovanje nuklearnog oružja njihovo posebno pravo te uskratiti takvo oružje drugim članovima svojih civilizacija. Osvrćući se na svoje nastojanje da razvije "potpuni nuklearni potencijal" Pakistana, Zulfikar Ali Bhutto (bivši predsjednik te zemlje) opravdao je ta nastojanja slijedećim riječima: "Znamo da Izrael i Južna Afrika posjeduju potpuni nuklearni potencijal. Kršćanske, židovske i hinduske civilizacije imaju taj potencijal. Samo je islamska civilizacija bila bez njega, ali ta bi se situacija ubrzo trebala promijeniti".⁷⁸³ Nadmetanje za vodstvo u civilizacijama bez jedne jedine stožerne države može također potaknuti natjecanje za nuklearno naoružavanje. Premda ima vrlo kooperativne odnose s Pakistanom, Iran očito osjeća da mu je nuklearno naoružanje potrebno isto toliko koliko i Pakistanu.

782 Huntigton kao "izvidnik" američke političke misli u ovom svom stavu jasno je dao do znanja da Europa nije, niti će biti ravnopravan partner u igri na "Velikoj šahovnici". Ono što može Europa najviše dobiti je da sjedi na rezervnoj klupi bez velikog izgleda da uđe u igru. (op. a.)

783 John I. Esposito, *the Islamic Threat; Myth or Reality* (New York: Oxford University Press, 1992), Ali E. Hillal Dessouki, "The Islamic Resurgence", u Ali E. Hillal Dessouki, *izd. Islamic Resurgence in the Arab World* (New York: Praeger, 1982), str. 9-13.

S druge strane Brazil i Argentina odustali su od svojih programa u tom smjeru, a Južna Afrika je uništila svoje nuklearno naoružanje, premda bi mogla lako poželjeti da ga ponovno stekne ako Nigerija počne razvijati takav potencijal. Iako širenje nuklearnog naoružanja očito podrazumijeva i opasnost, kao što su istakli Scott Sagan i drugi, svijet u kojemu jedna ili dvije stožerne države u svakoj civilizaciji imaju nuklearno naoružanje, a nijedna druga država nema, moglo bi biti prihvatljivo za stabilan svijet.

Novi ustroj Vijeća sigurnosti UN-a – Većina glavnih međunarodnih institucija osnovana je ubrzo poslije Drugog svjetskog rata i oblikovana je u skladu sa zapadnim interesima, vrijednostima i praksi. Opadanjem moći Zapada u odnosu na druge civilizacije, razvit će se pritisci da se te institucije preoblikuju prema interesima tih civilizacija. Najočitiije, najvažnije i vjerojatno najspornije pitanje odnosi se na stalno članstvo u Vijeću sigurnosti UN-a. Stalni su članovi pobjedničke glavne sile Drugog svjetskog rata, što je sve manje povezano s realnostima snaga u svijetu. U dugoročnijem razdoblju doći će do promjena članstva ili će se vjerojatno razraditi drugi, manje formalni postupci u rješavanju sigurnosnih pitanja, kao što sastanci grupe G-7 rješavaju svjetska ekonomska pitanja. U multicivilizacijskom svijetu bilo bi idealno kad bi svaka velika civilizacija imala barem jedno stalno mjesto u Vijeću sigurnosti. Sada je to slučaj s tri civilizacije: Sjedinjene Države su podržale članstvo Japana i Njemačke, ali je očito da će te zemlje postati stalni članovi samo ako to postanu i druge zemlje. Brazil je predložio pet novih stalnih članova, premda bez prava veta – Njemačku, Japan, Indiju, Nigeriju i sebe. Time bi, međutim, jedna milijarda muslimana na svijetu ostala nezastupljena, osim u mjeri u kojoj bi Nigerija mogla preuzeti tu odgovornost. S civilizacijskog gledišta, očito je da bi Japan i Indija trebali biti stalni članovi, dok bi Afrika, Latinska Amerika i muslimanski svijet trebali imati stalna mjesta koja bi zauzimali na temelju rotacije vodeće države tih civilizacija: izbor bi obavile Organizacija islamske konferencije, Organizacija afričkog jedinstva i Organizacija američkih država (pri čemu bi se Sjedinjene Države uzdržavale). Bilo bi također upitnije da se britansko i francusko mjesto spoji u jedno jedino mjesto Europske unije, pri čemu bi Unija na temelju rotacije birala zastupnika. Tako bi svih sedam civilizacija imalo jedno stalno mjesto, a Zapad bi imao dva. Takva raspodjela uglavnom odgovara distribuciji naroda, bogatstva i moći na svijetu.

U čemu je zamka Huntintonovog "sukoba civilizacija"? – Ona nije u činjenici podjele za ili protiv, nego u misaonom obrascu inverzije. Zapravo, nakon podrobnije raščlambe, uočava se da svijetu ne prijete nikakav sukob civilizacija, nego potiranje vrjednota u civilizacijama. Sukob na prostoru bivše Jugoslavije nije bio posljedica svijesti o pripadnosti ili nepripadnosti istom ci-

vilizacijskom i kulturnom krugu, već je on proizlazio iz idejnog sklopa "kraja povijesti", koji je proizveo tzv. "regionalni pristup" očitovan u determiniranom kaosu.

Strategija "korak po korak" ili "iz upravljane krize u drugu upravljaju krizu" pomoću medijskog uprizorenja postala je posve prihvatljiva za svjetsko javno mnijenje od kataklizmičkog "sukoba civilizacija". Huntigton je čitalačkom svijetu ponudio *ili-ili*. Što znači, ili prostorno točkaste nadzirane krize ili kontinentalni "sukob civilizacija" kojeg nema tko nadzirati. Riječ je zapravo o "velikoj obmani" jer svijet na početku 21. stoljeća nije počeo pucati po civilizacijskim šavovima, nego po varu "spajanja nespojivih metala" ili po načelima na kojima se još 1991. pokušala održati na životu Jugoslavija. Dakle, svijetu sutrašnjice nisu prijatna različite civilizacije, već ujednačenje svega od kultura do religija ili drukčijim rječnikom rečeno od – determinizirane multi-kulti civilizacije.

(2) **Višnarov sukob budućnosti** – Drugi scenarij globalnog sukoba budućnosti dolazi iz domaćih, hrvatskih izvora. Naime, zagrebački Vjesnik prije izvjesnog vremena objavio je opširniji osvrt novinara, analitičara i publiciste Frana Višnara o globalnom sukobu u budućnosti pod nazivom – *Ilijada u Svemiru 2025*.

Uzroci i početak sukoba – Zamislimo na trenutak da smo u 2025. Oko zemlje stalno kruži pet-šest, možda i više velikih svemirskih postaja, uglavnom s američkom posadom i oznakama UN-a. Službeno ti objekti služe svim narodima u svijetu u "znanstvene i istraživačke svrhe". U stvari te postaje nadzire isključivo SAD koji taj projekt ("Kako pomoći humanijem svijetu") opskrbljuju vlastitim kapitalom i tehnologijom. Njihova je svrha vođenje "humanitarnih ratova". Čim negdje u svijetu izbiju veći neredi, ili dođe, do pljačke i ubojstva većih razmjera, Vijeće sigurnosti izdaje rezoluciju nakon koje sa svemirske postaje usmjeravaju svoje laserske topove na točko označene točke. Kakvom agresivnom državniku ili vođi pobunjenika koji provodi etničko čišćenje daje se ultimatum da se smjesta preda ovlaštenim povjerenicima UN-a i pričekava da ga hipersonične zemaljske putničke letjelice prebace u Haag, gdje će mu se suditi za počinjene zločine.

Ogluši li se prozvani na ultimatum, lasersko oružja iz svemira, čija je snaga veća od ukupne količine streljiva ispaljenog u *Pustinjskoj oluji* 1991. godine, počinju metodično spaljivati sve zone i objekte koje koristi odmetnuti lider i njegov zločinački režim, koji se otrgnuo od, već dvadeset godina stabilnog, svjetskog porotka poznatog neslužbeno kao Pax Americana.

I u 2025. Amerikanci igraju samo pozitivne uloge. Oni vole biti dobri momci, ali ipak nisu toliko bedasti. Moć SAD-a je na vrhuncu. Čak ni bruto-nacionalni dohoci stotinu zemalja ne mogu doseći nacionalni proizvod SAD-a (državni je proračun veći od ukupnog bruto proizvoda Europske unije). Pojava novog afri-

čkog (azijskog) vođe koji na primitivan način širi svoju karizmu, a strahom se održava na vlasti, po sigurnost Sjedinjenih Država, opasna je jednako kao i demagoški populizam i verbalni antiamerikanizam libijskog pukovnika Gadafija u zadnjim godinama 20. stoljeća.

Eskalacija sukoba – U 21. stoljeću su Sjedinjene Države još pragmatičnije i energičnije. One će lošeg i okrutnog državnika iz središnje Nigerije, koji se ovako ili onako dokopao vlasti, maknuti ne samo zbog humanitarnih razloga, nego i sanitarnih. Naime, taj se momak upušta u nešto nedopustivo: zagađuje američke interese u regiji nudeći koncesije za istraživanje nafte i drugih minerala, prvo Francuzima koji su spremni uz svoj kapital ponuditi i sredstva ostalih zainteresiranih ulagača iz Europske unije koja je potpuno došla pod pretežni francuski i njemački utjecaj. Rusija je pak više zabavljena serijom malih ratova na Kavkazu (Čečeni se još uvijek bore) i povremenim građanskim sukobima unutar neke moćne države. Rusija postoji zapravo još samo preko velikih gradova-državica (Moskva, Sankt Petersburg, Vladivostok) koji imaju zasebne interese i nisu voljni financirati snažnu zajedničku vojsku nego radije u ratne zone šalju strane plaćenike i dobro motivirane dragovoljce (bivši profesionalni vojnici) koji se ne bore za zemlju nego tvrtke koji ih unajmljuju.

Nekadašnji ruski nuklearni arsenal razdijeljen je ravnomjerno između najvećih gradova-državica od kojih svaka kontrolira širu regiju. Atomsko oružje više služi za međusobno zastrašivanje nego što je vanjska prijetnja. Kina je prošla još gore nego Rusija. Još se uvijek nije oporavila od svog pokušaja da vojno povрати Tajvan. Ništa ne sluteći, Kinezi su digli veliku invazijsku flotu i odlučili da konačno prijeđu preko Tajvanskog tjesnaca. Američki svemirski brodovi u iznenadnom preventivnom udaru prvo su uništili sva kineska nuklearna postrojenja i gotovo sve raketne položaje i sustave za lansiranje, tako da je čak izostala i najavljenina kineska atomska protuodmazda. Unutarnje nemire koji su nakon toga izbili u svim kineskim pokrajinama (uključujući i Tibet) Amerikanci namjerno ne smiruju jer žele Kinu potpuno oslabiti.

Indija, poučena kineskim primjerom, uvukla je svoje nuklearne pandže, te se radije bavi brojnim unutarnjim problemima i danonoćno čuva granicu prema Pakistanu gdje su konvencionalni okršaji svakodnevnici. Amerikanci se ne miješaju u taj sukob čak ni iz humanitarnih razloga (ni vijeće sigurnosti UN-a u kojem sada sjede sve važne zemlje EU-a, Japan i Australija) jer su Pakistanci vjerni američki mini-policijci u regiji, pa kopnom nadziru Afganistan i Iran. Iransku vojnu moć američki svemirski laserski topovi uništi su u prvom velikom humanitarnom ratu u kojem je Iran u zamjenu za mir ponudio svoja novootkrivena naftna polja američko-britansko-australskim kompanijama na eksploataciju u daljnjih dvadeset godina.

Glavni igrači u sukobu budućnosti – Novi svjetski poredak u prvoj polovini 21. stoljeća jasan je: o karakteru nekog sukoba odlučuju Amerikanci, predlažu mjere i provode ih preciznošću “kirurškog lasera”. Za razliku od 20. stoljeća, sada svoje mete više ne gađaju s pet kilometara visine, nego su se sakrili u svemirskom prostoru oko Zemlje (gdje su svoj stari satelitski špijunski sustav dodatno osuvremenili i doveli do savršenstva), odakle povlače sve konce i svaki put za to imaju pokriće preoblikovane međunarodne zajednice...

Iako se ova futuristička vizija vjerojatno neće u cijelosti ostvariti barem još tri desetljeća (prepreka su i golemi troškovi), Amerikanci su već sada kao planetarni policajci udarili temelje budućim humanitarnim akcijama koje predviđaju i angažiranje vojnih postrojba i specijalnih (još uvijek tajnih) oružja. Washington i sada i u bližoj budućnosti može računati na dva svoja stalna saveznika: Veliku Britaniju (Tonyja Blaira) i Australiju (gdje australski premijer John Howard upravo provodi novi politički smjer nazvan “Howardova doktrina”). Britancima je pripala uloga glavne interventne europske sile koja uređuje u jugoistočnoj Europi i na Srednjem istoku, dok Australci nastupaju agresivno na području Azije i Pacifika. Zajedno s Amerikancima oni čuvaju strateške, vojne i trgovačke putove iz Europe i Srednjeg istoka preko jugoistoka Azije i Japana. Velika Britanija se dokaza u Iraku i na Kosovu, a Australija mora uspješno obaviti “humanitarnu misiju” na Istočnom Timoru.

Završavajući pomalo ironičan svoj osvrt Fran Višnar će se s pravom zapitati: Za sve manje narode stoga je ključno pitanje tko će i kako nadzirati one koji su si uzeli pravo da nadziru sve ostale i da nevjerovatnom brzinom prosuđuju što je dobro, a što zlo?!

(3) *Weinberger-Schweizerov sukob budućnosti* – Malo tko je pozvan da govori o pitanjima rata i mira kao autor knjige “Slijedeći rat”, Caspar Weinberger.⁷⁸⁴ Po zanimanju pravnik s diplomom vrhunske Pravne škole Harvard University, Weinberger je bio visoki dužnosnik američke vlade pod tri predsjednika, a posebice se istakao kao ministra obrane Ronalda Reagana, i to punih sedam godina. Peter Schweizer⁷⁸⁵, koautor, knjige, sura-

⁷⁸⁴ Kao šef Reaganova Pentagona, Weinberger je među najzaslužnijima za pobjedu Zapada u hladnom ratu. No, Weinberger dobro poznaje i “pravi” rat. Tijekom Drugog svjetskog rata borio se u redovima 41. pješačke divizije američke vojske, a zatim je bio član obavještajnog stožera generala Douglasa MacArthura. Za svoje zasluge, Weinberger je primio američki Medalju slobode s osobitim odličjem, japanski Visoki red izlazećeg sunca, a Kraljica Elizabeta II. uručila mu je Veliki viteški križ i Odličje najvišeg reda britanskog imperija. Iako se povukao iz politike “Cap” Weinberger i dalje zadržava znakovit utjecaj na američku javnost kao voditelj popularnog poslovnog časopisa “Forbes Magazine”. Amerika na rubu rata, Vladimir P. Gross, Obzor, 8. ožujka 1997.

⁷⁸⁵ Peter Schweizer objavio je više knjiga. Piše na granici znanosti i književnosti, a neke su, kao Prijateljski špijun i Pobjeda postale bestseleri. Vladimir P. Gross, isto.

dnik je istaknutog Hooverova instituta na Stanford University. Njihov "Sljedeći rat" kao u prethodna dva slučaja nije rat daleke budućnosti, već bliske prošlosti i neposredne sutrašnjice.

U zapaženom osvrtu na knjigu "Sljedeći rat" Vladimir P. Gross će napisati: Poraz pobjednika hladnog rata – Pax Americana! Pax Clintoniana! Mir u naše doba! Kraj povijesti! Komunizam se raspao. Zapad je odnio pobjedu u hladnom ratu, zauzdao bagdadskog silnika. Amerika je jedina supersila. Zar netko može i pomisliti da joj predstoje nove kušnje, ili, zaboga, ratni izazovi? Pitanje dana je ovjekovječenje blagostanja, gospodarski rast, širenje demokracije, zaštita okoliša. Samo zatucani konzervativci mogu plašiti narod sablastima budućih ratnih sukoba!

Uzrok sukoba budućnosti – "Američko blagostanje izravno je vezano uz međunarodni stabilitet", Weinberger i Schweizer ističu u uvodu. "Kao što je Sizif morao neprekidno gurati kamen uzbrdo, tako i SAD moraju nositi breme odgovornosti koje zahtijevaju mir i sloboda".

Zapad je uhvatilo pobjedničko oduševljenje nakon pobjede nad komunizmom i Sadamom Huseinom. Posljedica? Pretjerano samopuzdanje i hitno razoružanje. Amerika zanemaruje obranu od nuklearnih napada i ustvari uništava infrastrukturu obrambenih raketnih sustava. "Udarana snaga vojske 50 posto je manja nego 1991." kaže zapovjednik američkog Drugog korpusa, general Poul E. Funk. "Sljedeći rat" je opomena i odgovor na razoružanje Amerike i Zapada.

Autori su ponudili pet odvojenih scenarija sukoba – Koreja 1998., Iran 1999., Mexico 2003., Rusija 2006. i Japan 2007. Valja istaknuti da se ne radi o nizu ratova. Stoga se glavne osobe, uključujući i "zabrinutog" američkog predsjednika Michaela St. Johna, javljaju u svim "ratovima", iako bi ustavno St. Johnu 2004. istekao mandat. "Ne smatramo se prorocima", kažu autori, "tek nastojimo ukazati na neke moguće (ili manje moguće) opasnosti s kojima bismo se mogli suočiti u nedalekoj budućnosti".

Američko-korejski sukob 1998., početak (ukratko) – u demilitariziranoj zoni između Južne i Sjeverne Koreje, 6. travnja 1998. poručnik Choe Kwang tajnim tunelom vodi skupinu diverzanata na jug. Komunisti su godinama gradili te tunele. Uz granicu sjevernokorejski diktator Kim Jong Il. gomila golemu vojnu silu. Kim ima prirodnog saveznika u kineskom generalu Hu Shihu, koji de facto vlada Kinom nakon smrti Deng Xiao Pinga. Rat na korejskom poluotoku bila bi zgodna prilika da Kina zauzme Tajvan i niz otoka u južnokineskom moru. No što će na to Amerikanci? Kim uvjerava svog kineskog predsjedatelja: "Lako ćemo, njihove snage oko Seoula ne predstavljaju problem. Imaju samo jednu pješачku diviziju u Koreji, a njihove snage nisu od 1991. nosile nuklearne naboje..." Dok diverzanti siju smrt i paniku u pozadini, golema sjevernokorejska armada slijeva se preko granice. Seoul pada za nekoliko

dana. Komunisti koriste i biološko oružje, antraks, koje izbacuje iz stroja pola američkih vojnika. Ostaci američkih i južnokorejskih snaga povlače se prema jugu, u Teagu. Kina koristi priliku i počinje napad na Tajvan. Stanje je dramatično, Amerikancima nedostaju baze blizu ratišta i logistika hitre dopreme novih snaga i opreme. Ipak, savezničko zrakoplovstvo vlada nebom (u rat ulaze Japan, Francuska, Australija i Velika Britanija) i donekle usporava komunističku lavinu. Kina zauzima otok Quemoy, pretvara Tajvan u prah i pepeo, no Amerikanci ipak zaustavljaju sjevernokorejske mehanizirane postrojbe kod Teaga, a Tajvansko zrakoplovstvo i mornarica nanose znakovite gubitke kineskom napadaču, iako je Hu Shin ultimativno zatražio predaju.

Eskalacija sukoba – Nalazimo se na prijelomnoj točki. "Moramo se probiti kroz američke redove. "Smjesta", urla Kim Jong Il i naređuje generalu O Kuk-Yulu da ispali taktičku raketu s nuklearnim punjenjem. Američki vojni stručnjaci upozorili su na opasnost od sjevernokorejskog atomskog oružja, no američko vodstvo, vrlo osjetljivi predsjednik St. John, smušeni ministra obrane Tom Bodine, jako razumni savjetnik za nacionalnu sigurnost, Jack Fowler, i beskičmeni pregovarač, državni tajnik Vaughn Brown, oklijevaju. Sjevernokorejska taktička raketa s nuklearnim punjenjem ubija desetak tisuća američkih vojnika, no Amerikanci ipak uspijevaju održati bojišnicu i odgovaraju nuklearnim napadom na sjevernokorejska atomska postrojenja. U međuvremenu, u Južnom kineskom moru kinesko zrakoplovstvo napada američki nosač zrakoplova "Nimitz". Amerika je sada u ratu i s Kinom. Iako je bijesan zbog Kimove naglosti, Hu Shin zna da nema izbora: stvara se strateški savez Kine i Sjeverne Koreje. Dok Amerikanci tjeraju komuniste prema sjeveru, milijuni Kineza ulaze u Sjevernu Koreju i hitaju k jugu. No usprkos tomu, saveznici ostvaruju premoć u konvencionalnom ratu. Kim odlučuje da ponovno koristi nuklearno oružje, usprkos protivljenju Kine. General O Kuk-Yul shvaća da je vrijeme da se riješi luđaka, ubija diktatora i preuzima vlast.

Okončanje sukoba – Sjevernokorejski i kineski generali uviđaju da je najbolje prekinuti rat. No kako? Atomskom prijetnjom! Kina ispaljuje taktičko nuklearno oružje na položaje američke 82. zračno desantne divizije kod Seoula, i zatim se obraća američkom predsjedniku s prijedlogom za prekid vatre. Nakon beskonačnog natezanja, Amerika odlučuje uzvratiti. S američke podmornice tipa Los Angeles lansiraju se dvije rakete tomahawk s nuklearnim glavama, koje uništavaju kinesku pješачku diviziju u Koreji. Sad je i Amerika spremna za mir. No kakav? Kina i Sjeverna Koreja zahtijevaju status quo. Agresor ostaje nekažnjen. Čak i predsjednik St. John kaže: "ne mogu prihvatiti takav sporazum". Na što ministar obrane, Tom Bodine, odgovara: "Mislim da moramo prihvatiti sporazum... nemamo one snage koje smo imali u vrijeme

Pustinjske oluje. Morali bismo upotrijebiti sve rezervne snage, i to ne kao potporu već na bojišnici". Savjetnik za nacionalnu sigurnost, Jack Fowler, sada se slaže. Traljavi Vaughn Brown odlazi u Vladivostok i 24. lipnja potpisuje mirovni sporazum.

Posljedice sukoba – Ocjena Ministarstva obrane (odnosno samih autora): velik broj žrtava (SAD su "izgubile" 18 124 ljudi) mogao se spriječiti da su Amerikanci imali proturaketnu obranu u Koreji. Američka živa sila je nedostatna. Amerika je u Koreji morala poslati svih deset aktivnih divizija. Amerika nije dovoljno naoružala Tajvan kako "ne bi razljutila Kinu". Dugoročno, očekuje se novi sukob s Kinom, oko 2005., koji će završiti američkim porazom. Konačni zaključak: "Amerika je zaustavila rast svoje vojne sile i nije dopustila prodaju najsvremenijeg oružja Tajvanu, što je osuđuje na poraz u budućem ratu u Aziji".

Kao što komentira Vladimir P. Gross⁷⁸⁶ scenarij "Drugog korejskog rata" nije osobito izvoran. Weinberger u stvari ponavlja poteze rata iz 1950. (kad je Amerika također spasila Koreju u posljednji čas i morala pristati na status quo). Samuel Huntington je u Sukobu civilizacija predvidio mogućnost sukoba zapadne i kineske civilizacije (oko 2010.), u kojem se islam svrstava uz Kinu, a Rusija uz Zapad. Huntingtonova vizija je geostrateški bolje utemeljena, no kao i Weinbergerova započinje u Koreji. Zaista, neobjašnjiva popustljivost Clintonove administracije glede sjevernokorejskog atomskog programa (umjesto da blokadom skrše komuniste, Amerikanci ih danas hrane!), čini Weinbergerov scenarij sasvim uvjerljivim. A popustljivost prema Kim Jong Il., znači i popustljivost prema Kini (uloga Kine u novčanoj potpori Clintonovoj izbornoj kampanji najnoviji su veliki skandal u Washingtonu). I otvara vrata Huntingtonovim slutnjama o sukobu civilizacija oko 2010.

Američko-iranski sukob 1999., početak i dvojbe – U Ženevi 4. travnja 1999. dolazi do velike svađe između naftnih ministara OPEC-a, prije svega između saudijskog princa Abdulllaha i iranskog ministra Mohtashemija. Istodobno, odbjegli ruski znanstvenik, Igor Vladimirov, izvještava iranskog predsjednika Muhammda Montezerija, da je Iran "spreman". Iran ima atomsku bombu i tri rakete srednjeg dometa (oko 4 000 kilometara) na pokretnim lansirnim rampama. Raketa se zove Zulfiquare, po maču slavnog šijitskog ratnika Alija. "Još tri Zulfiquara bit će spremna za dva mjeseca", nastavlja Vladimirov. Montezeri se smiješi: "Postali smo gospodari Perzijskog zaljeva. Udarit ćemo u roku od mjesec dana". Šestog svibnja iranske snage interveniraju u Bahreinu na strani šiitskih pobunjenika. Kao upozorenje, Iran detonira jednu od svojih nuklearnih bombi nad pustim dijelom Irana. Eto novih glavobolja za američkog predsjednika Michaela St. Johna i njegove savje-

786 Amerika na rubu rata, Obzor, 8. ožujka 1997.

tnike, ministra obrane Toma Bodinea, savjetnika za nacionalnu sigurnost, Jacka Fowlera i državnog tajnika Vaughna Browna. Dok iranski komandosi lome otpor Bahreina, Amerikanci oklijevaju. "Trebalo sve to oprezno razmotriti", kaže predsjednik St. John. "Ne želim se prenatragiti". No Iranu se žuri. Slijedi napad na Ujedinjene Arapske Emirate, posebice na Dubai i Abu Dhabi. Američke su ruke vezane. Uplete li se Amerika, Iranci mogu raketu s nuklearnim punjenjem lansirati na Europu. "Ne želim da me povijest zapamti kao američkog predsjednika koji je prouzročio atomske udare na Rim, Pariz ili Berlin", kaže St. John. Državi tajnik Vaughn Brown u najboljem stilu američke diplomacije preporuča povlačenje američkih snaga iz Zaljeva, kako bi se "dala šansa pregovaračima". "Ako im damo što žele i s tim se pomirimo, smanjit ćemo vlastite gubitke. Treba se dogovoriti o slobodnom pristupu Zaljevu", kaže taj klon Warrena Christophera. Ministra Bodinea upozorava da popuštanje samo povećava apetite agresora, no ostaje osamljen. Amerikanci prebacuju svoje snage iz Zaljeva na otok Diego Garcia u Indijskom oceanu. Iran koncentrirala svoje raketne snage (dobrim dijelom naoružane kineskom raketom Silkworm) na Hormuški tjesnac i zatvara Perzijski zaljev. Cijena barela nafte skače na 100 dolara, a predsjednik St. John poziva voditelja CIA-e (Central Intelligence Agency – središnja američka obavještajna služba) Marka Unruha na odgovornost.

Nemoć obavještajne službe – Što CIA zna o iranskom nuklearnom programu? Unruh se nervozno vrti. CIA ne zna ništa. Točnije, još prije nekoliko mjeseci CIA je tvrdila da Iranu treba pet godina da izgradi nuklearnu bombu. U čemu je stvar? "Imamo jako malo HUMINT-a (human intelligence, tj. živi špijuni) glede Irana, kaže Unruh. "Naše je znanje ograničeno". Amerika je radikalno skresala budžet za CIA-u i ostale obavještajne službe, osobito za operacije na terenu, jer se otkrilo da je jeftinije i "sigurnije" koristiti špijunske satelite. A to je, Unruh upozorava, nedovoljno da se sa sigurnošću otkriju položaji iranskih lansera raketa i da ih se sa sigurnošću uništi. Amerika i Zapad su bespomoćni! Što je prouzročilo krizu? Autori knjige "Slijedeći rat", Caspar Weinberger i Peter Schweizer,⁷⁸⁷ iznose vrlo mučnu sliku američke nespremnosti

---

⁷⁸⁷ O autorima knjige P. Gross piše i ovo: Glavni autor knjige "Slijedeći rat" (Washington, D.C., Regnery Publishing, Inc., 1996.) posjeduje savršenu svjedodžbu konzervativca. Kao ministar obrane u vladi Ronalda Reagana, Caspar Weinberger je sedam godina radio na pobjedi Zapada u hladnom ratu. Njegov koautor, Peter Schweizer, suradnik je poznatog konzervativnog "think tanka", Hooverova Instituta na Stanford University. A predgovor je napisala kupola suvremenog konzervatizma, lady Margaret Thatcher. "Kao briljantni ministar obrane Ronalda Reagana, Weinberger je izravno zaslužan za jačanje američke obrane tijekom osamdesetih, bez čega ne bi došlo do razmjerno brze i jeftine pobjede u hladnom ratu. Zaista, da su kritičari Reagana, Weinbergera i Thatcher nadvladali, do pobjede nikad ne bi ni došlo", kaže u predgovoru lady Margaret. Vladimir P. Gross, isto.

za novi rat na Bliskom istoku – nedovoljnu prisutnost na terenu, diplomatsku nespremnost (nepouzdana saveznici, popustljivost koja graniči s kukavičlukom) i, nadasve, opće zapostavljanje obavještajnih službi. I dok Amerikanci krše ručice, rat se nastavlja svom žestinom.

Eskalacija sukoba – Saudijsko zrakoplovstvo pod vodstvom princa Abudlillaha čisti s neba iranske MIG-ove i uspostavlja kakvu-takvu ravnotežu. No, iranska tajna služba VEVAK i njezina odlično organizirana peta kolona sad započinje nizom užasnih diverzija na području Saudijske Arabije. Saudijci, napušteni od Amerikanaca, pristaju na iranske uvjete: prestanak saudijskih zračnih operacija, povlačenje saudijskog ratnog brodogovlja u Crveno more, prihvaćanje iranskih cijena nafte na svjetskom tržištu. Iran je sada i stvarno vladar zaljeva i najvećeg dijela svjetskih naftnih zaliha!

Da to pokažu, Iranci zaustavljaju u Hormuškim vratima kuvajtski tanker. Od sada Iran naplaćuje "porez" na plovidbu kroz Hormuz. U Washingtonu, naravno, panika. Mogu li Amerikanci pogoditi iranske lansirne položaje? Europski saveznici vrište i traže da se "nešto učini", ali sami neće učiniti ništa. Državni tajnik preporuča rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a, kojom bi se osudili iranski potezi!

Konačno, usprkos nedostatnim informacijama, predsjednik St. John daje odobrenje za napad na Iranske raketne položaje. Raketne i bombe sa zrakoplova i podmornica sručaju se na postavljene lansirne položaje zapadno od Teherana i uz obalu Zaljeva. No taj uragan vatre ipak ne pogađa sve iranske položaje (sjetimo se igre skrivača sa SCUD-ovima Sadama Huseina u "prvom" Zaljevskom ratu). Iranska nuklearna raketa pogađa grad Monzu u Italiji i ubija desetke tisuća civila (cilj Zulfiquara bio je Rim, no tu se pokazalo iransko neiskustvo u navođenju). Hoće li Amerika odgovoriti istom mjerom? Nakon beskonačnog natezanja u Bijeloj kući, Amerika odlučuje da to ne čini. No, obavještajni izvori upozoravaju da Iranci pripremaju novi raketni udar. U međuvremenu agenti VEVAK-a siju smrt i teror diljem Sjedinjenih Država. Ponovno smo u Bijeloj kući. Predsjednik St. John šalje pismo upozorenja predsjedniku Montazeriju. Iran ne odgovara. "Gospodine predsjedniče", kaže ministar Bodine, "mislim da trebamo uništiti iranske raketne položaje taktičkim nuklearnim udarom, nema izbora". Predsjednik St. John kima glavom: "pripremite potrebne zapovjedi". I noću 26. srpnja kreće iz zračne baze McConnell u državi Kansasu B-1B lancer bombarder, s nuklearnim teretom. U pratnji lovaca prelijeće Atlantik, Sredozemno more i ulazi u iranski zračni prostor. Nad ciljem kapetan John Martz ispušta nuklearnu bombu, za nekoliko časaka noć se pretvara u dan uz golemi bljesak i zaglušujuću grmljavinu. Martz javlja u bazu: "Operacija uspjela. Krećemo kući". Kraj rata!

Poučci sukoba – Drugog kolovoza Bijela kuća priprema izvješće sa strateškom procjenom Drugog rata u Zaljevu.⁷⁸⁸ Izvješće naglašava velike pukotine u američkom obavještajnom sustavu koje su dovele do toga da je Amerika bila potpuno nespremna za suočavanje s opasnošću iranskih raketa srednjeg dometa (oko 4 000 kilometra). Nadalje, povlačenje američkih snaga iz Zaljeva, nuklearni napad na Monzu i, konačno, potreba da se posegne za nuklearnim oružjem kako bi se urazumio Iran (ne zna se što se događa nakon rata, no treba pretpostaviti da se uspostavlja neki status quo) uvjetovani su time što Amerika nije spriječila prijenos raketne i nuklearne tehnologije u Iran, i nije o tome imala dostatna obavještenja. Iran je najveću pomoć u prijenosu visoke tehnologije dobio od Kine i Sjeverne Koreje. Clintonova je administracija doduše protestirala 1993. i 1994., ali to nije dovelo do stvarnih rezultata. Kina je nastavila pomagati Iran dok joj je Washington istodobno širom otvorio američko tržište. Izvješće zahtijeva da se u budućnosti takve zemlje moraju "oštrije izolirati, i politički i gospodarstveno".

Američka obavještajna služba je zakazala, jer je Amerika gotovo sasvim obustavila tajne operacije CIA-e. Izvješće ističe da Amerika mora više raditi na stvaranju špijunskih lanaca koji će se posebno baviti "nuklearnim programima u razvoju". Zaključak: slični sukobi nisu isključeni u budućnosti.

Iranski scenarij Caspara Weinbergera i Petera Schweizera odraz su američkog gotovo paranoidnog straha od muslimana. Pritom Amerika zaboravlja da islamu pripadaju narodi svih mogućih rasa i tradicija i stvara iskrivljenu sliku, "islamskog ekstremista". Banalnost se sastoji u tome, da je "fundamentalist" srednjoistočni Arapin, i zatim se ta pojednostavljena i netočna slika projicira na druge muslimanske narode – na Turke, Malezijce, Pakistance, Indonežane pa tako i na Irance. Nadalje, zbog uspjeha Izraela u ratovima s arapskim susjedima, Amerika podcjenjuje sposobnosti muslimana, dok ih istodobno demonizira. Jednom riječju američka politika ne poznaje islamski svijet. I tu je njihova najveća grješka koja se u Iraku pokazala više nego tragičnom. Irački "odgođeni kaos" nastao je još iz jednog razloga, raspuštanjem iračke vojske. Umjesto da nakon uklanjanja političkog vodstva Iraka zadrže u potpunosti vojnu strukturu na čelu s generalima, raspuštanjem su dobili stotine tisuća nezadovoljnika, koji, svedeni na puko preživljavanje, smisao svoje "vojničke časti i dužnosti" nalaze u gerili. Uz sav trud Amerikanaca i golemi novac "nova iračka vojska" nije vojska države Irak, nego Sjedinjenih Država i stoga su njezini pripadnici postali glavni cilj gerilskih napada.

⁷⁸⁸ "Drugi zaljevski rat" uvjetno se odnosi na američki napad na Irak 2003. Irak je samo uvertira, jer strateški glavni protivnik Sjedinjenim Državama u području Zaljeva je Iran. (op. a.)

Bombaš samoubojica u smrt odlazi s uvjerenjem da ne ubija svog sudržavljanina, nego okupacijskog američkog vojnika.

Smjesa predrasuda i sirove američke politike na Bliskom Istoku polako ali sigurno vodi prema zapletu koji Weinberger i Schweizer nude u svom drugom "sljedećem ratu".

3. Demografska slika svijeta, preduvjet da cijeli svijet postane bojno polje

O ovoj ideji, o kraju država i stvaranju svjetske vlade europski, deterministi sanjaju poodavno, već više od dvjesto godina. U početku je izgledala utopijskom i nakon prve i nakon druge faze determinizma. Međutim, treća faza zlokobno najavljuje da to možda nije samo utopija, poglavito kada se kršćanstvo u cjelini, a Katolička Crkva poglavito našla na nesmiljenom udaru koja takvu ideju s pravom smatra bogohulnom. Kada su filozofi determinizma odbacili Crkvu, a njihovi sljedbenici na početku 21. stoljeća dobro odmaknuli u svom projektu da "Božje Kraljevstvo" zamjene "ljudskim", prodajući onostrano za ovozemaljsko, prvi kat svjetske vlade već se nadzire. I dok se kula za odabrane gradi, kao to kaže Patrick J. Buchanan Europa postaje – hodajući mrtvac.⁷⁸⁹

Uz vrjednote, ono što će bitno odlučivati o očuvanju zapadne kršćanske civilizacije na geopolitičkoj karti svijeta sredinom 21. stoljeća bit će demografska struktura. Kakva će ona biti? Prema demografskim projekcijama, nevladine organizacije iz Washingtona koja proučava populacijske trendove, stanovništvo zemlje od današnje 6,4 milijarde u idućih 45 godina narast će na 9,3 milijarde, odnosno povećat će se 45 posto.⁷⁹⁰ Do ovakvog će porasta doći isključivo zahvaljujući demografskom rastu nerazvijenih zemalja. Prema toj projekciji, u razvijenim zemljama praktički neće biti demografskog rasta⁷⁹¹ a najnapučenija zemlja postat će Indija, koja će po broju stanovnika preteći Kinu. Indija će sa sadašnjih 1,08 milijarda narasti na 1,63 milijarde stanovnika, i tako preteći Kinu, za koju se predviđa da će narasti na 1,44 milijarde sa sadašnjih 1,3 milijarde stanovnika. Razlika u rastu sta-

789 Nekoć velike ratničke države, koje su na Europska bojišta 20. stoljeća slale milijune vojnika, danas imaju vojske tek malo veće od policijskih snaga. Ratovi na Balkanu iz devedesetih godina 20. razotkrili su koliko su nemoćne bile bez Sjedinjenih Američkih Država. Dok su britanske i francuske snage bile u Bosni, obje su te zemlje morale pozvati u pomoć Ameriku, kako lokalni Srbi ne bi njihove vojnike uzeli za taoce. Patrick J. Buchanan, isto, 117.

790 Do 2050. na Zemlji će živjeti deset milijarda ljudi, Večernji list, 19. kolovoza 2004.

791 Danas u sedamnaest europskih zemalja ima više pokopa nego rađanja, više kovčega nego zipka. To su: Belgija, Bugarska, Češka, Danska, Estonija, Hrvatska, Italija, Letonija, Litva, Mađarska, Njemačka, Portugal, Rumunjska, Slovačka, Slovenija, Španjolska i Rusija. Patrick J. Buchanan, isto, str. 18.

novništva razvijenih i nerazvijenih najvidljivije pokazuje primjer Japana i Nigerije. Sada imaju približno jednak broj stanovnika. Nigerija ima 137 milijuna, a Japan 128. No, do 2050. Nigerija će imati trostruko brojnije stanovništvo – 307 milijuna stanovnika – dok će Japan pasti na 100, odnosno 22 posto manje nego danas. Istodobno će se povećati i raskorak između prosječne dobi stanovnika industrijaliziranih zemlja i zemalja u razvoju. Pri tome će Europljani i Sjevernoamerikanci postajati sve stariji, a stanovništvo zemalja u razvoju sve mlađe. Najveće smanjenje broja stanovnika očekuje se u Bugarskoj, čije bi se stanovništvo moglo smanjiti 38 posto, te u Rusiji, gdje se prognozira smanjenje od 17 posto.

U Africi će biti 1,5 milijarda ljudi. Od Maroka do Perzijskog zaljeva prostirat će se arapsko-tursko-islamsko more od 500 milijuna ljudi. U Južnoj Aziji živjet će 700 milijuna Iranaca, Afganistanaca, Pakistanaca i Bangladežana. Bit će i 300 milijuna Indonežana.

Jedina industrijalizirana zemlja koja će bilježiti rast stanovništva jest SAD. Do sredine stoljeća broj stanovnika Sjedinjenih Država porast će na više od 400 milijuna. Međutim, američka struktura stanovništva bitno će se izmijeniti. Dva čimbenika utjecat će na tu izmjenu: prvi, porast broja stanovništva hispanskog podrijetla na američkom Jugozapadu.⁷⁹² Za razliku od europskih doseljenika, Latinoamerikanci općenito, a poglavito Meksikanci imaju ukorijenjen otklon prema Sjedinjenim Američkim Državama.⁷⁹³ Na početku 21. stoljeća u SAD živi 21 milijun stanovnika meksičkog podrijetla, a milijuni Meksikanaca u SAD borave ilegalno, zatim je tu i 6 milijuna Latinoamerikanaca koji nisu naveli

792 "Čini se da se američki Jugozapad polako vraća u nadležnost Meksika, bez ijednog metka." *Excelsior*, meksički narodni list, Mexico City, 1982. prema Patricku J. Buchananu, isto, str. 133.

793 Sameul Huntington, u svojoj nedavno objavljenoj knjizi "Tko smo?" pozabavio se opasnošću nekontrolirane emigracije. Taj proces prema Huntingtону predstavlja opasnost da bi Sjedinjene Države mogle izgubiti zajedničke vrijednote i svoj identitet pod pritiskom hispanске emigracije. Isto tako smatra da se istovjetna analiza može proširiti i na Europu, s obzirom da emigracija Sjevernoafričkih zemalja i Turske predstavljaju izazov za Njemačku, Francusku, Italiju i Španjolsku. Zamjetni su politički pokreti u tim zemljama koji se protive emigraciji. U Austriji su ti pokreti stigli i do vlade. Za talijansku naciju koja je dugo vremena i sama pripadala emigracijskim narodima, za njih je to sasvim nepoznata pojava. Prištižu milijuni novih stanovnika, govore različitim jezicima, imaju drukčiju vjeru, žive u odvojenim zajednicama, ljubomorno čuvaju svoj kulturni identitet. U Francuskoj postoje islamski lideri koji traže priznavanje svojih vjerskih blagdana kao nacionalne praznike ali i pravo na prekid radnog vremena radi dnevne molitve. Ako se nadoda da je siromaštvo i nezaposlenost najviše izražene u islamskim zajednicama, izazov i rizik za Europu čak je veći nego u Sjedinjenim Državama od hispanске emigracije.

Prema Huntingtону, u biti, Americi nisu poznate tenzije koje proživljavaju Europljani s islamskim emigrantima, dok europska niska stopa nataliteta ne daje alternativu, potrebno je da se emigranti asimiliraju. Zato je njegov prijedlog,

zemlju podrijetla. Zbog susjedstva matične zemlje mnogi od njih ne žele uopće naučiti engleski ni postati američki državljani. Bore se i čuvaju svoj identitet, a budući da imaju vlastite radio postaje, novine, filmove i časopise, Amerikanci meksičkog podrijetla u Americi grade latinoameričku kulturu, odvojenu od šire američke kulture.⁷⁹⁴

Drugi čimbenik je radikalna promjene etničkog sastava američkog stanovništva. Kao što piše Patrick J. Buchanan cijela Amerika ide stopama Kalifornije i Teksasa. Godine 1960. bijelaca je u SAD bilo 88,6 posto; godine 1990 bilo ih je tek 75,6 posto – što znači da im se za trideset godina udio smanjio za 13 posto ... do 2020. udio bijelaca mogao bi se smanjiti na čak 61 posto.⁷⁹⁵ Popis stanovništva iz 2000. otkrio je da su u Kaliforniji, otkad je postala saveznom državom, bijelci prvi put u njoj postali manjina. Na djelu je i iseljavanje bijelog stanovništva. Tijekom devedesetih godina prošlog stoljeća broj stanovnika Kalifornije povećao se za tri milijuna, dok se broj stanovnika engleskog podrijetla "smanjio za gotovo pola milijuna. To je bilo iznenađenje i za mnoge demografe. Osim toga, danas u SAD ima 31 milijun osoba rođenih izvan SAD. Polovica ih je iz Latinske Amerike i Kariba, četvrtina iz Azije, a četvrtina iz Afrike, s Bliskog istoka i Europe. Svaki peti stanovnik New Yorka i Floride rođen je izvan SAD.⁷⁹⁶ Na ovu kaotičnu demokratsku sliku Sjedinjenih Američkih Država J. Buchanan upozorava podsjećajući se riječi bivšeg predsjednika Theodore Roosevelta: "Jedini apsolutno siguran način da se ova država uništi, da se spriječi svaku mogućnost da ona uopće nastavi živjeti kao država, bio bi taj da se dopusti da ona postane klupko različitih nacionalnosti koje se međusobno potiru".

Na temelju procjena o broju stanovnika 2050. (bez rata, kriza, elementarnih katastrofa, velikih epidemija) demografska slika nekih od velikih nacija mogla bi izgledati ovako: (1) Rusija bi 2050. imala tek 114 milijuna stanovnika. Gotovo svi Rusi živjet će zapadno od Urala, tako da će Rusija opet biti samo u Europi; (2)

---

emigranti različitog podrijetla i različitih kultura moraju se raširiti po čitavom teritoriju. Potrebno je razdvojiti njihovu zajednicu, tako da se pomiješaju s ostalim stanovništvom, u sitnim kvartovima gdje živi domicilno stanovništvo. Taj prijedlog temelji se na američkom asimilacijskom iskustvu disperzije koje je dalo rezultat poglavito prema imigranata pristiglih iz Europe prije Prvog svjetskog rata, kao i činjenica da se dvadesetih godina 20. stoljeća provela puna blokada američkih državnih granica. Migracijski valovi prema SAD-u bili su zakonom ograničeni tijekom dužeg razdoblja, pa imigranti koji su već bili doseljenici nisu mogli biti ojačani neprekidnim dolaskom novih sunarodnjaka, već su se morali stopiti s američkim društvom. Međutim, Huntigton zaboravlja da je "pozitivan" rezultat bio moguć jer se radilo o pripadnicima istog civilizacijskog kruga.

794 Patrick J. Buchananu, isto, str. 133.

795 Patrick J. Buchanan, isto, str. 146.

796 Patrick J. Buchanan, isto, str. 151.

Europa ako želi broj stanovnika u dobi od petnaest do šezdeset-četiri godine zadržati na današnjoj razini morat će do 2050. uvesti 169 milijuna ljudi;⁷⁹⁷ (3) godine 1950. Španjolska je imala tri puta više stanovnika nego Maroko, s onu stranu Gibraltarskog prolaza. Godine 2050. Maroko će imati više stanovnika od Španjolske; (4) Japan kojemu je natalitet upola manji nego 1950. ubrzo će dosegnuti brojku stanovnika od 127 milijuna, ali će se do 2050. smanjiti na oko 100 milijuna.⁷⁹⁸ Godine 2050., čak će i Filipini, koji su 1950. imali tek četvrtinu japanskog broja stanovnika, imati 25 milijuna više od Japana; (5) slijedećih četrdeset pet godina broj stanovnika u Izraelu (Židova i Arapa) povećat će se za 4 milijuna, a u susjednim arapskim zemljama za 120 milijuna; (6) ljudi europskog podrijetla 2050. činiti će samo jednu desetinu svjetskog stanovništva⁷⁹⁹, za razliku od 2000. kada su činili jednu šestinu; (7) zapadni čovjek, koji je u prvoj polovici dvadesetog stoljeća vladao Afrikom i Azijom, nestat će s tih dvaju kontinenata, osim, možda malih enklava u Južnoj Africi i Izraelu; (8) u Australiji, sa samo 19 milijuna stanovnika, gdje je natalitet bijelca ispod razine održavanja, europski će čovjek početi nestajati.

Gdje je u ovoj demografskoj slici budućnosti Hrvatska? Državni zavod za statistiku objavio je u Zagrebu, 30. srpnja 2004., da je u Hrvatskoj broj živorođenih u odnosu na prethodnu 2003., bio nepovoljniji nego ikad ranije: rođeno je 39 668 djece, a umrlo 52 575 osoba, što znači da je broj ljudi u Hrvatskoj 2003. prirodnim načinom smanjen za čitav gradić, odnosno, točno 12 907 osoba. Jedino je Splitsko-dalmatinska županija imala za 23 osobe više rođenih nego li umrlih, a sve druge županije, uključujući i grad Zagreb, imali su više umrlih nego rođenih. Čak je u 459 gradova i općina, što iznosi 85,3 posto, bilježi više umrlih, nego li živo rođenih. Ti strašni podatci očito nisu uzbunili ni političare na vlasti, ni političare u oporbi, a nisu pogodili ni jednog drugog moćnika a najmanje determinizirane medije. Mediji su, tek toliko da ne prešute, o tome izvijestili vrlo kratko, ta što bi uznemirivali hrvatsku javnost. Dakle, Hrvatskoj kao jednoj od sedamnaest europskih zemalja koja ima više pokopa nego rađanja, prijeti da do 2050. izgubi trećinu stanovništva tj. 1,5 milijuna ljudi. I kao što kaže Ivan Miklenić, komentator Glasa Koncila, taj krucijalni problem

⁷⁹⁷ Ako se natalitet u Europi ne poveća, broj djece mlađe od petnaest godina smanjit će se do 2050. za 40% tj. na 87 milijuna, dok će se broj umirovljenika povećati na 169 milijuna... Francuski demograf Alfred Sauvy kaže da će Europa ubrzo postati kontinent "starih ljudi u starim kućama sa starim idejama". Patrick J. Buchanan, isto, str. 31.

⁷⁹⁸ Razlog japanskog pada nataliteta? Više od polovice žena u Japanu ne udaje se do tridesete godine. Njihov je moto "živjeti sama i uživati!". Patrick J. Buchanan, isto, str. 30.

⁷⁹⁹ Od dvadesetdvije zemlje s najnižim natalitetom, samo su dvije izvan Europe – Armenija i Japan, prve azijske zemlje koje su ušle u moderno doba. Patrick J. Buchanan, str. 29.

od hrvatskih političara traži odgovore kako zaštititi legitimne i naravne hrvatske nacionalne interese, a isto tako u velikoj mjeri to se tiče i Katoličke Crkve i njezina pastoralnog rada, osobito s mladima.⁸⁰⁰

Može li se kotač povijesti kojeg su deterministi inverzijom okrenuli u suprotnom smjeru, zaustaviti? Hoće li nekadašnji kršćanski Zapad sredinom ovog 21. stoljeća moći zaustaviti drugi islamski val, ali i drugi azijski val? Tko će i gdje u sekulariziranoj Europi biti taj koji će uspostaviti novu bojišnicu kao predziđe kršćanstva? Ima povijesnih primjera da nema uvijek apsolutne veze između moći i broja stanovnika. Ali, broj stanovnika jest komponenta moći. Odveć je teško u povijesti naći bilo koju obitelj, pleme, narod, državu ili civilizaciju, čiji su stanovnici postali stari i broj im se počeo smanjivati, a da im nije bilo oduzeto ono što su imali. Samo očuvanje vjere otaca i, kao reče Patrick J. Buchanan masovno obraćenje zapadnih žena na ideju koju su, čini se, napustile – tj. da je smisao dobra života u rađanju i podizanju djece i u slanju te djece u svijet kako bi se održala obitelj i nacija – može spriječiti “smrt Zapada”.⁸⁰¹ Ako se ne ispunu ova dva uvjeta Zapad neće moći odgovoriti na izazove sadržane u prethodna tri pitanja.

4. Zamka univerzalizma

Ide li svijet korak po korak, globalnom plesu nereda? Ako je suditi po slikama od Argentine do Iraka, a sutra od Gruzije, do Irana i Filipina to je teško upozorenje svima koji još sanjaju “novi svjetski poredak”. Te slike otvaraju vrata pitanju o ispravnosti zamisli determinista o svijetu sutrašnjice u kojem bi gotovo deset milijarda ljudi bilo ugrušano u matricu sveopće potrošnje, gdje dogma o porastu svjetske trgovine u globalnom selu ima za posljedicu nepravednu raspodjelu bogatstva. Tko jamči da se gnjev onih koji će ostati bez pitke vode, plodne zemlje, mora, obale i šuma, neće prelići ulicama prenapučenih gradova? I tko jamči determinističkim graditeljima “novog svjetskog poretka” da će svijet besprizornih do kraj ostati poslušan i sagnut i kao slijepac i dalje pipati i bauljati za svojim izgubljenim bitkom?

U čemu je zabluda determinista? U zamci zvanoj *univerzalizam*. Ispraznost zapadnog univerzalizma i globalistička ujednačenja neizbježno i neopozivo vode prema moralnom i kulturnom relativizmu. Dok univerzalizam daje legitimitet imperijalnom nastupanju moćnih, dotle relativizam otvara legitimni put represiji. Umjesto promicanja navodno univerzalnih značajki jedne civilizacije, kulturni suživot zahtijeva traganje za onim što

800 Glas Koncila, Ivan Miklenić, komentar, 15. kolovoza, 2004.

801 Patrick J. Buchanan, isto, str. 33.

predstavlja vrjednotu u svakoj od njih. Dakle, konstruktivni kurs za održanje svijeta života pretpostavlja odbacivanje univerzalizma, a prihvaćanje raznolikosti i njihovo očuvanje, a ne njihovo ujednačenje.⁸⁰²

Globalizirani luteransko-kalvinistički svjetonazor želi se po svaku cijenu prvo nametnuti katoličkom dijelu Europe a nakon toga islamskom svijetu. Dakle, zgrtanje materijalnih dobara, hladnoća, skepticizam, potrošački mentalitet kao "prevladavajući trend" nastoji dokinuti svijet poštovanja nedjelje, odnosno svijet slavljenja života. Unatoč bezobzirnosti temeljenoj na prividu moći svijet budućnosti neće biti svijet hladne anglosaksonske inverzije vrjednota, nego svijet Kristove civilizacije objedinjene u katoličko-pravoslavnoj galaksiji ljubavi i potpomognute islamskim postojanošću vjerovanja u jednog Boga. Uspostava determiniziranog poganstva kao preslika egipatsko-rimskog mnogoštva ostat će u povjesnici čovječanstva zabilježen kao treći, ali i kao posljednji pokušaj da se "Kraljevstvo Božje" nadomjesti praznim ništavilom.

U konačnici na pitanje: "gdje se danas u svijetu najkvalitetnije živi"? mnogi bi odgovorili: "na sjevernim obalama Sredozemlja." Dodatno pitanje ne bi bilo potrebno, jer svi oni znaju da je to katolički prostor Europe, one Europe koja je prije dvije tisuće godina prihvatila Krista i njegovu civilizaciju.

U čemu je paradoks Zapada? U tome što modernizacija i standardizacija (institucionalni oblik ujednačenja) općenito povećavaju materijalnu razinu, ali ne i moralnu i kulturnu dimenziju. Ta divergentnost između materijalne i moralne sastavnice života

---

802 Signapur je početkom devedesetih bio mjesto nastojanja da se odrede takve zajedničke oosobine na vrlo malom prostoru. Stanovništvo Singapura sastoji se odprilike 76% Kineza, 15% Malajaca i muslimana te 6% Hindusa i Sika. U prošlosti je vlada pokušala promicati "konfucijanske vrijednosti" u svom narodu, ali je također inzistirala na tome da svatko bude obrazovan na engleskom i da dobro govori taj jezik. U siječnju 1989. predsjednik Wee Kim Wee, u govoru prigodom početka rada parlamenta, istaknuo je veliku izloženost 2, 7 milijuna Singapura vanjskim kulturnim utjecajem sa Zapada koji su ih "tjesno približili novim idejama i tehnologijam iz inozemstva", ali ih isto tako "izložili" tuđem načinu života i vrijednostima. "Tradicionalne azijske ideje morala, dužnosti i društva koje su nas održavale u prošlosti" upozoro je, "ustupaju mjesto pozapađenijim, individualističkim i sebičnijim pogledima na život". Potrebno je, ustvrdio je, odrediti središnje vrijednosti koje su zajedničke različitim etničkim i vjerskim zajednicama Sigapura i koje sadrže "bit singapurskog bića". Predsjednik Wee predložio je četiri takve vrijednosti: "stavljanje društva iznad sebe, podržavanje obitelji kao osnovnog elementa društva, rješavanje velikih problema konsenzusom, a ne sporom, te naglašavanje rasne i vjerske tolerancije i sklada". Njegov je govor potaknuo opću rasparavu o singapurskim vrijednostima, a dvije godine kasnije vlada je izložila svoj stav u "Bijeloj knjizi". Bijela je knjiga definirala "zajedničke vrijednosti" Singapura ovako: nacija prije (zajednice) te društvo iznad sebe; obitelj kao osnovna jedinka društva; štovanje pojedinca i potpora zajednice pojedinu; konsenzus umjesto spora; rasni i vjerski sklad. Sukob Civilizacija, isto.

pojačava se u uvjetima kada se duhovna dimenzija zapostavlja ili se kao u slučaju Europe vjera ne smatra temeljnim identitetom.⁸⁰³ Nasilništvo zapadne masovne kulture nad "ostatkom svijeta" doživjet će svoj obrat kad se moć Zapada smanji. Početak 21. stoljeća upravo obiluje dokazima o "kolateralnoj šteti", što nastaje iza proizvodnje "determiniranog kaosa", kao što su slom svjetskog zakona i reda, sve veća anarhija u mnogim dijelovima svijeta, porast općeg vala zločina, moć transnacionalne mafije i narkokartela, sve veća ovisnost o drogama u mnogim društvima, opće slabljenje obitelji i porast svih vrsta nasilja. U svim gradovima svijeta zločin vrtoglavo raste, a temeljne vrjednote su ugrožene. Na svjetskom planu obogaćivanje života i smisla življenja zamjenjuje se nerazumijevanjem, napetostima, sukobima i katastrofama. Može li Zapad izbjeći "novo doba poganstva", odnosno može li izbjeći posljedice vlastitog pada, budući da od inverzije vrjednota ne odustaje?

5. Tko je pozvan suprotstaviti se novovjekom Rimskom Carstvu?

Deterministima je lakše nadzirati ujedinjenu državnu cjelinu nego li nezavisne države i narode. Zato je Europska unija njihov projekt. Slijedom toga moraju se postaviti pitanja: Žele li uistinu njezine velike države – Njemačka, Velika Britanija, Francuska, Italija, Rusija – i njezine drevne države Portugal, Španjolska, Austrija, Mađarska, Nizozemska, Poljska, Grčka i ostale – i dalje postojati kao posebni i jedinstveni narodi? Jesu li umorne od nezavisnosti? Imaju li volje i dalje biti ono što jesu? Odiču li se oni tako olako svog identiteta? Hoće li se Europa ponovo naći oči u oči s "nacionalnim pitanjem"? Teže li zaista one jednoj socijalističkoj nad-državi ili bi više voljele njezinu eutanaziju? Jesu li se stvarno opredijelile za život u stalnoj ovisnosti o birokraciji u Bruxellesu?

Druga faza determinizma izrodila je fašizam i boljševizam. No, to nije kraj povijesti iako bi Fukoyama želio. Treća faza je tu kao što je rečeno i posljednja, najteža bitka protiv međunarodnog neoliberalizma. O ishodu te bitke ovisit će hoće li jedinstvene, autentične kulture Zapada preživjeti, ili će postati kulturni surogati jedinstvenog multi-kulti kontinenta. Njezin ishod će odlučiti hoće li europske države i nacije opstati kao slobodne i nezavisne, ili će biti pretvorene u pokrajine superdržave u kojoj će očitovanje njihovog iskonskog prava na očuvanje jedinstvenog identiteta zauvijek biti stavljeno izvan zakona.

⁸⁰³ Italija je vidjela kakva su zbivanja popratila zahtjev za skidanjem križa iz učionica. Taj pokus nije se dogodio bilo gdje nego u Prodijevoj Europi i Prodijevoj Italiji. Ne slučajno, križ je skidan tamo gdje je u simboličkom smislu nastalo kršćanstvo a poglavito katoličanstvo, pa ako se tu postigne, lakše će biti u ostatku Europe, razmišljali su talijanski deterministi. (op. a.)

Poučak za Hrvatsku, ako je “neizbježan” ulazak pod skute Bruxellesa onda je bolje što kasnije jer će biti veća mogućnost lakšeg oslobođenja iz tog novog ropstva. Europska “periferija” je u ovom slučaju prednost, a ne nedostatak. Izbjeći mač liberalno-socijalističke kulturne revolucije čini se razumnom strategijom. Mogu li se Hrvati i ostali europski narodi oduprijeti bezuvjetnim zahtjevima europskih determinista? Imaju li snage odustati od izvršenja demografskog, nacionalnog, kulturnog i ponajprije vjersko-kršćanskog samoubojstva svojih zemlja – za tobožnju dobrobit čovječanstva?

Nad-država kao popratna pojava totalnog tržišta vodi čovječanstvo prema ponoru, u propast. Europska unija u mnogočemu nastoji sličiti Rimskom carstvu – Imperium Romanum. Obilježje tog društva bila je lišenost stanja koje prelazi područje čovjekove svijesti, to jest transcendentalnosti. Nijekanje svake transcendencije bila je jedina transcendencija tog društva. I kako kaže Stjepan Šulek⁸⁰⁴ u gradskim kulisama izmiješanih kultura Rimskog Carstva – grčke i rimske – klanjali su se brojnim bogovima. Imperijalni rezon bio je progona kršćana. Što je smetalo kršćanskoj manjini u toj metareligiji svemoćnog kulta rimskog carstva? To što je taj kult zatvorio vrata svakoj nadi, svakoj novoj alternativi, svakoj transcendenciji, kršćanskoj vjeri u jednoga Boga, Boga, koji im je otvarao alternativu, smisao života. Nad-država, pa zvala se ona i Europska unija, podrazumijeva u prvom redu dominaciju izdvojene birokratizirane skupine nad mnogim državama, a to znači put u kaotičnu budućnost.⁸⁰⁵

Otuđene političke elite mogu predati suverenitet svojih država da bi one nestale unutar nadeuropske države, no narodi će jednom ustati i protiv novovjekog Rimskog Carstva i ponovno će stvoriti zemlje iz kojih potječu.⁸⁰⁶ I to požrtvovnije i snažnije nego što je to u povijesti do sada ikada bilo. Katarza će biti strašna jer će morati biti srušena sva zlatna telad sagrađena od francuske revolucije do bruxselleskih bezbožnika. Kao što je “hladni rat” protiv svjetskog komunizma dobiven, tako ni “vrući mir” protiv svjetskog determinizma nije izgubljen.

804 Totalno tržište vodi čovječanstvo u propast, Stjepan Šulek, Hrvatsko slovo, 12. travnja 2002.

805 Kad se Europska unija proširi na istok, dogodit će se prasak. Europskom unijom od dvadeset pet država ne može se vladati iz Bruxellesa, osim ako Bruxelles ne bude imao moć kakvu vlada SAD-a ima nad svojih pedeset država. Patrick J. Buchanan, isto, str. 259.

806 Zametak otpora Buchanan vidi u tome što su europski narodi sve oprezniji prema “divnome, novome svijetu” kakav im pripremaju ljudi poput Strobea Talbotta i Romana Prodiya. Na sastanku Europske unije u Nici, manje su se države usprotivile daljnjoj predaji nacionalnog suvereniteta. Danci su odbili euro. U ožujku 2001. 77% Švicaraca i svi švicarski kantoni rekli su “ne” na referendumu “Da Europi”. Kad se Irska oglušila o direktive Europske unije i smanjila poreze, Dublin su disciplinirali. “Oprostite” rekao je predsjednik Prodi, “no nastavnik

Zašto ovo novo-staro carstvo ne može opstati? Prvo, zato što elita odabranih, koja ga stvara, ne uživa ni malo ljubavi ni povjerenja u društvu, osim onog medijskog lažnog i virtualnog. Mnogi narodi ili većina u tim narodima preziru ga zbog njegove nesnošljivosti i nemoralnosti i zbog onoga što je uradila i što kani uraditi tradicionalnim vrjednotama i vjeri otaca. Drugo, što to carstvo počiva na ideologijskoj matrici koja je oprečna zakonima ljudske naravi i Bogu te naravi. Svijet ujednačenja suprotan je Božjem svijetu raznolikosti. Stoga ovo novo carstvo koje je sagrađeno na ljudskoj oholosti, lakomosti, nezasitnosti, neumjerenosti i nemoralnosti samo je sebi presudilo potonuće u bezdanima ništavila.

Tko je pozvan povesti narode lišene suvereniteta u boj "posljednjih vremena"? Kako postoje velike paralele između rimskog društva i današnjeg zapadnog društva Carl Amery iz toga izvlači zaključak da su u prvom redu kršćanske crkve pozvane da poput prvih kršćana dignu zastavu pobune, kako bi se spasilo čovječanstvo i cijeli globus.⁸⁰⁷ Jedino bi crkve – dokazuje Carl Amery – kao najstariji čuvari judejsko-kršćanske poruke mogle svijetu dati novu nadu, novu perspektivu. Njihova bi zadaća trebala biti ne samo upozorenje, nego i pružanje aktivnog otpora, dakao ne fizičkog. Kršćanske crkve moraju dakle preuzeti civilizacijski nalog u 21. stoljeću i povesti odlučnu borbu u novom dobu poganstva.

Pri razmatranju bilo koje strategije a poglavito strategije za očuvanje vrjednota i ljudskoga smisla, potrebna je prosudba odnosa snaga. Deterministi jesu preuzeli sve kulturne ustanove kršćanskog Zapada, jesu ovladali gospodarskim središtima i jesu stvorili snažnu "meku silu", ali sva ta silna koncentrirana moć nije dostatna da funkcionira u svakom prostoru. Strategija temeljena na žrtvovanju svakoga i svega na oltaru profita i nemoralnosti nigdje nema čvrste korijene, ona stvara virtualni prostor, a izvan tog prostora domoljublje i tradicija itekako su postojani i živi. To znači da deterministi vladaju tvornom snagom moći, ali ne i metafizičkom snagom. I dalje će unatoč svemu, nezavisnost biti dragocjenija od trenutnog materijalnog probitka. Za dobru staru domaju se vrijedno boriti. Neće europski narodi tako olako ni

---

katkad mora kazniti i najboljeg učenika". Irski ministar vanjskih poslova, čiji je gospodarski rast bio 8%, uzvratio je: "Kada druge europske zemlje postignu uspjeh kakav je postigla Irska, možda ću onda pozornije slušati". Potom su irski glasači torpedirali sporazum iz Nice i širenje Europske unije kao utapanje glasa Dublina u Europu i opasnost za suverenitet Irske. Talijani imaju vladu desnog centra koja namjerava Italiju staviti na prvo mjesto. Njemački kršćanski demokrati sve su glasnjiji glede svoje želje da održe nacionalni identitet i kulturu. Britanski torijevci su izgubili, no njihovi ciljevi – očuvanje države i spas funte – imaju potporu većine. Patrick J. Buchanan, isto, str. 259.

⁸⁰⁷ Njemački katolički publicist Carl Amery taj stav iznosi u svoj Knjizi "Global Exit – Die Kirchen und der Totale Markt", Luchterhand 2002. Stjepan Šulek, isto.

ljubav ni odanost podariti Europskoj uniji ili nekoj drugoj "međunarodnoj zajednici". Zato je prema strategijskom načelu odnosa snaga moguće bitku za "neovisnost" dobiti zauvijek ako se domljubi okupe oko jednog stožera i poput kršćanskih mučenika, kojima se klanjaju, ne izgube hrabrost. Bijednim i beskrvnim apstrakcijama zamotanim u liberalizam koje nude deterministi⁸⁰⁸ na hiperstrateškoj razini nužno je suprotstaviti dovoljno snažne motive za osobnu, patnju, žrtvu pa i smrt. Spremnost na žrtvu tako postaje "veliki koraljni greben" na koji će se globalizirani brod graditelja novoga poganstva sigurno nasukati. No postavlja se pitanje kad će onih sto četrdeset i četiri tisuće, koji na usnama ne imahu laž zasvirati na svojim citrama u "jedno vrijeme i dva vremena i pola vremena"?⁸⁰⁹ Da će to vrijeme doći to je sigurno. Zašto to ne bi bilo u ovom 21. stoljeću. Vojnika za taj boj neće nedostajati. Što kažu brojke?

Na svijetu u 2004. bilo je 6 milijarda i 212 milijuna stanovnika. Od tog broja krštenih katolika ima više od milijarde (1.071 000) – to jest 17,2 posto. To znači da je gotovo svaki peti zemljanin katolik. "U biti stabilan" ostaje i dalje broj svećenika i redovničkih zvanja, a ohrabrujući je podatak da sve više zvanja ima u Africi i Americi, dok je u "laganom opadanju" broj zvanja u Europi i Aziji. To su samo neki podaci koje donosi novi "Papinski godišnjak 2004", koji je papi Ivanu Pavlu II. predstavio državni tajnik kardinal Angelo Sodano 3. veljače 2004. Prema tim podacima, od ukupnog broja katolika polovica ih živi u Americi (50 posto), i taj kontinent i dalje ostaje "rasadnik" katolištva; dok ih u Europi im a 26,1 posto. U Africi živi 12, 8 posto katolika, u Aziji 10,3 posto, a Oceaniji – 0,8 posto. U odnosu prema sadašnjem ukupnom broju stanovnika po kontinentima, u obje Amerike katolika ima 62,4 posto, u Europi 40,5 posto, Oceaniji 26, 8 posto, dok ih je u Africi 16,5 posto i Aziji samo 3,0 posto.⁸¹⁰

Oslobođeni iz ropstva determinizma,⁸¹¹ katolici neće biti sami, njima će se pridružiti i preko 350 milijuna pravoslavaca i ta objedinjena snaga Kristove crkve zgrabit će Zmaja, staru zmiju,

808 "Moćnici" u tranzicijskim zemljama pa tako i u Hrvatskoj, bez prethodnih analiza vlastitih stručnjaka i političara prihvaćaju sva pravila nepoštene globalne igre, apsolutnu i apsurdnu moć novca, neoliberalnu teologiju kao zamjenu za komunističku teologiju, ucjenu transnacionalnih organizacija, kako bi se države stavile u defanzivan položaj, kako bi se uništila njihova moralna i narodna supstanca. Nacionalnih zakona više ne smije biti, to će se diskvalificirati i proglasiti primitivnim nacionalizmom, koji stavlja prepreke slobodnoj trgovini. Hrvatska – kako se to vidi i u brojnim novinskim napisima i "stručnim" analizama – puna je robova za takvu globalnu politiku. Stjepan Šulek, isto.

809 Otk, 1214, 143-5, Jeruzalemska Biblija, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1996. str.1770. i 1771.

810 Sve ove podatke donosi "Papinski godišnjak 2004", a pod naslovom "Više od milijarde katolika" prenio je Glas Koncila 15. veljače 2004.

811 Kao primjer za egzodus iz ropstva globalnog kapitalizma Amery vidi i "Crkvu oslobođenja" u latinskoj Americi. Ako bi se crkve odlučile na tako snažan otpor

to jest Đavla, Sotonu i okovati ga za tisuću godina. Baciti ga u Bezdani, koji nad njim zatvori i zapečati, da više ne zavodi narode dok se ne navrší tisuću godina.⁸¹²

Čovječanstvo se mora obraniti od hororizacije svijeta i determinističkog pakla kao bi se bavilo prospekcijom sunčanih avenija budućnosti. I kao što predlaže teolog Hans Küng kršćanski humanist, sve vjerske zajednice trebale bi prihvatiti svjetski etos milosrđa i osnovati "međunarodni parlament" (Parlament der Weltreligionen)⁸¹³, jer samo zakon etike i morala mogu nametnuti čovječanstvu dva čudoredna zakona: (1) svaki čovjek mora biti ophođen na ljudski način; (2) što želiš da drugi tebi čini, čini to i drugima. Iz tih dviju maksima o obrani života bližnjega i pravednosti u službi istine ovisi i gdje će se narodi u 21. stoljeće naći i hoće li druga "knjiga", knjiga "života", biti otvorena.⁸¹⁴

6. Uvod u bitku "posljednjih vremena"

Što će prethoditi bitci "posljednjih vremena"? Što će je uvjetovati? Kakva će biti geopolitička slika svijeta u njezino predvečerje? Kako, je dobro znano, drugu polovinu dvadesetog stoljeća obilježila je ideološka proturječnost koja je bila usko vezana s odnosima dviju država, kao nositeljicama dva različita socijalna sustava. Predstavljali su ih Sovjetski Savez s jedne a Sjedinjene Američke Države s druge strane. Ta proturječnost bila je ishodište za vojnu ugrozu objiju strana i njihovih država – saveznica. Obostrano su se promatrali, isključivo kao protivnici, nadmećući se na globalnoj razini i neprekidno se pripremajući za rat. U tu svrhu vođenje nuklearnog rata je postala zbiljska mogućnost, pa su se stvarale savezničke (koalicijske) snage i gradila globalna vojna infrastruktura.

Period bipolarne podjele svijeta, čije je središte bila Europa, se završio, nestajanjem socijalizama (komunizma). U sadašnje vrijeme, koje je vrijeme upravljanih kriza i determiniranog kaosa nije nestalo ideološkog sučeljavanja, no, ono se od polariteta preselilo na subpolitičku razinu, unutar država-nacija. Vanjsko sučeljavanje se nastavlja ali isključivo oko materijalne komponente – sirovina i energetike. Rusija je zbog bogatstva sirovinskih izvora i dalje u središtu pozornosti Sjedinjenih Država, Europe, Japana i Kine. Trka između njih uzrokuje sukob interesa

---

protiv programiranog samoubojstva čovječanstva, to bi odgovorna politika trebala pozdraviti. Zdravlje ljudi i obrana opstanka naroda i čovječanstva protiv smrtonosnog zagrljaja totalnog tržišta trebala bi postati zajednička zadaća. Stjepan Šulek, isto.

812 Otk, 202-3, Jeruzalemska Biblija, isto str. 1776.

813 Dijalog o globalizaciji nasilja i provokaciji rasizma u svijetu, Nelly A. Chadirat, Slavko Kulić, Novi list, 14. rujna 1997.

814 Otk, 2012, Jeruzalemska Biblija, isto, str. 1777.

koji po prirodi stvari otvara i mogućnost možebitnog vojnog sučeljavanja.

Dvije su skupine proturječnosti koje vode prema sučeljavanju na globalnoj razini. Prva je što Putinova Rusija prepoznaje da je ona cilj i sredstvo za gospodarstvo mnogih zemlja. Još veći interes za Rusiju bit će kada se realno sagledaju materijalne mogućnosti s životnim prostorom (ekologija). Osim toga kriza sedamdesetih godina 20. stoljeća riješena je racionalnijim odnosom glede izvora i znanstveno-tehnološkim progresom (informatizacija). Međutim to je bilo samo djelomično, pa i kratkoročno rješenje, mnoge zemlje na početku 21. stoljeća imaju problem s ekološkim i demografskim izazovima.

U drugu skupinu ulaze proturječnosti međunacionalnih odnosa. U tom razmatranju Rusiji ima posebno značenje kao jedno od središta svjetske civilizacije – pravoslavno kršćanske. To je razlog zašto Rusija polaže pravo na zaštitu od ugroze drugih civilizacija (središta) ne samo sebe nego i slijedećih država: Armenije, Gruzije, Bjelorusije, Bugarske, Rumunjske, Makedonije, Srbije, Kazahstana i Ukrajine. Ako je suditi po nastupanju Zapada prema Gruziji (2003.) i poglavito prema Ukrajini (2004.) i njegovoj agresivnoj žurbi za pozicioniranjem u dubini prvih vrata Euroazije, očigledno su zaboravili da time produbljuju već postojeći ponor na razdjelnici civilizacija.

Ove dvije skupine proturječnosti uvjetuju novu geostratešku postavku. I u 21. stoljeću postojat će šest središta moći: Sjedinjene Američke Države, Europa, Kina, Japan, Rusija i Indija koji se podudaraju s pet civilizacija i njihovo uzajamno djelovanje određivat će prostornost i razinu budućih sukoba. To je vrlo značajno uočiti kao bi s našao odgovor na proces koji nije završen nego tek počinje, a to je samoindentifikacija država i istih civilizacijskih područja. Taj uvjetno nazvan "prijelazni period" bit će glavno obilježje budućeg vremena.

On neće proteći bez sukoba. Kakvi će oni biti? Budući da se pod obilježjem sukoba u četvrtoj dimenziji podrazumijeva sveukupnost socijalnih, političkih, gospodarstvenih i informacijskih potencijala, a tek onda vojnih, u oblikovanju strategijskog oblika sukoba njihov karakter bit će usklađivan s postavljenim ciljem. Usmjerenost mnogih zemalja "trećeg svijeta" k sveobuhvatnom sustavu sigurnosti pod nadzorom UN-a, kako bi se spriječile ili u krajnjoj mjeri značajno umanjile posljedice nastupanja moćnih, ili posljedice sukoba među njima samima, nakon presedana u slučaju Kosova, Afganistana i Iraka, a sutra Irana, ostavljaju malo prostora za optimizam. Marginalizacija UN-a, natjerat će mnoge zemlje da pristupe regionalnim sustavima sigurnosti. Dakle, u novom sustavu sigurnosti oslikavat će se višepolarnost svijeta, pa umjesto jednog centraliziranog, nastat će parcijalni sigurnosni sustavi sjeverno-američki, južno-američki, zapadno-europski,

istočno-europski, azijsko-tihooceanski, afrički, bliskoistočni. U takvim okolnostima moguće su dvije opcije. Prva za eskalaciju sukoba unutar regionalnog sustava stvarat će se nadnacionalne koalicijske snage, ali isključivo od zemalja koje pripadaju tom sustavu. Svaki pokušaj intervencije izvana od nekog drugog regionalnog sustava smatrat će se činom agresije. Drugim riječima svatko će rješavati svoj "kućni problem". Druga podrazumijeva koalicijske snage dvaju ili više regionalnih sustava sigurnosti u obrani ili napadu protiv takve ili slične protivničke koalicije.

Preslagivanje regionalnih sustava sigurnosti neće proći bez potresa. Sjedinjene Američke Države kao prevladavajuća sila svijeta iskoristit će političku tribinu da u oslabljenom UN-u nastavi i dalje nametati svoje interesa, a istodobno nastavit će osporavati višepolarnost, a time i regionalne sustave sigurnosti kao novu realnost. Sjedinjene Američke to sebi mogu priuštiti, jer kako reče francuski diplomat Jules Jusserand one imaju veliku sreću: Na sjeveru i jugu graniče sa slabim susjedima, učinile su ih je još slabijim i ovisnijim, a s ribama graniči na istoku i zapadu. Zato one sve manje imaju razumijevanja za bojaznost Europe za mogući geopolitički potres koji uvjetuje približavanje NATO-a granicama Ruske Federacije. Dok Velika Britanija obavlja posao za Sjedinjene Države na jugoistoku Europe, Njemačka, Francuska i Italija, sve teže prihvaćaju jednostrane poteze ovog dvojca. Između velikih zapadnih sila sve je moglo biti u redu dok su se vitalni interesi poklapali i dok je pred njima bio isti ideološki neprijatelj. Takvog neprijatelja više nema. Poslije nestanka "Carstva zla", geostrateški se zemljovid kontinenta prokleteo zamrsio, ili se učinilo sve da se zamrsi. Europski interesi nisu nužno jednaki američkim što vrlo zorno pokazuje slučajevi bivše Jugoslavije, Afganistana, Iraka, Izraela, Zapadne obale i Gaze, Gruzije, Ukrajine, i sadašnjeg stanja oko Irana. Proširenjem NATO-a na istok, Europljani, gledano iz perspektive Madrida, Pariza ili Rima, su sve dalje od planetarne gravitacijske stožerne točke zvane Put svile, a time su i sve niže na ljestvici moći. Krajem devedesetih godina prošlog stoljeća prvo se pojavila pukotina između srednje-južnih i srednje-sjevernih Europljana. Dok su se prvi predvođeni Italijom i Francuskom borili za stvaranje ravnoteže na jugoistoku i za proširenje ograničeno na zemlje s područja njemačke marke, drugi su se predvođeni Engleskom okupili oko Amerikanaca za što dublji prodor na istok uključujući i Baltičke zemlje. Taj je pristup doveo do agonije francusko-njemačke osovine, koja je dodatno umrtvljena političkim projektom "zapadnog Balkana" i njegovim stavljanjem pod nadzor Velike Britanije.

Riješivši jugoistok Europe, Sjedinjene Američke Države početkom 21. stoljeća, usredotočile su se na dva najvažnija, za obranu američkih interesa – Bliski istok i Daleki istok. Od završetka hladnog rata Sjedinjene Države nisu promijenile svoju temeljnu

strategijsku zamisao koja je iznijeta u Wolfvitzovom izvješću (prema imenu bivšeg zamjenika ministra obrane), koja polazi od toga da je američki interes spriječiti pojavu bilo kakve sile koja bi se mogla mjeriti sa SAD-om kao što je to bio slučaj s bivšim Sovjetskim Savezom. Iz tog razloga američki politički i vojni dužnosnici nisu doveli u pitanje postojanje NATO-a, svog glavnog instrumenta projekcije moći iz vremena hladnog rata. Ono što je promijenjeno to je nova uloga NATO-a u upravljanim krizama.

Nakon kratkih kontraverzi, unutar samih Sjedinjenih Država postignuto je opće suglasje i njime se prelazi preko crta razdvajanja suprotstavljenih strana i tradicionalno suparničkih intelektualnih i političkih težnji u vezi s ciljevima te strategije. Kako je to već iznijeto, kao mogući suparnici Sjedinjenim Američkim Državama uvijek se spominju Rusija ili još češće Kina, nego li Japan ili Europa, pa i ujedinjena. Iako je oružje za uklanjanje tih navodnih suparnika ponajprije gospodarske i političke prirode, ne propušta se nikada prilika da se posjeti na to kako je vojna sila glavni čimbenik nadmoći SAD-a.

U slijedećih desetak godina stožerna točka oko koje će se vrtjeti svjetska moć i dalje će biti Bliski istok. Irak za sve navedene igrače, bez iznimke, ostat će poprište sučeljavanja međunarodne politike dugo godina. Budući da je neuspjeh poslijeratnog reguliranja u Iraku, unatoč izborima, sve izvjesniji doći će do preslagivanja na globalnoj političkoj sceni pa će Rusija sve više igrati na kartu, Njemačke, Turske, ali i Kine. U tom kontekstu Rusija će graditi odnose sa Sjedinjenim Državama ovisno od toga u kojoj će se mjeri ostvariti njezini ciljevi u Europi. Rusko-američki odnosi uglavnom će biti usredotočeni na probleme nadzora nuklearnog oružja. Rusija će nastojati koordinirati svoju političku liniju u odnosu na velike probleme regije s vodećim europskim zemljama, ali će nastaviti suradnju s Iranom, Sirijom i Indijom, zastupat će jačanje uloge UN-a u regiji, a glede korejske nuklearne problematike zauzet će međupoziciju. Zato će nastaviti prodaju svog naoružanja Kini i razvijati politički dijalog s njom.

Rusija, Putinovim drugim predsjedničkim mandatom, iz objekta politike Sjedinjenih Američkih država i Europske unije, pretvara se u subjekt svjetske geopolitike. Amerikanci, a također i stari i novi Europljani počinju shvaćati da njihov projekt globalnog nastupanja "izvozom demokracije" više ne prolazi u Rusiji. Stoga postaje sve očiglednije da Rusija, neće igrati po pravilima Zapada.⁸¹⁵ Ona u ujedinjenu Europu želi ići svojim putem, pri-

815 Nesuglasice između Rusije i Zapada mogu dovesti do scenarija na koji upozoravaju političari, kao ministar obrane Rusije Sergej Ivanov: Rusija bi mogla razvrgnuti Sporazum o ograničavanju konvencionalnog naoružanja u Europi zbog rastućeg suparništva sa SAD-om na prostoru ZND, blokirati svoje članstvo u Vijeću Europe zbog nesuglasica sa Zapadom oko Čečenije i ne pridržavanja

mjenjujući strategiju čekanja, jer će Europa u bliskoj budućnosti trebati Rusiju, a ne ona Europu.

Što će se to dogoditi na svjetskoj sceni? U čemu je istinski razlog krize koja se nadzire? Teško je povjerovati da su Sjedinjene Američke Države i Europska unija spremne pokopati svoje strateško partnerstvo s Rusijom zbog Čečenije, vojne baze u Gruziji, Kalinjingrada ili uhićenja Hodorovskog? U igri mora biti nešto veće, mnogo značajnije. Odgovor leži u ideologiji, naime Rusija se nastoji osloboditi zapadnog liberalizma upijenog devedesetih godina prošlog stoljeća, radi toga kako bi, bez obzira na sve, ponovno bila autentični svjetski politički čimbenik ali i da bi uspostavila ruski sustav vrijednosti od zatomljenog kršćanstva do čuvanja uistinu neprocjenjive kulturne baštine. Rusija je iz "sna" probudila nakon 11. rujna 2001. a poglavito nakon Iraka, kad se opametila i ponovno osjetila neophodnost objedinjavanja radi odbijanja postojećih, stvarnih, a ne tobožnjih, zamišljenih ili izmišljenih prijetnji za opću sigurnost. Moskva "američkim suzama" nakon Iraka ne može vjerovati.

Sučeljavanje na globalnoj političkoj sceni iz tvarne sastavnice sve više seli u metafizičku. Moćni Zapad na čelu sa Sjedinjenim Državama to će nijekati i nastaviti će izravno s novim uplitanjima, uz uporabu oružanih snaga pravdajući takvo nastupanje "nacionalnim sigurnosnim interesa". Ti će se interesi imati dvije razine. Prvu, životnu u koju će i dalje ulaziti obrana nacionalnog teritorija, osiguranje energetskih strateških zaliha (posebno Srednjeg Istoka) kao i zaštita ključnih američkih saveznika od Europe do Dalekog istoka. Druga, sekundarna obuhvaćat će pitanja regionalne sigurnosti, održavanja mira, nametanje mira, "izgradnju demokracije" u ostatku svijeta i humanitarne intervencije. Takav pristup "nacionalnim sigurnosnim interesima" zahtijeva i odgovarajuću doktrinu. Ona će se po svemu sudeći temeljiti na "iračkom sindromu", tj. uporabe velike vojne sile, sigurne pobjede i nedefinirane "strategije izlaska". Takav pristup kao i u slučaju Iraka pokazat će se krajnje kontraproduktivnim osobito u područjima gdje sukobi postaju vrlo zamršeni i odupiru se brzom rješenju.

Proturječje u svijetu moći i oružja zakonito traži rasplet. Održavanje svjetskog poretka na pravu jačega moguće je, ali je onda na pomolu sukob većih razmjera, pa i takav da cijeli svijet posta-

---

odredbama Sporazuma o partnerstvu i suradnji s EU, potpisanom prije deset godina, budući da on ograničava rusku trgovinu s novim članicama.

Zapad može lišiti Rusiju punopravnog članstva u "velikoj osmorki" i oduzeti od nje tek dobiveni status zemlje s tržišnim gospodarstvom. A Rusija, na svoj način, može ukazati zapadnim zemljama na to da ona ima i druge alternative strateškog partnerstva. Naime, Igor Ivanom je nedavno (...) odnose s Kinom opisao kao "najbolje u povijesti dviju država". O suradnji s EU i SAD ministra vanjskih poslova je govorio manje laskavim riječima. *Zapad daje prednost držanju Moskve na odstojanju*, Aleksandr Rahr, Nezavisimaja Gazeta, Moskva, 1. ožujka 2004.

ne bojno polje. Prvo, Europa nije bila svjesna da je lom njezine civilizacije i njezinog modela razvoja započeo Prvim a nastavljen Drugim svjetskim ratom jer su se probudili i Sjedinjene Američke Države i Daleki istok kao neka podsvijest europskog kontinenta. Uostalom, zna se da je Europa nastala iz Azije, geotektonski i demografski. Potom su Sjedinjene Države ostvarile status svjetske velesile na funkcionalizmu međunarodnih odnosa, utemeljenih na pravu jačega, moćnijega, i uz pomoć teorije međunarodnih odnosa nametnule to pravo kao pravilo ponašanja, unatoč geopolitičke podjele prostora, izvora i uvjeta života mnogobrojnih država i naroda u svijetu. Nejednaki uvjeti života, rasta i razvoja upravo su posljedica takvog političkog stanja i takvih političkih odnosa.⁸¹⁶ Ali to ipak ne znači da je podjela prostora okončana, a još manje da je konačna politička karta svijeta dovršena. Do uspostavljanja nove ravnoteže i stare hijerarhije vrjednota zapadni svijet će morati proći kroz čistilište kako bi okajao svoje grijehе.

Zapadni deterministi učinili su sve da iz dvadesetog stoljeća u buduća vremena prenesu produbljene odnose nadređenosti i podređenosti i najdublju nagriženost prirodnih pretpostavki za sva tri života svijeta.⁸¹⁷ Zato, unatoč civilizacijskim dostignućima u cjelini, nikad ljudska vrsta nije bila zabrinutija i uznemirenija radi svojega opstanka. Strah i zabrinutost proizlazi iz pogrešne percepcije prirodnih zakona, iz ekologije svijesti, iz pogrešne uporabe znanja, tehnologije, sile i mastodonta profita.⁸¹⁸ Ponovno vrjednovanje onoga što znamo i što smo postigli je neizbježno. Oklop svijesti koji pritišće svijet na početku 21. stoljeća posljedica je nasilnog mišljenja u određivanju svijeta interesa. Kako ublažiti ili ukloniti to nasilno mišljenje? To nikakva znanost ne može. To je pitanje duha i vjere, samo oni mogu ukloniti nasilje. Ova sadašnja biblijska vremena, svijet je već jednom prošao. Stranputica poganstva, pa i ovog novovjekog riješena je prije dvije tisuće godina riječima – Ja sam Put, Istina i Život.⁸¹⁹

816 "Stvarnost današnjice izravno je povezana s epohom izravne kolonizacije i postojanja kolonija. Ona je samo raskorak kolonijalne situacije, ali na kvalitetno višoj razini. Današnja globalna stvarnost osnovana je na objektivnoj činjenici postojanja sila koje pod svojim monopolom drže vojnu moć, privredu, bogatstvo, politiku, sustav informacija, tehnologiju, komunikacije, kulture. Takva stvarnost počiva na golemom jazu koji dijeli svijet moćnih od svih ostalih svjetova. Mumir Šefik: Zavisnost u eri nezavisnosti, Round Table, 1987. str. 22.-25., Cavtat, Dubrovnik (referat), prema Strategija nasilja kao strategija razvoja, Slavko Kulić, Naprijed, Zagreb, 1996., str. 187.

817 Dvadeseto je stoljeće crna kutija koja u sebi krije posljedice, degradaciju žive vrste(...) Možda bi već sada bilo potrebno govoriti i o stoljeću involucije, pohlepe, nasilja prirodnog razvoja, procjepa ljudskog svijeta, sile i kapitala. (...) Po svoj prilici riječ je o tome da nas je zavela materijalna kultura s niskim stupnjem razvoja. Slavko Kulić, isto, str. 151.

818 Slavko Kulić, isto, str. 147.-148.

819 Odgovori mu Isus: "Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni. Da ste upoznali mene, i Oca biste moga upoznali. Od sada ga i poznajete i vidjeli ste ga." Otk 146-7, Jeruzalemska Biblija, isto, 1529.

7. Bitka “posljednjih vremena”

Gotovo svaka kritika determinista, njihovih planova i projekata smatra se da je neki zločin sam po sebi, što ga treba odmah kazniti. Oni ne postavljaju pitanje jesu li njihove koncepcije i strategije od Francuske revolucije do današnjih dana, tj. do dodjeljivanja atributa “carstva zla”, možda bile ili su pogrešne? Nakon druge faze determinizma, u trećoj oni neprekidno propovijedaju uglavnom dvije “vrline” – parlamentarnu demokraciju⁸²⁰ i tržišno gospodarstvo. Svijet sustavno obilaze takozvani “Harvard Boys” i preporučuju zemljama “trećeg svijeta” i tamošnjim često naivnim političarima, a nerijetko i potpunim nezalicama, da vode politiku potpune liberalizacije i privatizacije, zajedno sa slobodnim izborima i višestranačkim sustavom.

Samo po sebi je jasno da ovi *conspirateursi* nemaju zadaću pružiti pomoć siromašnima. Ne, to nikako. Njihov posao precizno se sastoji u tome da preuzmu razvoj prevratničkog procesa, da ga umjetno dovedu do krize, da stvore prevrat *ex nihilo nihil*, i da ga izvedu bez uvjeta za prevrat, jednostavno da determinirani kaos posiju svugdje.⁸²¹ Jedini neophodan uvjet da prevrat uspije je adekvatna organizacija njihove urote, a to su mediji. Oni su bitni alkemičari novih revolucija.⁸²² Približava li se svijet

820 U trećoj fazi determinizma, slijedi uništenje države i njezinih institucija – operator za tu provedbu je parlamentarna demokracija. Prema tom planu vlade država bit će suvišne, nepotrebne, anakrone. Kad nema ni vlade, nema ni države, nema ni naroda a u konačnici nema ni čovjeka. To je krajnji cilj svih determinista i determinizma. U hrvatskom slučaju to znači treba Tuđmana izopćiti, Hrvatsku vojsku dokinuti, a Crkvu oblatiti. To je “sveta” zadaća hrvatskih determinista uprizorenih u račanovcima, mesičevcima, pusičkama, radošima, bancima, gongovcima, fakovcima, osesovcima, humanitarcima, europsjcima, globalistima, novodobovcima, udrugarima i zadrugarima te raznim alijansama za treću, četvrtu ili tko zna koju “Hrvatsku”, ali samo ne Hrvatsku. op. a.

821 Svjedoci smo kako nam se iz dana u dan na ovome našem kulturološkom i civilizacijskom četrnaestostoljetnom prostoru javljaju stanoviti anonimni međunarodni promatrači, politički i moralni nadzornici “kulturtregeri”, instruktori i agenti globalizacije i planetarizacije, sa svojom “uzvišenom paneuropskom misijom” da nas instruiraju i da nam oforme “znanstvene autoritete”, koji će nam oblikovati globaliziranu svijest i redefinirati nacionalnu povijest. U deklamiranju svoje strasburške, autokratske i činovničke političke retorike, nastoje nas u duhu bezuvjetne “rasnopolitičke” subordinacije disciplinirati, ukoriti i na načelima liberalnog anacionalnoga multikulturalizma dekroatizirati i civilizacijski globalizirati. A kao drugu fazu političkog egzorizma i kulturološke cenzure možemo očekivati zahtjev, da se obavi jedan inkvizicijski autodafe naše autentične historiografije i da se sve naše nacionalne enciklopedije, leksikoni, monografije, bibliografije, hrestomatije, školski priručnici, povijesni udžbenici i nepoćudni književni tekstovi po mišljenju “apsolutne istine” zapadnoeuropsko-atlantskog Oficija i po uzoru na srednjovjekovnu proskribiciju na lomači spale. Globalizacija i identitet, grupa autora, Nedjeljko Mihanović, UHIP, Zagreb 2004. str. 193.

822 Njegov ideološki prethodnik Vladimir Iljič Lenjin u Što da se radi? (1902) napisat će: “Dajte nam organizaciju revolucionara – i mi ćemo prevrnuti cijelu Rusiju”. Te proročke misli marksističkog Mesije determinizma izrečene na početku burnog 20. stoljeća doista će se i ostvariti.

hipotetičkoj stvarnosti koju će “veleumni ljudi i akademska elita” budućnosti s primjerenog povijesnog rastojanja tek cinično okarakterizirati kao smiješnu stranu prošlosti prve polovice 21. stoljeća u čijem je političko-vojnom i diplomatskom igrokazu, pod ravnanjem neoliberalističke ideologije⁸²³ više u asimetričnim a manje u simetričnim ratovima, masovnim društveno političkim i gospodarskim eksperimentima na pozornici zbivanja živote izgubilo na desetke pa i stotine milijuna statista?

Prevratnički krug prošlih vremena u 21. stoljeća očito se nastoji zatvoriti. Deterministi današnjice zahvaljujući bogatom iskustvu svojih prethodnika stvorili su globalnu organizaciju prevratnika kojima je očito namjera “prevrnuti cijeli svijet”. U udarnom postroju te prevratničke garde stupaju financijski špekulanti, usamljeni ratnici-teroristi te “dobrotvori” odmetnuti od Boga i vjere kojima su usta puna priča o svjetskom miru.⁸²⁴ Nova prevratnička garda i te kako dobro zna da nisu rijetki oni koji su spremni žrtvovati opće dobro svojim zasebnim probitcima. Takvo stanje ljudskog duha je nepresušni izvor onoga što oni zovu prevratničke mase. Tu slijepu prevratničku masu, kontaminiranu neoliberalizmom i iz njega proistekle neobuzdane slobode i socijalnih trvljenja deterministi vode u bitku “posljednjih vremena”.

Nasuprot njima stajat će postroj čuvara ljudskog dostojanstva i identiteta. To su oni koji kao osobe ili kao kolektiv ne žele biti ono što nisu. Zato će svi oni i unutar povijesnih granica zapadne civilizacije, a i izvan nje, tvoriti postroj pripravnih za odbijanje sustava vrijednosti i normi koje im agresivno nameću nasmijana i optimistična lica apostola “kraja povijesti”. Suprotstaviti će se duhovnoj pustinji samoće, slutnje i strepnje i onima koji žele ovladati svijetom i državama, dobrima i imovinom pa i dušama.

Bojišnica za bitku “posljednjih vremena” je povučena. Na jednoj njezinoj “crvenoj” strani “Humanistički manifest” postrojio

823 Neoliberalizam kao ideologija financijske oligarhije je samo oblik novog kolonijalizma. Zemlje u razvoju su samo potencijalna skladišta otpada, rezervat jeftine radne snage i vojnika, izvor energije i vode, još nezasićeno tržište na kojemu se može prodati i ono što razvijeni ne mogu više prodavati kod kuće, uključujući i istrošene tehnologije. Relativno zaostajanje je sve veće, a jedini rizik za razvijene zemlje je snažan imigracijski pritisak. Krize koje povremeno potresaju nerazvijene, kao što se to dogodilo u Meksiku i Argentini, najbolje potvrđuju disfunkcionalnost sadašnjih odnosa u pogledu sudbine “trećeg svijeta” u sadašnjim modelima integracija. Globalizacija i identitet, grupa autora, Josip Jović, UHIP, Zagreb 2004. str. 71.

824 Od kraja Drugog svjetskog rata liberalna je ljevica uspjela zauzeti ne samo umjetnost, kazalište, književnost, glazbu, i balet nego i filmsku industriju, fotografiju, obrazovanje i medije. Kontrolirajući kulturu, ljevica ne diktira samo odgovore, nego i pitanja. Ukratko, u rukama imaju cijeli kozmološki aparat. Ta se kozmologija temelji na dva velika aksioma: prvi je taj da na svijetu nema nikakvih apsolutnih vrijednosti, nikakvih standarda ljepote ni ružnoće, dobra ni zla. Drugi je taj da, na svijetu bez Boga ljevica ima moralnu nadmoć kao konačan sudac čovjekovih aktivnosti. Urednik časopisa American Arts Quarterly, James F. Cooper, prema Patrick J. Buchananu, isto, str. 103.

je vojnike determinizma one sa "širokom vizijom" i plitkim obzorom, na drugoj, "bijeloj" strani su oni koji još uvijek vjeruju da na prvome mjestu trebaju biti odanost svojoj obitelji, zemlji, crkvi i kulturi. Na ratištu 21. stoljeća naći će se sučelice domoljublje i globalizam, odnosno država-nacija i novi svjetski poredak kako bi se nakon sraza moglo ustvrditi "nezavisnost je zauvijek" pobijedila svjetsku nad-vladu. Pobjednik je dakle, izvjestan, ali ono što ostaje kao nepoznanica je količina krvi koja će se propliti u ovom ratu *pete dimenzije*.

Prva dionica bitke "posljednjih vremena" – Od početka trećeg tisućljeća do 2020. najprije će se ostvariti strateški cilj – prodora NATO-a na istok što dublje i što dalje prema samom srcu bivšeg Varšavskog pakta. Njegovu vanjsku granicu od sjevera prema jugu činiti će Baltičke zemlje, Poljska, Slovačka, Mađarska, Rumunjska Bugarska, Gruzija, Armenija i Turska. Područje upravljanih kriza s Afganistana i Iraka proširit će se na Siriju, Iran, Azerbajdžan, Turkmenistan, Uzbekistan, Kirgistan i Kazahstan. Na Dalekom istoku upravljane krize zahvat će Indoneziju, obje Koreje, Filipine i Vijetnam. Države Srednje i Južne Amerike potresat će "argentinski sindrom", a zemlje Središnje Afrike mučiti će glad i zarazne bolesti.

Istodobno četiri jahača apokalipse⁸²⁵ Međunarodni monetarni Fonda, Svjetska trgovinska organizacija, Svjetska banka i NATO nastavit će svoj pohod i dobivati uglavnom bojeve u ime i za račun jedine svjetske velesile i njezinih *ad hoc* koalicijskih partnera.⁸²⁶

"Treći svijet" tonut će još više u siromaštvo. Mnoge zemlje oko Puta svile, te latinskoameričke zemlje, iako neće doseći granice afričkog siromaštva past će ispod razine stanja na kojem su bile početkom trećeg tisućljeća. Opći trend povećanja društvene nejednakosti će se nastaviti. Nejednakost će se snažno povećati.

825 Globalizacijska kočija juri. Njezina četiri konja čiste sve pred sobom. Za to vrijeme u svijetu je sve više siromašnih, bolesnih, gladnih i obespravljenih. Tamo gdje ne može MMF i WTO, prostor će očistiti NATO uz pomoć CIA-e i inih agencija u službi demokracije i novog svjetskog poretka. Terorizam je riječ koja se odnosi na pojedinca, ili grupu, nikako naciju. Terorizam države sakrio se u procesu globalizacije. Kako (o)vladati Svijetom?, Miro Kučić, Slobodna Dalmacija, 27. travnja, 2004.

826 Gospodarski razvijene zemlje i financijski centri moći, sve više će proširivati ljestvicu kredita kao svoje monetarno oružje. U stvari, u međunarodnoj monetarnoj zajednici svako društvo imat će precizno svoje mjesto, jedni povlašteno, drugi će jedva preživljavati, treći će biti kažnjeni. Prema naumu determinista novac će još više postati središnje mjesto "nove religioznosti" a u njoj za Boga Stvoritelja neće biti mjesta. Jedino vrijedan poštovanja bit će novac, i uz pomoć broja on će ravnati i određivati sudbinu ljudi i svijeta. "Meka sila" i dalje će biti propovjedaonica te i takve "religioznosti" pa će se broj ljudi koji neće biti svjesni tog novog materijalno-financijskog svjetonazora povećavati. Zahvaljujući tome možda će se ostvariti misao sedam grčkih mudraca kako je "novac krv i duša ljudi, i onaj koji ga uopće nema, hoda mrtav među živima".

vati i u Sjedinjenim Američkim Državama⁸²⁷ i u Kini, a poglavito u prijelaznim zemljama, dakle, svuda. U razvijenim zemljama ljudi će se dijeliti na "prvi svijet", koji će živjeti jako dobro i sigurno i na "treći" pa i na "četvrti svijet". To opće raslojavanje posvuda će strukturno ljude, kao što je rekao Manule Castells, učiniti irelevantnim.⁸²⁸ Osnovni problem više neće biti iskorištavanje ljudskog rada ili znanja, nego će problem biti strukturna irelevantnost. Zapravo ljude ili "običnog čovjeka" kao se to pučki reče, nitko neće trebati. Gospodarstvo i drugi sektori razvijati će se i bez njih, njih nitko neće u klasičnom smislu riječi iskorištavati, ali će postati problem reda i zakona, odnosno policijski i sudski problem u vlastitoj zemlji, ali i međunarodni problem zbog terorizma i ilegalnog doseljavanja. Ukratko svi oni će biti problem "reda i zakona".⁸²⁹

"Novi svjetski poredak" osim za rijetke (odabrane) stvarat će brojnu masu gubitnika, koji uopće neće sudjelovati u nekim događajima, koji će se zbivati daleko od njih, ali će ipak snositi posljedice tih događaja. Stanje determiniranog kaosa neprestano će biti generirano. Pogodovat će mu i klonirana društvena svijest koja će legitimitet tražiti u institucijama globalne moći, a ne u unutarnjoj snazi vlastitog identiteta. Sve će biti prepušteno isključivo vanjskom strategijskom krugu. I tu će nastati glavni problem, s jedne strane osporavanje tradicionalnog vrijednosnog sustava i s druge strane traganje za izgubljenim vremenima kada je taj sustav u svoj hijerarhiji vrjednota određivao smisao života.

Sve će zemlje "trećeg svijet" otvoriti vrata novcu (zaduženjima) čime će izgubiti i ono malo stečene ravnoteže, čime će osloboditi snage, koje otad više neće biti pod nadzorom. Nova igra promiješat će karte tako da će povlaštenje zadobiti nekolicina rijetkih, a drugi mnogobrojni bit će odbačeni na zlu stranu sudbine. Cijeli svijet u tom procesu će se izmijeniti. Utjecaj novca bit će totalan. Još više će postati predmet pohlepe i pozornosti. Život i tokovi novca na taj način postat će najmoćnije oružje u

827 Zbigniew Brzezinski izrazio je dvadeset nedostataka koji Ameriku dovodi u pitanje kao globalnu silu. Ti nedostaci su: "zaduženost, trgovinski deficit, niska stopa štednje i ulaganja, industrijska nekonkurentnost, niske stope rasta produktivnosti, neodgovarajuća zdravstvena zaštita, loše srednjoškolsko obrazovanje, pogrešna društvena infrastruktura i propadanje gradova, gramzivi imućni treći stalež, izrazita parazitska opsjednutost parničarenjem, produbljivanje rasnih problema i siromaštva, rašireni kriminal, masovno uživanje droge, usađivanje beznađa, širenje seksualnih sloboda, masovno širenje moralne izopačenosti putem masovnih medija, slabljenje građanske svijesti, nastavak mogućeg razjedinjujućeg multikulturalizma, kolaps političkog sustava, povećanje osjećaja duhovne praznine" Izvan kontrole, Globalna previranja uoči 21. stoljeća, Zbigniew Brzezinski, Zagreb, 1994., str. 91.-94.

828 Politika je ozbiljna igra, a naši političari to ne shvaćaju, akademik Josip Županov, Vjesnik, listopad, 2001.

829 Josip Županov, isto.

rukama sila neformalne moći i koji će iz podzemnih tokova svijeta upravljati njegovom vanjštinom. Slobodnije rečeno, oni će biti dispečeri pojavnosti tog istog svijeta. Novac će postati totalno oružje asimetričnog rata i njegova neminovna prisutnost. Nagle promjene cijena temeljnih namirnica postat će svakodnevice i koje će kao lavina pokretati nezadovoljstva, socijalne nemire i krize, te na kraju i ratove.

Nakon prve dionice bitke "posljednjih vremena" iza dvadesetljetne agresije "crvene strane" društveni sustavi na planetarnoj razini pretvori će se u bezličnu demokraciju civilnog društva⁸³⁰, u kojoj će "demokratska politika" postati arena borbe sukobljavajućih interesa, a ne proces izgradnje zajedničkih ciljeva. Društvene veze koje su povezivale obitelj, zajednicu, državu bit će razorene kao i baza povjerenja. Kako bez toga ne može funkcionirati nijedan sustav mnoge zemlje "trećeg svijeta" bit će uvedene u geto, poput onog varšavskog. Ta geta u kojima će se naći mnoge države i narodi bit će svijet bez vjere, bez države, bez pravde i bez mira, odnosno cijeli svijet će prije druge faze bitke "posljednjih vremena" postati potencijalno bojno polje. Prije te druge faze svijet će prožimati niz simultanih urota, državnih udara i sukoba niskog intenziteta kako bi se u konačnici mogla potvrditi teza o nesposobnosti demokratskih laicističkih vlada, a koje će voljom svjetske moći prethodno biti dovedene na vlast. Svoje mjesto ustupit će "svjetskoj nad-vladi". Prema "operacijskom planu" alkemičara determinizma nakon toga trebao bi zavladatai "vječno blagostanje i mir". Tako će kompromitirano i iscrpljeno razdoblje neoliberalizma kao operator krize i iz njega proizišli kaos, na pladnju novom gospodarstvu svijeta ponuditi slobodu čovjeka i naroda kao zalag stvaranja "kraljevstva ljudskog". I nakon toga će svim onima koje se god ne budu klanjali "kipu Determinizma", malim i velikim, bogatim i ubogim, slobodnjacima i robovima

830 Drugi proces uspostavljanja civilnog društva, sekularizacije, laicizacije kroz rušenje monarhija i odvajanje Crkve od države, kroz minula dva stoljeća, zabilježio je i zapamtio mnoge i različite prevrate, krvave revolucije, raznorodna zakonodavstva i totalitarizme. A čini se da taj proces još nije okončan, dogotovljen, pa kao da u naše vrijeme nastaje potreba novog definiranja i uspostavljanja istinskog civilnog društva. Treba dakle stvoriti novi poredak čije se odlike i programska usmjerenja sažimlju u sintagmi civilno društvo. To sada vrijedi i za Hrvatsku. Euforični poklici o konačnoj uspostavi civilnog društva, semantički gledano, sadrže u sebi prizvuk i suzvuk jakobinskog, revolucionarnog, prosvjetiteljskog, antiklerikalnog, antimilitarističkog i antimonarhističkog naboja. U tom i takvom rabljenom izriječju, lako se može i treba iščitati kritika dosadašnjeg oblika vladavine u Hrvatskoj, koja bi prema izvornom značenju riječi upućivala na to da se radilo o monarhijskom apsolutizmu u sprezi s klerikalizmom i militarizmom. S tim se žele radikalno raskinuti te graditi novi oblik vlasti, društvenih odnosa i cjelokupnih obilježja javnog života. Stari režim, vojska i Crkva, tri su poglavita ogledna uzorka, na kojima se novo civilno društvo očituje, ogleda i dokazuje. Nismo šutjeli, Nikola Mate Roščić, Hrvatski katolički zbor Mi, Zagreb, 2004. str. 155.

biti udaren žig na desnicu ili čelo, i nitko neće moći kupovati ili prodavati osim onoga koji nosi žig s imenom Determinizma ili brojem imena njezina.⁸³¹

Ali bitka ovim ipak neće biti okončana.

Druga dionica bitke "posljednjih vremena" – Klanjanje "kipu Determinizma" u "mirnoj" koegzistenciji "kraljevstva ljudskog" neće znači mir, nego rat koji će potrajati gotovo tridesetak godina. Borba za i protiv vrjednota završit tek nakon što jedna strana pobijedi, a druga bude poražena. Dekristianizacija zapadnog svijeta kao nova "ateistička civilizacija" otvorit će put da prazne prostore između umreženog svijeta počinju popunjavati besprizorni.⁸³² Slijed u metodičkom smislu bit će logičan. U "prevladavajućem trendu" dekonstrukcije nacionalnih država iz vertikalnog ustroja, dakle i nadziranog, moć će se "raskomadati" (fragmentirati) i kao takva u disperzivnom obliku preseliti u vlast pojedinaca i skupina. Okna na mrežama determinizma bit će prevelika da je zadrže.

U uvjetima "propusnosti" i nestanaka kakvih takvih međunarodnih institucija koje bi održavale međunarodnu sigurnost, a unatoč gotovo apsolutnoj moći "gospodar svijeta" neće uspjeti spriječiti da okidač za novi tridesetogodišnji rat bude povučen u nekoj od lokalnih nadziranih kriza, a u njega da budu uvučeni svi regionalni sustavi sigurnosti. Eskalacija sukoba dogodit će se u tri koraka. Prvi će biti pobuna brojnih asimetričnih ratnika okupljenih u mirijade vojnih organizacija, a drugi će predstavljati intervenciju nekog od regionalnih sustava sigurnosti radi "ostvarivanja nadzora ili utjecaja na sukob" putem "stabilizacije stanja", kao što je to bilo početkom 21. stoljeća, dok će treći značiti ubacivanje snaga nekog od vanjskih igrača radi jednostrane koristi, bez nužno neposredne veze s početkom sukoba.

U takvom ratu neće odlučivati vojna sila, a niti "meka sila", jer će potpuno izgubiti svoju moć za stvaranje izokrenute, virtualne slike stvarnosti (nikoga više neće moći uvjeriti u laž osim samu sebe), nego će odlučiti svemoćna brojka besprizornih. Njihova lavinu "gospodar svijeta" pokušat će zaustaviti jedino onim što će mu ostati na raspolaganju, a to su oružja masovnog uništavanja. I ovdje će se dogoditi inverzija (n^{-1}). Na eskalatornu stepenicu rata s nuklearnim taktičkim udarima, neće zakoračiti "carstva zla" nego oni koji su tu sintagmu prvi uporabili.

U hodu prema vrhu spirale globalnog sukoba više neće biti bitno jesu li na njegovom početku Kinezi upali u Vijetnam, a na njegovom kraju jedan projektil s nuklearnom glavom, lansiran

⁸³¹ Otk, 1315-17, Jeruzalemska Biblija, isto, str. 1771.

⁸³² Možda će sudbina Kinezima, muslimanima, i narodima Južne Amerike njihove životne tegobe i bijedu u ovom stoljeću nadoknaditi tako što će u slijedećem stoljeću (21. op. a.) zemlja pripadati njima. Uistinu nije li nam rečeno: "Blago poniznima... oni će naslijediti zemlju." Patrick J. Buchanan, isto, str. 44.

iz Alžira, eksplodirao nedaleko od Marseillesa, a NATO uzvratilo razornim zračnim napadima na sjevernoafričke ciljeve, kako to sugerira Huntington, ili da su američki svemirski brodovi u iznenađnom preventivnom udaru prvo uništili sva kineska nuklearna postrojenja i gotovo sve raketne položaje i sustave za lansiranje kao u Višnarovom scenariju, odnosno Weinberger-Schweizerovoj zamisli, kako je američki bombarder u pratnji lovaca preletio Atlantik, Sredozemno more i ušao u iranski zračni prostor te nad ciljem ispustio nuklearnu bombu, koja je za nekoliko časaka noć pretvorila u dan uz golemi bljesak i zaglušujuću grmljavinu, već će biti bitno to da li će čovječanstvo kao što to stoji u prvoj rečenici ovog poglavlja imati samo pedeset posto izgleda preživjeti. Ako je suditi po planovima determinista onda nema ni toliko izgleda. Zato i zbog toga pučka izreka "čovjek snuje a Bog odlučuje" ima svoj puni smisao.

Na zgaristima tridesetogodišnjeg rata sredinom 21. stoljeća koji će bjesniti na prostorima euroazijskog Heartlanda i Rimlanda, europskim i sjevernoameričkim gradovima močvarama, afričkim batustanima i latinoameričkim favelama završit će svoj dvjestosedamdesetogodišnji hod asimetrični oblik nastupanja svjetskog prevratništva.

Determinirani kaos koji je smisao življenja učinio izgubljenim, a proizveo: slabljenje država i pojavu "neuspjelih država", slom vertikalnog oblika vlasti, raspad država, pojačane etničke i vjerske sukobe, pojavu međunarodnih kriminalnih i inih mafija, umnogostručenje broja izbjeglica na stotine milijuna, širenje nuklearnog i ostalih oružja za masovno uništavanje, institucionalizaciju terorizma, veću učestalost nasilja i pokolja, podjelu svijeta na Zapad i mnogo ne-Zapada, anarhičnost, univerzalizam, multikulturalizam, hedonizam, antireligiju; a uništio naravne vrjednote: obitelj, zavičaj, domovinu, ljudsku samilost i solidarnost, u svom konačnom posljjetku otvorit će put za novo očovječenje čovjeka.

Ishod "kraljevstva ljudskog" neće se biti drukčiji od ishoda Pax Romanae. I ono će poput Rimskog imperija, koji je stoljećima ognjem i mačem nastojao uništiti barbare, na kraju sam biti uništen od njih. O njegovom konačnom svršetku odlučit će dakle, njegova unutarnja moralna i svaka druga dekadencija, te izvanjski mladi vitalizam "barbarskih" naroda s juga. Hoće li, u prah i pepeo rastočenu zapadnu civilizaciju i kulturu, imati tko više na istoku obraniti od konfucijanskih a na jugu od islamskih nasr-taja?⁸³³ Tko će i pod čijim okriljem stajati na zapadno-sjevernoj

833 Do 2025. Iran će imati gotovo jednak broj stanovnika kao Rusija. Bivša sovjetska republika Azerbejdžan već je u opasnosti od Irana. Povlačenje Moskve iz Azije čini se jednako neizbježnim poput najezde Kineza u muslimanska područja kojim su nekoć vladali ruski carevi, a zatim komunistički komesari. Zapanjena tim populacijskim predviđanjima, Ruska je akademija znanosti skovala novi izraz – katastrojka. Patrick J. Buchanan, isto, str. 113.

strani bojišnice od Urala preko Bospora, Peloponeza, Sicilije do Gibraltara?

Odgovor na ova dva pitanja još u prošlom stoljeću dao je hrvatski blaženik Ivan Merz rekavši: "U uzburkanom moru zabluda i strasti, koje tresu čovječanstvom, Petrova je stolica 'sidro nade i luka spasa' u kojoj moramo naći zaklonište ako ne želimo nastradati."⁸³⁴

Treća dionica bitke "posljednjih vremena" – epilog – Determinizam, jurišajući na vrjednute, prvo je zapalio vlastitu kuću, a kada je htio to učiniti i mnogobrojnim susjedima ovi se usprotivili. Oni tj. susjedi ne samo što ga izbacili iz svojih dvorišta nego krenuše nastaniti i njegove ruševine koje ostavi iza sebe. Ali u tim ruševinama ostadoše mnogi, najmanje njih stočetrdesetčetiri tisuće koji očuvashe vjeru otaca. Onu vjeru koja je kroz dva tisućljeća neprekidno pronosila Kristovu spasenjsku i mirotvornu misiju za svakog čovjeka i cijelo čovječanstvo. Zato svijet ni 2053. kada bitka "posljednjih vremena" bude okončana neće postati duhovna pustinja i mrtva zemlja.⁸³⁵ Tada će se konačno za 21. stoljeće moći reći – Njega će biti jer će biti kršćansko! To pak znači da će Crkva u svom potpunom otvaranju prema apsolutnom središtu svog bavljenja i cilja, ispuniti zadaću svog utemeljitelja, Bogočovjeka i potvrditi da se barbarstvo ne pobjeđuje silom oružja, nego ljubavlju prema čovjeku kao jedinki u općem opsegu značaja i značenja. Ustrajni naponi Svetog Oca s prijelaza iz drugog u treće tisućljeće siguran su znak da čovječanstvo unatoč iskušenjima i pogibeljima neće zaglibiti u ništavilu determinizma.⁸³⁶

I konačno, nestat će ideologije utemeljene na laži i inverziji, koje su stoljećima uvjeravale da će stvoriti "novi svijet" tj. svijet bez obitelji, naroda i nacionalnih granica, svijet bez identiteta i vrjednuta, svijet bez pravednosti i svijet bez Boga. Naukovanje svih determinista od jakobinaca, komunista do globalista koje je stvorilo pustoš u ljudskim dušama nestat će s propašću novovjekog Babilona tako da: Svjetlo svjetiljke neće više u njemu sjati!⁸³⁷

834 Ivan Merz, Misli, Postulatura za beatifikaciju Ivana Merza, Vlaška 93, Zagreb, 2001. str. 28.

835 Nije nekadašnje kršćanstvo, koje je osvojilo svijet, bilo mlaka vjera, niti su njegovi čuvari vjerovali da su sve religije jednake. Jedna je vjera bila istinita, a sve druge lažne. Patrick J. Buchanan, isto str. 129.

836 Jedinstvo i jednodušnost Crkve jest veliko i važno dobro. U djelima apostolskim trajno se naglašava jednodušnost prave Ckve. Znamo da jedinstvo ne znači jednolikost, različitost karizma i darova, pokreta i redova jest bogastvo Crkve i njezina ljepota. No potreban je pluralizam kao u zboru. Kao što je rekao biskup mučenik sv. Ignacije Antiohijski: Trebamo se uskladiti, trebamo biti poput struna glazbala. Dar i snaga naše Crkve jest i činjenica da imamo centra jedinstva i zajedničko sjecište u Petrovoj službi, koja predstavlja pomoć i osvježenje, osobito za one Crkve koje žive u stanju progonstva, te im pruža usmjerenje i podršku, i daje glas svima koji su primorani na šutnju." Vjera mu je dala snage za odolijevanje lažnim ideologijama, Tin Šipoš i Antun Sente, Glas Koncila, 22. veljače 2004. godine.

837 Otk, 1823, Jeruzalemska Biblija, isto str.1775.

Bog će imati zadnju riječ! Doći će dani, kada će cijela Zemlja biti ispunjena slavom Božjom, kao što je more puno vode. Bit će uspostavljeno "Kraljevstvo Božje". Izabranici Njegovi, iz svakog naroda i onog najmnogobrojnijeg i onog koji po brojnosti nije velik, kao i iz svih plemena i jezika vodit će Zemlju u kojoj će vladati Pravednost, Ljubav i Mir. To je Kraljevstvo Kristovo, ono i Njegova Crkva ostaju Zauvijek.

*I vrata paklena neće je nadvladati!*⁸³⁸

OSNOVNA LITERATURA

- (1) **Avramov, Smilja**, *Trilateralna komisija, Svjetska vlada ili svjetska tiranija?*, Idij, Veternik, godina 1998.
- (2) **Bernhardt, Georg, Hellwig Cristian**, *Fuhren und Kampfen in dei Dimensionen*, Europäische Werhrkunde, broj 6, lipanj 1987.
- (3) **Bijela kuća**, *Strategija nacionalne sigurnosti za novo stoljeće*, prosinac, 1999.
- (4) **Boicov, M.**, "Konfrontacionnoe mislenie ne likbidirovano" (*O nastupateljnomo haraktere morskoi strategii SSA*), Morskoj sbornik 10, 1989.
- (5) **Bruner, G.**, *Nationality Problems and Minority Conflicts in Eastern Europe*, Guetersloh 1996.
- (6) **Brzezinski, Zbigneiw**, *The Grand Chessboard, American Primacy and its Geostrategic Imperatives*, 1997.
- (7) **Brzezinski, Zbigneiw**, Izvan Kontrole, Zagreb, 1984.
- (8) **Buchanan, Patrick J.**, *Smrt Zapada*, Kapitol, Zagreb, 2003.
- (9) **Carr, F., Ifantis, K.**, *NATO in the New European Order*, London 1996.
- (10) **Centar za strategijska istraživanja**, *Strategija oružane borbe*, SSNO, Beograd, godina 1983.
- (11) **Centar za strategijska istraživanja**, *Strategija ONO i DSZ*, SSNO, Beograd, 1987.
- (12) **Clausewitz, von Karl**, *Vom Kriege*, Zagreb, 1997.
- (13) **Chomsky, Noam**, *Mediji, propaganda i sistem*, Marko Srpić, Zagreb 2002.
- (14) **Cottey, A.**, *Stability and Security in East Central Europe*, London 1995.
- (15) **Čelan, Joško**, *Trećejanuarska Hrvatska*, Pleter, Split – Dugopolje. 2002.
- (16) **Domazet-Lošo, Davor**, *Hrvatska i veliko ratište*, Udruga S. Jurja, Zagreb, 2002.
- (17) **Ellis, O. James**, admiral, US, Navy, *Pogled s vrha*, Zapovjednik združenih snaga NOBLE ANIVIL tijekom operacije Allied Force, godina 1999.
- (18) **Cándidio de Dalmases**, Sveti Ignacije Loyolski, Život i djelo, Filozofsko-teološki Institut Družbe Isusove, Zagreb, 1989.
- (19) **Glas Koncila**, Katolički tjednik, Zagreb, 2000.-2004.
- (20) **Glavni stožer OS RH**, *Hrvatska vojna strategija - Put prema stabilnosti u sigurnom okružju*, prosinac, 1999.

- (21) **Grupa autora**, *Globalizacija i identitet*, UHIP, Zagreb, 2004.
- (22) **Grupa autora**, *Rat u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini 1991-1995.*, Naklada Jesenski i Turk, DANI, Zagreb, godina 1999.
- (23) **Gugić A., Matika D.**, *Pojam informacijskog rata i informacijskog napada*, Vojska i javnost, Zagreb, siječanj, 1999.
- (24) **Harry, G. Szummers**, *The New World Strategy: A Millitary Policy and America's Future Touchstone*, New York, 1995.
- (25) **Hrvatsko slovo**, Tjednik za kulturu, Zagreb, 2000.-2004.
- (26) **Huntington, P. Samuel**, *The Clash of Civilizations*, New York, 1996.
- (27) **Jane's C3I – C4I SYSTEMS**, 1990.-1996.
- (28) **Jeruzalemska Biblija**, Kršćanska Sadašnjost, Zagreb 1996.
- (29) **Joxe, Alain**, "La nouvelle le grande strategie americaine et L'Europe", Strategique, mart 1897.
- (30) **Kadijević Veljko**, *Moje viđenje raspada - vojska bez države*, Politika, Beograd, 1993.
- (31) **Kegley, Ch., W.Jr. and Raymond, G.**, *A Multipolar Peace? Great Power Politics in the Twenty first Century*, New York 1994.
- (32) **Kujundžić M., Dizdar Z.**, *Hrvatska borba za opstojnost 1918-1998.*, Hrvatski državni sabor, Zagreb, siječanj, 2000.
- (33) **Kulić, Slavko**, *Strategija nasilja kao strategija razvoja*, Naprijed, Zagreb 1996.
- (34) **Linin, J.**, VMF SSA: *Stariie postulati "Novoj morskoj strategii"*, Morskoj sbornik 2, 1989.
- (35) **Mateljan, Neven**, *Terorizam i gerila*, Rijeka 1995.
- (36) **MORH**, *Kronika, vojnih i društveno-političkih događaja u razdoblju 1988-1996.*, Zagreb, 1996.
- (37) **MORH**, *Hrvatski vojnik*, Zagreb, 1996-2003.
- (38) **Newel, Clayton**, *Fog and Friction; Chalanges to Command and Control*. Military review, broj 8., 1987.
- (39) **Nürnbergger, Tomislav**, *Ognjištar u mRačnoj demoNkraciji*, CC Marketing, Zagreb, 2003.
- (40) **Opća enciklopedija**, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb 1982.
- (41) **Pajić dr. I.** *Uvod u hrvatsku strategiju obrane*, HVU, Zagreb, 1995.
- (42) **Pasija**, 100 pitanja i odgovora o filmu *Pasija – Muka Kristova*, VERBUM, Split, 2004.
- (43) **Plančić, Frane**, *Strategijski nazor na 21. stoljeće, Strategijski koncept NATO saveza*, prilog Hrvatskog vojnika, travanj, 2000.
- (44) **Plevnik, Danko**, *Novi NATO ili stara geopolitika – strategijske studije*, Impresum, Karlovac, 1999.
- (45) **Plevnik, Danko**, *Osvrti u Slobodnoj Dalmaciji*, 1999-2000.
- (46) **Radni materijali autora** od 1985.-2004.
- (47) **Roščić, Mate Nikola**, *Kristologija kamena*, Hrvatska Provincija Sv. Jeronima, Zagreb 2003.

- (48) **Roščić, Mate Nikola**, *Nova religija globalizma*, Hrvatska Provincija Sv. Jeronima, Zagreb 2003.
- (49) **Roščić, Mate Nikola**, *Nismo šutjeli*, Hrvatska Provincija Sv. Jeronima, Zagreb 2004.
- (50) **Strategijski koncept NATO saveza**, Hrvatski vojnik, Zagreb, travanj 2000.
- (51) **Sun, Tzu**, *Umijeće ratovanja*, Hrvatsko vojno učilište, "Petar Zrinski, Zagreb 1995.
- (52) **Quigley, Carroll**, *Anglo-Američki Establishmrnt*, Naklada E.Čić, split, 2003.
- (53) **Thatcher M.**, *Statecraft*, New York, Hurper Collins Publishers, 2002.
- (54) **Tuđman, Miroslav**, *Prikazalište znanja*, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2003.
- (55) **Ujević, Dunja**, *Ministar obrane*, ALFA, Zagreb, 2003.
- (56) **USEUCOM**, *Strategy of Engagement and Preparedness*, 1996.
- (57) **W.T. Johnson, D.V. Johnson, J.O. Kievit, D.C. Lovelace, S.Metz**, U.S. Army War College, Strategic Studies Institute, *The Principles of War in the 21st Century: Strategic Considerations*.
- (58) **Vojna doktrina Ruske Federacije**, Moskva, 1999.
- (59) **Vojna enciklopedija**, Vojnoizdavački zavod, Beograd, 1970.
- (60) **Vukadinović, Radovan**, *Postkomunistički izazovi europskoj sigurnosti - od Jadrana do Baltika*, Grafotisak, Grude, 1999.

KLAPNA I.

Bilješka o piscu

Davor Domazet-Lošo rođen je 1. svibnja 1948. u Sinju. Završio je gimnaziju, prirodoslovno-matematičkog smjera, te diplomirao na Vojnopomorskoj akademiji u Splitu 1971. Služio je na različitim vrstama brodova, kao stručnjak za protupodmorničku i proturaketnu obranu; obnašao je dužnost pomoćnika zapovjednika i zapovjednika na različitim brodovima, uključujući i dužnost zapovjednika raketne fregate Split. Diplomirao je na zapovjedno-stožernoj školi taktike i operacijskog umijeća 1984., a na Ratnoj školi – školi strategije 1981. Od 1987.-1990. obnaša dužnost načelnika za obavještajnu analitiku i prosudbe u zapovjedništvu Vojnopomorske oblasti (Ratna mornarica).

Kao hrvatski dragovoljac 3. srpnja 1991. postaje članom stožera Zbora narodne garde. Obnaša dužnost načelnika obavještajnog odjela, a nakon toga dužnost načelnika odjela za uporabu Hrvatske vojske u Upravi za strateška istraživanja. Na dužnost načelnika Obavještajne uprave Glavnog stožera oružanih snaga Republike Hrvatske imenovan je 5. prosinca 1992. U čin kontraadmirala promaknut je 28. svibnja 1994. Dužnost zamjenika načelnika Glavnog stožera oružanih snaga obnaša od studenog 1996. do listopada 1998. U čin viceadmirala promaknut je 28. svibnja 1998.

Ukazom vrhovnog zapovjednika oružanih snaga u listopadu 1998., imenovan je načelnikom Glavnog stožera oružanih snaga RH. U čin admirala promaknut je 10. ožujka 2000., a potom smijenjen s dužnosti načelnika Glavnog stožera oružanih snaga RH. Nakon potpisa pisma dvanaestorice generala hrvatskoj javnosti, u kojem se tražila zaštita vrjednota i digniteta Domovinskog rata, umirovljen je 20. rujna 2000.

Stručne radove, osvrte i članke na temu protupodmorničke borbe, iz proturaketne borbe, te taktike i doktrine ratovanja na moru objavljuje od 1976. U tim radovima daje značajan teorijski prinos proučavanju operacijskog umijeća, vojne strategije i opće strategije. Do 2001. predavao je na visokim vojnim i civilnim školama umijeće ratovanja. Poseban je prinos dao teorijskoj i praktičnoj razradi traženja podmornica, obrani od samonavođenih protubrodskih raketa, integriranom bojištu i realnom vremenu kao četvrtoj dimenziji bojnog polja.

Objavio je knjigu o Domovinskom ratu pod naslovom *Hrvatska i veliko ratište* (2003.) koja je doživjela više izdanja i postala, ubrzo nakon objavljivanja, velikim hrvatskim bestselerom. Proglašena je i najboljom knjigom o Domovinskom ratu u 2003.

Odlikovan je *Redom Ante Starčevića*, *Redom Nikole Šubića Zrinskog*, *Redom bana Josipa Jelačića*, *Redom hrvatskog trolista*,

Redom hrvatskog pletera, Spomenicom domovinske zahvalnosti, Spomenicom domovinskog rata i medaljama Ljeto-95, Bljesak i Oluja.

KLAPNA II.

Gospodari kaosa knjiga je koja donosi šokantan prikaz *prevratničkog plana* ovladavanja svijetom, koji se počeo ostvarivati *Francuskom revolucijom* koncem 18. stoljeća, a u drugoj fazi svijet okrvavio zlom *komunizma i fašizma* – danas, u trećoj fazi, maršira u šinjelu *neoliberalnog globalizma*. *Gospodari kaosa* drugo je ime *determinista*, koji poriču Boga Stvoritelja, čovjekovu iznimnost i identitet, koji ratuju protiv vjere i vrjednota u nakani da ovladaju materijalnim svijetom i stvore svjetsku nad-vladu. Oni žele postati gospodarima svijeta, uništiti obitelj, naciju i državu. *Prevratnički plan Domazet* naziva determiniranim kaosom.

Davor Domazet Lošo u ovoj knjizi pokazuje kako postoje teze da su upravo deterministi na vlast doveli i komuniste i nacionalsocijaliste, da bi uništili Rusiju i Njemačku i upozorava na moguće veze Pearl Harboura 1941. i 11. rujna 2001. Posebnu pozornost posvećuje Hrvatima i Hrvatskoj koji su već desetljećima metom gospodara kaosa.

Prvi put se čitateljstvu nudi uvid u veze između hrvatske sudbine, Kosova, Afganistana, Iraka ...?

Analizira domete moći "meke sile" u Hrvatskoj, koja je uglavnom u vlasništvu determinista i pokazuje kakve sve oblike specijalnog rata primjenjuju protiv nje. Cilj im je inverzijom povijesne istine, od žrtve agresije napraviti krivca, kako bi sve vratili na stanje *ante belum*, a Hrvatima oteli obalu, zemlju i posebno važan izvor života – pitku vodu. Hrvati moraju u krivnji biti izjednačeni s agresorima od kojih su se branili.

Daje opširan prikaz neprijateljskih obavještajnih operacija protiv Hrvatske, od djelovanja članova *Labradora* i *Štita* do *Opere* i drugih špijunskih i terorističkih operacija.

Ova se Domazetova knjiga ne boji govoriti o apokaliptičkim – posljednjim vremenima, iznoseći nadu da će u mogućem velikom sukobu s deterministima pobijediti milijuni ljudi koji vjeruju u Boga Stvoritelja, ujedinjeni katolici, pravoslavci i islamisti, koji ne pristaju postati robljem gospodara kaosa.

